

MERKWAARDIGE
LEVENSGEVALLEN

V A N

OLAUDAH EQUIANO

O F

GUSTAVUS VASSA,

DEN AFRIKAAN,

DOOR HEM ZELVEN BESCHREEVEN;

En behelzende een beknopt verslag, van de Zeden en
Gebruiken zijnes Lands; — een verhaal van zijne
schaaking, slaavernij, mishandelingen, zonderlinge
lotgevallen, zoo ter zee als te land, en van zijne
bekering tot het geloof in CHRISTUS; —
als ook, van de onmenschlijke wreed-
heden, welken omtrent de Ne-
gerflaaven doorgaands in de
West - Indien worden
gepleegd.

UIT HET ENGELSCHE VERTAALD.

Te ROTTERDAM,
Bij PIETER HOLSTEYN, Bockverkooper
bezijden de Beurs.

M D C C X C.

VOORBERICHT

V A N D E N

U I T G E E V E R.

DE Levensbeschrijvingen, en aanmerkelijke Lotgevallen van voornaame Persoonen, trekken bezonder den leeslust naar zich, bij onze Landgenooten. Van daar, dat zoo draa een Geschrift van dien aart ten voorschijn komt, het zelve met veel graagte wordt ontvangen.

DIT Werkje, in de Engelsche Taal door den Schrijver opgesteld en uitgegeeven, was in Engeland, binnen weinig dagen na deszelfs uitgaave, geheel uitverkocht, en werd aanstonds herdrukt. — Eerlang werd het door de beste Engelsche Journaalen beoordeeld, als een Geschrift, het welk, wegens de zonderlinge lotgevallen des Schrijvers, en de meenigvuldige rampen, gevaaren, en onderdrukkingen die hij ontworsteld was, alle aanprijzing verdiende.

Zoo draa mij dit Werkje in handen kwam, en ik het doorgelezen hadde, oordeelde ik, onzen Landgenooten geenen ondiensst te zullen doen, met hun het zelve in een Nederlandsch gewaad aantebieden. — Het is waar, de Autheur is geen voornaam Persoonadje, noch, zoo als men het noemt, van hooge geboorte; dat men uit dien hoofde zijne lotgevallen te meer zoude bewonderen. Neen; hij was een Negerstaaf, uit zijn ouderlijk huis gestolen, toen hij omtrent elf jaaren oud was, en werd vervolgens, van hand tot hand, als slaaf verkocht. Ruim tien jaaren heeft hij, zoo ter zee als te land, in slaavernij geleefd; in welken tijd, hij veele lotwisselingen, harden slaavendienst in de West-Indien, meenigerlei ge-

V O O R B E R I C H T.

varen, en schipbreuk zelfs, heeft ondergaan. Zijn verhaal van de onderdrukkingen, bedriegerijen, en onmenselijke wreedheden, door zoogenoemde Christenen, zoo aan hem zelve, als aan andere slaaven, in de West-Indien gepleegd, zal men niet zonder aandoening en afgrijzen kunnen leezen. — Behalven de zeden en gewoonten, den aart en inborst, der Afrikanen, welken de Auteurs beknoplijk beschrijft; geeft hij een verslag van zijnen levensloop en lotgevallen — van de aanmerkelijke bestuuring der Godlijke Voorzienigheid omtrent zijn' persoon — en hoe hij trapswijze is ontleid tot de kennis van den waaren GOD. Voorts vermeldt hij, zijne ernstige naspooring van den Christelijken Godsdienst; zijne belijdenis van denzelfden; zijne voorordering in de kennis der Godlijke Waarheden; en zijne ondervinding van de kracht van het Evangelij der Zaligheid.

HET gansche Verhaal, welk zich door deszelfs natuurlijke eenvoudigheid aanprijst, draagt de kennelijkste blijken van eegtheid; terwijl het ten onwraakbaaren bewijze kan strekken, dat de verachte en mishandelde Negers niet onvatbaar zijn voor onderwijs, en dat zij, door goede voorbeelden, zachte behandeling, en verstandige onderrichting, tot nuttiger leden der menschlijke Maatschappij konden gevormd worden, dan tot nog toe die arme schepselen te beurt gevallen is — daar zij, tot schande der menschlijkheid, onder een ondraagelijk juk van gedwongen slaavernij, gepaard met de wreedste mishandelingen, hun ellendig leven met smarten moeten doorbrengen, en meestal ten kapten eindigen!

O P D R A G T,

A A N D E

GEESTLIJKE EN WEERELDLIJKE LORDS,

M I D S G A D E R S D E

G E M E E N T E N,

V A N H E T

PARLEMENT VAN GROOT-BRITTANJE.

MY LORDS EN EDELLIEDEN!

VERGUNT mij, met de diepste onderdaanigheid en eerbied, aan uwe voeten nedertelleggen het volgend Verhaal; welks voornaame oogmerk is, om in uwe doorluchtige Vergadering te verwekken een gevoel van medelijden, met de ellenden, welken de Slaavenhandel over mijne ongelukkige landgenooten heeft gebragt. — Door de ijsfelikheden van dien Handel, werd ik eerst afgescheurd van alle de tedere betrekkingen, welken natuurlijk dierbaar aan mijn hart waren. Doch deezen ramp moet ik — door de wonderbaare bestelling van Gods Voorzienigheid — oneindig meer dan vergoed rekenen, alzo mij daar door de weg gebaad is, om te koomen tot de kennis van den Christelijken Godsdienst, en onder eene Naatfij, welke, door haare vrijheidsminnende gevoelens, door haare menschlievendheid, door haare voortreffelijke Staatsgesteldheid, door haare groote voordering in kunsten en wetenschappen, de waardigheid der menschlijke Natuur verhoogd heeft.

O P D R A G T.

Ik weet, dat ik vergiffenis moet vraagen, over de vrijheid welke ik neem, van een Werk, zoo geheel van letterkundige verdiensten ontbloot, aan U optedraagen. Dan, daar het opgesteld is door een' ongelcerden Afrikaan, gedreeven door de hoop, van een werktuig te zijn om iets toetebrengeu tot verligting zijner onderdrukte landgenooten — vertrouwe ik, dat *zulk een man*, pleitende voor *zulk eene zaak*, van al te groote vrijpostigheid, en van verwaandheid, zal vrijgesproken worden.

DE GOD des hemels vervulle uwe harten met gevoelens van menschenliefde, op dien belangrijken dag, wanneer de zaak der Affchaffing van den Slaavenhandel een onderwerp uwer overweegingen zal worden — wanneer duizenden, als een gevolg van uwe bepaaling, geluk — of ongeluk zullen moeten verwachten!

Ik ben,

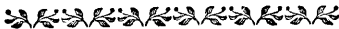
MY LORDS EN EDELLIEDEN!

Uw zeer gehoorzaame
en ootmoedigste dienaar,
OLAUDAH EQUIANO
of
GUSTAVUS VASSA.

*Union-Street, Mary-le-bone,
den 24 Maart, 1789.*

IN-

I N H O U D.

I. H O O F D S T U K.

Bericht aangaande des Schrijvers Geboorteland; de zeden en gebruiken aldaar; — Bediening van het Recht; — Opperhoofden; — Huwelijksplegtigheden, en openbaare Verlustigingen; — Leevenswijze; — Kleeding; — Handwerken; — Gebouwen; — Koophandel; — Landbouw; — Oorlogen; — Godsdienst. — Bijgeloovigheid der Landzaaten. — Begraavenisplegtigheden der Priesters, of zoogenoemde Wijzen. — Zonderlinge manier om vergif te ontdekken. — Gedachten over den oorsprong van den Landaart; en de gevoelens van sommige Schrijvers daar omtrent. — Bladz. I.

II. H O O F D S T U K.

Des Schrijvers geboorte, en geslacht. — Hij wordt opgeligt en wechgevoerd, nevens zijne zuster. — Hunne scheiding. — Ontmoeten elkander; en worden voor altoos weder gescheiden. — Verhaal van de onderscheiden plaatsen en gevallen, welken de Schrijver ontmoette, toidat hij aan de Kust kwam. — Zijne verbaasdheid, op het zien van de Zee, en een Slaavenschip. — Hij vaart naar de West-Indien. — Ijsfelijkheid van een Slaavenschip. — Hij komt te Barbados; alwaar de laading verkocht en verstrooid wordt. — — — — — 31.

I N H O U D.

III. H O O F D S T U K.

De Schrijver wordt naar Virginie gebragt. — Zijne droefheid. — Verwondering, op het zien van eene schilderij, en een uurwerk. — Wordt gekocht door Kaptein PASCAL, en scheept af naar Engeland. — Zijn angst, gedurende de reize. — Hij komt in Engeland aan. — Zijne verwondering, bij eene sneeuwvlaag. — Hij wordt naar Guernsey gezonden, en gaat, na eenigen tijd, met zijn Meester aan boord van een oorlogschip. — Eenig bericht van de onderneeming tegen Louisburg, onder het bevel van den Admiraal BOSCAWEN, in 't jaar 1758. - - - - - 60.

IV. H O O F D S T U K.

De Schrijver wordt gedoopt. — Ontkooft te naauwernood het gevaar van te verdrinken. — Vertrekt op eene onderneeming, naar de Middellandsche Zee. — Ontmoetingen aldaar. — Is ooggetuige van een treffen, tusfchen eenige Engelsche en Fransche fchepen. — Omftandig verhaal van den vermaarden Zeeflag, tusfchen den Admiraal BOSCAWEN, en den Heer LE CLUE, op de hoogte van Kaap Logas, in Augustus 1759. — Vreeslijk gezicht, van het opvliegen van een Fransch fchip. — De Schrijver zeilt naar Engeland. — Zijn Meester krijgt het bevel over een' brander. — Ontmoet een' Neger jongen, van wien hij veel vriendschap geniet. — Maakt zich gereed, tot het bijwoonen van eene onderneeming
op

I N H O U D.

op Belle-Isle. — Aanmerkelijk verhaal van eenen ramp, welke zijn schip wedervoer. — Hij komt te Belle-Isle. — Schikkingen tot de landing, en het beleg. — Des Schrijvers gevaar, en angst; en hoe hij zich daar uit reddede. — Overgaaf van Belle-Isle. — Verrichtingen, daar na, op de kust van Frankrijk. — Merkwaardig voorbeeld van menschen-diefte. — De Schrijver keert weder naar Engeland. — Hoort van vrede spreken; en hoopt zijne vrijheid te zullen verkrijgen. — Zijn schip zeilt naar Deptford, om afbetaald te worden. — Aldaar koomende, wordt hij onverhoeds door zijn' Meester opgevat, met geweld naar een West-Indisch schip gevoerd, en verkocht. - 87.

V. H O O F D S T U K.

Des Schrijvers overdenkingen op zijnen toestand. — Hij wordt leelijk bedroogen, door een' matroos van 't schip. — Zijne hooggaande droefheid, bij het uitzeilen naar de West-Indien. — Koomt te Montferrat; alwaar hij verkocht wordt aan den Heer KING. — Verscheiden merkwaardige voorbeelden van onderdrukking, wreedheid, en knavelaarij, welken de Schrijver heeft zien pleegen omtrent de slaaven in de West-Indien, geduurende zijne slaavernij, van het jaar 1763 tot 1766. — Aanspraak dieswegens, aan de Planters. - 121.

VI. H O O F D S T U K.

Eenig bericht van Brimstone-Hill [of den zoogenoemden Zwayelberg] op het eiland Montferrat. — Guns.

I N H O U D.

Gunstige verandering in des Schrijvers omstandigheden. — Hij begint koophandel te doen, met drie stuivers. — Onderscheiden voordeelen in zijnen handel, op de eilanden, en in Amerika, en bedriegerijen welken hij ontmoette, in het handelen met Europeers. — Vreemde handelwijs, omtrent eenen blanken en eene Negerin. — Gevaar der zeebrandingen in de West-Indien. — Aanmerkelijk voorbeeld van geweld, omtrent eenen vrijen Mulat. — De Schrijver is op het punt van door zekeren Doctor PERKINS, in Savannah, vermoord te worden. - - - - - 153.

VII. H O O F D S T U K.

Des Schrijvers tegenzin in de West-Indien. — Hij vormt ontwerpen, om zijne vrijheid te verkrijgen. — Zonderlinge teloorstelling, welke hem en den Kaptein in Georgien ontmoette. — Hij krijgt ten laatsten eene toereikende somme gelds bij een, om zijne vrijheid te koopen. — Hij wendt zich tot zijn' Meester, die het geld aanneemt, en hem zijn ontslag geeft, tot zijne groote blijdschap. — Hij gaat vervolgens, als een vrijman, aan boord van een der schepen van den Heer KING, en zeilt naar Georgien. — Bedriegerijen omtrent de vrijgemaakte Negers, als naar gewoonte. — Hij vertrekt van daar, naar Montferrat; en op deeze reize wordt zijn vriend de Kaptein ziek, en sterft. - - - - - 185.

VIII.

I N H O U D.

VIII. H O O F D S T U K.

*De Schrijver, om den Heer KING genoeg te geven, besluit, om andermaal, met een van deszelfs schepen, naar Georgien te reizen. — Er wordt een nieuwe Kaptein aangesteld. — Zij gaan onder zeil, en neemen een' nieuwen koers. — Drie merkwaardige droomen. — Het schip stoot op de banken van Bahama, en wordt verbrijfeld; doch het volk wordt, voornaamlijk door toedoen van den Schrijver, behouden. — Hij begeeft zich met den Kaptein, in een' kleinen boot, op zee, om naar een schip uittezien. — Hun uiterste nood. — Ontmoeten een scheepje. — Zeilen naar Providence. — Worden andermaal door een' vervaarlijken storm be-
loopen, en raaken in nood. — Koomen te New Providence. — De Schrijver zeilt, na eenig ver-
toeyens, van daar naar Georgien. — Ontmoet wederom storm, en is genoodzaakt terug te keeren, om te herstellen. — Koomt in Georgien aan. — Ontmoet nieuwe bedriegerijen. — Twee blanken zoeken hem voor slaaf te verkoopen. — Verricht den lijkdienst, bij eene begraavenis. — Vertrekt van Georgien, en zeilt naar Martinique. — 210.*

IX. H O O F D S T U K.

De Schrijver koomt te Martinique. — Ondergaat nieuwe moeilijkheden. — Koomt te Montferrat; alwaar hij afscheid neemt van zijnen ouden Meester, en zeilt naar Engeland. — Ontmoet Kaptein PASCAL. — Leert op den walddhoorn blaazen. — Verhuurt zich bij Doctor IRVING; bij wien hij
de

I N H O U D.

de kunst leert, om het zeewater zoet te maaken. — Verlaat den Doctor, en begeeft zich op reis, naar Turkijen en Portugal; en naderhand naar Grenada, en naar Jamaika. — Keert tot den Doctor weder; en zij scheepen te saamen zich in, tot eene reis naar den Noord Pool, met den Ed. Kaptein PHIPPS. — Eenig bericht aangaande deeze reis, als ook van de gevaaren in welken de Schrijver geraakte. — Hij keert terug naar Engeland. 225.

X. H O O F D S T U K.

De Schrijver verlaat Doctor IRVING, en begeeft zich aan boord van een schip, naar Turkijen bestemd. — Verhaal van het opligten van een' zwarten, aan boord van het schip, en van de vruchtlooze poogingen des Schrijvers, om denzelve zijne vrijheid weder te besciikken. — Eenig bericht van des Schrijvers bekeering, tot het geloof in JESUS CHRISTUS. 266.

XI. H O O F D S T U K.

*De Schrijver gaat aan boord van een schip, naar Kadix bestemd. — Geraakt in groot gevaar van schipbreuk. — Reist naar Mallaga. — Zeer schoone hoofdkerk aldaar. — De Schrijver redentwist met eenen Roomschen Priester. — Op de terugreize naar Engeland, worden elf menschen, die hun schip verlooren hadden, door hun geborgen. — De Schrijver verbindt zich weder met Dr. IRVING, om met denzelve naar Jamaika, en de Kust der Muggen te reizen. — Ontmoet een'
In-*

I N H O U D.

Indiaanschen Prins aan boord. — Hij poogt denzelven te onderwijzen in de waarheden van het Evangelij. — Wordt daar in gehinderd, door het kwaad voorbeeld van sommigen op het schip. — Zij koomen op de Kust der Muggen, met eenige slaaven, die zij te Jamaïka gekocht hadden, en beginnen eene plantaadje aanteleggen. — Eenig bericht, van de zeden en gewoonten der Indiaanen, op de Kust der Muggen. — Zonderlinge list, door den Schrijver te werk gesteld, tot demping van een oproer onder hun. — Zeldzaam onthaal, door hun aan Dr. IRVING en den Schrijver gegeven; waar op zij de Kust verlaaten, en naar Jamaïka zeilen. — De Schrijver wordt onmenschlijk behandeld, door een' man, met wien hij beding gemaakt had om te vaaren. — Hij ontvlugt, en begeeft zich tot den Bevelhebber, die hem vriendelijk behandelt. — Hij krijgt een ander schip, en gaat aan boord. — Voorbeelden van kwaade handeling. — Hij ontmoet Dr. IRVING. — Gaat naar Jamaïka. — Wordt door zijn' Kaptein bedroogen. — Neemt voor het laatst afscheid van den Doctor, en vertrekt naar Engeland. 295.

XII. H O O F D S T U K.

Verscheiden handelingen en ontmoetingen in des Schrijvers leven, tot den tegenwoordigen tijd. — Zijn verzoek aan den Bisfchop van Londen, om als Zendeling naar Afrika te worden bestemd. — Eenig bericht, van het deel welk hij had, in het bestuur der laatste onderneeming te Sierra-Leone. — Verzoekschrift aan de Koningin. — Besluit. - 335.

D R U K F E I L E N.

Blz. 10. reg. 2. van de spijs	lees, van den drank	
— 51. — 11. Zij antwoorden, omdat	— Zij antwoor- den: Omdat	
— — — 12. Ik vraagde, waar	— Ik vraagde: Waar	
— — — 14. Zij zeide ja,	— Zij zeiden: Ja,	
— — — 15. Hoe vraagde ik,	— Hoe, vraagde ik,	
— — — 16. Zij antwoorden, zij	— Zij antwoor- den: Zij	
— — — 17. Toen vraagde ik, hoe	— Toen vraagde ik: Hoe	
— — — 18. Zij zeide, dit	— Zij zeiden: Dit	
— 85. — 6. den ganschen nacht,	— den ganschen dag,	
— 342. — 5. van ond. aange- naam	— aangenaam man	

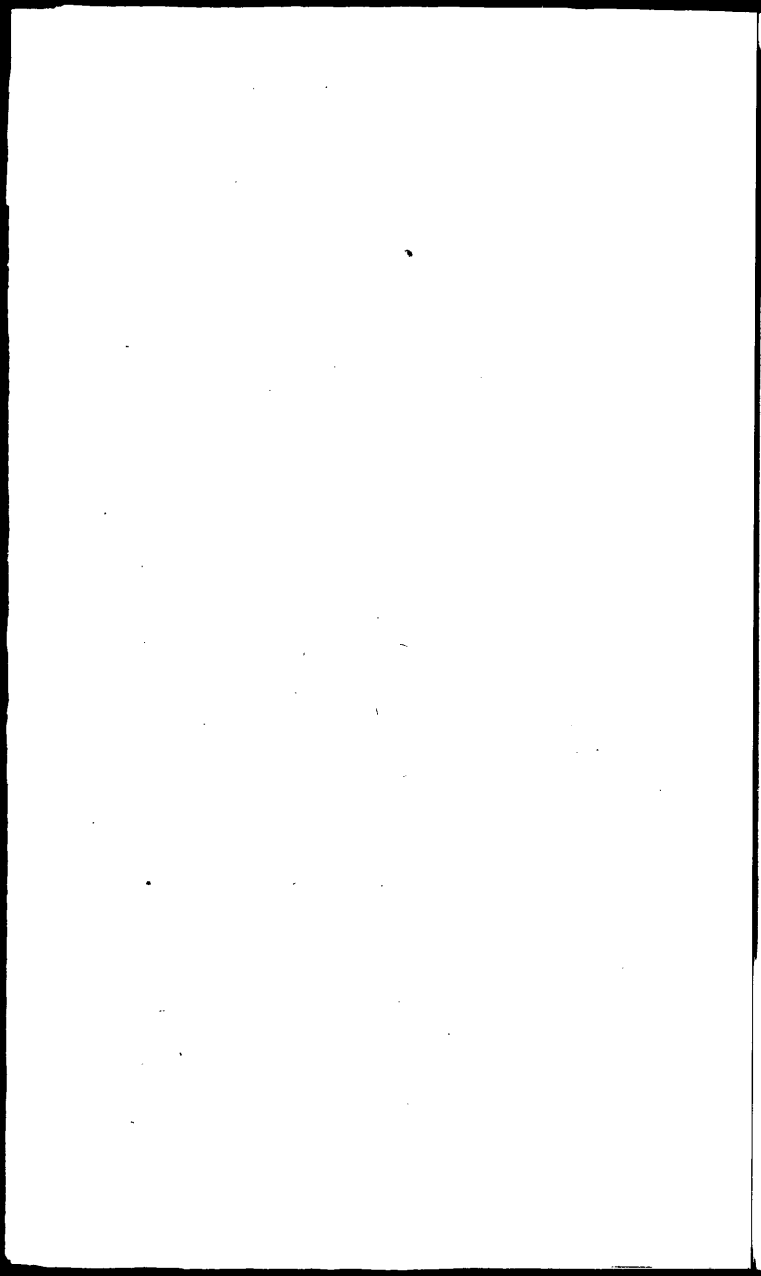
Portrait Soap

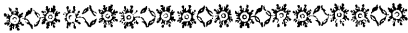
Claudah Equiano,

of

GUSTAVUS VASSA

De Africaan

LEVENSGEVALLEN

V A N

CLAUDAH EQUIANO

O F

GUSTAVUS VASSA.

I. HOOFDSTUK.

Bericht aangaande des Schrijvers Geboorteland; de zeden en gebruiken aldaar; — Bediening van het Recht; — Opperhoofden; — Huwelijksplegtigheden, en openbaars Verlostingen; — Leevenswijze; — Kleeding; — Handwerken; — Gebouwen; — Koophandel; — Landbouw; — Oorlogen; — Godsdienst. — Bijgeloovigheid der Landzaaten. — Begraavenisplegtigheden der Priesters, of zoogenocnde Wijzen. — Zonderlinge manier om vergif te ontdekken. — Gedachten over den oorsprong van den Landaart; en de gevoelens van sommige Schrijvers daar omtrent.

Ik geloof dat het moeilijk is, voor hun die hunne eigen levensgevallen beschrijven, de verdenking van verwaandheid te ontgaan. En dit

A

is

is het eenig nadeel niet, welk hun te beurt valt; het is daar beneven hun ongeluk, dat allés wat daar in ongewoon is, zelden, indien ooit, geloof vindt, en het meer gewoone met wanfmaak geleezen, en den Schrijver tot oneer geduid wordt. De menfchen denken gemeenlijk, dat alleen zulke verhaalen verdienen geleezen te worden, welken vol zijn van gróote en treffende gebeurdnisfen; zulken, met één woord, welken in een' hoogen trap hunne verwondering of medelijden wekken. Alle anderen, oordeelen zij flegts verachting of vergeetelheid waardig. — Het is derhalven, ik beken hêt, voor een gering en vergeeten perfoon, en daar bij, een vreemdling, niet weinig gewaagd, dus de gunstige oplettendheid van 't Algemeen te verzoeken; te meer, daar ik zelf beken, hier niet de Gefchiednis van een' Heilig, noch van een' Held, noch van een' Dwingeland te befchrijven. — Ik geloof, dat er weinig gevallen in mijn leven voorkoomen, welken niet aan veelen gebeurd zijn. 't Is waar, mijne lotwifelingen waren meenigvuldig; en befchouwde ik mijzelven als een' Europeer, ik zou moogen zeggen, dat mijne rampen groot zijn geweest. Maar als ik mijn lot vergelijk, met dat van de meesten mijner Landgenooten, dan merk ik mijzelven aan, als een' *bezonderen gunstling des Hemels*, en erkenne het weldaadig beftuur der Voorzienigheid, in ijder voorval van mijn leven. — Oordeelt men dan het volgend Verhaal niet belangrijk genoeg, om de algemeene opmerking te verdienen; laat dan mijn doelwit tot eenige ver-
fchoo-

fchooning gelden, voor het openbaar maaken van het zelve. Ik ben niet zoo spoorloos verwaand, van te denken, dat dit geschrijf mij onsterfelijk zal maaken, of mij cenen naam in de geleerde Weereld verwerven zal. Mag het flegts aan het groot getal mijner Vrienden, op wier aanzoek het in 't licht verfchijnt, cenig genoegens verfchaffen; of in den geringften trap de belangen der menschlijkheid bevoorderen — de einden waar toe het ondernoomen werd, zullen ten vollen bereikt, en de uiterfte wenfchen van mijn hart voldaan zijn. Men houde dan in gedachten, dat ik, berifping wenfchende te vermijden, geenszins naar lof wilde dingen.

HET gedeelte van Afrika, bekend onder den naam van GUINEE, op welk de Handel in Slaaven gedreeven wordt, ftrekt zich uit, langs de kust, van Senegal tot Angola, meer dan drieduizend en vierhonderd mijlen; en bevat vceelerlei Koningrijken in zich. Onder deezen is meest aanmerkelijk, het Koningrijk Benin, ten aanzien van deszelfs uitgebreidheid en welvaart, den rijkdom en vruchtbaarheid van den grond, de magt des Konings, en de meenigte en dapperheid der inwooneren. Dit Koningrijk ligt na genoeg onder de Evennachtslijn, en ftrekt zich langs de kust uit, omtrent honderd en zeventig mijlen; maar loopt ook terug in het binnenfte van Afrika, op eenen afftand, welke tot hier toe, zoo ik geloove, door geene reizigers bezocht is, en wordt, naar allen fchijn, bepaald, door het Rijk van

4 L E V E N S G E V A L L E N V A N

Abysfinie, omtrent vijftienhonderd mijlen van deszelfs begin. — Het Koningrijk Benin is verdeeld in veele gewesten of landschappen. In een der afgelegenste en vruchtbaarste derzelven, Eboe genaamd, zag ik het eerste levenslicht, in 't jaar 1745. in eene bekoorelijke en vruchtbaare vallei, Esfaka geheeten. De afstand deezes landschaps van de hoofdstad Benin, en van de zee kust, moet zeer groot weezen; want ik had nooit van blanke menschen, noch van Europeers, noch van de Zee iets gehoord. En onze onderdaanigheid aan den Koning van Benin, was weinig meer dan in naam; want alle de daaden van oppergezag en regeering, werden, zooveel mijne oppervlakkige waarneming mij doet geheugen, door de Hoofden of Oudsten der plaats uitgeoefend. — De zeden en regeeringswijze van een Volk, dat weinig gemeenschap heeft met andere Landen, zijn doorgaands zeer eenvoudigd; en de geschiedenis van het geen in één huisgezin of dorp omgaat, kan als tot een staal verstreken van eene gansche Naatsij. Mijn vader was een van die Oudsten of Opperhoofden, daar ik zoo even van meldde, en werd *Embrenche* genoemd; een woord, welk, zoo mij geheugt, de hoogste uitmuntendheid aanduidt, en in onze taal beteekent, een *Merk* van aanzien of eerwaardigheid. Dit Merk wordt den persoon die daar toe het recht heeft, op deezelwijze medegedeeld: Men maakt boven aan het voorhoofd eene dwarsche insnijding, even door de huid, en stroopt daar op het vel naar beneden, tot aan de wenkbrauwen; terwijl het in dien

dien staat is, legt men er eene warme hand op, en wrijft het, totdat het opkrimpt, en een' dikken rand vormt, dwars over het benedendeel van het voorhoofd. De meeste Rechters en Raadsheeren droegen dit merk. Mijn vader had het reeds lang gedraagen. Aan een' mijner broeders had ik het zien toedienen. En ik zelf was door mijne ouders bestemd om het op zijn' tijd te ontvangen. Deeze geteekende Mannen, of Opperhoofden, dceden uitspraak over geschillen, en oefenden straf over misdaden; ten welken einde, zij altijd saamen vergaderden. De rechtshandelingen waren gewoonlijk zeer kort; en in de meeste gevallen, werd de wet der wedervergelding in acht genomen. Mij geheugt, dat een man voor mijn' vader en de andere Rechters gebragt werd, wegens het steelen van een' jongen; en schoon hij de zoon van een' Oversten of Raadsheer was, werd hij verweezen, om zijne misdaad door het afstaan van een' slaaf of slaavin te boeten. Overfpel nogthans, werd somtijds met slaavernij, of met den dood gestraft; het welk, zoo ik geloove, onder de meeste Naatsijen van Afrika plaats heeft. Zoo heilig wordt bij hun de eer van het huwelijksbed gehouden, en zoo teder zijn zij op het stuk van de getrouwheid hunner vrouwen. Hier van herinner ik mij een voorbeeld. Eene vrouw werd voor de Rechters overtuigd, van overspel begaan te hebben, en, volgens gebruik, aan haaren man overgeleverd, om gestraft te worden. De man besloot, haar t'er dood te doen brengen. Dan, even voor de uitvoering van het

vonnis, bevond men dat zij zwanger was; en dewijl geen ééne vrouw den post van minnemoeder op zich wilde neemen, werd zij, ter liefde van het kind, gespaard. De mannen echter houden dezelfde standvastigheid niet jegens hunne vrouwen, welke zij van haar verwachten; want zij veroorlooven zich eene meerderheid van vrouwen, hoewel zelden meer dan twee. — De wijze hunner huwelijksverbindtenissen, is deeze: De beide partijen worden gemeenlijk, nog jong zijnde, door hunne ouders aan elkanderen verloofd. — Ik heb echter ook mannen gekend, die hunne eigene keuze volgden. — Bij gelegenheid dier verlooving of ondertrouw, wordt een feest aangebracht, en de bruid en bruidegom staan op, in het midden van alle hunne vrienden, die tot dat einde saamen gekoomen zijn; terwijl hij verklaart, dat zij voordaan als zijne vrouw moet aangemerkt worden, en dat geen ander perfoon toegang tot haar zal moogen hebben. En dit wordt aanstonds in de nabuurschap openlijk bekend gemaakt; waar op de bruid de vergadering verlaat. Eenigen tijd daar na, wordt zij ten huize van haaren man gebracht. En dan recht men andermaal een feest aan, tot welk de wederzijdsche bloedverwanten genoodigd worden. De ouders der bruid leveren haar dan over aan den bruidegom, onder het uitboezemen van veele zegenwenschen; en ten zelfden tijd, binden zij haar een' katoenen band, ter dikte van een ganzerschaft, om de middel; welken geene anderen dan getrouwde vrouwen moogen draagen. Thands wordt zij ten vollen
als

als zijne huisvrouw aangemerkt. En ten deezen tijd, worden de huwelijks giften aan het jonge paar uitgedeeld; welken gemeenlijk bestaan, in eenig land, slaaven, vee, huisraad, en gereedschappen tot den landbouw. Deezen worden door de vrienden der beide partijen aangeboden; waar nevens de ouders van den bruidegom geschenken geeven aan die der bruid, wier eigendom zij geacht werd vóór het huwelijk, doch na het zelve, wordt zij beschouwd als geheel het eigendom van haaren man te zijn. De plegtigheid nu geëindigd zijnde, begint het feest; welk gevierd wordt door het branden van vreugdevuuren, en vroolijk gejuich, verzeld met muziek en dans.

WIJ zijn eene Naatsij, welke bijna geheel uit danfers, muzikanten, en dichters bestaat. Dus worden alle groote gebeurtnissen, als, een zeegepraalend wederkeeren uit den strijd, of andere oorzaak van algemeene blijdschap, gevierd door openbaare danfrijen, gepaard met zang en muziek, op de gelegenheid passende. De vergaderde mecnigte is verdeeld in vier hoopen, welken ijder afzonderlijk, of na elkanderen dansen, en elk onder een bijzonder karakter. De eerste afdeeling bestaat uit de getrouwde mannen; die doorgaands, in hunne dansen, oorlogsbedrijven, of eene afbeelding van cenen veldslag vertoonen. Op deezen volgen de getrouwde vrouwen, die in de tweede plaats dansen. De jongelingen bekleeden de derde, en de meisjes de vierde plaats. Elk vertoont eenig belangrijk stuk uit het geme-

meene leven , als , de eene of andere gewigtige onderneeming , eenig huislijk bedrijf , eene aandoenlijke geschiednis , of eene boertige klucht ; en daar het onderwerp doorgaands gegrond is op eenig korts geleeden geval , is het om die reden altijd nieuw . Dit geeft aan onze danferijen eene geestigheid en verscheidenheid , welken ik zelden ergens anders ontmoet hebbe . Wij hebben veelerei muzikinstrumenten , inzonderheid trommels van verschillende foort ; een speeltuig dat naar eene luit gelijkt ; en nog een ander , niet ongelijk aan een *stickado* . Deeze laatsten worden voornaamlijk gebruikt door verloofde dochters , die er bij alle groote feesten op spelen .

GELIJK onze zeden eenvoudig zijn , zoo is onze weelde niet groot of uitgebreid . De kleederdragt der beide sexen , is na genoeg dezelfde . Zij bestaat gemeenlijk , in een lang stuk katoen of neteldoek , los om het lijf gewonden . Het is gewoonlijk blaauw geverwd ; het welk onze geliefde koleur is . Men trekt die verw uit eene zekere beezij ; en ze is helderer en schooner ; dan die ik ooit in Europa gezien hebbe . Daar beneven , draagen onze vrouwen van aanzien gouden versierselen ; welken zij met een foort van overvloed aan haare armen en beenen hangen . Wanneer onze vrouwen niet met de mannen in den landbouw bedrijvig zijn , is haare gewoone bezigheid , het spinnen en weeven van katoen ; welk zij naderhand verwen , en tot kleederen maaken . Zij maaken ook aarden vaatwerk ; waar
van

van wij verscheiden foorten hebben ; onder anderen tabakspijpen, welken in dezelfde gedaante gevormd zijn, en op dezelfde wijze gebruikt worden, als in Turkijen (*).

ONZE levenswijze is zeer eenvoudig. Want tot nog toe zijn de landzaaten onkundig van die versijningen in de bereiding der spijzen, waar door de smaak tot overdaad getergd wordt. Osfen, geiten, en gevogelte, maaken het grootste deel van hun voedsel uit. Daar in bestaat ook de voornaamste rijkdom van het Land, en het zijn de aanmerkelykste takken van hunnen handel. Het vleesch wordt gewoonlijk in eene pan gebraden; om het smaaklijk te maaken, gebruiken wij oock somwyl peper, en andere specerijen, en wij hebben zout, uit houtasch bereid. Onze spijzen uit het groeiend rijk, zijn meestal weegbree, eadas, yams, boonen, en Indisch koren. Het hoofd des huisgezins eet gewoonlijk alleen; zijne vrouwen en slaaven hebben ook hunne afzonderlijke tafels. Eer*wij spijs nuttigen, waschen wij altijd onze handen. Wij zijn, bij alle gelegenheden, ten uiterste zindelijk; maar in dit geval, is het eene onvermijdelijke plegtigheid. Nadat men zich gewaschen heeft, wordt eene
foort

(*) De kop is van aarde, fraai bewerkt, aan welken een lang riet, als een steel, is vastgemaakt. Deze steel is somtijds zoo lang, dat dezelve door een', en niet zelden, wegens de grootte, door twee jongens gedraagen wordt.

foort van offerplenging gedaan , door een klein gedeelte van de spijs , op eene zekere plaats , uitteftorten , voor de geesten van afgestorven bloedverwandten ; van welken de inboorelingen gelooven , dat zij over hun gedrag het oog houden , en hen tegen kwaad beveligen . Zij zijn volstrekt onkundig van sterke of gecstrijke dranken . Hun voornaamste drank , is palmwijn . Deze wordt verkreegen , uit den palmboom , door eene insnijding in deszelfs top , waar aan men een' grooten nap vastmaakt ; en somtijds kan één boom , in éenen nacht , drie of vier gallons , [dat is zes of agt stoop ,] uitleveren . Wanneer het versch uit den boom getrokken is , heeft het een' zeer aangenaamen en zoeten smaak ; maar binnen weinig dagen , wordt het wrang , en eenigszins geestrijk . Evenwel heb ik nooit gezien , dat iemand door het gebruik van 't zelve dronken wierd . Dezelfde boom brengt ook nooten en olij voort . Onze voornaamste weelde bestaat in reukwerken . Onder deezen , is een foort van welriekend hout , van een' uitnemenden geur ; het ander , is eene zekere aardachtige stof , van welke een klein stukje in het vuur geworpen zijnde , een' zeer sterken reuk verspreidt (*). Men stampt het gemelde hout tot poeder , en mengt het met palmolij ;

(*) Toen ik te Smyrna was , zag ik aldaar dezelfde foort van aarde , en nam er een weinig van mede naar Engeland . Zij gelijkt in kracht naar den muskus ; maar is veel aangenaamer van reuk , en niet ongelijk aan den geur van eene roos .

olij; waar meê mannen en vrouwen zich beftrijken.

IN het bouwen onzer huizen, letten wij meer op het gemak, dan op de fierlijkheid. Elk huisvader heeft een groote vierkante plek gronds, omringd met eene ſchutting of heining; of wel met eenen muur, gemaakt van roode aarde met water gemengd, welke, droog zijnde, zoo hard is als ſteen. Binnen deezen ringmuur, ſtaan zijne huizen, ten dienſte van zijn gezin en ſlaaven; welken dikwijls zoo talrijk zijn, dat het de vertooning maakt van een klein dorp. In 't midden ſtaat het hoofdgebouw, alleenlijk geſchikt voor den huisvader, en beſtaande in twee vertrekken; in één van welken, hij over dag zijn verblijf houdt, met zijn huisgezin, terwijl het ander dient, om zijne vrienden te ontvangen. Bencven deezen, heeft hij een afzonderlijk huis, waar in hij ſlaapt, met zijne zoonen. Aan wederzijden, ſtaan de wooningen zijner vrouwen, die deſgelijks haare onderſcheiden verblijfplaatsen voor den dag en voor den nacht hebben. De wooningen der ſlaaven met hunne huisgezinnen, ſtaan in het overige der plaats verſpreidt. Deeze huizen zijn nooit hooger dan ééne verdieping. Zij worden altijd gebouwd van hout, of van paalen in den grond gezet, over dwars met latten beſpijkerd, en van binnen en buiten zindelijk beſtreeken. Het dak wordt van riet gemaakt. Onze daghuizen worden aan de zijden open geſlaaten; doch die waar in wij ſlaapen, zijn rondom digt,

digt, en van binnen gepleisterd met een mengfel, bestaande voor een gedeelte uit koedrek, ten einde de verschillende soorten van infekten, waar van men des nachts geplaagd wordt, afte-weeren. De wanden en vloeren van deeze huizen, zijn ook doorgaands met matten behangen en gedekt. Onze bedden bestaan uit eene zoldering, drie of vier voet boven den grond, waar op huiden, en verscheiden deelen van zeker sponsachtig gewas, *plaintain* genoemd, gespreid worden. Ons dekfel is van katoen, of neteldoek, gelijk onze kleederen. De gewoone zetels zijn houten blokken. Doch wij hebben ook banken; welken doorgaands bereukwerkt worden, wanneer men vreemdlingen zal ontvangen. Hier in bestaat, voor het grootste deel, ons huisraad. Huizen, op die wijze gebouwd, en dus gestoffeerd, vereischen niet veel kunst om in stand te brengen. Ijder man bezit daar toe genoegzaame bouwkunde. De gansche buurt leent gefaamendlijk de hand, om ze opterechten, en ontvangt en verwacht daar voor geene andere vergelding, dan een feest.

DAAR wij leeven in een land, waar de Natuur haare gaaven in den ruimsten overvloed uitdeelt, zijn onze behoeften weinig, en ligtlijk te voldoen. Dienvolgens hebben wij niet veele handwerken. Zij bestaan bijkans alleenlijk in katoenen, aardewerk, versierfelen, en werktuigen tot den oorlog en den landbouw dienende. Doch deezen maaken geen gedeelte van onzen han-

handel uit; welks voornaamste artikelen, zoo als ik reeds aangemerkt heb, in eetwaren bestaan. In zulk eene gesteldheid van zaaken, is het geld van weinig gebruik. Wij hebben echter eenige kleine muntstukken, indien ik ze dus noemen mag. Zij zijn gemaakt, eenigszins in de gedaante van een anker; doch derzelver waarde of benoeming, kan ik mij niet meer herinneren. Wij hebben ook marktplaatsen; alwaar ik dikwijls met mijne moeder geweest ben. Deezen worden somtijds bezocht door een geslacht van taankleurige menschen, zuidwest van ons woonende, die zeer stouthartig zijn. Wij noemen ze *Oye-Eboe*; welk woord beteekent: *Roode menschen; die verre af woonen*. Zij brengen ons doorgaands schietgeweer, buskruid, hoeden, kraalen, en gedroogde visch. Het laatste is voor ons eene groote zeldzaamheid, alzoo onze wateren enkel bestaan in poelen, en welputten. De gemelde artikelen verruilen zij aan ons, voor welrickend hout en aarde, en voor ons zout van houtasch. Zij voeren altijd slaaven met zich door ons land; doch men doet het scherpste onderzoek bij hun, op wat wijze zij aan dezelve gekoomen zijn, eer men hun den doortogt toestaat. Wij verkochten hun wel somtijds slaaven; maar dit waren alleenlijk krijgsgevangenen, of zulken onder ons, die overtuigd waren van zich aan het opligten van menschen, of aan overspel, of andere gehaate misdaden, te hebben schuldig gemaakt. Deze gewoonte, van menschen opteligen om die tot slaaven te verkoopen, doet mij denken, dat niet-

te-

tegenstaande de uiterste oplettendheid die wij gebruikten, hun voornaam oogmerk onder ons was, ons volk op die wijze te verschalken. Ik herinner mij ook, dat zij gemeenlijk groote zakken bij zich hadden; waar van ik, niet lang daar na, het heilloos gebruik maar al te ongelukkiglijk moest ondervinden.

ONS Land is ongemeen rijk en vruchtbaar, en brengt allerlei gewassen in grooten overvloed voort. Wij hebben veel Indisch koren, midsgaders katoen, en tabak. Onze pijnappelen groeien zonder kweeking; zij zijn zeer groot, en aangenaam van smaak. Wij hebben ook verscheiden foorten van specerijen, en inzonderheid peper; en veelerlei welsmaakende vruchten, die ik in Europa nooit gezien heb; als ook gommen van verschillende foort, en honig in overvloed. Al onze nijverheid wordt te werk gesteld, om ons deeze zegeningen der Natuur ten nutte te maaken. De landbouw is onze voornaame bezigheid; en ijdereen, zelfs de kinders en vrouwen, zijn daar in bedrijvig. Dus worden wij alle tot den arbeid gewend, van onze vroegste jeugd af. Elk brengt iets toe, tot de algemeene welvaart; en daar de ledigheid onder ons onbekend is, ziet men ook in ons land geen bedelaars. De heilzame uitwerksels van zulk eene levenswijze, zijn zeer kennelijk. De West-Indische Planters achten de slaaven uit Benin of Eboe verre boven die van eenig ander gedeelte van Guinee, ter oorzaak van derzelver sterkte, schrandrheid, oprechtheid, en ijver.

ijver. Die uitwerksfels doen zich bij ons gevoelen, in de algemeene gezondheid des volks, en in hunne vlugheid en werkzaamheid; ik zou er moogen bijvoegen, in hunne welgemaaktheid. Mismaaktheid is toch bij ons onbekend; ik meen, in de gestalte van het ligchaam. Eene meenigte inboorelingen van Eboe, die zich thands te Londen bevinden, zouden tot bevestiging van dit gezegde kunnen strekken. Want ten aanzien van de koleur, zijn de denkbeelden van schoonheid slegts betrekkelijk. Mij geheugt, nog in Afrika zijnde, drie Neger kinderen gezien te hebben, die taanverwig waren, en een ander, geheel blank; doch zij werden door alle de overige inboorelingen, en ook door mij, voor zooveel de gedaante of kleur betreft, als mismaakt aangezien. Onze vrouwen waren ook, althans in mijn oog, zeer bevallig, vlug, en zedig tot schaamachtigheid toe. Nooit heb ik ook van een enig voorbeeld van ongeregeldheid, vóór het huwelijk, onder haar gehoord. Zij zijn ook bij uitneemendheid vriendlijk. Indedaad, vriedlijkheid en spraakzaamheid, zijn de twee hoofdtrekken in het karakter van onze Naatsij.

ONZE akkerbouw wordt geoefend, in eene groote vlakke, of gemeen veld, eenige uren gaans van onze wooningen gelegen; en de gansche buurt gaat gesaamendlijk derwaards, tot den arbeid. Men gebruikt tot het bebouwen van den grond geen beesten. Hunne eenigste werktuigen zijn houweelen, bijlen, schuppen, en spaden.

Som.

Somtijds worden wij bezocht door springhaanen, die als geheele wolken aankoomen, zoo dat de lucht er door verduisterd, en de oogst vernield wordt. Dit gebeurt echter zelden; maar wanneer het plaats heeft, is een hongersnood het onvermijdelijk gevolg. Mij geheugt een voorbeeld of twee, dat zulks is voorgevallen. — Het gemeene veld, waar in onze akkers liggen, is dikwijls het tooneel van den oorlog; en daarom, wanneer ons volk uitgaat om het land te bearbeiten, gaan zij niet flegts alle te saamen, maar neemen doorgaands hunne wapenen met zich, uit vrees voor overrompeling. En wanneer zij eenen inval te gemoet zien, bewaaren zij de toegangen tot hunne wooningen, door stokken in den grond te slaan, aan het boveneinde zoo spits gescherpt, dat zij de voeten doorbooren, en gemeenlijk in vergif gedoopt. Uit het geen ik mij van die gevechten kan te binnen brengen, schijnen het invallen te zijn geweest van ééne kleine maatschappij of staat, bij de andere, om gevangenen of buit te verkrijgen. Mischien werden zij daar toe aangeprikkeld, door die Slaavenkooopers, die de Europeische waaren welken ik vermeld heb, onder ons ingebracht hebben. Zulk eene manier om slaaven te bekoomen, is in Afrika zeer gemeen. En ik geloof, dat er op deeze wijze, en door het opligten of steelen van menschen, meer worden opgeleverd, dan door eenig ander middel. Wanneer een Slaavenkoooper slaaven gebrek heeft, begeeft hij zich tot het Opperhoofd van zulk een Staat, en verwekt in hem de begeerte tot zijne vreem-

vreemde waaren. En het is niet zeldzaam, dat hij, bij zulk eene gelegenheid, even ligtlijk voor de verzoeking bezwijkt, en de vrijheid zijner medemenschen met zoo weinig tegenstribbeling cerloos verkoopt, als de verlichte Koopman doet. Dienvolgens valt hij aan op zijne nabuuren, en er volgt een wanhoopig gevecht. Wint hij den slag, en krijgt hij gevangenen; dan verzadigt hij zijne gierigheid, door dezelve te verkoopen. Maar zeegepraalt zijne partij, en valt hij in handen van den vijand; dan wordt hij zonder genade ter dood gebragt. Want daar het bekend is, dat hij den twist gestookt heeft, acht men het gevaarlijk, hem bij het leven te laten; en geen losgeld kan hem van den dood bevrijden, offchoon alle andere gevangenen kunnen worden vrijgekocht. Wij hebben schietgeweer, boogen en pijlen, breede tweesnijdende zwaarden, en werpspiesen. Wij hebben ook schilden, die een' man van het hoofd tot de voeten bedekken. Ijdereen leert de behandeling deezer wapenen; onze vrouwen zelfs zijn krijgsheldinnen, en trekken moedig met de mannen uit tot den strijd. Alle de inwooners van ons gewest zijn krijgslieden; en op een zeker teeken, als, het losfen van een stuk geschut bij nacht, vliegen zij alle te wapen, en rukken op den vijand aan. Het is misfchien iet aanmerkelijks, dat wanneer ons volk te velde trekt, eene roode vlag of baanier vooruit gedraagen wordt. Eenmaal was ik ooggetuige van een gevecht, in ons gemeen veld. Wij waren dien dag, naar gewoonte, alle aan 't

werk geweest; toen ons volk schielijk werd aangevallen. Ik klom, op eenigen afstand, op een boom, van waar ik den slag beschouwde. Er waren, aan beide zijden, zoo wel vrouwen, als mannen; onder anderen, was er ook mijne moeder, gewapend met een breed zwaard. Na een' geruimen tijd zeer hevig gevochten te hebben, en nadat er veel volks gesneuveld was, behaalde ons volk de overwinning, en nam het Opperhoofd des vijands gevangen. Hij werd in zeegepraal voorgeleid; en, schoon hij een' grooten losprijs voor zijn leven aanbood, ter dood gebragt. Eene jonge dochter van aanzien onder onze vijanden, had in den slag het leven verloren; haar arm werd op onze marktplaats, alwaar onze zeegeteekenen altijd bij een gebragt werden, ten toon gesteld. De buit werd verdeeld, volgens de verdiensten der strijdgenooten. Die geen onder de gevangenen, welken niet verkocht, of gelost werden, hielden wij als slaaven. Dan, hoe verschillend was hun lot, van dat der slaaven in de West-Indien! Bij ons, doen zij geen meerder werk, dan andere leden onzer maatschappij, zelfs niet meer dan hunne meesters; hun voedsel, kleding, en verblijf, waren weinig minder dan de hunnen — uitgezonderd, dat zij niet mogten eeten met de vrijgeboorenen; en er was nauwelijks eenig ander onderscheid tusschen hen, dan een grooter trap van achting, welke het hoofd des huisgezins in onzen Staat bezit, en het gezag, welk hij, als zoodaanig, over elk lid van zijn gezin uitoefent. Sommigen van die slaaven heb-

hebben zelfs slaaven onder zich, als hun eigendom, en tot hun bijzonder gebruik.

WAT den Godsdienst betreft. De inboorelingen gelooven, dat er één Schepper is van alle dingen, en dat hij in de zon woont, en met eenen band omgord is, opdat hij nooit zou eten of drinken. Maar volgens sommigen, rookt hij een pijp; het welk ons begunstigd vermaak is. Zij gelooven, dat hij de weereldsche zaken bestuurt; inzonderheid onzen dood, of gevangenis. Maar wat aangaat de leer der Eeuwigheid, [of van een toekomstend leven,] mij geheugt niet, daar van ooit iets gehoord te hebben. Sommigen echter gelooven aan eene zielsverhuizing, in zekeren trap. Die geesten, welken niet in andere ligchaamen overgaan, als, b. v., die van onze waarde vrienden of naastbestaanden, gelooven zij dat steeds omtrent hen zijn, en hen beschermen tegen booze geesten, of tegen hunne vijanden. Om deeze reden zijn zij gewoon — zoo als ik reeds gemeld heb — eer zij eten, een klein gedeelte van hunne spijs op den grond neêr te leggen, en een weinig van hunnen drank uitteferten, voor die afgescheiden geesten. Zij offeren ook dikwijls bloed van beesten of gevogelte, op de graven hunner afgestorven vrienden. Ik was zeer sterk met mijne moeder ingenoomen, en bijkans altijd bij haar. Wanneer zij uitging, om deeze offerande te doen op het graf van haare moeder — 't welk was in een klein eenzaam gelegen huisje, met stroo gedekt — ging ik som-

tijds met haar. Daar verrichtte zij haare offerplengingen, en bragt het grootste deel van den nacht door, in geschrei en jammerklagten. Ik was dikwijls bij zulke gelegenheden geweldig ontroerd. De eenzaamheid der plaats, de donkerheid van den nacht, en de plegtigheid der offerande, op zichzelf akelig en aandoenlijk, werden nog treffender, door de weeklagten mijner moeder; en deezen, vermengd onder het naar geschreeuw der nachtvogelen, welken zich omtrent die plaatsen onthielden, maakten het tooneel onuitspreekelijk droevig en schrikbaarend.

Wij rekenen het jaar, van den dag waar op de zon in den Evenaar is; en bij het ondergaan derzelve, dien avond, is er een algemeen gejuich door het gansche land; ten minsten, zooveel mij zeker bekend is, in onze nabuurschap. Het volk maakt ten zelfden tijd een groot geraas, met ratels en andere werktuigen, terwijl zij de handen ten hemel heffen om eenen zegen. Dan worden ook de grootste offeranden gedaan; en die kinderen, aan welken, volgens de voorspelling onzer Wijzen, een gelukkig lot beschooren is, worden dan aan veelerlei menschen voorgesteld. Mij geheugt, dat veelen kwamen om mij te zien, en dat ik zelfs tot dat einde rond gedraagen werd. — Zij hebben veele offeranden, inzonderheid bij volle maan; in 't algemeen ook in den oogsttijd, eer de vruchten van het veld worden ingesaa-meld; en wannecr eenige jonge dieren geslagt worden, offeren zij daarvan somtijds een gedeelte op.

op. Deeze offeranden , wanneer die door een van de hoofden des huisgezins worden gedaan, verftrekken voor het geheele huisgezin. Mij geheugt, dat wij die dikwerf hadden, aan 't huis van mijn' vader, en van mijn' oom; en dan waren alle de bloedverwandten er bij tegenwoordig. Sommigen onzer offeranden worden met bittere kruiden gegeeten. Wij hadden een spreekwoord onder ons , van menfchen van een' geemlijken aart: „ Dat indien zij gegeeten wierden, zij met „ bittere kruiden zouden gegeeten worden”.

DE Befnijdenis was bij ons in gebruik, gelijk bij de Jooden; en bij die gelegenheid, werden er offeranden gedaan, en feesten gevierd, gelijk bij hun. Op dezelfde wijze ook, als bij de Jooden, ontvingen onze kinders eenen naam, van zekere gebeurdnis, of omftandigheid, of vermeend voorbeduidfel, ten tijde van derzelver geboorte. Ik werd genoemd, OLAUDAH; het welk in onze taal bctceekent, *wisfelvalligheid*, of ook *geluk*, of een *begunstigde*, of die eene *luide ftcm* had, en van wien *wel gefprooken* werd. Nooit ontheiligden wij den naam van het Voorwerp onzer aanbidding. In tegendeel, werd dezelve altijd met den grootften eerbied genoemd; en wij waren ten eenemaal onkundig van vloeken en zweeren, en van alle die roeklooze en haatelijke spreekwijzen, welken zoo gercedlijk en zoo meenigvuldig in de taal van meer befchaafde volken plaats vinden. De eenige uitdrukkingen van dien aart, welken ik mij kan te binnen brengen, waren: „ Dat gij

„verrotten moogt!” of: „Dat gij moogt op-
„zwellen!” of: „Dat een beest u haale!”

Ik heb te vooren aangemerkt, dat de inboore-
lingen van dit gedeelte van Afrika uitermaate
zindelijk zijn. — Deeze noodige pligt, onder de
regelen der welvoegelijkheid, was bij ons een
stuk van Godsdienst; en daarom hadden wij veele
reinigingen en wasfchingen. En deezen waren
indedaad bijkans zoo mecnigvuldig, en werden bij
dezelfde gelegenheden te werk gesteld — indien
mijn geheugen mij niet bedriegt — als bij de
Jooden. Hij, die eenen dooden aanraakte, was
verplicht, zich te waschen en te reinigen, eer hij
in eenig woonhuis mogt ingaan. Allen vrouws-
perfoonen was het, op zekere tijden, ongeoor-
loofd, in eenig woonhuis te koomen, of eenig
mensch, of eetbaare spijsze aanteraaken. Ik was
zoo ingenoomen met mijne moeder, dat ik niet
van haar konde afblijven, noch mij wachten,
van haar fomwijl op die tijden aanteraaken; en
dienvolgens was ik genoodzaakt, met haar af-
gezonderd te blijven, in een klein huisje; tot dat
einde geschikt, zoo lang, totdat de offerande ge-
daan was, en dan waren wij gereinigd.

SCHOON wij geene plaatsen van openbaare
godsdienstoefening hadden, hadden wij echter
Priesters, en *Magi*, of Wijzen. Ik kan mij niet
herinneren, of zij onderscheiden bedieningen had-
den, dan of de bedieningen in dezelfde perfoonen
vereenigd waren; doch zij werden bij het volk in
groot-

groote achting gehouden. Zij berekenden onze tijden, en voorſpelden onze lotgevallen — zoo als hun naam ook aanduidt; want wij noemden hen *Ah-affoe-way-cah*, 't welk beteekent *Rekenars*, of *Jaarrekenars*; wordende ons jaar genoemd, *Ah-affoe*. Zij droegen lange baarden; en bij hun overlijden, werden zij door hunne zoonen opgevolgd. Hunne meeste gereedschappen, en dingen van waarde, werden met hen begraven. Men plaatste ook pijpen en tabak in het graf, bij het lijk; het welk altijd bereukwerkt en versierd werd. Ook werden hun ter eere dieren geofferd. Niemand verzelde hunne lijkstaatlij, dan die van hun ambt of geslacht waren. Deezen begroeven hen na zonnen ondergang, en keerden altijd langs een' anderen weg van het graf terug, dan dien zij gegaan waren.

DEEZE Wijzen waren ook onze Geneesheeren en Wondhealers. Zij oefenden het bloedlaaten, door middel van koppen zetten; en waren zeer gelukkig in het geneezen van wonden, en het uisdrijven van vergiften. Zij hadden ook eenige zonderlinge middelen, om overſpel, diefftal, en vergiftiging te ontdekken; waar van het wel slaagen, buiten twijfel, toeteschrijven was aan hunnen onbepaalden invloed op de ligtgeloovigheid en het bijgeloof des volks. Ik herinner mij niet, waar in die middelen bestonden; dan alleenlijk dat, welk zijne betrekking had tot de vergiftiging. Mij geheugen een paar voorbeelden

daar van; welken men, zoo ik hoop, niet onvoegzaam zal achten, hier te vermelden, alzoo dezelve dienen kunnen tot proeven van de overigen, en het zelfde nog bij de Negers in de West-Indien plaats heeft. Een meisje was vergeeven geworden; doch niemand wist, door wien. De Geneesheeren belastten, dat het lijk door eenige perfoonen zou opgenoomen, en ten grave gebragt worden. Zoo ras de draagers het op hunne schoulers geheven hadden, werden zij plotslijk met een foort van ijlhoofdigheid of bedwelming bevangen, en liepen ginds en weder, zonder in staat te zijn, om zich een oogenblik stil te houden. Eindelijk, nadat zij door een meenigte doornen en stekelige struiken onbeschadigd heen geloopt hadden, viel het lijk van hunne schouderen af, digt tegen een zeker huis aan, 't welk door dien val eenigszins beschadigd werd. De eigenaar van dat huis werd gevat, en beleet terftond, dat hij het meisje door vergift om 't leven gebragt hadde (*).

D E

(*) Een diergelijk geval gebeurde te Monterrat, in de West-Indien, in 't jaar 1763. Ik voer ten dien tijd op het schip *the Charming Sully*, Kaptein DORAN. — De opperstuurman, MANSFIELD, en eenigen van het bootsvolk, eenmaal aan land gegaan zijnde, waren tegenwoordig bij de begraavenis van eene jonge Negerin, die vergeeven was. Schoon zij dikwijls gehoord hadden van het loopen der draagers, in zulke gevallen, en het zelfs wel gezien hadden, hielden zij zulks alles voor loos bedrog. De stuurman, derhalven, wilde, dat de matroozen de kist zouden opneemen, en naar
het

DE inboorelingen zijn ten uiterste behoedzaam tegen vergif. Wanneer zij eenige eetwaaren koopen, kust de verkooper die van rondom, om te toonen dat het niet vergiftigd is; en het zelfde geschiedt, wanneer eenige spijs of drank aan iemand, inzonderheid eenen vreemding, wordt aangeboden. — Wij hebben slangen van verschillende soort; van welken sommigen als voorbeduidfels worden aangezien, wanneer ze in onze huizen koomen. En de zulken doen wij nimmer leed. Mij geheugt, dat twee zulke voorbeduidende slangen, welken ieder de dikte hadden van de kuit van een mans been, en in koleur geleecken naar een' dolsijn in het water, op onderscheiden tijden in mijns moeders nachtverblijf, alwaar ik altijd met haar sliep, kwamen kruipen, wanneer zij zich in bogten kromden, en telkens kraaiden gelijk een haan. Sommigen van onze

Wij-

het graf draagen. De maats, die alle van het zelfde gevoelen waren, gehoorzaamden gereedlijk. Maar naauwlijks hadden zij het lijk op de schouderen gebeurd, of zij begonden als zinloos ginds en weder te loopen, zonder zich te kunnen bestuuren. Eindelijk kwamen zij, zonder toeleg, bij de hut des geenen die het meisje vergiftigd had. Straks viel de kist van hunne schouderen af, tegen de hut aan, en beschadigde een gedeelte van den muur. De eigenaar van de hut werd in verzekering genoomen, en beleet de misdaad. — Ik geef deeze gebeurdnis, zoo als die door den stuurman en het volk, bij hunne terugkoomst aan boord, verhaald werd. De geloofwaardigheid laat ik aan het oordeel van den Leezer over.

Wijzen, wilden, dat ik deeze slangen zoude aanraaken, ten einde deel te hebben in de goede voorbeduidfels. Ik deed zulks; want zij zijn geheel onschadelijk, en laaten zich gemaklijk behandelen. Daar op werden ze in een' grooten aarden pot gedaàn, die open bleef, en ter zijden aan den gemeenen weg nedergezet. — Sommigen van onze slangen, echter, zijn vergiftig. Eene derzelven kroop eens over den weg, alwaar ik stond, en ging tusfchen mijne voeten door, zonder mij zelfs aanteraaken; tot groote verwondering van veelen die het zagen. Zoodaanige gevallen, werden door de Wijzen, en derhalven ook door mijne moeder, en anderen, als aanmerkelijke voorttekens ten goede voor mij beschouwd.

ZIE daar de onvolmaakte fchets, welke mijn geheugen mij oplevert, van de zeden en gewoonten van een Volk, onder welk ik het eerste levenslicht aanschouwde. — En hier kan ik niet afzijn iets te vermelden, dat mij sedert lang zeer fterk getroffen heeft; naamlijk, de aanmerkelijke overeenkoomst, welke uit dit tafereel, hoe onvolkomen ook, zich doet befpeuren, tusfchen de zeden en gebruiken van mijne Landgenooten, en die der Jooden, eer zij in het beloofde Land kwamen, en inzonderheid der Aartsvaderen, gedurende hun herdersleven, zoo als ons het zelve in het Boek *Genesis* wordt afgemaald. Overeenkoomst, welke mij fterk doet overhellen, om te gelooven, dat het eene Volk uit het andere oorsprong-

spronglijk is. Indedaad, dit is het gevoelen van Doctor GILL; die, in zijne Verklaaring van *Genesis*, met veel waarschijnlijkheid de Afrikanen doet afstammen van AFER en AFRA, afkoomelingen van ABRAHAM uit KETURA. Dit stemt ook overeen, met de gedachten van Dr. JOHN CLARKE, eertijds Deken van *Sarum*; in zijn Boek, getijeld: *De Waarheid van den Christelijken Godsdienst*. Decze beide Schrijvers zijn dus, ten aanzien van deeze onze afkoomst, eensgevoelende. De redenen door hun bijgebracht, worden versterkt, door de Geslacht-rekening des Bijbels. En zoo er nog iets tot staa-ving van dit stuk vereischt wierd, dan zou de gemelde overeenkoomst in zoo veelerlei opzichten, tot een krachtig bewijs kunnen strekken. Gelijk de *Israëllers*, in hunnen oorspronglijken staat, zoo worden wij bestuurd door onze Opperhoofden of Rechters, onze Wijzen en Oudsten; en een hoofd des huisgezins onder ons, oefent een gelijk gezag over zijn huisgezin, als aan Abraham en de andere Aartsvaderen toegekend wordt. De Wet der wedervergelding wordt bij ons bijna zoo algemeen in acht genomen, als bij het nakroost van Abraham. En het schijnt zelfs, dat hun Godsdienst een straal van deszelfs heerlijkheid op ons geworpen heeft, offchoon op zijnen weg geboogen en verflaauwd, of verduisterd door eene wolk, waar meê de tijd, de overlevering, en de onkunde dezelve omzwachteld hebben. Want wij hebben ook onze Besnijdenis; — eene plegtigheid, zoo ik geloof, aan dat Volk

be-

bezonder eigen. Wij hebben daar beneven onze Offeranden, onze Slagtoffers en Brandoffers, onze waschingen en reinigingen, bij dezelfde gelegenheden als zij die hadden.

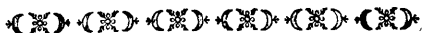
WAT aangaat het onderscheid in koleur, tuschen de Eboaanse Afrikaanen, en de heden-daagsche Jooden; ik zal niet op mij neemen, dit te verklaaren. Het is een stuk, welk de pennen van doorschrandere en geleerde Mannen werk verschaft heeft, en dat mijn vermogen verre te boven gaat. De Eerwaardige T. CLARKSON, ondertuschen, heeft in zijn zeer geacht Werk: *Proeve over de Slaavernij, en den Handel in Menschen*, de oorzaak aangetoond, op eene wijze, waar door op eenmaal alle tegenbedenkingen worden opgelost, en eene volkomen overtuiging, althans in mijn gemood, teweeg gebragt is. De redeneeringen van dien Schrijver worden door de ondervinding gestaafd. Dus schrijft Dr. MITCHEL: „De Spanjaarden, die voor eenigen „tijd, in Amerika, onder de verzengde Lucht- „streck, zich hebben nedergezet, zijn zoo don- „ker van koleur geworden, als onze gebooren „Indiaanen uit Virginie; waar van ik zelf oog- „getuige ben geweest” (*). Er is nog een ander voorbeeld, van eene Portugeesche Bezitting te Mitomba; alwaar de inwooners zijn voordgekoomen, uit vermenging van de eerste Portugeesche ontdekkers met de inboorelingen, en thands

(*) *Philosophical Transactions*, N°. 476.

thands in hunne koleur, en de wollige eigenschap van het hair, *volmaakte Negers* geworden zijn; hebbende echter eene verbasterde Portugeesche taal overgehouden.

DEEZE voorbeelden, en eene meenigte anderen die men zou kunnen bijbrengen — terwijl ze bewijzen, hoe de koleur der zelfde menschen verschilt, in onderscheiden luchtstreeken — zullen, zoo ik hoop, strekken, tot wechneeming van het vooroordeel, welk bij sommigen tegen de inboorelingen van Afrika huisvest, uit aanmerking van derzelve verw. De geestgesteldheid der Spanjaarden veranderde immers niet, met het verdonkeren hunner koleur? Zijn er geene oorzaken genoeg, waar aan de schijnbaare minderheid der Afrikaanen is toetschrijven, zonder paalen te zetten aan de Godlijke Goedheid, of te denken, dat het OPPERWEZEN minder werks van zijn eigen Beeld maakte, omdat het *in Ebbenhout gesneden* was? Zou men niet natuurlijk de oorzaak moeten zoeken in hunne omstandigheden? Wannet zij onder Europeers koomen, zijn zij onkundig van hunne taal, Godsdienst, zeden, en gewoonten. Maar neemt men enige moeite, om hen daar in te onderrechten? Worden zij als menschen behandeld? Strekt de slaavernij zelve niet, om den geest nedertedrukken, deszelfs vuur en alle edele gevoelens uittedooven? Maar vooral, welke voordeelen bezit niet een beschaafd volk, boven zulken, die van behoorelijk onderwijs en opvoeding verstooken zijn! De verlichte en
hoog-

hoogmoedige Europeer herinnere zich, dat zijne voorvaders wijleer even zoo ongemanierd als de Afrikaanen, ja zelfs barbaarsch waren. Maakte de Natuur hen minder dan hunne nanceeven? en verdienden zij, tot slaaven verkocht te worden? Elk redelijk gemoed zal zeggen: Neen! Laat zulke bedenkingen als deezen, hunnen hoogmoed op hunne meerderheid doen verwandelen in medelijden met hunne zwarte broederen, en hen dwingen te erkennen, dat verstand of schrandtheid niet afhangen van het gelaat of de koleur. Mogen zij in het genot van aardsche zegeningen zich verblijden; laat hunne blijdschap gemengd zijn met goedwilligheid jegens andere menschen, en met dankbaarheid aan GOD — die uit één bloed alle de geslachten der menschen gemaakt heeft, om op den aardbodem te wonen, en wiens Wijsheid, ook in het bestuur der Weereld, onafspoorlijk is.

II. H O O F D S T U K.

Des Schrijvers geboorte, en geslacht. — Hij wordt opgeligt en wechgevoerd, nevens zijne zuster. — Hunne scheiding. — Ontmoeten elkander; en worden voor altoos weder gescheiden. — Verhaal van de onderscheiden plaatsen en gevallen, welken de Schrijver ontmoette, totdat hij aan de Kust kwam. — Zijne verbaasdheid, op het zien van de Zee, en een Slaavenschip. — Hij vaart naar de West-Indien. — Ijfselijkheden van een Slaavenschip. — Hij komt te Barbados; alwaar de laading verkocht en verstrooid wordt.

DE Leezer zal mij, hoop ik, ten goede houden, dat ik zijn geduld dus veel gevergd hebbe, met eenig verslag te geeven van de zeden en gewoonten van mijn Land. Zij zijn mij met veel zorg ingeplant, en hadden eenen indruk op mijnen geest gemaakt, welken de tijd niet konde uitwischen, en welke door de rampspoeden en lotwifelingen die ik sinds ondervonden heb, alleenlijk dieper en vaster geworden is. Want, het zij de liefde tot het Vaderland wezenlijk of denkbeeldig is, het zij men die aanmerken moete als eene les der Reden, of als eene drift der Natuur; ik zie nog heden met vermaak terug, op de eerste tooneelen van mijn leven, offchoon dat vermaak voor het meerderdeel met smert gemengd was.

Ik heb reeds gewag gemaakt van den tijd en de plaats mijner geboorte. — Mijn vader had, behalven veele slaaven, een groot getal kinderen, van welken alleenlijk zeven opgewassen zijn, ik zelf daar onder begreepen, nevens eene zuster, die de eenige dochter was. Naardien ik de jongste zoon was, werd ik de bijzondere lieveling van mijne moeder, en was altijd bij haar. Zij droeg ook eene zonderlinge zorg, om mijn verstand te vormen. Van mijne eerste jaaren, werd ik opgekweekt in de kunst van oorlog. Mijne dagelijkse oefening was schieten, en met spiesen werpen; en mijn moeder vercierde mij met krijgsteekenen, naar de wijze der grootste oorlogshelden. Dus groeide ik op, totdat ik den ouderdom van elf jaaren bereikte; — wanneer mijn geluk een cinde nam, op de volgende wijze. Gemeenlijk, als de volwasfenen verre heen gegaan waren om in het veld te arbeiden, kwamen de kinders te saamen, op het voorplein van een' der gebuuren, om te speelen; en dan klom meestal een van ons op een' boom, om uit te kijken, of ook eenige landlooper of kinderdief aankwam. Want somtijds namen zij de gelegenheid waar, wanneer onze ouders afwezig waren, om op de kinderen aantevalen, en zoo veelen van dezelfen te grijpen en wechtevoeren, als zij konden. Eenmaal hield ik de wacht in den top van een' boom, op ons voorplein, wanneer ik een' van dat volk het voorplein van een' onzer buuren, alwaar veel jonge lieden bij elkanderen waren, zag opgaan. Aanstonds maakte ik gerucht;

rucht; en de schelm werd door de stoutsten uit den hoop omringeld, die hem met touwen verstrikten, zoo dat hij niet wech konde koomen, totdat eenige volwasenen kwamen, en hem in zekerheid bragten. — Dan, helaas! eerlang was het mijn droevig lot, op die wijze overvallen en wechgesleept te worden, wanneer niemand der volwasenen bij mij was. Op zekerem dag, als al ons volk, gelijk naar gewoonte, in het veld was om te arbeiden, en ik en mijne geliefde zuster alleen gelaaten waren om op het huis te passen, kwamen twee mannen en een vrouwsperfoon over onzen muur klimmen, en vielen oogenbliklijk op ons aan, en, zonder ons tijd te geeven om te schreeuwen of weêrstand te bieden, stopten zij ons den mond, en voerden ons ijllings wech in het naaste bosch. Hier bonden zij ons de handen, en sleepten ons mede, zoo verre zij konden, totdat de avond viel; wanneer wij kwamen aan een klein huisje, alwaar de dieven stielden, om zich te ververschen, en den nacht overbragten. Wij werden toen losgemaakt; doch waren onbekwaam om eenige spijs te gebruiken. Door vermoeidheid en hartzeer geheel overmand, was onze eenige verkwikking een weinig slaapens, waar door ons ongeluk voor een korte poos verligt werd. Den volgenden morgen verlieten wij dat huis, en zetteden de reis den ganschen dag voort. Langen tijd hadden wij ons in de boschen gehouden; doch ten laatsten kwamen wij op eenen weg, dien ik meende te kennen. Nu begon ik eenige hoop te scheppen, op verlossing.

C

Want

Want wij waren niet verre op dien weg voorgedaan, wanneer ik, op een' afstand, eenige menschen ontdekte. Ik begon aanstonds te schreeuwen om hulp; dan, helaas! dit had geene andere uitwerking, dan dat mijne geweldenaars mij vaster bonden, en den mond stopten; waar op zij mij in één' grooten zak staken. Zij stopten desgelijks mijn zuster den mond, en bonden haar de handen; en in dien staat reisden wij voort, totdat wij uit het gezicht van die menschen waren. — Toen wij den volgenden nacht ter rust gingen, booden zij ons te eeten aan, doch wij weigerden het; en de eenige troost dien wij hadden, was, dien ganschen nacht in elkanders armen te liggen, en de een den anderen met onze traanen nat te maaken. — Maar helaas! het duurde niet lang, of wij werden zelfs beroofd van den geringen troost, van saamen ons deerlijk lot te moogen beweenen! De volgende dag was een dag van grooter droefheid nog, dan ik tot hier toe had ondervonden! mijne zuster en ik werden van elkander afgescheurd, terwijl wij in elkanders armen gestrengeld lagen! Te vergeefs smeekten wij hen, ons toch niet van elkanderen afscheiden — men rukte haar uit mijne armen — voerde haar aanstonds wech — en liet mij in eene ontroering en verbijstering, welke ik niet magtig ben te beschrijven! Ik treurde en schreide onophoudelijk, en at verscheiden dagen niets, dan het geen mij met geweld in den mond geduurd werd. Eindelijk, na veele dagen reizens — geduurende welken, ik verscheiden maalen van meesters

veranderd was — geraakte ik in handen van eenen Hoofdman, in eene zeer aangename landstreek. Deze man had twee vrouwen, en eenige kinderen; die alle mij zeer wel behandelden, en alles deden wat zij konden, om mij te vertroosten; inzonderheid de eerste vrouw, die mij als eene moeder was. Schoon deeze plaats veele dagreizen van mijns vaders huis gelegen was, spraken deeze menschen volmaakt dezelfde taal als wij. Mijn tegenwoordige meester — indien ik hem dus noemen mag — was een smid. En mijne voornaamste beezigheid was, zijne blaasbalgen te treden. Ik geloof dat de stof die hij bewerkte, goud was; want zij had eene schoone en blinkende geele kolcur, en werd door de vrouwen aan de gewrichten haarer handen, en aan de enkelen der voeten gedraagen. — Hier was ik, zoo ik denke, omtrent een maand geweest; en op het laatst begon men mij op eenigen afstand van het huis te betrouwen. Van deeze vrijheid bediende ik mij, om op alle moogelijke wijzen onderzoek te doen naar den weg tot mijn ouderlijk huis. Met het zelfde oogmerk, begaf ik mij ook somtijds met de dienstmaagden, in de koelte van den avond, naar buiten, om water uit de welputten, tot gebruik voor het huisgezin, aantedraagen. Ik had ook, op mijne reize, geduuriglijk acht gegeven, waar de zon des morgens op- en des avonds onderging; en ik had opgemerkt, dat mijns vaders huis tegen den opgang der zon van mij aflag. Derhalven besloot ik, de eerste gelegenheid waarteneemen, om te ontvlugten, en mijnen weg naar

dien kant heen te richten. Want de droefheid over het afzijn van mijne moeder en vrienden, drukte mijnen geest geweldig neder; en mijne zucht tot vrijheid, altoos groot, werd nog sterker angevuurd, door de vernederende omstandigheid, van niet te moogen eeten met de vrijgebooren kinderen, offchoon ik meest altijd hun medgezcl was. Terwijl mijn geest met gedachten op mijne ontvlugting zwanger ging, gebeurde er cenmaal een ongelukkig geval, waar door mijn plan geheel verijdeld, en al mijne hoope afgefneeden werd. Ik werd somtijds gebruikt, om eene oude slaavin te helpen, in het bereiden der spijzen, en het oppassen der hoenderen. Op een morgen, wanneer ik beezig was de kickens te voederen, wierp ik, al speelende, een klein keitje naar dezelve, waar door één zoödaanig getroffen werd, dat het aanstonds dood nederviel. De oude slaavin, weldraa het kicken misfende, deed er onderzoek naar. Ik vertelde haar het geval, zoo als het gebeurd was — want mijn moeder had mij altijd een' afkeer van liegen ingeboezemd; — waar op zij in hevige drift ontfak, en geweldig tegen mij uitvoer, dreigende, dat ik daar voor zou gestraft worden. Mijn meester niet thuis zijnde, ging zij terftond heen, en verhaalde het aan de vrouw. Dit maakte mij zeer verlegen, en ik verwachtte oogenbliklijk, ggeesfeld te zullen worden; het welk voor mij ten uiterfte vreeslijk was, alzoo ik te huis zeer zelden slagen gehad hadde. De angst deed mij besluiten, de vlugt te neemen. Ik liep heen,
naar

naar een nabij gelegen boschje, en verbergde mij in de struiken. Weldraa kwamen de vrouw van het huis, en de slaavin; en mij niet vindende, doorzochten zij het gansche huis. Als zij lang vruchtloos gezocht, en op haar roepen geen antwoord van mij gekreegen hadden, stelden zij vast, dat ik wechgelopen was; waar op de gansche buurt op de been kwam, om mij natefpooren. In die landstreek, even als bij ons, waren de huizen en dorpen omringd met krepelbosch en heesters, en de haagen waren zoodigt, dat iemand zich daar in gemaklijk konde verschuilen, in weêrwil van het scherpste onderzoek. De nabuuren bleeven den ganschen dag naar mij zoeken; en meer dan eens, kwamen verscheiden van hun tot op een' kleinen afstand, van de plaats waar ik was. Toen achtte ik mijzelve geheel verlooren, en verwachtte elken oogenblik, op het ritselen der bladen en struiken, ontdekt, en door mijn' meester streng gestraft te zullen worden. Doch zij vonden mij niet; offchoon zij dikwerf zoo nabij mij waren, dat ik zelfs hunne gesprekken en gisfingen, onder het zoeken, duidelijc konde hooren. Uit die gesprekken vernam ik tevens, dat alle pogingen die ik mogt onderneemen om tot mijns vaders huis wedertekeeren, geheel hoopeloos zouden zijn. De meesten van hun dachten, dat ik derwaards heen gevlugt was; doch men voegde er bij, dat de afstand zoo groot, en de weg zoodocilijc te vinden was, dat ik onmogelijc konde te recht raaken, en noodwendig in de boschen

zou verdwaalen , en omkoomen. Toen ik dit hoorde , werd ik door een' hevigen schrik en benaauwdheid bevangen , en gaf mij over aan de wanhoop. Daar bij , begon de nacht te naderen ; en dit verzwaarde mijne angsten nog meer. Ik had te vooren mij met de hoop geveid , om mijn ouders huis nog te zullen bereiken , en was voornemends , om mij , als het donker werd , op weg te begeeven ; maar thands was ik overtuigd , dat zulks vruchtloos zoude zijn , en ik begon te overweegen , dat zoo ik al het geluk mogt hebben om het verscheurend gedierte te ontwijken , ik echter de handen der roovers niet ontkoomen zou , als ook , dat ik , den weg niet wetende , in de boschen ellendig zou om 't leven raaken. Dus was ik als een gejaagd dier , in doodlijken angst , en hoopclooze benaauwdheid. Van tijd tot tijd hoorde ik gedruisch in de bladeren ; en niet twijfelende , of het waren slangen , zag ik oogenbliklijk te gemoet , door haar gestookten te worden. Dit vermeerderde mijnen angst ; en nu begon mij de ijslijkheid van mijnen toestand onverdraagelijk te worden. Eindelijk verliet ik de hegge , waar in ik mij verschoolen had , gansch flauw , door angst , en gebrek aan voedsel — want ik had den geheelen dag geen spijs noch drank genuttigd — en kroop naar het huis van mijn' meester , alwaar ik mij in de keuken , 't welk eene open loots was , op den haard in de asch nederleide , met een' angstigen wensch , dat de dood mij uit alle mijne jammeren wilde verlossen. Naauwlijks was ik in den morgenstond ontwaakt ,

of

of de oude slaavin, die eerst opstond, kwam, om vuur te ontfteeken — en zag mij op den haard liggen. Zij was gansch verbaasd, mij daar te vinden, en kon naauwlijks haare oogen gelooven. Thands beloofde ze mij, voor mij te spreken. Zij liep terstond naar mijn' meester; die oogenbliklijk ten voorschijn kwam, en, na eene zachte bestraffing, bevel gaf om zorg voor mij te draagen, en mij niet kwaalijk te behandelen.

KORT daarna gebeurde het, dat mijns meesters eenige dochter, bij zijne eerste vrouw verwekt, ziek werd, en stierf. Hij was daar over zoo geweldig aangedaan, dat hij, gedurende eenigen tijd, als krankzinnig was, en indedaad zichzelven om 't leven zou gebragt hebben, indien men niet over hem gewaakt, en zulks belet hadde. — Niet lang daarna, werd hij echter weêr hersteld; en ik werd andermaal verkocht. Nu voerde men mij naar de streek ter linkehand van den opgang der zon, door veele onderscheiden landen, en eene meenigte groote bosfschaadjen. Het volk aan wien ik verkocht was, droegen mij dikwijls, wanneer ik moede was, het zij op de schouders, of op den rug. Ik zag veele welgebouwde en gerijflijke lootsen, hier en daar, op bekwaame affanden, aan de wegen, tot gemak der kooplieden en reizigers, die in dezelve overnachten, met hunne vrouwen, welken hen dikwijls verzellen. Ook gaan zij altijd wel gewapend.

VAN den tijd af, dat ik mijn eigen volk verliet, totdat ik aan de zee kust kwam, vond ik altoos menschen die mij verstaan konden. De taalen der onderscheiden Volken, verschillen niet ganschlijk, ook zijn ze zoo woordenrijk niet, als die der Europeers, inzonderheid der Engelschen. Zij waren dus niet moeilijk te leeren. En terwijl ik dus door Afrika reisde, had ik twee of drie onderscheiden taalen geleerd. — Ik had op die wijze een' aanmerkelijken tijd gereisd, wanneer ik op een' avond, tot mijne groote verwondering, in het huis daar ik was, zag inkoomen — wie? — mijne geliefde zuster! Zoo draa zij mij zag, gaf zij een' luiden schreeuw — en vloog in mijne armen! Ik was geheel buiten mijzelven! Geen van ons beiden kon een woord spreken, en wij bleeven een lange wijl in elkanders armen gestrengeld, zonder iets anders te kunnen doen, dan weenen. Onze ontmoeting verwekte aandoening, bij alle de aanbouwers. En indedaad, ik moct, tot lof van die geweldige verwoesters der menschlijke rechten, bekennen, dat ik nooit eenige mishandeling onderging, noch aan anderen hunner slaaven zag pleegen, dan alleenlijk, dat zij hen, wanneer het noodig was, bonden, om hun het wechloopen te beletten. Toen het dat volk bekend werd, dat wij broeder en zuster waren, vergunden zij ons, bij elkanderen te mogen zijn; en de man, wien wij, zoo als ik onderstelde, toebehoorden, lag dien nacht tusschen ons beiden, terwijl zij en ik elkanderen bij de hand hielden, over zijn lijf heen, den ganschlen nacht.

nacht. Dus vergaten wij voor een poos onze rampspoeden, door de vreugd van bij elkanderen te zijn. Dan ook deeze geringe troost was van korten duur! Naauwlijks was de noodlottige morgen verscheenen — of zij werd andermaal van mij afgescheurd! en, helaas! — voor altoos! Nu was ik, indien mogelijk, nog ongelukkiger dan te vooren! De kleine verligting mijner finert, door haare tegenwoordigheid, was mij ontzegd; en de ellende van mijnen toestand werd verdubbeld, door mijne angstige bekommring over haar lot, en mijne vrees, dat haare rampen grooter zouden zijn dan de mijnen, terwijl ik niet in staat was haar eenige verligting toetebrengen. Ja, lieve deelgenootte mijner kinderlijke vermaaken! deelgenootte mijner vreugd en mijner finerten! gelukkig zou ik mij altoos gerekend hebben, alle rampen voor u te moogen ondergaan, en u de vrijheid te bezorgen door de opoffering van de mijne! Schoon al vroeg uit mijne armen gerukt, blijft uw beeld steeds diep in mijn hart geprent, waar uit noch tijd noch lotverwisselingen het immer zullen wischen. Terwijl het aandenken aan uw leed, in voorspoed mijne vreugd verminderde, verzwaarde het in rampspoed mijne finert. Den ALLERHOOGSTEN, die de zwakken beschermt tegen de sterken, beveele ik de zorg voor uwe onschuld en deugd; indien dezelve niet alreeds haaren vollen loon ontvangen hebben — indien uwe jeugd en zedigheid niet reeds voorlang de slagtoffers zijn geworden van het geweld des Afrikaanschen handelaars — of

van de doodlijke lucht van een slaavenschip — of van den ondraagelijken arbeid in de Plantaadjen der Europeers — of van de geesfelzweepen en mishandelingen, van eenen meêdoogenloozen of wellustigen Opziener.

Ik bleef op die plaats niet lang, na mijne zuster. Al wederom werd ik verkocht, en vervolgens door een aantal plaatsen heen gevoerd; totdat wij, na lang gereisd te hebben, aan eene stad kwamen, *Tinnah* geheten, en gelegen in de schoonste landstreek welke ik immer in Afrika ontmoet hebbe. De stad was zeer rijk. Veele beekjes vloeiden door dezelve, en vereenigden zich in een' grooten vijver, midden in de stad, waar in het volk gewoon was zich te baadën. Hier zag en proefde ik voor de eerstemaal kokosnooten, welken ik veel smaaklijker vond, dan eenige soort van nooten die ik ooit te vooren gegeten had. De boomen, waar aan ze in overvloed groeiden, stonden overal tusfchen de huizen verspreid. De huizen waren op dezelfde wijze gebouwd als de onzen, van binnen zindelijk gepleisterd en gewit. Hier zag en proefde ik ook voor het eerst suikerriet. Hun geld bestaat in kleine witte schelpjes, ter grootte van een' nagel van den vinger. Ik werd hier verkocht, voor honderd twee en zeventig zulke schelpjes, door een' koopman die aldaar woonde, en mij hier gebragt hadde. Twee of drie dagen aan zijn huis geweest zijnde, kwam eene rijke weduwe, die daar dicht bij woonde, des avonds bij hem,

met

met zich brengende haaren eenigen zoon , een jong heer , van mijne jaaren en grootte. Zij zagen mij ; en dewijl ik hun behaagde , kochten ze mij van den koopman , en namen mij met zich. Hun huis en voorplein lagen dicht bij een der gemelde beekjes , en waren de fraaiften die ik ooit in Afrika gezien heb. Zij waren zeer ruim. Ook had zij een groot getal flaaven , die haar dienden. Den volgenden dag werd ik gewasfchen , en bereukwerkt. En toen de cetenstijd kwam , werd ik in de tegenwoordigheid mijner meesterse geleid , en at en dronk bij haar , met haaren zoon. Dit kwam mij ten uiterfte vreemd voor , en ik kon mijne verwondering naauwlijks verbergen , dat de jonge heer mij , die slaaf was , toeliet om met hem , die vrij was , te eten ; en dit niet alleen , maar dat hij nooit wilde ceten of drinken , ten zij ik voorging , omdat ik de oudste was. Dit laatste kwam met onze gebruiken overeen. Indedaad , alles wat ik hier ontmoette , en hunne behandeling omtrent mij , deden mij vergeeten dat ik een slaaf was. De taal van dit volk kwam aan de onze zoo nabij , dat wij elkanderen volmaakt verstaan konden. Zij hadden ook dezelfde gewoonten als wij. Desgelijks waren er dagelijks flaaven , om ons optepasfen , wanneer mijn jonge meester en ik , nevens andere jongelingen , fpeelden met onze werfpiefen , boogen en pijlen , gelijk ik te huis gewoon was geweest. In deeze gelijkheid aan mijnen voorigen gelukkigen staat , bragt ik omtrent twee maanden door. En nu begon ik te vermoeden , dat men voorhadde , mij
in

in het huisgezin als kind aanteneemen; en vond zoo veel genoegen in mijnen stand, dat het geheugen mijner rampspoeden allengs begon te verflaauwen — toen op eenmaal dezze aangenaame begoocheling afgebrooken werd! Zonder eenige voorafgaande kennis of vermoeden, werd ik, op een' morgen vroeg, terwijl mijn waarde meester en medgezel nog sliep, op het onverwachtst aangegrepen, en wechgevoerd, zelfs onder de onbesnedenen!

Dus, op denzelfden oogenblik dat ik droomde van het grootste geluk, vond ik mij allerongelukzigst! En het scheen, als of de Voorzienigheid mij voor een korte poos dat genoegen wilde doen finaaken, om mijnen volgenden rampspoed dies te gevoeliger te doen treffen. De verandering welke ik nu onderging, was zoo smertlijk, als schielijk en onverwacht. Indedaad, het was eene verandering, waar door ik overgebracht werd uit eenen staat van vreugd en vergenoeging, tot een tooneel van schrik en jammeren, die ik niet magtig ben uittedrukken; daar het mij een Element ontdekte, welk ik nimmer te vooren aanschouwd, en waar van ik tot dien tijd geen denkbeeld gehad hadde — tooneel, waar op zich geduuriglijk zulke voorbeelden van onderdrukking en wreedheid vertoonden, die ik zonder ijzing niet herdenken kan.

ALLE de Naatsjen en Volken, die ik tot hier toe ontmoet had, geleeken in derzelve gewoonten,

ten, zeden, en taal, naar de onze. Maar ik kwam eindelijk in een Land, welks inwooners, in alle die bijzonderheden, van ons verschilden. Dit onderscheid trof mij geweldig; vooral, toen ik mij bevond onder een volk, dat de Besnijdenis niet waarnam, en met ongewasfchen handen at! Zij kookten ook hunne fpijzen in ijzeren potten; en hadden Europifche messen en handboogen, bij ons onbekend; en vochten met vuisten onder elkanderen. Hunne vrouwen, docht mij, waren ook zoo zedig niet als de onzen, want zij aten, dronken, en fliepen met haare mannen. Maar 't geen mij boven al verbaasde, was, dat ik geene offeranden noch flagtoffers onder hun zag. In sommige van die plaatsen, verfierde het volk zich, door insnijdingen en lidteekenen in het aangezicht; ook vijlden zij hunne tanden zeer fcherp. Men wilde mij fomtijds op dezelfde wijze opschikken, doch ik weigerde zulks; in hoope, dat ik t'eenigen tijd onder een ander volk zou koomen, dat zichzelven zoo niet mismaakte, als ik meende dat zij dedden. — Ten laatften kwam ik aan den oever van eene wijde rivier, welke bedekt was met kanoos, in welken het volk, met hunne huisgezinnen, gereedschappen, en voorraad van allerlei aart, fcheen te wonen. Ik was hier over boven maate verwonderd, dewijl ik nooit eenig water gezien had, grooter dan een vijver of beekje; en mijne verwondering werd gepaard met geene geringe vrees, toen ik in eene van die kanoos gezet werd, en wij met dezelfde op de rivier begonden te roeien, en voord

te drijven. Wij voeren dus den ganschen nacht. En toen wij aan land kwamen, en elk huisgezin voor zich op den oever vuur maakte, sleepten sommigen hunne kanoos op het strand, terwijl anderen in de hinnen bleeven, en kookten, en overnachtten. Die aan land gingen, hadden maten, waar van zij tenten maakten; eenigen in de gedaante van kleine huizen. In die tenten of hutten, sliepen wij. En des morgens, na ontbeeten te hebben, gingen wij wederom sloop, en vervolgden onze reis. Ik was dikwijls zeer verwonderd, dat ik eenigen van de vrouwen, zoo wel als de mannen, in 't water zag springen, naar den grond duiken, weder boven koomen, en ginds en weder zwemmen. — Dus reisde ik gestadig voort, nu te land, dan wederom te water, door verscheiden landstreek en verschildende volken; totdat ik, ten einde van zes of zeven maanden, nadat ik uit mijn ouders huis was wechgevoerd, aan de Zeekust kwam. — Het zou verveelend, en van geen belang zijn, indien ik verhaalen wilde, alle de ontmoetingen, die ik hadde op deeze reis, en welken ik nog niet vergeeten hebbe; als ook, door hoe veele verschillende handen ik gegaan ben; en de zeden en gewoonten van alle de onderscheiden volken, die ik gezien heb. Ik zal derhalven alleenlijk aanmerken, dat op alle de plaatsen waar ik geweest ben, de grond ongemeen rijk en mild is, in het voortbrengen van allerlei vruchten, aan die luchtstreek eigen, en zulks in ruimen overvloed, en van ongemeene grootte. Er waren ook

ook verscheiden soorten van gommen; hoewel van geenerlei gebruik daar te lande. Overal vond men eene groote meenigte tabak. Zelfs de katoen groeide er in 't wilde; en er was overvloed van rood hout. Kunsten of handwerken vond ik nergens, uitgezonderd zoodaanigen, als ik vermeld heb. De voornaamste beezigheid in alle die landen, was de akkerbouw; en beide mannen en vrouwen, gelijk bij ons, arbeidden daar aan. Ook werden de kinders, van beide kunne, in de konst van oorlog opgekweekt.

HET eerste voorwerp dat mijne oogen trof, toen ik op de kust aankwam, was de zee, en een slaavenschip, dat voor anker lag, wachtende naar deszelfs laading. Ik was ten hoogsten verwonderd op dit gezicht; doch mijne verwondering veranderde weldraa in schrik en angst, toen ik aan boord gebragt werd! Aanstonds werd ik door eenigen van het scheepsvolk behandeld, opgetild, en ginds en weêr geleid, om te zien of ik gezond was. En nu stelde ik vast, dat ik in eene weereld van kwaade geesten was overgegaan, en dat zij mij zouden dooden. Hunne gedaante en koleur, daar beneven, zoozeer verschillende van de onze; hun lang hair; en de taal welke zij spraken — die ten eenemaal verschilde van alles wat ik ooit gehoord had; dit alles liep saamen, om mij in die gedachten te bevestigen. Indedaad, zoo groot was de schrik en benaauwdheid die mij beving, zoo ijslijk waren mijne vooruitgezichten, dat indien ik tienduizend weerelden

den in eigendom gehad hadde, ik die gaarn zou hebben afgeftaan, om mijnen toefland te verwifelen met den geringften der flaa ven in mijn geboorteland. Toen ik in het fchip rond keek, en aldaar cen' groot fornuis, of koperen ketel zag, die kookte; en eene meenigte zwarten van allerlei landaart, aan elkander geketend, en op derzelver aangezichten de fmert en wanhoop gefchilderd — toen twijfelde ik niet langer aan mijn rampzalig lot; en geheel door fhrik en angst overmeesterd, viel ik neder op het dek, in zwijm. Een weinig tot mijzelven gekoomen zijnde, vond ik eenige zwarten rondom mij, zijnde, zoo als ik dacht, eenigen van die, welken mij aan boord gebragt hadden, en thands betaaling hadden gekreegen. Zij fpraken mij aan, om mij te be moedigen; doch te vergeefs. Ik vroeg hen, of wij niet opgegeeten zouden worden door die blanken, die zoo verfchrikkelijk uitzagen, met hunne roode aangezichten, en lang hair? Zij zeiden mij, van neen. Ondertusfchen kwam een van het fcheepsvolk, en bood mij in een glas een weinig fterken drank aan. Doch dewijl ik bang van hem was, wilde ik het van zijne hand niet aanneemen. Een der zwarten nam het derhalven, en reikte het mij over. Ik nam er een weinig van; doch in plaats van mij te verkwikken, zoo als zij mcenden dat het doen zou, geraakte ik, door de vreemde aandoening die het in mij verwekte, geheel in verbijftering, hebbende nooit te vooren zulken drank geproefd. Kort daar op, gingen de zwarten die mij aan boord

gc-

gebragt hadden heen, en lieten mij ter prooie aan de wanhoop. Nu zag ik mij beroofd van alle moogelijkheid, om weder in mijn geboorteland te koomen, en zelfs van alle hoop om het strand te bereiken. Ik wenschte nu wel, tot mijnen voorigen staat van slaavernij wedertekeeren, en zou dien oneindig liever verkoozen hebben, boven mijnen tegenwoordigen stand, welke niet dan met ijsfelikheden van allerlei aart vervuld was, en nog verzaard werd, door mijne onkunde wat van mij worden zou. — Men liet mij niet lang tijd, om op mijn ongeluk te peinzen, en aan mijne droefheid bot te vieren; wel draa werd ik tuschen deks gebragt — en aldaar ontmoette ik zulk een' afgrijslijken stank, als ik nooit in mijn gansche leven ondervonden hadde. De benaauwde lucht, en het onophoudelijk schreien, maakten mij zoo ziek en zwak, dat ik buiten staat was om te eeten. Ook had ik geen' den minsten trek om iets te proeven. Nu wenschte ik, dat mijn laatste vriend, de dood, mij spoedig uit alle mijne jammeren wilde verlossen! Maar, tot mijne smert, kwamen straks twee blanke mannen bij mij, en booden mij eeten aan. Toen ik dit weigerde, vattede een van hun mijne beide handen, wierp mij voor over op een windaas, en bond mijne voeten; waar op de ander mij zeer strenglijk geesfelde. Ik had nooit te vooren iet dergelijks ondergaan; en hoe zeer ik, aan het water ongewoon, op het eerste gezicht van de Zee met schrik bevangen werd, zou ik echter gaarn, indien ik over het netwerk hadde kunnen koomen,

over boord gesprongen hebben — doch het was mij onmogelijk. En daar beneven, paste het scheepsvolk zeer naauwkeurig op ons, die niet aan het dek vastgeketend werden, om te zorgen dat wij niet in zee sprongen. Ik heb eenigen van die ongelukkige Afrikaansche gevangenen wreedlijk zien mishandelen, omdat zij getracht hadden over boord te springen, en hen alle uren zien geesfelen, omdat zij niet wilden eeten. Dit laatste was meenigwerf mijn lot. — Niet lang daar na, vond ik onder die arme gekluisterde schepsfelen, eenigen van mijn' eigen landaart; het welk in eene geringe maate mijnen geest verkwikte. Ik vroeg aan deezē, wat men met ons doen zoude. Zij gaven mij te verstaan, dat wij naar het land van die blanke menschen zouden gevoerd worden, om voor hen te werken. Toen greep ik een weinig moed, en dacht, als het niet arger was dan werken, dat mijn staat dan nog zoo hoopeloos niet was. Maar met dit alles, bleef mij geduuriglijk de vrees bij, dat ik om 't leven zou gebragt worden. Die blanken, docht mij, hadden in hun gelaat en bedrijven eene ongemeene woestheid. Want ik had nooit onder eenig volk zulke voorbeelden van onmenschlijke wreedheid gezien. En deezē betoonden zij niet slegts jegens ons zwartē, maar ook tegen eenige blanken zelven. Eenen blanken, inzonderheid, zag ik, terwijl wij op het dek waren, met een dik touw, bij den grooten mast, zoo onbarmhartig slaan, dat hij het bestierf; waar na zij hem over boord sleepten, of het een beest was. Dit boezemde mij

mij nog meerder schrik in voor dat volk; en ik verwachtte niets anders, dan op gelijke wijze gehandeld te zullen worden. Ik kon niet nalaaten, mijne vrees en bekommernissen aan eenigen mijner landgenooten bekend te maaken. Ik vroeg hun, of dit volk geen land hadde, en alleen in deeze holle plaats (het schip) woonde? Zij zeiden mij: Ja wel; maar zij koomen van een zeer verre gelegen land. — Hoe koomt het, dat wij in ons ganfche land nooit van hen gehoord hebben? — Zij antwoorden, omdat zij zoo onbedenkelyk verre wonen. — Ik vraagde, waar zijn hunne vrouwen? hebben ze ook vrouwen; gelijk zij zijn? — Zij zeide ja, zij hebben ook vrouwen. — Hoe vraagde ik, koomt het, dat wij die niet zien? — Zij antwoorden, zij hebben ze thuis geelaaten. — Toen vraagde ik, hoe kan zulk een schip voordgaan? — Zij zeide, dit weeten wij niet; maar met behulp van de touwen die gij daar ziet, hangt men kleeden aan die groote recht op staande houten, en dan gaat het schip voord. En de blanken hebben een foort van toovertuig, dat zij in 't water werpen als zij willen, om het schip te doen stilhouden. — Ik was ten uiterften verwonderd en verbaasd over dit verhaal, en dacht waarlyk dat zij geesten waren. Toen wenschte ik allervuurigst, van hen ontslaagen te zijn; want ik verwachtte zeker, dat zij mij zouden opofferen. Doch mijne wenschen waren vergeefs; want wij werden zoo naauw bewaakt, dat het ons volftrekt onmoogelyk was te ontvlugten. Zoo lang wij op de kust lagen, was ik meestentijds op het dek. En op zekeren dag,

zag ik, tot mijne groote verwondering, een van die fchepen met volle zeilen aankoomen. Zoo draa de blanken dit zagen, maakten zij een groot gejuich; waar door wij zeer ontfeld werden. En zoo veel te meer, als dat fchip, hoe nader het kwam, zoo veel te grooter fcheen te worden. Eindelijk kwam het in mijn gezicht ten anker; en toen het anker uitgebragt was, ftonden mijne landgenooten en ik in verwondering opgetoogen, als wij zagen, dat het fchip ftil bleef liggen. En nu twijfelden wij niet meer, of het gefchiede door tooverkunst. Straks daar op, zettede het ander fchip zijne floepen uit, en men kwam bij ons aan boord. Het volk der beide fchepen fcheen zeer verblijd te weezen, elkanderen te zien. Verfcheiden van de vreemdingen gaven ook ons zwarten de hand, en maakten eenige bewegingen met de handen, beteekenende, zoo mij docht, dat wij met hun naar hun land zouden reizen; doch wij konden hen niet verftaan. — Eindelijk, toen het fchip daar ik op was, zijne volle laading bekoomen hadde, maakten zij, met een verfchrikkelijk geraas, zich zeilvaardig; en wij werden alle tufchen deks gebragt, zoo dat wij niet zien konden hoe zij het fchip beftuurden. Doch dit gemis was de minfte mijner finerten. De ftank in het ruim, terwijl wij op de kust vertoefden, was zoo onverdraagelijk, dat men niet zonder gevaar zich daar in eenigen tijd konde ophouden, en eenigen van ons, waren bestendig op het dek gelaaten, om verfche lucht inteedemen. Maar nu de ganfche fcheeps laading bij elk-

elkanderen opgeslooten lag, werd dezelve volstrekt vergiftig. De bedomptheid der plaats, en de hitte der luchtstreek, gevoegd bij het groot getal slaaven die in het schip waren, en welken zoo dicht in een gedrongen lagen, dat zij zich nauwlijks konden omkeeren, deed ons bijkans stikken. Door de meenigvuldige uitwaasfemingen, en den vuilen stank, werd de lucht weldraa bedorven, en onbekwaam tot de ademhaaling. Hier uit ontstond eene ziekte onder de slaaven, waar aan veelen stierven; die dus de slagtoffers werden van de onbezonnen schraapzugt hunner koopers. Dees ellendige toestand werd nog verzwaaard, door het knellen der ketenen, 't welk nu ondraagelijk werd; als ook, door de onreinheid der noodwendige tobben, waar in de kinderen somtijds vielen, en bijkans vermoorden. Het gillen der vrouwen, en het steenen der zieltoogenden, maakten het alles tot een tooneel van ijsfelijkheden, welk alle begrip schier te boven gaat. Tot mijn geluk, mischien, werd ik welhaast zoo ziek en zwak, dat men noodig oordeelde, mij den meesten tijd op het dek te doen blijven. En uit aanmerking van mijne jongheid, werd ik niet geboeid. In deezen toestand, verwachtte ik van uur tot uur het lot mijner medegenooten, van welken sommigen bijna dagelijks op het dek gebragt werden, op het punt zijnde van te sterven; en ik begon te hoopen, dat de dood eerlang een einde aan mijne ellenden zou maaken. Meenigmaal schattede ik de bewoone- ren der diepte veel gelukkiger dan mijzelven; ik

benijdde hun de vrijheid die zij genooten, en wenschte mijnen stand met den hunnen te mogen ruilen. — Elke omstandigheid die mij ontmoette, diende enkel, om mij het finertlijke van mijnen toestand leevendiger te doen gevoelen, en mijne begrippen van de wreedheid der blanken te versterken. Eens hadden zij een aantal visfchen gevangen; en wanneer zij die gedood, en greed gemaakt, en er zoo veel van gegeten hadden als hun lustte, in plaats van er iets van aan ons te geven, zoo als wij verwacht hadden, smecten zij, tot onze groote verbaazing, alle de overige visfchen wederom in zee, niettegenstaande wij er hen ernstig om baden en sineekten. Eenigen mijner landgenooten, door den honger geperst, wilden de gelegenheid waarneemen, toen zij meenden dat niemand hen zag, om er heimlijk een weinig van te neemen; doch zij werden ontdekt, en moesten hunne pooging door veele felle geesfelslagen bezuuren. Op zekeren dag, dat de zee kalm, en er weinig wind was, wisten twee mijner landslieden die aan elkanderen gekluisterd waren, den dood boven zulk een jammerlijk leven verkiezende, ik weet niet hoe, daar ik digt bij hun stond, door het netwerk heen te raaken, en sprongen in zee. Oogenbliklijk daar op, volgde een ander, die wegens ziekte los gemaakt was van de boeien, even wanhoopig hun voorbeeld na; en ik geloof, dat welhaast zeer veelen het zelfde zouden gedaan hebben, indien zij niet door het fcheepsvolk, dat aanstonds op de been kwam, belet waren geworden. Die
ge-

geenen van ons, welken de vlugsten waren, werden terstond tusfchen deks gebragt; en er was zulk een geraas en beweeging onder het bootsvolk, als ik nooit gehoord hebbe, om het fchip ftlthouden, en de floepen uittezetten om de flaa ven weder optevisfchen. Twee van die ongelukkigen echter, verdronken, doch den anderen kreegen zij; en deeze werd naderhand, omdat hij dus den dood voor de flavernij verkoozen had, op de wreedfte wijze gegeesfeld. In deezer voege, ondergingen wij bij aanhoudendheid meerder onheilen dan ik thands verhaalen kan; onheilen, welken aan den vlockwaardigen Slaavenhandel onaffcheidelijk zijn. Meenigmaalen waren wij op het punt van te ftikken, door gebrek aan verfche lucht; welke wij fomtijds verfcheiden dagen achter een moesten misfen. Hier door, en door den ftank der tobben, werden veelen wechgefleept. — Geduurende onzen overtogt, zag ik voor het eerst vliegende visfchen; 't welk mij zeer verwonderde. Zij vloogen dikwijls over ons fchip heen; en veelen van dezelve vielen op het dek neder. Nu zag ik ook voor het eerst, het gebruik van den *Quadrant*. Meer dan eens had ik met verwondering de zeelieden waarneemingen daar mede zien doen; en ik kon niet begriipen wat zulks beduidde. Ten laafsten merkten zij mijne verwondering; en een van hun, dezelve willende vermeerderen, zoo wel als mijne nieuwsgierigheid voldoen, liet er mij eens door kijken. De wolken fcheenen mij land te zijn, 't welk verdween, zoo als zij voorbij dreeven.

Dit vergrootte mijne verbaasdheid. En nu hield ik mij zoo sterk verzekerd als ooit, dat ik in eene andere weerd was overgegaan, en dat alles wat ik rondom mij zag, tooverij was. — Eindelijk kwamen wij in het gezicht van het Eiland Barbados; waar op de blanken, die aan boord waren, een groot gejuich maakten, en door veelerlei teekenen hunne blijdschap betoonden. Wij wisten niet, wat daar van te denken. Maar naar maate het schip voordging, zagen wij duidelijk de ree, en andere schepen van verschillende grootte en maakfel. En eerlang kwamen wij ten anker, voor Bridge Town. Veele Kooplieden en Planters kwamen terstond aan boord, offchoon het tegen den avond was. Zij stelden ons in verscheiden hoopen, en onderzochten ons zeer naauwkeurig. Zij lieten ons ook springen, en weezen naar het land, te kennen geevende dat wij daar naar toe moesten. Wij maakten hier uit op, dat wij door die wanschaapen menschen, gelijk ze ons toefcheenen, zouden opgegeeten worden. En als wij, kort daar op, alle weder tusfchen deks gebragt werden, was er veel schrik en beeving onder ons, en niets dan bittere jammerklagten werden den ganschen nacht gehoord; zoo dat eindelijk de blanken eenige oude slaaven van land moesten doen koomen, om ons gerust te stellen. Deczen zeiden ons, dat wij niet opgegeeten zouden worden, maar dat wij moesten arbeiden, en dat wij haast aan land zouden gaan, alwaar wij veelen van onze landgenooten zouden ontmoeten. Dit bericht bemoedigde ons zeer. En indedaad, niet lang

lang daar na, werden wij ontscheept; en er kwamen tot ons Afrikaanen, van allerlei landaart en spraak. Wij werden aanstonds naar de wooning van den Koopman gelcid, alwaar wij alle te saamen opgeflooten werden, als schaapen in eenen stal, zonder onderscheid van ouderdom of kunne. — Daar alles wat ik zag, geheel nieuw voor mij was, vervulde mij ijder voorwerp met verwondering. Het geen allercerst mijne aandacht trof, was, dat de huizen met verdiepingen gebouwd waren, en in alle andere opzichten geheel verschilden van die in Afrika. Maar nog meer stond ik verbaasd, toen ik menschen te paard zag rijden. Ik kon niet begrijpen wat dit was, en meende waarlijk, dat dit volk zich niet dan met tooverkunsten bezig hield. Terwijl ik in deeze verwondering was, sprak een van mijne medegevangenen tot eenen zijner landslieden over de paarden, en zeide, dat deezen van dezelfde foort waren, als die in hun land. Ik verstond hen, schoon zij uit een' anderen oord van Afrika, zeer verre van mijne geboorteplaats gelegen, afkomstig waren. Het kwam mij zeer vreemd voor, dat ik in mijn land nooit paarden gezien hadde; doch naderhand, als ik met Afrikaanen van verschillenden landaart sprak, hoorde ik, dat bij hun ook paarden waren, en zelfs veel grooter, dan die ik hier zag. — Wij bleeven niet veele dagen in de bewaaring des Koopmans; wanneer wij verkocht werden, op de bij hun gebruiklijke wijze. Deeze is aldus. De slaaven worden in eene omheinde plaats gebragt; en op een zeker teeken,

als b. v., het slaan op een' trommel — vliegen de koopers, alle te gelijk, daar binnen, en grijpen elk voor zich die slaaven, welken hun best aanschaaftaan. Het geraas en geschreeuw waar meê dit verzeld gaat, en de drift welke in het gelaat der koopers zichtbaar is, brengen niet weinig toe, om den schrik en de verbaazing der sidderende Afrikaanen te vermeederen, die hen, zoo als men met reden denken mag, beschouwen als de uitvoerders van de verdelging, welke zij meenen hun beschooren te zijn. Op deeze wijze, worden vrienden en nabestaanden, zonder mededoen of ontferming, van een gescheurd, om nooit elkanders aangezicht weder te aanschouwen. Mij geheugt, dat in het schip waar in ik mij bevond, in het ruim der mannen, verscheiden broeders waren; welken, bij den verkoop, in onderscheiden handen vielen. Aandoenlijk was het, hun gehuil en gejammer, bij het scheiden van elkanderen, te hooren. — O gij, genaamde Christenen! zou niet een Afrikaan u moogen vraagen: „ Hebt gij dit van uwen God geleerd, die tot u „ zegt: Doet aan anderen, zoo als gij wildet dat „ men u deed? Is het niet genoeg, dat wij uit „ ons geboorteland en van onze vrienden gescheurd worden, om ter voldoening aan uwe „ weelde en winzucht, te arbeiden? moeten ook „ nog alle tedere gevoelens aan uwe gierigheid „ worden opgeofferd? moeten de liefste vrienden „ en bloedverwandten, thands door de afscheiding van hun geslacht nog dierbaarer aan elkanderen, nog van een gerukt worden, en dus „ be-

„ beroofd van de gelegenheid , om het akelige
 „ der slaavernij , door den geringen troost van
 „ faamen te moogen zijn , en hun verdriet en el-
 „ lenden onderling te deelen , eenigermate te
 „ verzachten ? Waarom moeten ouders hunne
 „ kinderen — broeders hunne broeders en zus-
 „ ters — mannen hunne vrouwen verliezen ?”
 Waarlijk , dit is de uitgezochteste wreedheid , wel-
 ke — terwijl ze geenerlei voordcel heeft om haar
 eenigszins te vergoelijken — de smert aanmerke-
 lijk verzwaart , en aan den deerniswaardigen en
 verschrikkelijken staat der slaavernije , zelfs nieuwe
 ijsfelijkheden toevoegt !

III. HOOFDSTUK.

De Schrijver wordt naar Virginie gebragt. — Zijne droefheid. — Verwondering, op het zien van eene schilderij, en een uurwerk. — Wordt gekocht door Kaptein PASCAL, en scheept af naar Engeland. — Zijn angst, gedurende de reize. — Hij komt in Engeland aan. — Zijne verwondering, bij eene sneeuwylaag. — Hij wordt naar Guernsey gezonden, en gaat, na eenigen tijd, met zijn Meester aan boord van een oorlogschip. — Eenig bericht van de onderneeming tegen Louisburg, onder het bevel van den Admiraal BOSCAWEN, in 't jaar 1758.

THANDS verloor ik alle de geringe overblijffelen van troost, welken ik in de verkeering met mijne landslieden genooten had. De vrouwen ook, die gewoon waren mij te reinigen en optepasfen, waren alle verschillende wegen heen gevoerd, en nooit heb ik iemand van dezelven weder gezien.

Ik vertoefde een korte wijl, zoo ik meen omtrent veertien dagen, op dit Eiland; wanneer ik, benevens eenige andere slaaven, die wegens ziekelijkheid niet verkoopbaar waren, ingescheept werden in een Sloepschip, dat naar Noord-Amerika voer. Op deeze reize werden wij beter behandeld, dan toen wij van Afrika kwamen, en wij hadden overvloed van rijst, en vet varkensvleesch.

vleesch. Wij landden, op eene rivier, een goed einde wegs van de zee, in het landschap Virginie. Hier zagen wij geene of weinige van onze gebooren Afrikaanen; en ik vond er geen levendig mensch, die met mij spreken konde. Nadat ik hier eenige weken in eene Plantaadje gewerkt hadde, aan het uitwieden van gras, en het opruimen van steenen; werden eindelijk alle mijne medegenooten van mij gescheiden, en elders heen gevoerd, en ik alleen bleef overig. Nu vond ik mij ten uiterste ongelukkig, en achtte mijn lot veel arger, dan dat van mijne makkers; want zij konden met elkanderen spreken, maar ik had niemand, wien ik mij kon doen verstaan. In deezen toestand deed ik niets dan treuren en weenen, en wenschte vuriglijk, dat de dood een einde aan mijn verdriet mogt maaken. — Terwijl ik in deeze Plantaadje was, werd de Heer, wien dezelve, zoo als ik achtte, toekwam, onpasselijk; en ik werd op zekeren dag in zijn woonhuis geroepen, om hem met een' waaijer te verkoelen. Toen ik in het vertrek kwam daar hij lag, was ik zeer verschrikt door eenige dingen die ik zag; en allermeeft, als ik, door het huis gaande, eene zwarte slaavin gezien hadde, die beezig was met het eeten te kookten. Dit arm schepsel was wreedlijk beladen met veelerlei ijzers; zij had er inzonderheid een aan het hoofd, het welk haaren mond zoo dicht geflooten hield, dat zij naauwlijks spreken konde, en ganschlijk niet konde eeten of drinken. Ik was zeer verwonderd en ontroerd, op het zien van dat werktuig;

tuig; het welk ik naderhand verftond, dat de *ijzeren muilband* werd gheeten. Men gaf mij dan een' waaijer in de hand, om den Heer te waaijen, terwijl hij fliep. Doch ik deed dit met grooten angst. — Terwijl hij vast in flAAP was, veroorloofde ik mij dikwijls, in het vertrek rond te kijken. Het kwam mij zeer fraai en zonderling voor. Het eerste voorwerp dat mijne aandacht trok, was een Uurwerk, dat aan den fchoorsteen hing, en gaande was. Ik ftond geheel verbaasd, over de beweging die ik er in merkte; en vreesde, dat het aan mijn' Heer alles zoude zeggen, wat ik misdeed. En als ik, onmiddellijk daarna, het oog vestigde op een Portrait, dat aan den wand hing, en het welk mij geduuriglijk fcheen aantekijken, was ik nog meer verſchrikt; alzo ik nooit te vooren zulke dingen gezien hadde. Nu dacht ik, dat het iets was, tot de tooverkunst behoorende. Maar als ik zag, dat het zich niet beweege, dacht ik, dat het iets was, waar door de blanken gewoon waren hunne groote Mannen, na derzelver dood, te doen aanwezig blijven, om hun offeranden te doen; gelijk wij de gewoonte hadden, omtrent de geesten onzer afgestorven vrienden. — In deezen ſtaat van onrust bleef ik, totdat mijn Meester ontwaakte; wanneer ik uit het vertrek wechgezonden werd, tot mijne groote blijdfchap en verruiming. Want deeze menfchen fcheenen mij enkel wonderen te zijn. — Ter deeze plaats, werd ik JAKOB gheeten. Maar aan boord van de Afrikaanfche ſnaauw, droeg ik den naam van

MI-

MICHAËL. — Ik had eenigen tijd in deezen ellendigen, droevigen en troostloozen staat geleefd, zonder eenig mensch te ontmoeten met wien ik spreken kon, het welk mij het leven tot eenen last maakte; toen de weldaadige en verborgen hand des ALLERHOOGSTEN — die waarlijk de blinden leidt op eenen weg dien zij niet geweeten hebben — zich tot mijnen troost begon te openbaaren. Op zekeren dag, kwam de kaptein van een koopvaardijfchip, *the Industrious Bee* genaamd, ten huize van mijn' Meester. Deeze kaptein, wiens naam was MICHAËL HENRY PASCAL, was Luitenant op de koninglijke Vloot, maar voerde thands het bevel over dit fchip, het welk eenige mijlen van hier ten anker lag. Terwijl hij zich aan 't huis van mijn' Meester bevond, gebeurde het, dat hij mij zag, en zoo veel behagen in mij vond, dat hij besloot mij te koopen. Ik meen meer dan eens gehoord te hebben, dat hij dertig, of wel veertig ponden Sterlings, voor mij betaald had. Hoe het zij, hij schikte mij tot een geschenk aan een' zijner vrienden in Engeland. En ik werd dienvolgens, uit het huis van mijn' Meester, wiens naam CAMPBELL was, gezonden naar de plaats waar het fchip lag. Ik werd te paard derwaards gevoerd, door een' bejaarden zwarten. Eene manier van reizen, welke mij zeer vreemd voorkwam. Aldaar gekoomen, bragt men mij aan boord van een fraai groot fchip, gelaaden met tabak, en andere goederen, en gerceed om naar Engeland te vertrekken. Nu scheen mijn toestand
aan-

aanmerkelijk verbeterd. Ik had zeilen om op te slaapen, en overvloed van goede spijs om te eeten. Ook werd ik van allen die aan boord waren zeer vriendlijk behandeld; geheel strijdig, met het geen ik immer te vooren van eenigen blanken ondervonden had. Ik begon derhalven nu te denken, dat alle blanken niet van dezelfde geaardheid waren. Na eenige dagen aan boord geweest te zijn, gingen wij onder zeil, naar Engeland. Ik was nog geheel onkundig, wat lot mij beschooren was. Thands echter begon ik een weinig Engelsch te stamelen; en ik gaf, zoo goed ik konde, te verstaan, mijn verlangen om te weteen waar wij naar toe gingen. Eenigen van het scheepsvolk zeiden, dat zij mij naar mijn land terug gingen brengen. Dit verheugde mij uitermaate zeer. Ik was verrukt, op het denkbeeld van tot mij-nent wedertekeeren; en ik dacht: als ik thuis koom, welke wonderen zal ik te verhaalen hebben! Dan ik werd tot een ander lot bewaard. En hier van werd ik weldraa overtuigd, toen wij de kust van Engeland in het gezicht kreeg. — Terwijl ik aan boord van dit schip was, gaf mijn Kaptein en Meester mij de naamen van GUSTAVUS VASSA. Ik begon ten dien tijde hem een weinig te verstaan; en ik weigerde mij dus te laten noemen, en beduidde hem, zoo goed ik konde, dat ik JAKOB wilde geheeten zijn. Maar hij zeide, dit niet goed te vinden, en noemde mij steeds GUSTAVUS. En wanneer ik weigerde op mijn' nieuwen naam te antwoorden, zoo als ik in het eerst deed, behaalde mij deeze onwilligheid mee-

meenige oorvijs. Ik onderwierp mij dan ten laatste, en was verpligt mijnen tegenwoordigen naam te voeren; bij welken ik sedert altijd ben bekend geweest. — Het schip had eene zeer lange reis; en uit dien hoofde werd de voorraad schaars bedeed. Tegen het laatste, kreegen wij slegts één en een half pond brood ter week, en omtrent dezelfde hoeveelheid meel, benevens een *quart* [d. i. een halve stoop,] water elken dag. Wij praaiden niet meer dan één schip, gedurende onze gansche reis; en maar éénmaal vingen wij eenige weinige vischen. In de gesprekken over de schaarschheid onzer levensmiddelen, zeiden de kaptein en het volk somwijl, al boertende, dat ze mij wilden dooden, en opeeten. Ik meende dat zij in ernst spraken, en was uitermaate beangstigd, vrezende dat ijdere oogenblik mijn laatste zoude zijn. Terwijl ik in dien toestand was, vingen zij op een' avond, met zeer veel moeite, een' grooten haai, en sleepten dien aan boord. Dit verblijdde mijn' bedrukten geest niet weinig, alzoo ik dacht, dat het volk zich daar van bedienen zou tot spijs, in plaats van mij op teëeten. Doch tot mijne groote verwondering, sneeden zij enkel een klein gedeelte van den staart af, en wierpen het overige weder in zee. Dit vernieuwde mijne angstvalligheid; en ik wist niet, wat van die blanke menschen te denken. Maar ik vreesde steeds, dat zij mij zouden dooden en opeeten. — Er was een jongeling aan boord, omtrent vier of vijf jaaren ouder dan ik, die nooit te vooren op zee geweest was; zijn naam

was RICHARD BAKER. Hij was geboortig van Amerika, had eene uitmuntende opvoeding genooten, en was van eene beminnelijke inborst. Niet lang nadat ik aan boord kwam, betoonde hij mij eene groote vriendschap en oplettendheid; en ik, van mijne zijde, kreeg eene hartlijke liefde tot hem. Wij werden vervolgens boezemvrienden; en gedurende twee jaaren, was hij mij tot uitsteekend nut, en mijn bestendige medgezel en onderwijzer. Schoon dees braave Jongeling zelf veele slaaven onder zich had, hebben hij en ik nogthans, aan scheepsboord, te saanen veele wederwaardigheden moeten ondergaan; en meenigen nacht, lagen wij in elkanders armen, in groote benaauwdheid. Dus werd er tuschen hem en mij eene vriendschap gebooren, welke wij aankweekten, tot zijnen dood toe, die, tot mijne overgroote droefheid, voorviel in het jaar 1759, wanneer hij zich bevond in den Archipel, aan boord van zijner Majesteits Schip *The Preston*. Gebeurdnis, welke ik nimmer ophield te betreuren; alzoo ik op eenmaal in hem verloor, eenen vriendlijken onderrechter, eenen aangenaamen medgezel, en eenen getrouwen vriend; die op zijn vijftiende jaar reeds betoonde, eenen geest, boven vooroordeelen verheven; en die zich niet schaamde, acht te slaan op, zich te verbinden met, en de vriend en onderwijzer te zijn van eenen, die onkundig — een vreemding — van eene andere koleur, en — een slaaf was! Mijn Meester had in Amerika bij zijne moeder te huis gelegen. Hij maakte veel werks van hem, en

liet

liet hem altijd met zich eeten in de kajuit. Hij zeide hem dikwijls, al schertsende, dat hij mij dooden en opeeten wilde. Soms zcide hij tot mij: De zwarten deugen niet om te eeten; en vroeg mij, of wij in ons land geen menschen aten? Ik zeide, Noen. Dan willen we, zeide hij, eerst DICK opeeten — dus noemde hij hem altijd — en dan u. Schoon mijne vrees hier door een weinig verligt werd, ten opzichte van mijzelven, was ik in groote bekommring voor DICK; en zoo meenigmaal hij geroepen werd, vreesde ik dat zij hem dooden zouden; en ik lusterde en keek heimlijk toe, of hij niet gedood werd. En van deeze angstvalligheid werd ik niet ontheven, voor dat wij aan land kwamen. Op een' nacht, verlooren wij een' man over boord. Het geschreeuw en geraas was zoo groot en verward, dat ik, niet weetende wat er gebeurde, wederom zeer bang begon te worden, en te denken, dat men mij zou opofferen, of eenige tooverij met mij te werk stellen; want ik bleef geduurig in het denkbeeld, dat zij tooveraars waren. Ook gingen de golven geweldig hoog; 't welk mij deed denken, dat de Bestuurder der Zee vertoornd was, en deed vreezen, dat men mij zou opofferen, om Hem te bevredigen. Dit vervulde mij met doodlijken angst, zoo dat ik dienganschen nacht mijne oogen niet floot om te rusten. Toen het daglicht aanbrak, werd mijn geest echter een weinig opgeruimd. Niettemin, zoo dikwerf ik geroepen werd, be kroop mij de vrees, dat het was om gedood te worden. Eeni-

gen tijd daar na , zagen wij eenige zeer groote visfchen , welken ik naderhand verftond , dat *Grampus* [of Noordkaaper] genoemd worden. Zij kwamen ten uiterfte verfchrikkelijk voor , en vertoonden zich tegen den avond , als het donker begon te worden. Zij waren zoo nabij , dat zij het water op het fcheepsdek fpuuwden. Ik geloofde , dat deeze afgrijslijk groote visfchen de Regeerders der Zee waren. En dewijl de blanken hun geene offeranden deden , meende ik , dat zij op hen vergramd waren. Het geen mij eindelijk in deeze gedachten bevestigde , was , dat de wind juist toen ging liggen , en er eene groote ftilte kwam ; ingevolgt van welk , het fchip niet langer voortging. Ik ftelde vast , dat de visfchen dit veroorzaakt hadden , en ging mij in het voorfte deel van het fchip verbergen , uit vreeze van opgeofferd te worden om hen te verzoenen ; terwijl ik alle oogeblikken fidderde en beefde. Het leed niet lang , of mijn vriend *DICK* kwam bij mij. Ik nam deeze gelegenheid waar , om hem , zoo goed ik konde , te vraagen , wat die visfchen waren. Daar ik nog niet veel Engelsch kon fpreeken , konde ik hem te naauwer nood mijne vraag doen verftaan ; en in 't geheel niet , toen ik hem vroeg , of ook eenige offerande aan die visfchen gedaan wierd ? Hoe het zij , hij berichtte mij , dat deeze visfchen gemaklijk een mensch konden inzwelgen. Dit verminderde mijne ongerustheid niet. Hier werd hij bij den Kaptein geroepen , die op het kompanje leunende , al fchertfende naar den visch ftond te kijken ; terwijl meest al

het

het volk beezig was, om een tobбетje met brandende pik gereed te maaken, om de visfchen mēde te doen fpeelen. Thands riep mij de Kaptein tot zich; hebbende van DICK iets van mijne bekommeringen verftaan. En na zichzelve en anderen een wijl met mijne angftvalligheden vermaakt te hebben, waar toe mijn fchreeuwen en beeven van zelve aanleiding gaf, liet hij mij gaan. Nu werd de pik in brand geftooken, en het tobбетje over boord op het water nēergelaa-ten. Het was reeds donker, en de visfchen zwommen het zelve na; en tot mijne groote blijdfchap, zag ik dezeiven niet meer.

ALLE mijne angften en fhrikken begonden echter te verdwijnen, toen wij het land in 't gezicht kreegen. En eindelijk kwam het fchip te Falmouth aan, na eene reis van dertien weeken. Aller harten fcheenen verheugd, bij het bereiken der gewenschte ree, doch allermeeft het mijne. De Kaptein ging aanftonds aan land, en zond eenige verfche eetwaren aan boord; waar aan wij groot gebrek hadden. Wij maakten er ook een goed gebruik van, en onze fchaarschheid werd wel-draa verwiffeld in ruimen overvloed. — Het was in het begin der lente des jaars 1757. toen ik in Engeland aankwam. En ik bereikte toen den ouderdom van omtrent twaalf jaar. Zeer was ik getroffen, op het gezicht der gebouwen en ftraaten te Falmouth. En indedaad, alles wat ik zag, was mij telkens eene nicuwe ftof van verwondering. — Op een morgen, wanneer ik op het dek

kwam, vond ik het geheel bedekt met sneeuw, welke dien nacht gevallen was. Dewijl ik nooit iet dergelijks gezien hadde, dacht ik dat het zout was. Ik liep ijllings naar beneden, bij den stuurman, en gaf hem, zoo goed ik konde, te verstaan, hoe men des nachts het gansche dek met zout bestrooid hadde, biddende hem dit te koomen zien. Hij, weetende wat het was, beval mij, er een weinig van te haalen. Ik nam er een handvol van, 't welk ik zeer koud vond, en bragt het hem beneden. Hij zeide mij, het eens te proeven. Ik deed zulks; en was uitermaate zeer verwonderd. Ik vroeg hem toen, wat dit was? Hij zeide mij, het was sneeuw. Doch ik verstond hem niet. Hij vroeg mij, of wij dat ook in ons land niet hadden? Ik zeide, Neen; en vroeg hem vervolgens, wat men er mede deed? en wie het maakte? Hij zeide mij: een groot Man, in den hemel, die GOD heette. Dan dit was mij wederom, hoezeer ik alle mijne vermogens inspande, volstrekt onverstaanbaar. En zoo veel te meer, toen ik nog dien zelfden dag de gansche lucht in eene digte vlaag er mede vervuld zag. Eenigen tijd daar na, ging ik ter kerk; en vermids ik nooit te vooren in zulk eene plaats geweest was, stond ik wederom ten uiterste verwonderd, op het hooren van den Dienst. Ik vroeg daar omtrent, al wat ik vraagen konde. Men gaf mij te verstaan, dat men daar door GOD vereerde, die ons en alle dingen genaakt heeft. Dit ging al wederom mijn begrip te boven, en ik geraakte er door in een eindeloos veld van vraagen

en

en onderzoeken, zooveel ik in staat was mijne gedachten eenigszins verstaanbaar te uiten. Mijn jonge vriend DICK, was doorgaands mijn beste uitlegger; want ik kon vrij met hem omgaan, en hij onderrechtte mij altoos met vermaak. Het geen ik van hem verstond, aangaande dien GOD, als ook, het geen ik in deeze blanke menschen opmerkte, dat zij elkanderen niet verkochten, gelijk wij deden, behaagde mij zeer; en in dit opzigt, scheenen ze mij gelukkiger te zijn, dan wij Afrikaanen. Ik was verwonderd over de wijsheid der blanken, in alles wat ik zag. Maar ik stond verbaasd, dat zij niet offerden, dat zij met ongewasfchen handen aten, en de dooden aanraakten. Ook trok mijne aandacht, de ongemeene rankheid hunner vrouwen; welke mij in het eerst niet behaagde. Mij docht ook, dat zij zoo zedig en ingetoogen niet waren, als de Afrikaanfche vrouwen.

MEENIGMAAL had ik mijn' Meester en DICK beezig gezien met lezen. Ik had eene groote begeerte, om tot de boeken te spreekken; zoo als ik meende dat zij deden — en daar uit te leeren, hoe alle dingen een begin gekreegen hadden. Tot dat einde, nam ik dikwijls een boek in de hand, en sprak tegen het zelve, en dan leide ik, alleen zijnde, er mijn oor op, in hoope dat het mij zou antwoorden; doch ik stond zeer verlegen, als ik vond dat het stil zweeg.

MIJN Meester was te Falmouth gehuisvest bij zeker' Heer, die eene dochter had van zes

of zeven jaar, een zeer beminnelijk kind. Zij betoonde mij al ras veel toegenegenheid, zoo verre, dat wij doorgaands te saamen aten, en dienstboden hadden om ons optepasfen. Ik genoot in dit huisgezin zoo veel vriendschap, dat het mij meenigwerf deed gedenken aan het vriendelijk onthaal, bij mijn' jongen edelen Meester in Afrika. Nadat ik hier een wjl geweest was, werd ik aan boord van het fchip gezonden. Doch het kind fchreeuwde zoo geweldig om mij, dat niets haar kon te vreden ftellen, voor dat men mij had doen terug haalen. Men zal het vrij zonderling vinden, dat ik begon te vreezen, dat men mij aan deeze jonge Juffer zou willen uithuwelijken. En als mijn Meester mij vroeg, of ik bij haar wilde blijven wanneer hij vertrok, hebbende het fchip de laading thands weder ingenoomen, begon ik te fchreien, en zeide dat ik haar niet wilde verlaaten. Eindelijk werd ik bij nacht in ftilte wechgehaald, en aan boord gebragt. Weinig tijds daar na, gingen wij onder zeil, naar Guernfey, zijnde het fchip bevracht voor een' Koopman aldaar, genaamd NIKOLAAS DOBERRY. — Daar ik mij thands bevond onder menichen, die geene lidteekenen in hun aangezicht maakten, gelijk eenige Afrikaanfche Naatfijen onder welken ik geweest was, was ik blijde dat ik mij, toen ik bij hun was, op die wijze niet had laten verfieren. Toen wij te Guernfey aankwamen, beftelde mijn Meester mij in de kost, bij een' zijner ftuurlieden, die aldaar eene vrouw en huisgezin hadde; en na verloop van eeni-

eenige maanden, vertrok hij naar Engeland, en betrouwde mij aan het opzicht van deezen stuurman, te gelijk met mijnen vriend DICK. Deeze stuurman had een dochttertje van vijf of zes jaar, met welke ik mij dikwijls vermaakte. Ik had verscheiden maalen opgemerkt, dat wanneer haar moeder haar het aangezicht wiesch, het zeer bloozend werd; maar als ze mij wiesch, bloosde mijn aangezicht niet. Ik beproefde daarom dikwijls zelf, of ik niet, door mij te waschen, dezelve koleur in mijn aangezicht konde verwekken, als mijne kleine vriendin MARIA; doch alle mijne poogingen waren vruchtloos. En nu begon ik bedroefd te worden, over het onderscheid tuschen mijne koleur en de haare. Deeze vrouw behandelde mij met zeer veel vriendschap en oplettendheid, en leerde mij alles, op dezelve wijze als zij haar eigen kind deed; ja in alle opzichten gedroeg zij zich omtrent mij, als of ik haar kind ware. — Hier bleef ik, tot in den zomer des jaars 1757; wanneer mijn Meester, benoemd zijnde tot eersten Luitenant op zijner Majesteits schip *the Roebuck*, mij opontbood, benevens DICK, en zijn' ouden stuurman. Wij vertrokken daar op van Guernsey, en zeilden naar Engeland, in een sloepschip, naar Londen bestemd. Als wij omtrent de Nore kwamen, alwaar de *Roebuck* ten anker lag, kwam een boot van een oorlogschip ons op zijde, om ons volk te presen; waar op elk wechliep, om zich te verbergen. Ik was zeer ontsteld, toen ik dit zag; schoon ik niet wist wat het beduidde, noch

wat ik denken of doen moest. Ik liep echter ook heen, en kroop onder een hoenderhok. Terstond daar na, kwamen de presfers aan boord, met uitgetrokken zwaarden, doorzochten alles, haalden het volk met geweld uit hunne schuilhoeken, en zetteden ze in de boot. Eindelijk werd ik ook gevonden. De man die mij vond, hield mij bij de hielen omhoog, terwijl ze alle zich lustig met mij vermaakten, en ik schreuwde uit al mijne magt. De stuurman, eindelijk, wien ik aanbevoelen was, dit ziende, kwam mij te hulp, en deed zijn best om mij gerust te stellen, doch te vergeefs, totdat ik den boot zag heen vaaren. Kort daar op, kwamen wij op de Nore, alwaar de *Roebuck* lag; en, tot mijne groote blijdschap, kwam mijn Meester aan boord bij ons, en bragt ons naar het schip. Toen ik aan boord van dit groote schip kwam, stond ik verbaasd, over de meenigte van volk, en al het geschut. Mijne verwondering echter begon allengs te verminderen, naar maate mijne kennis toenam; en ik gevoelde niet meer die angsten en schrikken, waar mede ik zoo dikwijls bevangen werd, toen ik eerst onder de Europeers kwam, en eenigen tijd daar na. Ik begon nu tot een tegenovergesteld uiterste te hellen; ik was zoo verre van te schrikken of bang te worden, als ik iet nieuws zag, dat ik, na eenigen tijd op dit schip geweest te hebben, zelfs begon te verlangen naar een zeegevecht. Mijne droefheid en smerten ook, welken in jonge gemoederen zelden duurzaam zijn, begonden te slijten,

en

en ik gewende mij binnen kort aan mijnen tegenwoordigen stand, en leefde er taamlijk vergenoegd in. Er was een aantal jongens aan boord, 't welk mijn genoegen nog vermeerderde; want wij waren altijd bij elkanderen, en een groot deel van onzen tijd werd met speelen doorgebracht. Ik bleef op dit schip een' aanmerkelijken tijd; geduurende welken, wij verscheiden kruistogten deden, en veele plaatsen bezochten. Onder anderen, kwamen wij tweemaal in Holland, en voerden van daar verscheiden lieden van aanzien over; wier naamen ik thands vergeeten ben. Op de reis gebeurde het eenmaal, dat tot vermaak van die Heeren, alle de jongens op het dek geroepen, en naar evenredigheid in paaren verdeeld werden, om tegen elkanderen te vechten. Na het eindigen daar van, gaven de Heeren, aan elk der strijders, van vijf tot negen schellingen. Dit was de eerstemaal, dat ik tegen een' blanken jongen gevochten had. En daar ik nooit te voren had ondervonden wat een bloedende neus was, deed mij dit meer dan een uur lang met de uiterste verwoedheid kampen; totdat wij eindelijk, beide vermoeid zijnde, gescheiden werden. Dergelijke oefeningen van vermaak, hadde ik naderhand nog dikwijls; in welken de Kaptein en het scheepsvolk mij doorgaands sterk aanmoedigden. — Eenigen tijd daar na, zeilde het schip naar Leith in Schotland, en van daar, naar de Orkadische Eilanden; alwaar ik tot mijne verwondering zag, dat het bijkans geen nacht werd. Van daar keerden wij met eene grootę vloot,

vol

vol krijgsvolk, naar Engeland. Al dien tijd was het nooit tot een treffen gekoomen, offchoon wij zeer dikwijls kruisten in de nabijheid der Fransche kust. Wij hadden op veele schepen jagt gemaakt, en in alles zeventien prijzen gennoomen. Ik had, gedurende onzen kruistogt, veele scheepsverrichtingen geleerd; en dikwerf had men mij het geschut laten losbranden. Op een' avond, op de hoogte van Havre de Grace zijnde, als het duister begon te worden, en wij van wal afhielden, ontmoetten wij een schoon en groot fregat, naar de Fransche wijze gebouwd. Aanstonds werd alles tot den slag gereed gemaakt, en ik hoopte nu het genoeg te hebben, van een zeegevecht te zien, waar naar ik zoo lang vergeefs gewenscht hadde. Dan op denzelfden oogenblik, als het bevel gegeven was om los te branden, hoorden wij het volk op het ander schip roepen: Strijk, strijk de kluivert! En op het zelfde tijdstip, hijsten zij de Engelsche vlag op. Aanstonds was er bij ons een verbaazend geroep: Hou stil! geen vuur! Twee stukken waren echter reeds gelost, doch gelukkig zonder eenige schade te veroorzaaken. Wij hadden verscheiden maalen aan hun geroepen, doch zij dit niet hoorende, hadden wij geen antwoord gekreegen; en dit was de reden, dat wij op hen gevuurd hadden. Men zond toen den boot aan boord, en het bleek, dat het *the Ambuscade* was, een Engelsch oorlogschip. Dus vond ik mij in mijne verwachting grootlijks bedroogen. — Wij keerden terug naar Portsmouth, zonder slaags

te

te zijn geweest, juist op den tijd der rechtspleeging over de zaak van den Admiraal BYNG; dien ik bij die gelegenheid verscheiden maalen gezien heb. Mijn Meester verliet het schip, en begaf zich naar Londen. Onderwijl werden DICK en ik geplaatst aan boord van de oorlogfloep *the Savage*, welke bestemd was om *the St. George*, een oorlogschip dat ergens op strand geraakt was, te helpen afbrengen. Na eenige weken aan boord van *the Savage* geweest te zijn, werden DICK en ik aan land gezonden te Deal, alwaar wij eenigen tijd bleeven; totdat mijn Meester ons ontbood naar Londen, de plaats welke ik sedert lang zeer vuriglijk gewenscht hadde te zien. Wij vertrokken derhalven beide, zeer verblijd zijnde, met een wagen, en kwamen te Londen aan; alwaar wij ontvangen werden bij den Heer GÜERIN, een bloedverwand van mijn' Meester. Deze Heer had twee zusters, zeer beminnelijke Juffers, die veel werks van mij maakten. Hoe zeer ik begeerd hadde Londen te zien, geraakte ik, toen ik mij aldaar bevond, ongelukkiglijk buiten staat, om mijne nieuwsgierigheid te voldoen. Want ik kreeg op dien tijd de kakhieken in zulk een' hoogen trap, dat ik verscheiden maanden lang niet staan konde, en men genoodzaakt was, mij naar St. Georges Hospitaal te laten brengen. Daar verergerde mijn ongemak zoo zeer, dat de Geneesheeren meer dan eens in beraad stonden, om mijn linkerbeen afzetten, vrezende eene versterving. Doch ik zeide altijd, liever te willen sterven, dan zulks toetelaaten. En, Gode zij

zij dank! ik genas gelukkiglijk, zonder die droeve kunstbewerking te ondergaan. Na aldaar verscheiden weken geweest te zijn, en zoo als ik maar even hersteld was, kreeg ik de kinderpokken; zoo dat ik andermaal gebonden raakte. Nu achtte ik mij ten uiterste ongelukkig. Ik werd echter spoedig weêr hersteld. En mijn Meester thands bevoorderd zijnde tot eersten Luitenant op het oorlogschip *the Preston*, van vijftig stukken, te Deptford nieuw uitgehaald, werden DICK en ik aan boord van het zelve gezonden. Kort daar op zeilden wij met het zelve naar Holland, om den Hertog van naar Engeland overtebrengen. Terwijl ik op dit schip was, gebeurde er iets, het welk, offchoon van weinig aangelegenheid, mij vergund zij te verhaalen, alzoo ik niet nalaaten konde, er eene bezondere opmerking op te hebben, en het te beschouwen als een blijkbaar oordeel van GOD. Op een morgen, zat een jong matroos in den mast op den uitkijk, en iets ziende, gebruikte hij eene roeklooze spreekwijs, niet ongewoon aan scheepsboord, waar bij hij zijne oogen verwenschte. Op het zelfde tijdstip, viel er eenige vuiligheid in zijn linker oog; en tegen den avond was het sterk ontflooken. Den volgenden dag werd het arger; en binnen zes of zeven dagen, was hij zijn oog kwijt. — Van dit schip, ging mijn Meester, als Luitenant, over op *the Royal George*. Toen hij vertrekken zoude, wilde hij, dat ik aan boord van de *Preston* zoude blijven, om op den waldhoorn te leeren blaazen.

Dan

Dan daar het fchip naar Turkijen bestemd was, konde ik niet besluiten, mijn' Meester, aan wien ik hartlijk verkleefd was, te verlaaten; en ik zeide hem, dat zoo hij mij achterliet, zulks mij ondraagelijk zoude vallen. Hij liet zich hier door beweegen, mij met zich te neemen; maar liet DICK op *the Preston* blijven, dien ik, bij mijn vertrek, voor de laatstemaal omhelsde. — De *Royal George* was het grootste fchip dat ik ooit gezien hadde. Toen ik aan boord kwam, stond ik verbaasd, over de meenigte van volk, mannen, vrouwen, en kinderen, van allerlei fchach; als ook over de grootte van het gefchut, waar onder veele koperen stukken waren, die ik te vooren nooit gezien had. Men had hier zelfs winkels of stallen van allerlei waaren, en menfchen die hunne waar op het fchip te koop uitriepen, als of men in eene stad was. Het fcheen mij toe, als eene kleine weereld; doch in welke ik mij wederom geworpen zag, zonder eenigen vriend, want ik had mijn' lieven makker DICK niet bij mij. Wij bleeven hier echter niet lang. Mijn Meester was maar weinig wecken aan boord geweest, toen hij aangesteld werd tot Luitenant op *the Namur*, toen te Spithead liggende, en uiterust voor den Vice Admiraal BOSCAWEN, die gereed stond om met eene groote Vloot eene onderneeming te doen tegen Louisburg. Het volk van *the Royal George* werd op dit fchip overgezet, en de vlag van dien dapperen Zeevoogd aan boord van het zelve opgehojst. Er was eene groot vloot van oorlogfchepen, van

allerlei flach, tot deeze onderneeming bijeen verfaameld, en ik had hoope, van eerlang mijne nieuwsgierigheid te voldoen, door het bijwoonen van een zeegevecht. Alles gereed zijnde, ligtte deeze magtige Vloot — want wij hadden ook in ons gezelschap, de Vloot van den Admiraal CORNISH, naar de Indien bestemd — eindelijk het anker, en ging onder zeil. De beide Vlooten bleeven verscheiden dagen bij elkanderen; wanneer zij scheidten — hebbende de Admiraal CORNISH, voerende het schip *the Lenox*, het eerst door een' eerschoot onzen Admiraal begroet, die zulks uit *the Namur* beantwoordde. — Wij zetteden onzen koers naar Amerika. Doch door tegenwind, werden wij naar het Eiland Teneriffa gedreeven; alwaar ik getroffen was door deszelfs vermaarden berg Pico. Deszelfs verbaazende hoogte, en zijne gedaante, welke naar een suikerbrood gelijkt, vervulden mij met verwondering. Wij bleeven eenige dagen in het gezicht van dit Eiland; en vervolgden voords onze reis naar Amerika. Wij kwamen aldaar ook binnen kort, en liepen in eene zeer bekwaame haven, St. George genoemd, in Halifax. Hier hadden wij overvloed van visch, en allerlei andere versfchingen. Verscheiden oorlog- en transportfchepen met krijgsvolk, voegden zich hier bij ons, waar door onze Vloot tot een ontzaglijk getal fchepen, van allerlei foort, aangroeide, met welke wij onder zeil gingen naar Kaap Breton, in Nova Scotia. Wij hadden den braaven Generaal WOLF aan boord van ons schip; wiens innee-
men-

mende vriendlijkheid, hem bij al het volk zeer geacht en bemind maakte. Dikwijls vereerde hij mij, zoo wel als andere knaapen, met blijken zijner oplettendheid, en bevrijdde mij eenmaal van slagen, om het vechten met een' jong Heer. — Wij kwamen aan Kaap Breton, in den zomer des jaars 1758. Hier moest het krijgsvolk ontscheept worden, om eenen aanval op Louisburg te doen. Mijn Meester had mede deel in het beftuuren der landing. En hier kreeg ik gelegenheid, om eeniger maate mijne nieuwsgierigheid te voldoen, in het befchouwen van een treffen, tusfchen ons volk en den vijand. De Franschen hadden op den oever post gevat, en betwistten ons de landing een' geruimen tijd; doch eindelijk werden ze uit hunne verschanfingen gedreeven, en de landing volkomen voibragt. Onze benden vervolgden hen, tot aan de vesting Louisburg. Bij deeze gelegenheid fneuvelde veel volks, van beide zijden. Een aanmerkelijk geval zag ik dien dag: Een Luitenant van het fchip de *Prinfses Amelia*, die, benevens mijn Meester, mede het beftuur over de landing hadde, was beezig met bevel te geeven, en — terwijl hij fprak, vloog een musketkogel hem vlak in den mond, en ging door zijne wang weder uit. Dien dag kreeg ik in mijne handen, het bekkeneel van een' Indiaanfchen Koning, die in deeze ontmoeting gefneuveld was. Een Hooglander had hem het zelve van 't hoofd afgenoomen. Ik zag ook de fieraadten van dien Vorst, welken zeer fraai, en van vederen gemaakt waren.

ONZE landtroupen sloegen het beleg voor Louisburg; terwijl de Fransche oorlogschepen, van den zee kant, door de Vloot in de haven geblokkeerd, en van de landzijde, uit onze batterijen beschooten werd. Dit laatste geschiedde met zooveel uitwerking, dat ik eenmaal verscheiden schepen door het vuur uit onze batterijen in brand zag raaken, van welken, zoo ik meen, twee of drie geheel verbrandden. Op een' anderen dag gingen vijftig sloepen, behoorende tot de Engelsche oorlogschepen, onder bevel van den Kaptein GEORGE BALFOUR, van den brander *the Actna*, en nog een' anderen Kaptein, LAFOREY, op de twee eenige overgebleeven Fransche oorlogschepen die in de haven lagen af, en klampden die aan boord. Zij staken ook den brand in een ander schip van zeventig stukken; maar een van vier en zestig, genaamd *le Bienfaisant*, haalden zij er uit. — Gedurende mijn verblijf alhier, had ik dikwijls gelegenheid, om digt bij Kaptein BALFOUR te weezen, wien het behaagde acht op mij te slaan, en die zoo veel genoeg in mij vond, dat hij meer dan eens mijn' Meester verzocht, mij aan hem overtedoen; doch hij wilde mij niet misfen. En ik zou ook zeer ongaarn hem verlaaten hebben. — Eindelijk werd Louisburg veroverd, en de Engelsche oorlogschepen kwamen in de haven voor de vesting, tot mijne groote blijdschap. Want ik had nu meerder vrijheid om mijne nieuwsgierigheid te voldoen; en ging dikwijls aan land. Toen de schepen in de haven gebragt waren, kreegen wij de schoonste ver-

vertooning welke ik immer aanschouwde. Alle de Admiraals, en Kapteins van de oorlogfchepen, in hunne volle monteering, en in hunne floepen, rijklijk opgefierd, kwamen naast de *Namer* liggen. De Vice-Admiraal begaf zich daarop, in zijne floep, aan land, gevolgd door de andere Officieren, naar hunnen ouderdom, en traden naar de vesting en het fort, ten einde, zoo ik denke, bezit daar van te neemen. Eenigen tijd daar na, kwam de Fransche Gouverneur, met zijne geëmaalin, benevens andere perfoonen van rang, bij ons aan boord fpijzigen. Bij deeze gelegenheid, waren onze fchepen met allerhande vlaggen verfierd, van de bramfteng tot op het dek; het welk, gepaard met het losbranden van het gefchut, eene zeer prachtige en heerlijke vertooring opleverde.

Zoo draa alle dingen hier beschikt waren, zeilde de Admiraal BOSCAWEN met een gedeelte der Vloot naar Engeland; latende eenige fchepen achter, onder het bevel van de Schouten bij nacht, CHARLES HARDY, en DURELL. — Het was nu winter. En geduurende onzen togt naar Engeland, wanneer wij digt bij het Kanaal waren, gebeurde het op een' avond, omtrent zonnen ondergang, dat wij zeven groote oorlogfchepen ontdekten. Verfcheiden bij ons aan boord, zeiden — toen de beide vlooten, na omtrent veertig minuten federt het eerfte gezicht, op een kanonfchoot bij elkanderen waren — dat het Engelsche oorlogfchepen waren; en sommigen

van ons volk, begonden reeds de naamen van eenigen derzelven te noemen. Thands kwamen de beide vlooten elkandere nabij. En onze Admiraal gaf bevel om de vlag optehijfsen. Op dat zelfde tijdstip, hijste de andere vloot, die uit Fransche schepen bestond, mede haare vlag op, en gaf ons in het voorbij zeilen de volle laag. Niets is te vergelijken bij den schrik en de verwarring, welke zulks onder ons veroorzaakte. De wind was sterker, de zee verbolgen, en de beide benedenste laagten van ons geschut waren binnen; zoo dat geen enkel stuk geschut aan boord vaardig was, om op een van de Fransche schepen vuur te geven. De *Royal William* nogthans, en de *Sommerfet*, welken recht achter ons waren, raakten een weinig in gereedheid, en gaven beide aan de Fransche schepen, zoo als die voorbij zeilden, de volle laag. Ik hoorde naderhand, dat het een Fransch eskader was, gevoerd door den Heer CONFLANS. En zeker, hadden de Franschen onzen toestand geweten, en lust gehad om te vechten; zij zouden ons groot nadeel hebben kunnen toebrengen. Doch het duurde niet lang, of wij waren slagvaardig. Aanstonds werden veele dingen over boord geworpen; de schepen werden met allen moogelijken spoed gereed gemaakt tot het gevecht; en omtrent tien uur des avonds, hadden wij een nieuw schoverzeil aangebonden, zijnde het oude gescheurd. Thands gereed zijnde om slag te leveren, tastten wij het Fransch eskader aan, en noodzaakten het zelve, offchoon twee schepen sterker dan wij, om afte deinzen.

Wij

Wij vervolgden hen den ganschen nacht. En bij het aanbreeken van den dag, zagen wij zes van dezelve, alle groote schepen van linie, benevens een Engelschen Oost-Indischvaarder, zijnde een prijs, dien zij genoomen hadden. Wij jaagden hen den ganschen nacht, tot tusfchen drie en vier uur na den middag; wanneer wij een schip van vier en zeventig stukken inhaalden, en op een musketschoot voorbij zeilden, als ook het Oost-Indisch schip, het welk nu de vlag ophijste, doch dezelve aanstonds wederom streek. Hier op deden wij seïn aan de andere schepen, om het in bezit te neemen. En meenende dat het oorlogschip ook strijken zoude, draaiden wij bij, doch dat niet; hoewel wij, indien we van zoo nabij op het zelve geschooten hadden, het gemakkelijk hadden kunnen overmeesteren. Tot mijne uiterste verwondering, zeilde de *Sommerfet*, die achter ons aankwam, meenende dat men van dit Fransch schip genoegzaam meester was, het zelve mede voorbij, en volgde ons. De Fransche Bevelhebber zeilde de andere schepen op den afstand van een kanonschoot vooruit, poogende met allen spoed ons te ontvlugten; en omtrent vier uur, zeilde hij zija voorsteng over boord. Dit veroorzaakte een luid geroep bij de onzen; en een weinig daar na, kwam de steng digt bij ons. Doch, tot onze groote verwondering, konden wij het schip niet inhaalen, maar vonden dat het zoo snel voordzeilde als te vooren, indien niet sneller. De zee werd nu meer kalm, en terwijl de wind minder werd, kwam het schip van vier

en zeventig stukken, dat wij voorbij gezeild waren, andermaal bij ons, in dezelfde richting, en zoo nabij, dat wij het volk hoorden spreken, zoo als het ons voorbij zeilde; echter werd noch van de eene, noch van de andere zijde, een enkel schot gedaan. En omtrent zes uur, toen het donker begon te worden, voegde het zich bij de overige schepen. Wij jaagden hen den ganschen nacht. Doch des anderendaags waren zij uit het gezicht, zoo dat wij er niets meer van ontdekten; en wij hadden alleenlijk het oud Oost-Indisch schip veroverd, het welk ons tot last was. — Wij zeilden vervolgens het Kanaal in, en kwamen tegen het einde van het jaar 1758 te St. Helena. Hier geraakte de *Namur* aan den grond, als ook een ander groot schip, dat achter ons kwam. Dan, door het water uittepompen, en veele dingen over boord te werpen om de schepen te verligten, kreegen wij dezelve zonder schade wederom vlot. Wij vertoefden een korte wijl te Spithead, en zeilden vervolgens naar Portsmouth, om te kalefateren. Van hier begaf zich de Admiraal naar Londen. Mijn Meester en ik volgden hem weldraa, met een' presgang, alzoo wij eenig volk noodig hadden, om de begonnen onderneeming te kunnen voltooiën.

IV. HOOFDSTUK.

De Schrijver wordt gedoopt. — Ontkooimt te naauwer nood het gevaar van te verdrinken. — Vertrekt op eene onderneeming, naar de Middellandsche Zee. — Ontmoetingen aldaar. — Is ooggetuige van een treffen, tusfchen eenige Engelsche en Fransche fchepen. — Omftandig verhaal van den vermaarden Zeeslag, tusfchen den Admiraal BOSCAWEN, en den Heer LE CLUE, op de hoogte van Kaap Logas, in Augustus 1759. — Vreeslijk gezicht, van het opvliegen van een Fransch fchip. — De Schrijver zeilt naar Engeland. — Zijn Meester krijgt het bevel over een' brander. — Ontmoet een' Neger jongen, van wien hij veel vriendschap geniet. — Maakt zich gereed, tot het bijwoonen van eene onderneeming op Belle-Isle. — Aanmerkelijk verhaal van eenen ramp, welke zijn fchip wederveroer. — Hij komt te Belle-Isle. — Schikkingen tot de landing, en het beleg. — Des Schrijvers gevaar, en angst; en hoe hij zich daar uit reddede. — Overgaaf van Belle-Isle. — Verrichtingen, daar na, op de kust van Frankrijk. — Merkwaardig voorbeeld van menschendiefte. — De Schrijver keert weder naar Engeland. — Hoort van vrede fpreeken; en hoopt zijne vrijheid te zullen verkrijgen. — Zijn fchip zeilt naar Deptford, om afbetaald te worden. — Aldaar koomende, wordt hij onverhoeds

door zijn' Meester opgevat, met geweld naar een West-Indisch schip gevoerd, en verkocht.

HET was nu tusfchen de twee en drie jaaren geleeden, dat ik de eerftemaal in Engeland aankwam; welken tijd ik meestendeels op zee had doorgebracht. Ik begon mij nu te gewennen aan den zeedienst, en vond een taamelijk genoegen in mijnen stand. Mijne Meester behandelde mij altijd zeer wel; en mijne verkleefdheid aan hem, en de dankbaare erkentenis welke ik jegens hem gevoelde, waren zeer groot. — Door de meenigerlei tooneelen welken ik aan fcheepsboord befchouwd hadde, werd ik allengs vreemd van alle vrees of fchrik, en was, althans in dat opzicht, bijkans een Engelschman geworden. Meenigwerf heb ik met verwondering nagedacht, dat ik in geen van alle de gevaaren, waar in ik mij van tijd tot tijd op zee bevond, half zoo veel angst of fchrik gevoeld hadde, als die, waar mede ik vervuld was op het eerfte gezicht van Europeers, en op elk, zelfs het geringfte bedrijf van hun, toen ik eerst onder hun kwam, en eenigen tijd daar na. Die vrees echter, welke het uitwerkfel was van mijne onkunde, verdween, naar maate ik hen leerde kennen. Ik kon nu al taamelijk goed Engelsch fpreken, en verftond volmaakt, alles wat er gezegd werd. Ik was nu onder mijne nieuwe landgenooten niet flegts volkomen gerust, maar vond zelfs fmaak in hunne zeden en omgang. Ik befchouwde hen nu niet langer als geesten of fpoockfels, maar als mén-

menschen, die ons overtroffen; en daarom had ik te sterker begeerte, om hun gelijk te worden, hunne denkwijze mij eigen te maaken, en hunne gewoonten natevolgen. Ik nam derhalven alle gelegenheden daar toe, zorgvuldig waar; en elke nieuwe zaak die mij voorkwam, floot ik op in mijn geheugen. Lang had ik gewenscht, te kunnen leezen en schrijven. Tot dit einde, nam ik vlijtig alle gelegenheden waar, om onderrechting te erlangen; doch ik had tot nog maar zeer weinig geleerd. Maar toen ik met mijn Meester te Londen kwam, kreeg ik daar toe de schoonste gelegenheid; welke ik ook met blijdschap aangreep. Kort na mijne aankoomst, bestelde hij mij bij zekere Juffers, GUERIN genaamd, die mij, toen ik aldaar te vooren was, met zeer veel heuschheid behandeld hadden; en deezen zonden mij ter school.

TERWIJL ik bij deeze Juffers woonde, zelden mij haare knechts, dat ik niet in den hemel konde koomen, ten zij ik gedoopt wierd. Dit maakte mij zeer ongerust. Want ik had nu eenige flaauwe denkbeelden van eenen toekoomenden staat. Ik maakte dienvolgens mijne bekommernis bekend aan de oudste der Juffers; wier gunstling ik geworden was — en bad haar, mij te laten doopen. Zij antwoordde mij, tot mijne groote blijdschap, dat ik gedoopt zou worden. Zij had zulks voorheen reeds aan mijn' Meester verzocht; doch hij had het geweigerd. Thands drong zij er sterk op; en hij, eenige ver-

pligting aan haaren broeder hebbende , stond haare bede toe. Ik werd dan gedoopt , in de Kerk van S. Margareet , in Westmunster , in Sprokkelmaand des jaars 1759. bij mijn' tegenwoordigen naam. De Geestlijke gaf mij ten zelfden tijd een boek , getijeld : *Guide to the Indians ;* [d. i. *Wegwijzer voor de Indiaanen,*] en geschreeven door den Bischoep van Sodor en Man. Mevrouw GUERIN deed mij bij deeze gelegenheid de eer , als Doopgetuige over mij te staan , en gaf mij daar na een deftig onthaal. — Ik was gewoon deeze Juffers te vergezellen , wanneer zij uitgingen , en dit maakte mij haaren dienst bij uitneemendheid aangenaam , alzo ik dus dikwijls gelegenheid had om Londen te bezien , waar op ik boven alles zeer gezet was. Echter was ik ook nu en dan bij mijn Meester , daar hij zijn verblijf hield , zijnde nabij de brug van Westmunster. Hier liep ik dikwijls speelen , bij den trap der brug , en somtijds ook in de vaartuigen der schuitevoerders , met andere jongens. Bij zulk eene gelegenheid , had ik mij eenmaal , met een' anderen jongen , in een roeischuitje begeeven , om de rivier optevaaren. Terwijl wij daar mede bezig waren , kwamen twee andere jongens in een schuitje naar ons toe vaaren , en , meenende dat wij voorneemends waren het vaartuig te steelen , gebooden ze mij , in hunne schuit overtestappen. Ik was daar toe aanstonds gereed. Doch zoo draa ik den eenen voet op hunne schuit gezet hadde , duwden zij die af — en ik viel in de Teems. Dewijl ik niet zwemmen

men konde, zou ik onvermijdelijk hebben moeten verdrinken, indien niet eenige schuivevoerders, die gelukkiglijk daar omtrent waren, mij spoedig hadden gered.

HET fchip *the Namur* wederom zeilvaardig zijnde, kreeg mijn Meester bevel, om met zijn volk aan boord te gaan; en ik was, tot mijne groote droefheid, verplicht, mijnen Schoolmeester, die mij zeer wel aanstond, en van wicns onderwijs ik, geduurende mijn verblijf te Londen, gebruik gemaakt had, te verlaten, om mij met mijn' Meester aan boord te begeeven. Het was ook niet dan met innig leedwezen, dat ik afscheid moest neemen van mijne vriendlijke Meesteressen, de Juffers GUERIN. Zij hadden dagelijks haar werk gemaakt, om mij te leeren leezen, en namen veel moeite, om mij de gronden van den Godsdienst, en de kennis van den waaren GOD intefcherpen. Ik verliet derhalven deeze beminnelijke Juffers niet dan met den grootften weêrzin; na veele heilzaame en vriendlijke vermaaningen voor mijn gedrag, gepaard met eenige gefchenken van waardij, van haar ontvangen te hebben.

TOEN ik te Spithead kwam, vond ik, dat wij naar de Middellandsche Zee bestemd waren, met een groote vloot, welke thands gered lag om uitteloopen. Wij wachtten alleenlijk naar de aankoomst van den Admiraal; die ook eerlang
aan

aan boord kwam. Wij lichtten vervolgens het anker, in het voorjaar 1759, en gingen onder zeil naar de Middellandsche Zee. In elf dagen, nadat wij van Landsend vertrokken waren, bereikten wij Gibraltar. Terwijl wij ons hier ophielden, ging ik dikwijls aan land, en kocht veel vruchten, in grooten overvloed, en zeer goedkoop.

Ik had meer dan eens, aan land zijnde, verscheiden menschen verhaald, hoe ik, nevens mijn zuster, was opgeligt en wechgevoerd, en hoe wij van elkanderen gescheiden waren, zoo als ik te vooren beschreeven heb; en had telkens doen blijken, mijne bezorgdheid over haar lot, en mijne droefheid, van haar nooit te hebben wedergezien. Eenmaal, wanneer ik aan land was, en deeze omstandigheden aan eenige menschen vertelde, zeide mij een van hun, dat hij wist, waar mijne zuster zich bevond, en indien ik met hem wilde gaan, hij mij bij haar brengen zoude. Hoe onwaarschijnlijk dit verhaal ook was, geloofde ik het terstond, en toonde mij bereid om met hem te gaan; terwijl mijn hart van vreugd in mij opsprong. En indedaad, hij bragt mij bij een zwart meisje, die zoo zeer naar mijne zuster geleck, dat ik, op het eerste gezicht, waarlijk dacht dat zij het zelve was. Doch ik geraakte welhaast uit mijne dwaaling, en vond, toen ik haar aansprak, dat zij van een' anderen landaart was.

TER-

TERWIJL wij hier lagen, kwam *the Preston* binnen, uit den Levant. Zoo draa dit fchip aankwam, zeide mijn Meester tot mij, dat ik nu mijn' ouden makker DICK zoude zien, die op het zelve overgegaan was, toen het naar Turkije zeilde. Op dit bericht was ik zeer verblijd, en hoopte elken oogenblik hem te omhelzen. Toen de Kaptein bij ons aan boord kwam, het welk straks na deszelfs aankoomst was, liep ik ijlings toe, om naar mijnen vriend te vraagen. Dan helaas! ik verstond van het volk, tot mijne onuitspreekelijke droefheid, dat de lieve jonge overleeden was! en dat zij zijne kist, met alle zijne andere goederen, aan mijn' Meester bragten. Mijn Meester schonk die vervolgens aan mij, en ik beschouwde ze, als eene gedachtenis van mijnen Vriend, dien ik hartlijk bemind hadde, en wiens dood ik betreurde, als van eenen broeder.

GEDUURENDE ons verblijf te Gibraltar, zag ik, digt bij de haven, een soldaat, bij de beenen opgehangen (*). Dit kwam mij vreemd voor; want ik had te Londen een' man bij den hals zien ophangen. Op een' anderen tijd, zag ik den Schipper van een fregat, op een vlot, door verscheiden floepen van het oorlogfchip, naar het strand toe sleepen, en van de vloot wechgejaagd; het welk ik verstond, eene straf te zijn, wegens
be-

(*) Hij had, willende wechloopen, zichzeiven verdronken.

betoonde bloðhartigheid. Aan boord van het zelfde ſchip, zag ik ook een' matroos aan de raa ophangen.

Na eenigen tijd op de reede van Gibraltar vertoefd te hebben, zeilden wij de Middellandſche Zee op, een groot einde wegs boven den zeeboezem van Lyons; alwaar wij, op een' nacht, door een' vreeslijken ſtorm belooopen werden, veel heviger dan ik ooit had bijgewoond. De zee werd zoo verbolgen, dat offchoon onze kanonſtukken alle wel vastgeſjord waren, er groote reden was om te vreezen, dat ze door de geweldige helling en werking van het ſchip, los zouden geraaken; het welk, indien het gebeurd ware, hadden wij onvermijdelijk moeten vergaan. — Nadat wij hier een wjl gekruist hadden, kwamen wij te Barcelona, eene Spaanſche zeehaven; aanmerkelijk wegens haare zijde-manufaktuuren. Hier moesten alle de ſchepen verſch water inneemen. Mijn Meester, die verſcheiden taalen ſprak, en dikwijls den Admiraal voor tolk diende, had het opzigt over het water haalen voor ons ſchip. Tot dat einde had hij, nevens de andere officieren, die denzelfden dienst verrichtten, tenten opgeflaagen aan de baai; en de Spaanſche foldaaten hielden poſt langs het ſtrand, zoo ik denke, om toetezien, dat door ons volk geene fluikerijen gepleegd wierden.

Ik was doorgaands bij mijn' Meester; en vond een groot behagen in deeze plaats. Al den tijd dat

dat wij daar vertoefden, was het als eene openbaare markt. Het landvolk bragt vruchten aan van allerlei foort, en verkocht ons die tot veel laager prijs, dan men ze in Engeland konde bekoomen. Zij bragten ook wijn, in varkens- en schaapenvellen; het welk mij zeer vermaakte. De Spaansche officieren alhier, behandelden onze officieren met veel beleefdheid en vriendelijkheid. Eenigen van hun, in het bezonder, kwamen dikwijls in de tent van mijn' Meester, om hem te bezoeken; wanneer zij somwijl behagen schiepen, in mij op hunne paarden of muilezels te zetten, zoo, dat ik er niet af konde vallen, en dan die dieren op een' vollen ren voord te drijven; het welk hun, dewijl ik een slegte paardrijder was, geen gering vermaak verschafte. — Nadat de schepen van water voorzien waren, gingen wij onder zeil, om onzen kruistogt te hervatten, tot op de hoogte van Toulon, met oogmerk, om eene vloot Fransche oorlogschepen, welke aldaar lag, te onderscheppen. Op een Zondag kwamen wij op eene plaats, alwaar twee Fransche fregatten dicht aan strand ten anker lagen. Onze Admiraal, dezelve willende neemen of vernielen, zond er twee schepen op af, naamlijk *the Culloden*, en *the Conqueror*. Zij kwamen wel draa bij de Franschen; en hier zag ik een hevig gevecht, zoo ter zee, als te land. Want de fregatten waren van de landzijde door batterijen gedekt, welken een geweldig vuur maakten op onze schepen, die zulks met geen minder geweld beantwoordden; zoo dat er, een' ge-

geruimen tijd, van weêrskanten een aanhoudend en sterk vuur gemaakt werd. Eindelijk ging een der fregatten ten grond, doch het volk werd gered, hoewel met zeer veel moeite. Een weinig daar na, verliet een deel des volks ook het ander fregat, het welk niet meer dan een wrak was. Onze schepen waagden het echter niet, het zelve medetebrengen, alzoo zij zelve door de batterijen, die bestendig op hen gevuurd hadden, geweldig gehavend waren; zoo verre, dat onze Admiraal noodig oordeelde, eenige sloepen afzenden, om hen naar de vloot te boegseeren. Ik heb naderhand met een' man gevaaren, die zich bij deeze gelegenheid in eene der Fransche batterijen bevonden had; hij zeide mij, dat onze schepen dien dag aanmerkelijk nadeel, op strand, en aan de batterijen, gedaan hadden.

HIER na zeilden wij naar Gibraltar, en kwamen aldaar aan, in Oogstmaand des jaars 1759. — Wij bleeven hier liggen, met alle onze zeilen ontspannen, terwijl de vloot water innam, en andere noodwendigheden verrichtte. In deezen staat alhier ten anker liggende, gebeurde het op zekeren dag, wanneer de Admiraal, met de voornaame officieren, en velen van het volk van allerlei stand, aan land gegaan waren — dat op het onverwachtst, des avonds omtrent zeven uur, alarm gemaakt werd, door de seinen der fregatten, tot dat einde besteld; en in een' oogenblik, was er een algemeen groep, dat de Fransche vloot uitgelopen, en reeds door het naauw
van

van de Straat gezeild was. De Admiraal kwam aanstonds aan boord, met eenige andere bevelhebbers. En het is onmogelijk, de verbaasdheid, de verwarring, het gewoel, de beweging te beschrijven, welke onder de gansche vloot heerschte, met het schielijk bijzetten der zeilen, en het ligten der ankers; veel volks en scheepsfloepen bleeven, in de algemeene verbijstering, aan strand; wij hadden aan boord van ons schip twee kapteins, die in de verbaasdheid hunne schepen niet schielijk genoeg hadden kunnen bereiken. Wij maakten licht, van de schietgaten af, tot de groote steng. Alle onze Luitenants op de vloot, kregen bevel, om niet naar de achtergebleeven Kapteins te wachten, maar de zeilen aan de raas te slaan, de ankers te ligten, en ons te volgen. En in deeze verwarring, terwijl wij ons vast slagvaardig maakten, koozen wij zee, in het donker, om de Fransche vloot op te zoeken. Zij was ons reeds zoo verre vooruit, dat wij dezelve, gedurende den nacht, niet konden inhaalen; maar met het aanbreeken van den dag, zagen wij zeven van derzelve schepen, eenige mijlen voor ons uit. Wij maakten jagt op dezelve, tot omtrent vier uur na den middag; wanneer onze schepen hen nabij kwamen. En schoon wij omtrent vijftien groote schepen hadden, tastte onze moedige Admiraal hen aan met zijn eigen finaldeel, bestaande uit zeven schepen, zoo dat wij juist schip tegen schip waren. Wij zeilden de gansche vijandlijke vloot voorbij, om bij haaren Bevelhebber te koomen, zijnde de Heer

LA CLUE, die zich bevond op het fchip *l'Ocean*, van vier en zeventig ftukken. In het voorbijzeilen, gaven zij alle vuur op ons, en eenmaal gaven drie van hun te gelijk ons de laag. Des niettegenftaande, vond onze Admiraal niet goed, dat één fchot op hun gedaan wierd, tot mijne verwondering; maar hij deed ons allen op den buik liggen, op het dek, totdat wij dicht bij het fchip *l'Ocean* waren, welk het voorfte van allen was: wanneer wij last hadden, om het zelve de volle laag te geeven.

Nu begon de flag, met groote hevigheid van wederzijden. De *Ocean* beantwoordde terftond ons vuur, en wij bleeven, geduurende eenigen tijd, flaags met elkanderen. Onderwijl was ik meenigmaal als bedwelmd, door het gedonder van dat zwaar gefchut, terwijl eene meenigte mijner makkers, door het zelve wechgerukt werden in de ontzaglijke ceuwigheid. Eindelijk werd de Fransche linie geheel verbrooken, en wij behaalden de overwinning; het welk aanftonds door luide hoezces en vreugdgeroep achtervolgd werd. Wij namen drie prijzen; *la Modeste*, van vier en zestig, en *le Temeraire*, en *le Centaure*, elk van vier en zeventig ftukken. De overige Fransche fchepen namen, met alle zeilen die zij konden bijzetten, de vlugt. Ons fchip zeer befchadigd, en geheel onbekwaam zijnde om den vijand te achtervolgen, verliet onze Admiraal het zelve, en begaf zich, met de eenige floep die ons overig gebleeven was, aan boord van *the Newark*; met welk

welk fchip, en eenige anderen, hij de Franschen nazettede. De *Ocean*, en een ander groot Fransch fchip, *le Redoutable*, poogende te ontvlugten, geraakten bij kaap Logas, op de kust van Portugal, op strand. De Fransche Admiraal, en eenigen van het fcheepsvolk, kwamen aan land. Doch wij, onmoogelijk vindende, de fcheepen vlot te krijgen, ftaken er den brand in. Omtrent middernacht, zag ik het fchip *l'Ocean* met een verschrikkelijk geweld in de lucht fpringen. Nimmer aanschouwde ik een tooncel zoo ontzettend als dit. In weinige oogenblikken, veranderde de donkere nacht, voor een korte wijl, als in een' helderen dag; het welk verzeid ging met een geraas, veel fterker en vreeslijker dan donder, en het welk alles wat rondom ons was, fcheen van een te zullen doen barsten.

Mijn post, geduurende den slag, was op het middendek, alwaar ik, en een andere jonge, last hadden om kruid voor het agterfte ftuk gefchut aantedraagen. En hier was ik getuige van het ijslijk lot van veelen mijner makkers, die in éenen oogenblik aan flarden gefcheurd, en in de eeuwigheid gedompeld werden. Gelukkig bleef ik onbeschadigd; hoewel de kogels en fplinters, geduurende den geheelen slag, digt om mij heen vloogen. Tegen het laafte van het gevecht, werd mijn Meester gewond, en ik zag hem naar beneden draagen, om verbonden te worden. Dan fchoon ik zeer aangedaan, en bezorgd voor hem was, en gaarn gewenscht hadde hem eenige hulp

te moogen toebrengen, dorst ik mijnen post niet verlaaten. Ten deezen tijd, waren mijn makker en ik, meer dan een half uur lang, in groot gevaar, van het schip in de lucht te doen vliegen. Want als wij de kardoezen uit de kardoeskokers genoomen hadden, waren veelen derzelven van onderen verrot, en het kruid liep er uit, langs het dek, tot bij den lontbak; en naauwlijks was er in den laatsten water genoeg, om op het zelve te sprengen. — Wij stonden ook, uit hoofde van ons werk, zeer bloot aan het vijandlijk geschut; want wij moesten bijkans de geheele lengte van het schip gaan, om het kruid aantebrengen. Ik verwachtte derhalven, elke oogenblik mijn laatste te zijn; inzonderheid, toen ik zoo veelen van ons volk rondom mij zag vallen. Dan, wenshende, mij zooveel mogelijk was tegen het gevaar te hoeden, achtte ik, in het eerst, veiligst, om geen kruid te halen, voor dat de Franschen hunne laag gelost hadden, en dan, terwijl zij bezig waren met laaden, met mijn kruid weder te keeren. Doch niet lang daarna, oordeelde ik deeze voorzorg vruchtloos; en, mijzelven opbeurende door de gedachte, dat mijn tijd om te sterven, niet min dan mijn geboortestond, bepaald was, wierp ik alle vrees of gedachten des doods van mij, en ging blijmoedig voort in mijn werk, terwijl ik mij streelde met de hoop, dat zoo ik dit gevecht mogt overleven, ik een verhaal daar van, en van de gevaren die ik ontkoomen was, zou meêdeelen aan de waarde Juffers GUERIN, en anderen, wanneer ik weder te Londen kwam.

O N S

ONS schip had in deezen slag zeer veel geleden. Want, behalven het groot getal onzer gesneuvelden en gewonden, was het bijkans reddeloos geschooten. Ons want was zoo deerlijk gehavend, dat de bezaansmast, de groote raa, e. z. v., geheel over zijde hingen. Wij waren derhalven genoodzaakt, veele timmerlieden, en anderen, van de overige schepen der vloot te neemen, om ons te helpen het schip eenigermaate in staat te brengen om zeil te kunnen voeren; en met dit alles, verliep er een geruime tijd, eer wij hersteld waren. Daar op werd het bevel overgegeeven aan Kaptein BRODERICK, en wij zeilde, met de genoomen prijzen, naar Engeland. — Onder weg, en zoo draa mijn Meester van zijne wonden ten naasten bij, geneezen was, stelde de Admiraal hem aan tot Kaptein van *the Aetna*, een brander; waar op hij en ik *the Namur* verlieten, en in volle zee op dat schip overgingen. Dit scheepje stond mij zeer wel aan. En nu werd ik des kapteins Bottelier. In deezen stand vond ik mij zeer gelukkig; want ik werd door allen die aan boord waren zeer vriendlijk behandeld, en had nu tijd, om mij in het leezen en schrijven te oefenen. Van het laatste had ik iets geleerd, aan boord van *the Namur*, alwaar eene school was. — Wanneer wij te Spithead aangekoomen waren, werd *the Aetna* in de haven van Portsmouth gebragt, om te herstellen. Dit geschied zijnde, keerden wij weder naar Spithead, en voegden ons bij eene groote vloot, welke, zoo men meende, tot eenen togt tegen de Havana

bestemd was. Dan omtrent dien tijd, stierf de Koning. Of de onderneeming daar door verhinderd werd, weet ik niet; maar het gaf oorzaak, dat ons schip bevel kreeg om naar Cowes, op het eiland Wight, te zeilen, alwaar wij bleeven tot in het begin des jaars 1761. Hier bragt ik mijn' tijd zeer genoegelijk door. Ik was veeltijds aan land, en doorkruiste geheel dit vermaaklijk eiland; welks inwoners mij zeer beleefd voorkwamen.

TERWIJL ik hier was, ontmoette ik een klein voorval, welk mij op eene aangenaame wijze verraste. Ik bevond mij op zekeren dag in een veld, behoorende aan een' Heer, die een' zwarten jongen had, omtrent van mijne jaaren. Deeze jonge, uit zijns Meesters huis mij van verre ziende, was verrukt, op het gezicht van een' zijner landgenooten, en kwam ijllings naar mij toe loopen. Ik, niet wetende waar hij heen wilde, of wat zijn oogmerk was, trad een weinig ter zijde. Doch te vergeefs; hij kwam recht op mij aan, viel mij aan den hals, en omarmde mij, of ik zijn broeder ware, alſchoon wij elkanderen nooit te vooren gezien hadden. Na een wijl met elkander gesproken te hebben, nam hij mij met zich naar zijns Meesters huis, alwaar ik zeer vriendlijk onthaald werd. Dees gulhartige jonge en ik, verkeerden te ſaamen op eene aangename wijze, tot in Lentemaand des jaars 1761., wanneer ons schip bevel kreeg, om op een' anderen togt uittezeilen. Toen wij gereed waren,

voeg-

voegden wij ons te Spithead bij eene groote vloot, onder bevel van den Commodore KEPPEL, bestemd om naar Belle-Isle den koers te richten, en met een aantal transportschepen met krijgsvolk, eene landing aldaar te onderneemen. Wij staken dan andermaal in zee, om oorlogsroem te behaalen. En ik verlangde naar nieuwe gelegenheden, om nieuwe wonderen te zien.

MIJN geest scheen zoo gesteld te zijn, dat alles wat ongewoon was, en ijder geval welk mij verwonderlijk voorkwam, een' zeer diepen indruk op mij maakte. Elke ongemeene ontkooming, of aanmerkelijke uitredding, zoo die mijzelven, of die anderen betrof, beschouwde ik, als door de tusfchenkoomst der Voorzichtigheid daargesteld. Wij waren niet boven tien dagen op zee geweest, wanneer er een geval van dien aart gebeurde; het welk, hoedaanig het ook bij mijne Leezers mooge aangemerkt worden, geen' geringen indruk maakte op mijnen geest.

WIJ hadden eenen konstapel aan boord, genaamd JOHN MONDLE; een man, wiens gedrag niet onberispelijk was. De slaapplaats van deezen man was tusfchen deks, recht over de mijne, nevens de ladder van het kwartierdek. Op een' nacht, den 20 van Grasmaand, werd hij door een' droom verschrikt, en ontwaakte in zulk een' angst en verbaasdheid, dat hij niet langer te bedde kon blijven. Hij stond op, en kwam op het dek, des morgens omtrent vier

uur, zeer ontroerd zijnde. Hij verhaalde terstond, aan de geenen die op het dek waren, de ontfeldtenis van zijn geest, en den droom, waar door zulks veroorzaakt was. Hij had, zeide hij, in den droom, veele verschrikkelijke dingen gezien, en was door den heiligen P E T R U S gewaar-schuwwd, dat hij zich bekeeren zoude, en dat de tijd kort was. Dit had hem, zeide hij, zeer bekommerd gemaakt, en hij had beslooten, zijne levenswijs te veranderen. De menschen zijn gewoon, te spotten met de vrees van anderen, wanneer zij zelf in veiligheid zijn. Sommigen van de maats, die zijn verhaal hoorden, lachten er om, en dreeven er den spot mede. Hij deed echter eene gelofte, van nooit weder sterken drank te drinken; en terstond ging hij heen, en deelde zijnen ganschen voorraad van brandewijn onder het scheepsvolk uit. Zijne ontfeldtenis en angst echter nog aanhoudende, begon hij in den Bijbel te leezen, hoopende daar door eenige verligting te erlangen. Straks daar op, begaf hij zich weder te bedde, en poogde te slaapen, doch te vergeefs; zijn geest bleef in dezelfde ontroering en benaauwdheid. Thands was het half agt uur in den morgen. Ik stond onder het halfdek, bij de groote kajuitdeur. En op het onverwachtst, hoorde ik een jammerlijk noodgeschrei: „O God! help ons! wij vergaan! O „God! help ons!” M O N D L E, dit geroep hoo-rende, vloog terstond ten bedde uit — en op denzelfden oogenblik, werden wij door een der andere schepen van de vloot, naamlijk *the Lynne*,
van

van veertig stukken, Kaptein CLARK, bijkans in den grond gestooten. Dit schip, bij den wind zeilende, kwam ons op zijde, en trof ons schip met deszelfs voorsteven zoo geweldig, juist ter plaats waar de kooi van den gemelden konstapel stond, dat dezelve geheel vernield werd, en de man onvermijdelijk zoude omgekoomen zijn, ware hij niet door de ongerustheid van den zoo even gemelden droom genoopt, om oogenbliklijk de kooi te verlaten. Zoo weinig scheelde het, dat hij door dit ongeval van het leven beroofd wierd, dat zelfs zijn aangezicht door eenige splinters gekwetst werd. Ondertusfchen bleeven de beide schepen elkander een poos op zijde hangen, niet zonder aanmerkelijke schade aan want en tuig, het welk voornaamlijk daar door veroorzaakt werd, dat ons schip een brander zijnde, onze dreggen overal aan de *Lynne* vast haakten. Doch de grootste schade was veroorzaakt, door den stoot in het aanzeilen, waar door, meer dan twee voet onder water, een lek was ontstaan, welke ons een' oogenbliklijken ondergang schieen te dreigen. Veelen ook van het volk, het gevaar bemerkende, sprongen, ter behoudenis van hun leven, zoo goed zij konden, op het andere schip over. Maar onze Luitenant, aan wiens beleid het ongeval voornaamlijk te wijten was, wilde het schip niet verlaten. Wanneer men echter zag, dat het schip niet aanstonds ten gronde ging, keerde de Kaptein aan boord terug, en moedigde ons volk aan, om desgelijks weder tekeeren, en te trachten het schip te behouden.

Veelen kwamen terug, doch anderen dorsten het niet waagen, Eenige andere fchepen van de vloot, onzen toestand ziende, zonden ons floepen toe, ter hulp; doch met al den bijftand dien zij ons konden verleenen, hadden wij den ganfchen dag werk, om het fchip van zinken te bevrijden. Door het aanwenden echter van allerlei middelen die in onze magt waren, inzonderheid door de gaten te ftoppen met werk en talk, beneden waters, alwaar het lek was, gelukte het ons, het fchip taamelijk digt te krijgen. Gelukkig evenwel, dat wij geen' harden wind kreegen, anders ware het verlies van ons fchip onvermijdelijk geweest. Want wij waren in zulk een' flegten toestand, dat men noodig oordeelde, eenige fchepen van de vloot bij ons te doen blijven, totdat wij te Belle-Isle, de plaats onzer beftemming, aankwamen. Aldaar gekoomen zijnde, werd alles uit het fchip genoomen, en het zelve behoorelijk herfteld. — Deeze gelukkige ontkooming van MONDLE uit zulk een dringend gevaar, welke hij, zoo wel als ik, altijd befchouwde als eene zonderlinge befchikking der Voorzienigheid, had, zoo ik geloove, altijd daar na een' aanmerkelijken invloed op zijne leevenswijze en gedrag.

DAAR ik thands op dit onderwerp ben, zij het mij vergund, nog een paar andere voorbeelden te verhaalen, welken mij in het geloof aangaande de bezondere tufchenkoomst der hemelfche Voorzienigheid, krachtig verfterkten; of fchoon

fchoon ze anders misfchien van zoo groot een belang niet zijn, om hier eene plaats te verdienen. — In het jaar 1758. bevond ik mij eenige dagen op het fchip *the Jason*, van vier en vijftig ftukken, te Plymouth. Op een' nacht, wanneer ik aan boord was, viel eene vrouw, met een kind op den arm, van boven het dek neder in het ruim, nabij de kiel. IJder een dacht, dat moeder en kind beide verpletterd waren. Dan, tot onze groote verwondering, waren ze beide geheel onbeschadigd. Ik zelf viel eenmaal van het opperdek der *Aetna* neder, in het achterhol, wanneer de ballast er uit was. Alle die mij zagen vallen, riepen dat ik dood was; doch ik kreeg geen het minfte letfel. En op het zelfde fchip, viel een man uit den top van den mast neder op het dek, zonder eenig nadeel te lijden. — In deeze, en veele andere voorbeelden, meende ik blijkbaar de hand van GOD te kunnen ontdekken, zonder wiens wil, geen muschje op de aarde valt. Ik begon mijne vrees van de menfchen aftetrekken, en tot Hem alleen te bepaalen, en dagelijks zijnen heiligen Naam aanteropen, met eerbied en ontzag. En ik vertrouwd, dat Hij mijne smeekingen gehoord, mij naar zijn heilig Woord genadiglijk geantwoord, en de zaaden van godvrucht in mij, den geringften zijner fchepfelen, geplant heeft.

WANNEER ons fchip herfteld, en alles tot het aantasten der plaats in gereedheid gebragt was, kreegen de troupen, die aan boord der
 trans-

transportſchepen waren, bevel, om zich te ontſcheepen; en mijn Meester, als een jonger Kaptein, had mede deel in het beſtuuren der landing. Het was nu de 8. van Grasmaand. De Franschen, die op het ſtrand poſt hielden, hadden alle noodige ſchikkingen gemaakt, om de landing van ons volk te beletten, weshalven er deezen dag maar een klein gedeelte ontſcheept werden; waar van de meesten, na zich dapper verweerd te hebben, het leven verloor. De Generaal CRAWFORD, met een aantal anderen, werden krijgsgevangen gemaakt. Ook ſneuvelde deezen dag onze Luitenant.

DEN 21. der zelve maand, hervatteden wij onze poogingen, om de landing werkſtellig te maaken; terwijl alle de oorlogſchepen langs het ſtrand geplaatst werden, om dezelve te dekken. Men vuurde op de Franſche batterijen en borſtweeringen, van vroeg in den morgenſtond, tot omtrent vier uur na den middag; wanneer onze troupen veilig aan land kwamen. Zij taſtten aanſtonds de Franschen aan, en noodzaakten hen, na een' hevigen tegenſtand, hunne batterijen te verlaaten. Eer zij wecken, dedden zij verſcheiden van dezelve in de lucht ſpringen, opdat zij niet in onze handen vallen zouden. Nu maakte ons volk zich gereed, om de veſting te belegeren. Mijn Meester had het opzicht, over de ontſcheeping der noodige krijgsgereedschappen tot het beleg; in welken dienst ik hem meest altijd verzelde. — Terwijl ik mij hier bevond, begaf ik mij

mij dikwijls naar onderscheiden oorden van het eiland, om het zelve te bezichtigen. Eenmaal had mijne nieuwsgierigheid mij bijkans het leven gekost. Ik was zeer begeerig, om te zien op wat wijze men de mortieren laadde, en de bomben affchoot. Tot dat einde begaf ik mij bij eene Engelsche batterij, op een' kleinen afstand van de wallen der vesting. Aldaar had ik gelegenheid, om mijne nieuwsgierigheid ten vollen te voldoen; doch niet zonder groot gevaar van mijn leven, zoo van de bomben der Engelschen, welken berstten terwijl ik daar was, als van die der Franschen. Eene van de grootsten hunner bomben sprong, binnen den afstand van negen of tien roeden van de plaats waar ik stond. Er was een kleine rotsige heuvel dicht bij mij, waar achter ik nog tijdig schuilde, om het geweld der bombe te ontgaan. Alwaar zij berstte, daar maakte zij een aanmerkelijk gat in den grond, en dreef eene meenigte steenen en aarde op een' grooten afstand heen. Drie schooten kwamen dicht bij de plaats, waar ik, met een' anderen jongen die bij mij was, ons bevonden; een derzelven ging, met een ijslijk gesnor, langs mij heen, en trof eene rots welke daar omtrent was, met zulk een geweld, dat dezelve geheel aan stukken scheurde. Ziende in welke gevaarlijke omstandigheden ik mij bevond, poogde ik, langs den kortsten weg dien ik vinden konde, terug te keeren; doch dus geraakte ik tusfchen de Engelsche en Fransche schildwachten. Een Engelsch sergeant, die de buitenposten gebood, mij ziende, en verwonderd hoe ik

ik daar kwam — het welk stoelsgewijze langs het strand was geweest — bestrafte mij daar over zeer strenglijk, en liet aanstonds den schildwacht van zijn' post brengen, en in de boeien zetten, omdat hij door achteloosheid mij toegelaaten had, door de linie heen te geraaken. Terwijl ik in deezen toestand was, zag ik op een' kleinen afstand een Fransch paard, aan den een' of anderen der eilanders toebehoorende, en kreeg in den zin, om op het zelve te gaan zitten, ten einde met te meerder spoed wech te koomen. Ik nam dienvolgens eenige touwtjes die ik bij mij hadde, maakte er een soort van toom van, en bond die het paard om den kop; en het zachtzinnig beest liet zich niet alleen dus binden, maar duldde ook dat ik er opklom. Zoo draa ik te paard zat, deed ik mijn best, om het snel voort te drijven; doch alle mijne poogingen waren vruchtloos, en ik kon niets meer van hem verkrijgen, dan stapvoets te gaan. Terwijl ik dus langzaam voordkroop, steeds binnen bereik van het vijandlijk geschut, ontmoette ik een' knecht, op een welgepadeld Engelsch paard zittende. Ik hield aanstonds stil, en riep hem toe, in welk geval ik mij bevond, hem biddende, mij te willen helpen. Hij deed zulks ook; want, eene fraaije groote zweep hebbende, begon hij mijn paard daar mede zoo sterk te slaan, dat het in vollen ren met mij naar den zeekant snelde, terwijl ik geheel buiten staat was, het te houden of te bestuuren. Dus reed ik voort; totdat ik bij een' oneffen' steilte kwam. Ik kon mijn paard niet stilhouden; en mijn

mijn geest was vervuld met de leevendigste denkbeelden van mijnen deerlijken toestand, ingeval het paard van de steilte afsprong, zoo als het scheen te zullen doen. Mij docht derhalven beter te zijn, in eens van het paard aftepringen, het welk ik op d'oogenblik zeer vlug en vaardig deed, en ontkwam dus, zonder eenig letfel, het dreigend ongeval. Zoo draa ik den grond onder de voeten hadde, spoedde ik mij naar het schip; vastlijk voorneemends, mij niet wederom zoo dwaaslijk in gevaar te begeeven.

WIJ zetteden het beleg der vesting voort, tot in Zomermaand, wanneer zij zich eindelijk overgaf. Gedurende het beleg, heb ik somtijds meer dan zestig bomben en karkasfen tevens in de lucht geteld. — Toen de plaats veroverd was, ging ik in de vesting, en vond dezelve door natuur en kunst verbaazend sterk. Des niettegenstaande, was dezelve door ons geschut en onze bomben geweldig gehavend, zulks dat men overal groote hoopen puin zag liggen.

NA het bemagtigen van dit eiland, zeilden onze schepen, met eenige anderen, onder bevel van den Commodore STANHOPE, naar Basferoad; alwaar wij eene Fransche vloot blokkeerden. Onze schepen bleeven aldaar, van Zomermaand, tot in Sprokkelmaand des volgenden jaars. Gedurende dien tijd, zag ik veelerlei krijgsverrichtingen, en listen, van wederzijden te werk gesteld, om elkanders vloot te vernielen. Nu poogden wij de Franschen aantetasten met eenige
li.

liniefchepen, dan met floepen; en doorgaands maakten wij prijzen. Eens of tweemaal, tasten de Franschen ons aan, door op ons te schieten uit hunne bombardeerschepen. En eens gebeurde het, dat een Fransch schip, bezig zijnde bomben naar onze schepen te werpen, van zijne ankers geraakte, en onder het bereik van een onzer schepen kwam; doch ons schip niet tijdig genoeg zijn geschut gereed hebbende, dreef het Fransche schip wederom af, en raakte dus vrij. Tweemaal lieten zij branders, welken met ketenen aan elkanderen gehecht waren, naar ons afzakken; doch beide reizen zonden wij floepen, met haaken en dreggen, op dezelve af, die ze telkens gelukkiglijk van de vloot af leidden.

Wij hadden, gedurende ons verblijf ter deeze plaats, verscheiden Bevelhebbers, de Commodores STANHOPE, DENNIS, Lord HOWE, e. z. v. — Van hier werd, voor het begin des Spaanschen oorlogs, ons schip, benevens het sloepschip *the Wasp*, door den Commodore STANHOPE naar St. Sebastiaan in Spanje afgezonden. En naderhand zond de Commodore DENNIS het zelve, als kartelschip, naar Bayonne in Frankrijk (*). Van daar

(*) Onder andere personen, die wij van Bayonne medebragten, waren twee Heeren, die in de West-Indien geweest waren, alwaar zij in slaaven handelden. Zij beleeden, eenmaal een' valschen koopbrief gemaakt, en twee blanke Portugeezen onder eenen hoop slaaven verkocht te hebben.

daar (†) zeilden wij , in Sprokkelmaand 1762. naar Belle Isle ; alwaar wij vertoefden , tot in den zomer des zelve jaars , wanneer wij naar Portsmouth terug keerden.

NADAT ons schip wederom uitgerust was tot een' nieuwen togt , staken wij in Herfstmaand in zee , en zeilden naar Guernsey . Hier had ik het genoegen , mijne oude Huiswaardin , die thands weduwe was , weder te ontmoeten , nevens haare beminnelijke dochter . Ik bragt aldaar eenigen tijd zeer aangenaam door ; totdat wij in Wijnmaand bevel kreegen , om naar Portsmouth te keeren . Wij namen zeer vriendlijk afscheid van elkanderen , en ik beloofde , zoo spoedig terug te kee-

(†) Er zijn menschen , wien het eigen schijnt , dat zij somtijds kort vóór iemands dood , zijnen geest zien , d. i. , zoo als zij zeggen , eene gedaante , welke volmaakt naar zulk een' perfoon gelijkt , offchoon dezelve op dien tijd afweezend is . — Het gebeurde eens , terwijl wij te Bayonne waren , dat de konstapel MONDLE , van wien ik te vooren gesproken heb , beneden in het schip , eenen van ons volk meende te zien . Een oogenblik daar na , op het kwartierdek koomende , sprak hij daar van tot eenige officieren , die aldaar waren . Zij zeiden hem , dat die man niet aan boord was , maar met den luitenant aan land was gevaaren . MONDLE wilde dit niet gelooven . Men doorzocht het schip ; doch de man werd niet gevonden . En toen de floep een wijl daar na aan boord terug kwam , bleek het , dat de man verdronken was , op het zelfde tijdstip , dat MONDLE hem waande te zien .

keeren, en haar wedertezien, als mij mogelijk zou weezen, niet wetende wat het Aibestuur over mij bepaald had. — Te Portsmouth gekoomen zijnde, werd ons schip in de haven gebragt, alwaar het bleef, tot in het laatst van Slagtaand; wanneer wij sterk hoorden spreekken van vrede. En, tot onze groote blijdschap, kreegen wij in het begin van Wintermaand bevel, om met ons schip naar Londen te keeren, om afbetaald te worden. Wij ontvingen deeze tijding met luide hoezees, en andere teekenen van blijdschap; niets dan vreugd en genoegen was thands op het gansche schip te zien. Ook ik liet niet na, in de algemeene vreugd ter deeze gelegenheid deel te neemen. — Thands dacht ik nergens aan, dan mijne vrijheid te bekoomen, en voor mijzelven te werken, om dus doende geld te verkrijgen, waar door ik mij goed onderwijs konde bezorgen. Want ik had altijd eene groote begeerte, om ten minsten te kunnen leezen en schrijven; en terwijl ik aan scheepsboord was geweest, had ik mij in beide trachten te oefenen. Bezonder, toen ik mij op het schip *the Aetna* bevond, leerde des Kapteins klerk mij schrijven, en gaf mij eenige onderrechting in de eerste beginselen der Rekenkunst, tot den Regel van Drien. Er was ook een DANIEL QUEEN, omtrent veertig jaar oud, een zeer wel opgevoed man, die aan boord van dat schip met mij spijsde; deeze man vattede al draa eene groote toegenegenheid jegens mij op, en nam veel moeite, om mij in veele dingen te onderwijzen. Hij leerde mij een weinig scheeren,

en

en het hair opmaaken, als ook den Bijbel te leezen, en verklaarde mij veele plaatsen in den Bijbel, die ik niet begreep. Grootlijks stond ik verwonderd, toen ik in dat Boek de wetten en regelen van mijn eigen Land bijkans naauwkeurig beschreeven vond; eene omstandigheid, welke, zoo ik geloove, veel toegebracht heeft, om onze zeden en gewoonten diep in mijn geheugen te drukken. Ik verhaalde hem dikwijls die overeenkomst; en niet zelden bragten wij den ganschen nacht te saamen in deeze beezigheid door. Met één woord, hij was mij als een vader; en somnigen waren gewoon, mij naar zijnen naam te noemen; zij heetten mij ook somtijds den zwarten Christen. Indedaad, ik droeg hem eene liefde, bijna als die van eenen zoon omtrent zijn' vader. Veele dingen onthield ik mijzelven, opdat hij die hebben zoude. Wanneer ik door het speelen met mijne makkers, eenige stuivers gewonnen, of anders eenig geld gekreegen hadde, zoo als somwyl gebeurde, wanneer ik iemand schoer, dan kocht ik voor hem wat suiker, of tabak, zoo verre als mijn geld strekken konde. Hij zeide mij dikwijls, dat hij en ik nooit van elkander zouden scheiden; en dat, wanneer ons schip afgedankt, en ik vrij zou zijn, gelijk alle man aan boord, hij mij zijn ambagt zou leeren, waar door ik een goed bestaan zou kunnen winnen. Dit gaf mij nieuw leven en moed; en mijn hart brandde in mijn binnenste, van verlangen, om mijne vrijheid te verkrijgen. Want offchoon mijn Meester mij zulks niet beloofd had, nog-

thans, behalven de verzekeringen die men mij gedaan had, dat hij geen recht had om mij in slaavernij te houden, behandelde hij mij altijd met de uiterste vriendelijkheid, en scheen een onbepaald vertrouwen in mij te stellen. Hij sloeg zelfs acht op mijn zedelijk gedrag, en wilde nooit dulden, dat ik mij aan eenig bedrog of leugentaal schuldig maakte; waar van hij mij de nadeelige gevolgen voor oogen hield; er bij voegende, dat als ik leugen of bedrog pleegde, God mij niet lief zou hebben. Uit aanmerking, derhalven, van zijne goede gezindheid jegens mij, kwam onder alle mijne droomen van vrijheid, de gedachte niet bij mij op, dat hij mij een oogenblik langer zou willen houden dan ik wenschte.

INGEVOLGE onze orders, zeilden wij van Portsmouth naar de Teems, en kwamen te Deptford den 10. van Wintermaand, alwaar wij het anker uitwierpen, juist met hoog water. Wij hadden omtrent een half uur stil gelegen, wanneer mijn Meester bevel gaf, om de floep te bemannen; en op denzelfden oogenblik, zonder mij vooraf de minste reden gegeven te hebben, om iet diergelijks te vermoeden, dwong hij mij, in de floep te gaan, zeggende, dat ik voorneemens was wech te loopen, doch dat hij er wel zorg voor zoude draagen. Ik was door deeze onverwachte ontmoeting zoo geweldig getroffen, dat ik een poos niet konde antwoorden; dan alleenlijk bood ik aan, mijne boeken en kleederkist te gaan haalen. Doch hij zwoer, dat ik niet
uit

uit zijn oog zoude gaan, en zoo ik dit wilde beproeven, hij mij den hals zoude afsnijden; grijpende ondertusfchen zijn' houwer. Ik begon echter een weinig tot mijzelven te koomen; en nieuwen moed grijpende, zeide ik hem, dat ik vrij was, en hij geen recht had om met mij te handelen zoo als hij wilde. Doch dit deed zijne woede maar te heviger ontvlammen, en hij ging voort met zweeren, en zeide, dat hij mij wel ras zou doen zien, wat hij met mij voorhadde. Dit zeggende, sprong hij zelf van het fchip in de floep, tot verbaazing en droefheid van allen, die aan boord waren. Tot mijn ongeluk eenigzins, was het getij thands weder aan het ebben, en wij dreeven snel met den froom af, totdat wij kwamen onder eenige zeilree liggende West-Indischvaarders. Want hij was voorneemends, mij op het eerste fchip te zetten, welk hij beweegen kon om mij overteneemen. Het volk in de floep, dat de handelwijs van den Kapteinten sterkten afkeurde, wilde meer dan eens aan land vaaren, doch hij wilde zulks niet gedoogen. Sommigen van hun, trachtten mij te bemoedigen, en zeiden mij, dat hij mij niet konde verkoopen, en dat zij mij zouden bijftaan. Dit gaf mij eenige hoop; vooral, daar hij in het voorbij vaaren, aan eenige fchepen vraagende of zij mij hebben wilden, een weigerend antwoord kreeg. Doch een weinig beneden Gravefend gekoomen zijnde, voeren wij aan een fchip, welk met het volgend getijde naar de West-Indien zou onder

zeil gaan; het was genaamd, *the Charming Sally*, Kaptein JAMES DORAN. Mijn Meester ging aan boord van het zelve, en verkocht mij op staande voet. Een' oogenblik daar na, werd ik geroepen, om aan boord, en in de kajuit te komen. Zoo draa ik binnen trad, vroeg mij de Kaptein DORAN, of ik hem kende? Ik antwoordde: Neen. „Dan”, zeide hij, „zijt gij „nu mijn slaaf”. Ik zeide hem, dat mijn Meester mij aan hem niet konde verkoopen, noch aan iemand anders. „Hoe!” was zijn antwoord, „heeft uw Meester u niet gekocht?” Ik stemde dit toe, doch voegde er bij: „Ik heb mijn' Meester ter veele jaaren gediend, en hij heeft al mijne „befolding en prijsgeld getrokken, want ik heb „geduurende den oorlog, niet meer dan een' „halven schelling ontvangen. Daar beneven, „ben ik gedoopt; en volgens de wetten van „het Land, heeft niemand recht om mij te ver- „koopen”. Ik zeide verder, dat ik zulks meer dan eens door eenen Rechtsgeleerden, en anderen, aan mijn' Meester had hooren voorhouden. Hier op zeiden ze beide, dat die lieden welken mij zulks gezegd hadden, mijne vrienden niet waren. Doch ik antwoordde: „Het zou wonder „zijn, dat andere menschen de wetten zoo goed „niet wisten, als gijlieden”. — Daar op zeide Kaptein DORAN, dat ik al te veel Engelsch sprak; en zoo ik mij niet wel gedroeg, en mij stil hield, hij wel middelen aan boord had, om mij zulks te leren. — Ik was al te wel overtuigd van

van

van zijne magt over mij, om te twijfelen aan het geen hij zeide; en als ik mij mijn voorig lijdén in het slaavenschip voor den geest bragt, ging mij eene rilling door de leden. Ik zeide hem echter, eer ik heen ging, dat zoo ik hier bij de menschen geen recht konde verkrijgen, ik het eenmaal hier na van de Vierfchaar des Hemels wachtte. Op deeze woorden ging ik uit de kajuit, vol verontwaardiging en spijt. — Den eenigen rok dien ik bij mij hadde, nam mijn Meester nog mede, en zeide, dat al had mijn prijsgeld tienduizend pond bedraagen, hij recht hadde, om het alles naar zich te neemen, en zulks ook zoude gedaan hebben. — Ik had een guinje of negen, welken ik, geduurende mijn zeevaarend leven, van tijd tot tijd, met kleinigheden vergaderd had. Dit geld hield ik thands wel zorgvuldig verborgen, uit vreeze dat mijn Meester mij het desgelijks zoude afneemen; terwijl ik eene stille hoop voedde, van op de eene of andere wijze aan land te koomen, en te ontvlugten. En indedaad, verscheiden van mijne oude scheepsmakkers zeiden mij, dat ik niet moest wanhoopen, want dat zij mij wederhaalen zouden, en zoodraa zij hunne betaaling ontvangen hadden, terstond te Portsmouth, alwaar dit schip heen moest, bij mij zouden koomen. Dan helaas! alle mijne verwachtingen werden afgesneedén, en het uur mijner verlossing was nog verre. Mijn Meester zijne zaak met den Kaptein spoedig afgehandeld hebbende, kwam uit de kajuit, ging met zijn volk

in de floep, en staken af. Ik keek hen na, met schreiende oogen, zoo lang ik hen zien konde. En toen zij uit mijn gezicht waren, wierp ik mij neder op het dek, terwijl mijn hart van spijt en droefheid dreigde te bersten.

V. H O O F D S T U K.

Des Schrijvers overdenkingen op zijnen toestand. — Hij wordt leelijk bedroogen, door een' matroos van 't schip. — Zijne hooggaande droefheid, bij het uitzeilen naar de West-Indien. — Koomt te Montferrat; alwaar hij verkocht wordt aan den Heer KING. — Verscheiden merkwaardige voorbeelden van onderdrukking, wreedheid, en knevelaarij, welken de Schrijver heeft zien pleegen omtrent de slaaven in de West-Indien, gedurende zijne slaavernij, van het jaar 1763 tot 1766. — Aanspraak dieswegens, aan de Planters.

Zoo werd ik, op het zelfde tijdstip, dat ik aan al mijne moeite en jammeren een einde dacht te zien, op nieuws, zoo als ik geloofde, in wreede slaavernij gedompeld — slaavernij, in vergelijking van welke, al mijne dienstbaarheid tot hier toe, volmaakte vrijheid mogt heeten; — slaavernij, waar van ik mij de ijsfelikheden thands met tienvouwdige verzwaaing aan den geest voorstelde. — Ik schreide een wijl tijds bitterlijk; en begon te denken, dat ik iets moest misdreeven hebben, waar door ik God grootliks had vertoornd, dewijl Hij mij dus strenglijk kastijdde. Dit vervulde mijn' geest met pijnlijke overdenkingen op mijn verleeden gedrag. En ik herinnerde mij, dat ik des morgens van onze aankoomst te Deptford, haastiglijk gezworen had.

hadde, dat ik, zoo draa wij te Londen aankwamen, den ganschen dag met zwieren en speelen zou doorbrengen. Mijn geweten floeg mij, over die onbedachtzaame uitdrukking. Ik begreep, dat GOD magtig was, mij in alles teloor te stellen; en merkte mijnen tegenwoordigen toestand aan, als eene bezoeking van den Hemel, over mijn roekloos zweeren. Met een boetvaardig hart, beleed ik derhalven mijne overtreding voor den Heere, en stortte mijne ziel voor Hem uit, met ongeveinsd berouw en leedwezen, Hem ernstig biddende en smeekende, mij in mijnen rampspoed niet te verlaten, noch mij voor eeuwig van zijne gunst te verstooten. In weinig tijds, begon mijne droefheid, door haare eigen hevigheid als uitgeput, te wijken; en nadat de eerste beroering mijner gedachten over was, beschouwde ik mijnen tegenwoordigen toestand met meer bedaardheid. Ik overwoog, dat beproevingen en tegenspoeden somtijds ons nuttig zijn, en dacht, dat GOD mischien deezen ramp had toegelaaten, om mij voorzichtigheid, en onderwerping aan zijn bestuur te leeren; want Hij had mij, tot hier toe, als met de vleugelen zijner goedertierenheid overschaduwde, en door zijne onzichtbaare doch magtige hand geleid, op eenen weg dien ik niet gekend hadde. Deeze overdenkingen gaven mij een weinig troost, en ik stond eindelijk op van het dek, met een neêrflagtig en droevig gelaat, maar echter niet zonder eene flauwe hoop, dat de HEER zou opstaan tot mijne verlossing.

KORT

KORT daar na, zoo als mijn nieuwe Meester gereed stond aan land te gaan, riep hij mij tot zich, en zeide, dat ik mij maar wel moest gedraagen, en het scheepswerk doen, nevens de andere maats, en dat ik mij daar wel bij zou vinden. Doch ik gaf hem geen antwoord. Daar op werd mij gevraagd, of ik zwemmen konde? Ik zeide, Neen. Niettemin moest ik mij onder het dek begeeven, en werd naauw bewaakt. Met het volgend getij, ligtte het schip het anker, en wij kwamen wel draa te Portsmouth; alwaar wij eenige dagen moesten blijven, om te wachten naar konvooi op de West-Indien. — Terwijl wij ons hier ophielden, beproefde ik alle middelen die ik bedenken konde, om het scheepsvolk te beweegen, dat zij mij van strand een sloep wilden beschikken; alzoo er geen sloepen bij het schip werden toegelaaten, en onze eigen, zoo draa die gebruikt was, terstond aan boord gehijst werd. Een matroos op het schip, trok een guinje van mij, onder voorgeeven, van mij een sloep te zullen bezorgen, en mij van tijd tot tijd belovende, dat ze alle uren stond te koomen. Als hij de wacht op het dek hadde, hield ik mede de wacht, en bleef steeds uitzien en verlangen — doch te vergeefs! ik zag noch de sloep, noch mijne guinje weder. En het geen, zoo mij docht, het argste van allen was — de knaap had, zoo als ik naderhand verftond, geduuriglijk aan de maats kennis gegeeven, van mijn' toeleg om te ontsnappen, zoo het mij eenigszins moogelijk ware; maar de schurk had er niet bij gezegd,
dat

dat hij een guinje van mij had gekreegen, om mij daar in behulpzaam te zijn. Evenwel, nadat wij onder zeil gegaan waren, en zijne schelmerij aan het scheepsvolk bekend geworden was, had ik het genoeg, van te zien, dat hij wegens zijnen handel omtrent mij, van allen veracht en verfoeid werd. — Ondertusfchen bleef ik steeds hoopen, dat mijne oude scheepsmakkers hunne belofte, van mij te Portsmouth te koomen afhaalen, niet zouden vergeeten. En indedaad, ten laatften, doch niet dan daags voor wij onder zeil gingen, kwamen eenigen van hun aldaar, en zonden mij eenige oranjeappelen, en andere teekenen van hunne vriendschap. Zij lieten mij ook weeten, dat zij zelf des anderendaags, of den volgenden dag, zouden koomen. Zekere Juffer ook, te Gosport woonende, fchreef mij, dat zij op denzelfden tijd zoude koomen, om mij van het fchip aftehaalen. Deeze Juffer was wijleer eene zeer gemeenzaame vriendin van mijn' voorigen Meester. Ik was gewoon, op mijne voorige reizen, veelerlei dingen voor haar te koopen, die ik aan boord bewaarde, en haar vervolgens bezorgde; en dicswegens betoonde ze mij altijd groote vriendschap, en zeide meer dan eens tegen mijn' Meester, dat zij mij wech zoude neemen, om bij haar te wonen. Maar tot mijn ongeluk, was er kort daar na eenig misverftand tusfchen haar en mijn' Meester gereezen; en zij werd in het bezit zijner gunst opgevolgd, door eene andere Juffer, welke geheel meestres van het fchip *the Aetna* fcheen te zijn, en meestentijds
aan

aan boord zich onthield. Ik was zoo zeer niet in gunst bij deeze Juffer, als bij de voorige; zij had, aan boord zijnde, bij zekere gelegenheid een' wrok tegen mij opgevat, en zij liet niet na, mijn' Meester heimlijk aanzetten, om mij op die wijze te behandelen als gezegd is. Dus moest ik het slag offer zijn van den nijd en de wraakzucht van dit vrouwmensch. Want, weetende dat de eerstgemelde Juffer voorgenoomen had mij in haaren dienst te neemen — het welk zij, indien ik eenmaal voet aan land gezet hadde, niet zou hebben kunnen beletten — kon haar hoogmoed niet dulden, dat haare mededingster meerder eer zou genieten dan zij, door zich van een' zwarten knecht te laten dienen. En het was niet min, om dit te voorkoomen, dan om zich op mij te wreken, dat zij den Kaptein aanzette, om mij zoo wreedlijk te behandelen.

DEN volgenden morgen, zijnde den 30. van Wintermaand, met eene stijve koelte uit den oosten, deed het fregat *the Eolus*, welk het konvooi moest geleiden, fein om onder zeil te gaan. Alle de schepen ligten toen het anker; en, eer iemand van mijne vrienden gelegenheid had om tot mijne redding toeteschieten — zeilden wij heen! Welk eene mengeling van beroerende gedachten en aandoeningen mijne ziel vervulden, toen het konvooi de reede verliet, terwijl ik, als een gevangen, zonder hoop van uitkoomst, mij aan boord bevond, ben ik niet magtig uittedrukken. Met onuitsprekelyke smert en spijt, hield ik

ik de oogen , die in traanen zwommen , onbe-
 weegelijk op het land gevestigd , niet wetende
 wat te doen , en wanhoopende mijzelven te kun-
 nen verlossen. Terwijl mijn geest in deeze ge-
 fteidheid was , zeilde de vloot vast voort ; en
 eer de dag ten einde liep , hadden wij het ge-
 wenschte land reeds uit het gezicht verlooren. —
 In de eerste hevigheid mijner smert , beschuldigde
 ik wrevelig mijn lot , en wenschte nooit geboo-
 ren te zijn. Ik ging bijkans zoo verre , van den
 stroom die ons droeg , den wind die mijne gevan-
 genis voordstuuwde , en zelfs het schip dat ons
 geleidde , te vervloeken ; en ik riep den dood
 aan , om mij te verlossen van de jammeren , die
 ik gevoelde , en die ik vreesde , en mij overte-
 brengen in de plaats , daar de slaaf vrij is van
 zijnen heer , en de stem des onderdrukkers niet
 meer gehoord wordt. — De onstuimigheid mijner
 gemoedsbeweelingen maakte echter eerlang plaats
 voor meer bezadigde gedachten , en ik begon te
 overweegen , dat geen sterfeling op aarde , het
 lot welk het opperste Albestuur over hem be-
 schooren heeft , kan ontgaan. — Het konvooi
 zeilde voort , zonder eenig toeval , met eene
 gunstige koelte en kalme zee , omtrent zes wee-
 ken lang ; totdat in sprokkelmaand [1763,] op
 een' morgen vroeg , een brik , tot het konvooi
 behoorende , door de *Eolus* overzeild werd , zoo
 dat ze aanstonds met man en muis ten gronde
 ging. Dit verwekte eene groote verbaasdheid en
 verwarring onder het gansche konvooi , totdat
 de dag aankwam. En ter voorkooming van ver-
 de-

dere onheilen, werd de *Eolus* vervolgens altijd des nachts verlicht. — Den 13 derzelve maand, ontdekte men uit den mast het eiland Montfer-rat, de plaats onzer bestemming; alwaar wij niet lang daar na aankwamen. Op het zien van dit land van slaavernij en verdrukking, ging mij een kille schrik door alle de leden, en eene ijzing trof mijn hart. Mijne voorige slaavernij vertoonde zich nu in alle haare ijsfelijkheden aan mijnen geest, en schilderde aan mijne verbeelding niets dan ellenden, ketenen, geesfelagen, en de wreeds-te mishandelingen. In de eerste vlag mijner gemoedsontroering, riep ik de GODHEID aan, dat mij haar donder treffen en uit het leven rukken mogt, veeleer, dan wederom tot slaaf verkocht te worden, en van den eenen meester tot den anderen overtegaan!

IN deeze gesteldheid mijnes gemoeds, kwam ons schip ten anker, en men begon kort daar op de laading te ontscheepen. Nu ondervond ik wat het was, zwaar te arbeiden. Ik moest het schip helpen losfen, en wederom laaden. En tot vermeerdering van mijn verdriet, ten dien tijde, werd mij door twee matroozen al mijn geld dat ik bezat ontfloolen, waar mede zij van het schip wechliepen. Ik was reeds zoo zeer aan de Euro-peefche lucht gewend, dat mij in het eerst de brandende hitte der zon, in deeze West-Indifche gewesten, vrij lastig viel; terwijl de boot dik-wijls, door de geweldige brandingen der zee, met volk en al, boven water opgeheven werd. Som-tijds

tijds werden onze leden hier door gekneusd, of ons een oogenbliklijke dood bedreigd, en dag bij dag werd ik gewond, en het vleesch mij opgereeten.

OMTRENT het midden van Bloeiimaand, wanneer het schip gereed was om weder naar Engeland te keeren — terwijl ik al dien tijd geloofd hadde, dat een onweder van rampen boven mijn hoofd saamenpakte, en deszelfs losbarsting mij straks in het rijk der dooden zou overbrengen — werd ik op een' morgen door Kaptein DORAN ontbooden, om aan land te koomen, en de man die mij de boodschap bragt, zeide mij, dat thands mijn lot bestischt was. Met waggelende schreden, en een beevend hart, ging ik naar den Kaptein, en vond hem bij enen ROBERT KING, een Kwaker, en de voornaamste koopman der plaats. De Kaptein berichtte mij toen, dat mijn voorige Meester mij derwaards gezonden had, om verkocht te worden; doch dat hij hem verzocht hadde, den besten Meester voor mij opte zoeken, alzoo ik een braave jonge was, het welk Kaptein DORAN zeide, dus bevonden te hebben; er bijvoegende, dat indien hij in de West-Indien bleef, hij mij gaarn zoude willen houden, doch dat hij niet zoude durven waagen, mij weder met zich naar Londen te neemen, wel verzekerd, dat zoo ik daar kwam, ik hem zou verlaten. Op dit woord barstte ik uit in luid gefchrei, en bad en smeekte hem, mij toch te willen medeneemen naar Engeland! doch alles te ver-

vergeefs. Hij zeide, dat hij mij den besten Meester in geheel het eiland gezocht hadde, bij wien ik mij zoo wel zou vinden, als of ik in Engeland was, en dat hij om die reden verkoozen had mij aan hem te laten, offchoon hij mij aan deszelfs schoonbroeder voor veel meerder gelds konde verkoopen; dan hij van deezen Heer ontving. — De Heer KING, mijn nieuwe Meester, antwoordde hier op, en zeide, dat de reden waarom hij mij gekocht hadde, was, het goed getuigenis dat hij van mijn karakter ontvangen had, en dewijl hij in 't minste niet twijfelde aan mijn goed gedrag, ik met zeer veel genoegen bij hem zijn zoude. Hij zeide mij ook, dat hij niet in de West-Indien, maar te Philadelphia thuis hoorde, en binnen kort derwaards ging; en naardien ik icts wist van de Rekenkunst, hij mij, wanneer wij daar gekoomen zouden zijn, ter schoole zou bestellen, en mij bekwaam maaken om zijn klerk te worden. Dit gesprek gaf eenige verruiming aan mijn' beklemden geest, en ik verliet deeze Heeren met veel meer tevredenheid, dan toen ik bij hun kwam. Ik betuigde ook mijne dankbaarheid aan Kaptein DORAN, en zelfs aan mijn' vorigen Meester, voor het gunstig getuigenis dat zij van mij gegeven hadden; getuigenis, welk ik naderhand bevond, mij van onbedenklijk veel nut te zijn geweest. Ik keerde weder aan boord, om afscheid van alle de maats te neemen. En des anderen daags, ging het schip onder zeil. Toen men het anker ligtte, begaf ik mij naar den zeekant, en keek het schip na, met een beklemd

en verlangend hart, en volgde het met betraande oogen, totdat het geheel uit mijn gezicht was. Ik was zoo neêrgeboogen door droefheid, dat ik verscheiden maanden lang mijn hoofd niet konde opheffen; en zoo mijn nieuwe Meester niet zeer zacht en vriendlijk jegens mij ware geweest, ik geloof dat ik het eindelijk zoude bestorven hebben. Indedaad, ik ondervond al ras, dat hij het goed getuigenis welk Kaptein DORAN mij van hem gegeven had, ten vollen verdiende; want hij bezat een zeer beminlijk karakter en inborst, en was ongemeen zacht en menschlievend. Wanneer de een of ander zijner slaaven zich kwaalijk gedroeg, dan sloeg hij hen niet, noch mishandelde hen, maar ontdeed zich van hen. Dit maakte hen bezorgd, om hem niet te mishaaen. En daar hij zijne slaaven beter behandelde, dan iemand anders in het eiland, zoo werd hij ook beter en getrouwer van hun gediend. Zijne vriendelijke behandeling deed eindelijk mijne droefgeestigheid een weinig verminderen, en mij het besluit neemen, om kloekmoedig, schoon ontbloot van geld of eigendom, alles aftewachten, wat over mij beschooren was, en mij geduldig mijn lot te getroosten. — De Heer KING vroeg mij al draa, wat ik doen konde? en zeide mij tevens, niet voorneemens te zijn, om mij als een' gemeenen slaaf te behandelen. Ik zeide, dat ik iets van de zeemanschap wist, en taamelijk kon scheeren, en het hair opmaaken; dat ik wiinen kon klaaren, het welk ik aan scheepsboord geleerd, en aldaar dikwijls gedaan had; dat ik konde leezen en schrijven,

ven, en in de Rekenkunst mij geoefend hadde, tot den Regel van drien. Hij vroeg mij vervolgens, of ik iets wist van het wijnroeien? en op mijn antwoord, dat ik daar van niets wist, zeide hij, dat een zijner klerken mij het zoude leeren.

DE Heer KING dreef handel in allerlei zaken, en had doorgaands niet minder dan zes klerken. Hij bevragtte jaarlijks veele schepen, inzonderheid naar Philadelphia, zijne geboorteplaats; alwaar hij ook gemeenschap had met een groot huis van koophandel. Hij had ook verscheiden barken van verscillende grootte, welken het eiland omvoeren, om rum, suiker, en andere goederen optekopen. Het trekken en behandelen dier vaartuigen, verstond ik vrij wel. En deeze harde arbeid, welke het eerste werk was daar hij mij aan zettede, was in de suikersaizoenen mijne voornaamste en gewoone beezigheid. Meenigmaal is het gebeurd, dat ik van de vier en twintig uren, zestien beezig was, met het voordrekken of roeien dier barken; en dan had ik vijftien stuivers (*) daags, om van te leeven, doch somtijds maar tien stuivers. Echter was dit veel meer, dan het loon van andere slaaven, die nevens mij arbeidden, en aan andere Heeren op het eiland behoorden. Die arme zielen kreegen van hunne meesters of eigenaars, nooit meer, dan negen stuivers, en zelden boven de zes stuivers

(*) [Engelsch, *Pence*; zijnde een twaalfde deel van een Engelsche schelling.]

vers daags, offchoon zij drie of vier schellingen, [d. i. ten minsten dertig of veertig stuivers,] voor hen wonnen. Want het is een gemeen gebruik in de West-Indien, dat sommige lieden slaaven koopen, offchoon zelf geene plantaadjen hebbende, met oogmerk, om die aan planters of kooplieden te verhuuren, voor eene zekere somme daags, en dan geeven zij aan hunne slaaven, tot derzelve onderhoud, zoo veel als zij goedvinden; en dit is doorgaands zeer weinig. Mijn Meester betaalde dikwijls aan de eigenaars dier slaaven maar twee en een' halven schellingdaags, en gaf dan zelf aan die arme schepfels den kost, omdat hij wist, dat de eigenaars hun niet genoegen gaven om van te leeven, naar den zwaren arbeid dien zij verrichten moesten. Dit stond die slaaven zeer wel aan; en wetende, dat mijn Meester zulk een goedaartig man was, wilden zij altijd gaarn voor hem, en veel liever dan voor andere Heeren, werken. Sommigen van deezee, nadat zij voor den arbeid der slaaven betaaling ontvangen hebben, weigeren hun het beloofde deel tot hun onderhoud daar van te geeven. Meenigemaalen heb ik die ongelukkige schepfels zien slaan, omdat zij betaaling vroegen; en dikwijls strenglijk door hunne eigenaars zien geesfeelen, wanneer zij hun het dagelijksch of weeklijksch geld niet stipt op den tijd bragten; offchoon zij somtijds genoodzaakt waren geweest, bij de Heeren voor wien zij gewerkt hadden, meer dan een' halven dag te wachten, eer zij betaaling konden krijgen; en dit is gewoonlijk des

Zon-

Zondags , wanneer zij den tijd voor zichzelve noodig hebben. Ik kende in het bijzonder een' mijner landgenooten , die eenmaal het weeklijksch geld niet terstond , zoo draa het verdiend was , opbragt , schoon hij het zijnen Meester nog denzelfden dag gebragt hadde , echter om dit voorgewend verzuim , reeds aan een' paal was vastgebonden , en honderd geeselslagen zou ontvangen hebben , doch op voorbede van zeker' Heer , met vijftig slagen vrijkwam. Dees arme slaaf was zeer vlijtig , en had door zijne spaarzaamheid zoo veel bij een vergaderd , van het geen hij met werken aan scheepsboord gewonnen hadde , dat hij , door middel van een' blanken , eene bark kocht ; buiten weeten van zijn' Meester. Eenigen tijd nadat hij dit kleine eigendom magtig was geworden , had de Gouverneur een bark noodig , om zijne suiker uit verscheiden gedeelten van het eiland te doen aanvoeren ; en wetende dat deeze bark aan eenen Neger toebehoorde , nam hij die , en eigende zich dezelve , zonder een' penning er voor te betaalen. De man wendde zich hier op tot zijn' Meester , en klaagde over deeze handelwijs van den Gouverneur ; doch al de voldoening welke hij kreeg , was , dat zijn Meester hem hartlijk vervloekte en verwenschte , en vroeg , hoe een Neger bestaan dorst , eene bark in eigendom te hebben ! Indien het welverdiend bederf van de gansche bezitting des Gouverneurs , voor den armen man dien hij dus beroofd had , tot eenigen troost mogt strekken , dan was hij niet zonder troost. On-

derdrukking en knevelaarij, zijn toch flegte mid- delen om iemands welzijn te bevoororderen. Eenigen tijd daarna, stierf de Gouverneur, in 's Konings Bank in Engeland, en, zoo als mij bericht is, in groote armoede. De laatste oorlog was gelukkig voor den armen Neger; hij vond daar door middel, om zijnen Christen Meester te ontvlugten, en kwam in Engeland; alwaar ik hem naderhand verscheiden maalen gezien heb. Zulke behandelingen drijven dikwerf de ongelukkige slaaven tot wanhoop, en zij ontloopen hunne Meesters, met gevaar van hun leven. Veelen van hun, ter deeze plaats, hun geld niet kunnende krijgen wanneer zij het verdiend hebben, en vrezende voor de geesfslagen, wanneer zij zonder geld thuis koomen, loopen wech, waar zij schuilplaats vinden kunnen; en dikwijls wordt er eene belooning op gezet, om hen dood of levend optebrengeu. Mijn Meester was veltijds gewoon, met de eigenaars zelven overeentekoomen, over het loon door de slaaven te verdienen, en betaalde het zelf aan de eigenaars; en hier door bevrijdde hij meenig, van geesfeld te worden.

EENMAAL was ik, voor eenige dagen, verhuurd, om een schip te helpen laaden, en geen van beide de partijen voor welken ik werkte, gaf mij den kost; ik verhaalde zulks eindelijk mijn' Meester, en hij nam mij straks van daar. In veele plaatsen op de onderscheiden eilanden, daar ik gezonden werd om rum of suiker te haalen,

len, wilde men die aan mij, of aan eenigen anderen Neger, niet laten volgen. Mijn Meester was derhalven genoodzaakt, op die plaats een' blanken met mij te zenden; en dan betaalde hij gewoonlijk aan zulk eenen, van zes tot tien schellingen daags. Door aldus gebruikt te worden, gedurende mijnen dienst bij den Heer KING, en het bezoeken van verscheiden plaatsen op het eiland, had ik al de gelegenheid die ik wenschen konde, om de vreeslijke mishandelingen omtrent de arme Neger te zien; mishandelingen, welken mij met genoeg deeden berusten in mijn lot, en mij dikwijls stof gaven om GOD te danken, dat ik in zulke goede handen gevallen was.

Ik had het geluk, mijn' Meester, in alles wat hij mij te doen gaf, te behaagen; en er was naauwlijks iets, dat zijnen koophandel of huiselijke zaaken betrof, waar in ik niet van tijd tot tijd de hand hadde. Dikwijls vervulde ik de plaats van een' zijner klerken, in het ontvangen en afleveren van laadingen, het opzicht te houden over de pakhuizen, en het afzenden van goederen. Daar beneven was ik gewoon, mijn Meester, wanneer het gelegen kwam, te scheeren en te kleeden; als ook, zijn paard optepasfen. Ik werkte ook, wanneer het noodig was, het geen zeer dikwijls gebeurde, aan boord van verscheiden zijner schepen. Op deeze wijze werd ik mijn' Meester zeer nuttig, en won hem jaarlijks, zoo als hij meenigmaal bekende, meer dan honderd ponden uit. Hij maakte zelfs geen zwaar-

righeid, om te zeggen, dat ik hem meer voordeel aanbragt, dan eenige zijner klerken; schoon hun gewoone loon in de West-Indien, van zestig tot honderd ponden in 't jaar bedraagt.

SOMTIJDS heb ik hooren zeggen, dat een Neger zijnen Meester de eerste kosten niet weder op kan brengen; doch niets kan verder van de waarheid af zijn, dan dit. Ik stel vast, dat negen tiende deelen der handwerkslieden in de West-Indien, Negerflaaven zijn; en ik weet wel, dat de kuipers onder hun, twee dollars daags winnen; de timmerlieden desgelijks, en somwijl meer; als ook de metselaars, smeden, en visschers, e. z. v. En ik heb veele flaaven gekend, wier Meesters hen voor geen duizend ponden zouden hebben willen afftaan. Indedaad, die stelling wederlegt zichzelf. Want indien ze waarheid was, waarom zouden dan de planters en kooplieden zulk een' hoogen prijs voor de flaaven betaalen? en vooral, waarom zijn zij, die dit beweeren, juist de geenzen die het allersterkst tegen de affchaffing van den Slaavenhandel roepen? Zoo zeer is de mensch verblind, en tot zulke tegenstrijdigheden laat hij zich door een kwaalijk geplaatst eigenbelang vervoeren! Ik staat ondertusfchen toe, dat de flaaven somtijds, door gebrek aan noodig voedsel en kleeding, en daar bij al te zwaaren arbeid, en felle geesfslagen, zoo zeer verzwakken, dat men ze als onnut wechjaagt, en in de bosfchen of op een' mesthoop laat omkoomen.

MEER

MEER dan eens werd mijn' Meester, door onderscheiden Heeren, honderd guinjes voor mij geboden. Doch hij zeide altijd, dat hij mij niet verkoopen wilde. Dit strekte mij tot groote blijdschap; en ik verdubbelde mijne vlijt en oplettendheid, uit vrees van in handen te geraaken van menschen, die een' goeden slaaf de gemeene nooddrift des levens onthouden. Veelen zelfs namen het mijn' Meester kwaalijk, dat hij zijne slaaven zoo veel te eeten gaf; schoon ik nog dikwijls honger leed, en een Engelschman onze spijs voor zeer gering zou geacht hebben — doch hij zeide, dat hij zulks altijd doen zoude, dewijl de slaaven daar door beter uitzagen, en meer werk konden doen.

TERWIJL ik dus in den dienst van mijn' Meester bezig was, was ik dikwerf ooggetuige, van allerlei wreedheden omtrent mijne ongelukkige medeslaaven. Ik had doorgaands verscheiden laadingen nieuwe Negers onder mijn opzicht, die verkocht moesten worden. En het was bijkans eene bestendige gewoonte bij onze klerken, en andere blanken, geweld te pleegen op de kuischheid der slaavinnen; en dit was ik genoodzaakt, hoewel met den grootsten weêrzin, ten allen tijde toetelaaten, zijnde buiten staat, om zulks voortekoomen of te beletten. Wanneer wij eenigen van die slaaven aan boord van mijns Meesters schepen hadden, om hen naar andere eilanden, of naar Amerika overtevoeren, heb ik meenigwerf ons scheepsvolk die buitenpoorig-

heden op de schaamteloosste wijze zien begaan, tot schande niet slegts van Christenen, maar zelfs van menschen. Ik heb hen zelfs hunne beestachtige drift zien voldoen, met meisjes van tien jaaren. En die grouwelen bedreeven sommigen op zulk eene schandelijke en aanstootelijke wijze, dat een onzer Kapteins den stuurman en eenige anderen om die reden wechjoeg. Daar tegen zag ik te Montferrat eenen Neger, aan een' paal vastgebonden, eerst afgrijslijk wonden en kerven, en vervolgens de ooren bij kleine stukjes afsnijden; omdat hij gemeenschap gehad hadde met een blank vrouwspersoon, die eene openbaare hoer was. Even of het geen misdaad was in de blanken, een onnoozel Afrikaansch meisje van haare eer te berooven; maar allerafschuwelijkst in eenen zwarten, eene drift der natuur te voldoen, daar de verzoeking hem voorkwam van eene blanke vrouw, ofschoon de snodeste ligtetekooi van de weereld! Een andere Neger werd half geworgd, en toen verbrand, omdat hij getracht had eenen wreeden Opziener te vergeeven. — Dus worden die ongelukkigen, eerst door herhaalde wreedheden tot wanhoop gedreeven, en dan vermoord; omdat zij steeds zoo veel van het menschlijke behouden, dat zij zich aangenoopt vinden, om te haaken naar verlossing uit hunne jammeren, en zich te wreken op hunne dwingelanden. Die Opzieners zijn doorgaands menschen van een allerflegst karakter in de West-Indien. Ongelukkiglijk zijn veele braave en menschlievende Heeren, dewijl zij niet op hun-

hunne plantaadjcn woonen , genoodzaakt , het bestuur over dezclven te stellen in handen van die menschenbeulen , die om de geringste oorzaaken de slaaven op de wreedste wijze martelen , en hen in alle opzichten niet anders behandelen dan als beesten . Zij slaan geen acht op den toestand van zwangere vrouwen onder dezclven , noch draagen eenige zorg voor de verblijfplaatsen der Negers in het veld . Derzelver hutten , die behoorelijk gedekt moesten zijn , en de grond daar zij hunne kleine rust neemen , droog , zijn dikwijls van boven geheel open , en daar bij , opgeslaagen in dampige en vochtige plaatsen ; zoo dat , wanneer de arme schepfels , door den arbeid afgemat , zich in dezclven begeeven om eenige rust te genieten , zij door de dampige lucht , daar zij verhit en de zweetgaten open zijn , door velerlei ziekten en kwaalen worden aangetast . Deeze onachtzaamheid werkt buiten twijfel met andere oorzaaken krachtig saamen , om de gezondheid der Negers te krenken , en derzelver leven te verkorten . Ik zoude verscheiden voorbeelden kunnen opnoemen , van plantaadjcn , die door derzelver eigenaars bewoond en bestuurd worden , alwaar het in dit opzicht gansch anders toegaat ; daar worden de Negers met zachtzinnigheid en gepaste zorg behandeld , waar door hun leven verlengd , en het belang hunner Meesters bevoorderd wordt . Tot eer der menschelijkheid , heb ik verscheiden Heeren gekend , die hunne goederen op die wijze bestuurden ; en zij ondervonden , dat weldaaidigheid het waare middel

del was, om voordeel van dezelveu te trekken. Onder veele andere plantaadjcn, in de onderscheiden eilanden, is mij ééne bekend, welke slaaven zeer welvaarend waren, en alwaar men nooit nieuwen toevoer van Negers behoefde. Zoodaanigen zijn er ook in Barbados, alwaar men, door zulk een verstandig bestuur, nimmer genoodzaakt is nieuwe slaaven aantekoopeu. Ik heb de eer, een zeer braaf en menschlievend Heer te kennen, gebooren in Barbados, en eigenaar van verscheiden plantaadjcn aldaar; die ook een Stukje geschreeven heeft, over de wijze, op welke hij zijne slaaven behandelt (*). Hij geeft hun des middags twee uren verlof, om te rusten, en zich te verkwikken; hij draagt bezondere zorg voor hunne verblijfplaatsen, welken droog en gemakkelijk zijn; beschikt hun, uit de voordbrengfelen van zijn landgoed, overvloed van goede spijs; en vergunt hun veele andere genoegens en aangenaamheden. Op deeze wijze spaart hij het leven zijner Negers, houdt hen gezond, en doet hen zoo vergenoegd zijn, als eenigszins met den staat der slaavernij bestaan kan. Ik zelf, zoo als uit het vervolg blijken zal, heb een landgoed bestuurd, alwaar, door het in acht neemen van voortgelijke voorzorgen, de Negers ongemeen vroolijk en gezond leefden, en meer werks afdeeden, dan bij de gewoone manier van behandeling doorgaands geschiedt. — Bij gebrek, derhalven, van zoodaanige zorg en oplettendheid

voor

(*) De Heer PHILIP GIBBES, Baronet.

voor de arme Negers, en door hen, in tegen-deel, te verdrukken en te mishandelen, behoeft men zich niet te verwonderen, dat de sterfte onder dezelve zoo groot is, dat er jaarlijks wel twintigduizend nieuwe Negers moeten aangevoerd worden, om het gebrek te vervullen.

ZELFS in Barbados, niet tegenstaande de voorbeelden van menschlievendheid die ik vermeld hebbe, en anderen die mij bekend zijn, welken billijk het zelve moogen doen aanmerken, als eene plaats waar de Negers de beste behandeling ontmoeten, en waar de minste nieuwe toevoer, onder alle de West-Indische eilanden, noodig is; dit eiland zelf, vereischt jaarlijks duizend nieuwe Negers, om den oorspronlijken voorraad, welken men op tagtigduizend begroot, vol te houden. Dus mag men rekenen, dat de gansche leeftijd van eenen Neger aldaar, zich niet boven zestien jaaren uitstrekt (*). En nochtans is de luchtsgesteldheid van dit eiland in alle opzichten dezelfde, met die van hun geboorteland; uitgenoomen, dat ze nog gezonder is. Is de vermindering van menschen ook zoo groot in de Britsche Volkplantingen? En echter, welk een verbaazend onderscheid, tusfchen de luchtstreek aldaar, en die der West-Indische eilanden!

TERWIJL ik mij te Montferrat bevond, kende ik eenen Neger, met naame EMANUEL SANKEY,
die

(*) BENEZET's *Account of Guinea.*

die uit zijne ellendige flaavernij poogde te ontfoppen, door zich te verbergen aan boord van een Londensch fchip. Doch het noodlot begunstigde zijne onderneeming niet; hij werd ontdekt, toen het fchip onder zeil was, en aan zijn' Meester weder overgeleverd. Deeze *Christen* Meester deed den ongelukkigigen aanstonds naakt op den grond aan handen en voeten vastmaaken; daar op nam hij eenige stukken zegellak, ftak die in brand, en drupte hem het brandend lak op den rug, van het een einde tot het ander. Op het zelfde eiland was nog een ander Meester, berucht wegens zijne wreedheid. Ik geloof dat hij geen' eenen slaaf had, die niet zwaar gewond was, en wien men geene stukken uit het vleesch gefneeden had; en als hij hen dus geftraft hadde, deed hij hen in eene lange houten kas of koker zetten, welke hij tot dat einde had laten maaken, waar in hij hen zoo lang opgeflooten liet, als hij goedgevond. Deeze koker was juist op de lengte en wijdte van een mensch gemaakt, en de ellendige flaaven hadden geen ruimte, wanneer zij daar in zaten, om zich te roeren of te beweegen.

ZEER gemeen is het op verscheiden eilanden, bezonder te St. Kitts, de slaaven met de eerste letters van de naamen hunner Meesters te brandteekenen; als ook, hun een' zwaaren band met ijzeren haaken om den hals te hangen. En waarlijk, om de beuzelachtigste redenen, werden zij met ketenen beladen; en men voegde daar dikwijls werktuigen van pijniging bij. De ijzeren
muil-

muilband, de duimschroeven, e. z. v., zijn zoo wel bekend, dat het niet noodig is die te beschrijven, en werden somtijds om de geringste misflagen te werk gesteld. Ik heb eenen Neger zoo geweldig zien slaan, dat hem eenige leden gebroken werden; enkel, omdat hij eenen pot had laten overkoken. Is het wonder, dat zulk eene behandeling de arme schepsels tot wanhoop vervoert, en hen in den dood verlossing doet zoeken van die ellenden, welken hun het leven ondraagelijk maaken?

DIT gebeurt zeer dikwijls. Een Neger, aan boord van een der schepen van mijn' Meester, terwijl ik mij op het zelve bevond, om eenig gering misdrijf in de boeien gezet, en verscheiden dagen in dien toestand gehouden zijnde, nam de eerste gelegenheid waar, om overboord te springen. Hij werd echter nog levend weder opgehaald. Een ander, wien het leven ook tot een last was, had beslooten zich dood te hongeren, en weigerde volstrekt eenig voedsel te gebruiken. Hier over werd hij zeer strenglijk gegeesfeld. Bij de eerst voorkomende gelegenheid, sprong hij in zee; doch werd ook nog behouden.

DE kleine eigendommen der Negers worden even zoo weinig, als derzelve personen en levens, ontzien. Ik heb reeds eenige bijzondere voorbeelden van onderdrukking, uit de groote meeningte welken ik bijgewoond hebbe, verhaald; doch het volgende is zeer gemeen op alle de eilanden.

den. De ongelukkige veldflaaven, na den ganschcn dag voor eenen onbarmhartigen Eigenaar, die hun zeer weinig tot hun onderhoud geeft, zwaar gewerkt te hebben, bestceden somtijds eenige oogenblikken van hunnen korten rusttijd, om een weinig gras te maaien, en bij een te vergaderen, zoo veel de tijd hun toelaat. Dit binden zij gewoonlijk in busfels, welken van drie tot zes stuivers waardig zijn, en brengen het naar de stad, of ter markt, om te verkoopen. Niets is gemeener, dan dat bij zulke gelegenheden, de blanken hun het gras afneemen, zonder iets er voor te betaalen. En dit niet alleen, maar meenigemaalen gebeurt het, dat ten zelfden tijd onze klerken, en veele anderen, geweld pleegen aan de arme ellendige en hulpelooze slaavinnen; welken ik uren lang te vergeefs hebbe zien staan roepen, om vergoeding of betaaling. Is dit niet eene openbaare en roepende zonde, welke Gods oordeelen over de eilanden brengen moet? — Zulk een onderdrukker kwam eens, te St. Eustatius, aan boord van ons schip, en kocht van mij eenige vogels, en een jong varken. Des daags nadat hij met deeze dingen vertrokken was, kwam hij weder aan boord, en eischte zijn geld terug. Ik weigerde het te geeven. Hij, mijnen Kaptein niet aan boord ziende, begon de gewoone potsen tegen mij, en zwoer, dat hij mijn kist zoude openbrecken, en het geld er uit haalen. Ik verwachtte, dewijl mijn Kaptein afwezig was, dat hij zulks werkelijk doen zoude; en hij was op het punt van mij te slaan, wanneer geluk-

lukkiglijk een Britsch zeeman, aan boord, wiens hart door het West-Indisch klimaat niet bedorven was, toefchoot, en hem wederhield. Doch indien de wreedaart mij geëlaagen hadde, ik zou mij zekerlijk hebben verweerd, al ware het geweest met gevaar van mijn leven; want wat is het leven, voor een mensch die dus onderdrukt wordt? Hij ging echter, al vloekende en zweerende, heen; en dreigde, dat zoo hij mij ooit aan land ontmoette, hij mij dood zou schieten, en naderhand voor mij betaalen.

HOE weinig het leven van eenen Neger in de West-Indien geacht wordt, is zoo algemeen bekend, dat het noodloos zou kunnen schijnen, het volgend uittreksel bijtebrengen; indien niet sommigen onlangs de onbeschaamdheid hadden gehad, van te beweerden, dat de Negers aldaar, in dit opzicht, eveneens gerekend worden als de Europeers. Bij de 329. Acte der Vergadering van Barbados, wordt bepaald: „ Dat wanneer „ eenige Neger, of andere slaaf, onder de straffen van zijn' Meester, of die van hem daar „ toe gesteld zijn, wegens wechloopen, of andere misdaad of wangedrag jegens gemelden „ zijn' Meester, ongelukkiglijk het leven of eenig „ zijner leden mogt verliezen, niemand, wie het „ ook zij, aan eenige boete of vergoeding zal „ onderworpen wezen; maar wanneer iemand „ uit balddaadigheid, of enkel uit bloeddorstigheid of „ wreedheid, met voordacht, eenen Neger of anderen „ slaaf, hem toebehoorende, zal dooden, die zal be-

„taalen in de openbaare schatkist, vijftien ponden „Sterlings”; [d. i. omtrent 165 gulden Hollandsch.] Dezelfde wet heeft plaats, in de meeste, zoo niet in alle, de West-Indische eilanden. Is dit niet eene wet, welke, onder zoo veele andere verordeningen, sterk roept om herstelling? en verdient niet de Vergadering welke zulk eene wet instelde, veeleer den naam van wilden, en van onmenschen, dan dien van Christenen of menschen? Het is eene wet, welke tevens onbarmhartig, onrechtvaardig, en onverstandig is; welke, wegens derzelve wreedheid, eene vergadering van zulken die men barbaaren noemt, tot schande zou strekken, en, wegens derzelve onbillijkheid en ongerijmdheid, zelfs het zedelijk gevoel van eenen Samojeed of Hottentot zou kwetsen.

Hoe aanftootelijk deeze, en meer andere Acten in het bloedig West-Indisch Wetboek, reeds in den eersten opslag moeten voorkoomen; derzelve onrechtvaardigheid en grouwelijkheid zal nog sterker blijken, wanneer men aanmerkt, hoe verre zich haare uitwerkselen strekken! De Heer **JAMES TOBIN**, een ijverig arbeider in den wijngaard der slaavernij, geeft bericht van een' Franschen Planter, zijnen bekenden, op het eiland Martinique, die hem een aantal Mulatten wees, als lastdieren in het veld arbeidende; en hij zeide tot den Heer **TOBIN**, dat die allen de vrucht zijner lendenen waren! Ik zelf heb diergelijke voorbeelden gekend. Ik bidde u, waren deeze

zoons

zoons en dochters van den Franschen Planter minder zijne kinderen, omdat ze uit zwarte vrouwen gebooren waren? En wat moet men denken van de deugd der Wetgeeevers — wat, van het hart van zulke vaders, die de levens hunner zoonen, op welk eene wijze ook verwekt, niet hooger waardeeren, dan vijftien pond Sterlings; ofschoon die, gelijk de Acte zegt, *uit balddaadigheid en bloeddorst* vermoord worden!!! — Is de Slaavenhandel niet een openbaare oorlog tegen het menschlijk hart? En waarlijk, dat geene, welk begonnen is met het verbreeken van de omtuiningen der deugd, strekt, in deszelfs voordgang, tot verwoesting van alle goede zeden, en roeit alle gevoelens van menschlijkheid ten eenemaal uit!

DILKWIJLS heb ik gezien, in verscheiden eilanden, dat men slaaven, inzonderheid zulken die mager waren, op de schaal zettede, en verkocht voor drie tot zes of negen stuivers het pond. Mijn Meester, wiens menschlievende geartheid zulk eenē handelwijs verfoeide, was gewoon, zulke slaaven bij den hoop te verkoopen. — En bij of na het verkoopen, was het niet ongewoon, de Negers van hunne vrouwen, vrouwen van haare mans, en kinderen van hunne ouders te zien afscheuren, en wechzenden naar andere eilanden, of waar heen hunne onbarmhartige meesters goedvonden; en waarichijnlijk, om hun ganiche leven elkanderen nooit weder te zien! Meenigwerf bloedde mijn hart, wanneer ik zulke

afscheidingen aanschouwde. Ik zag de bloedverwandten der geenen die men wechvoerde, al fchreiende en kermende naar den zeekant spoeden, en de oogen vestigen op het schip, totdat het uit hun gezicht verdweenen was.

EEN arme Neger, mij wel bekend, die, na dus meenigemaalen van eiland tot eiland te zijn overgebracht, eindelijk te Montferrat woonde, verhaalde mij veele droevige voorbeelden vandien aart, welken hem zelven gebeurd waren. — Doorgaands, wanneer hij zijn werk voor zijnen Meester afgedaan had, besteedde hij zijne weinige ledige oogenblikken, om te gaan visfchen. Wanneer hij eenige visch gevangen had, was zijn Meester gewoon, hem die afteneemen, zonder hem daar voor te betaalen. En fomtijds deden andere blanken het zelfde omtrent hem. Hij zeide mij eens, met traanen in de oogen: „Wanneer fomtijds een blanke mijn visch wechneemt, dan gaa ik tot mijn' Meester, en hij verschaft mij recht; maar als mijn Meester zelf mij die door geweld ontnceemt — wat moet ik dan beginnen? ik kan tot niemand gaan, om recht te erlangen!” Daar op zeide de ongelukkige man, de oogen omhoog heffende: „Ik moet opzien tot GOD den MAGTIGEN daar boven, om recht!” Deeze ongekunstelde taal trof mij gevoelig, en ik kon niet nalaaten, den ijver van MOSES te billijken, in het verdeedigen van zijnen broeder, tegen den Egyptenaar. Ik vermaande den man, te blijven opzien tot GOD den
MAG-

MAGTIGEN daar boven, dewijl hier beneden geen hulp of recht te vinden was. Weinig dacht ik toen, dat ik zelf, meer dan eens, zulke knevelaarijen zou ervaaren, en dat ik die vermaaning op mijzelven zou moeten toepasfen, in mijne handelingen op deeze eilanden; ja dat zelfs dees arme man en ik, te saamen, zulke onderdrukkingen zouden ondergaan; zoo als hier na zal verhaald worden.

EN zulk eene behandeling der Negerflaaven bepaalde zich niet tot eene bezondere plaats, of tot enkele perfoonen of gevallen. In alle de onderfcheiden eilanden waar ik geweest ben — en ik heb niet minder dan vijftien derzelven bezocht — is de behandeling der flaaven zeer na dezelfde; zoo na, dat de gefchiednis van één eiland, of zelfs van ééne plantaadje, behoudends eenige weinige zulke uitzonderingen als ik vermeld hebbe, tot eene gefchiednis van het gcheele kan dienen. Zoo zeer ftrekt de Slaavenhandel, om 's menfchen gemoed te verwilderen, en het te verharden tegen alle gevoelens van menschlijkheid! Want ik kan niet denken, dat de handelaars in flaaven natuurlijk boozter, of meer bedorven zijn, dan andere menfchen. Neen; 't is het uitwerkfel van dien fnooden handel, welke den mensch van alle zachtzinnigheid ontbloot, en hem in een' onmensch herfchept. Indien zulke menfchen eene andere levenswijze gehouden, en andere beezigheden geoefend hadden, zij zouden waarfchijnlijk edelmoedig, tederhartig,

en billijk geweest zijn, in plaats dat zij nu ongevoelig, wreed, en onrechtvaardig zijn geworden. Gewis, zulk een koophandel kan niet goed zijn, welke als een pest eene schadelijke gesteldheid verspreidt, en alles befmet, wat denzelven aanraakt! — welke het eerste natuurlijk recht van den mensch, de gelijkheid en onafhankelijkheid, verkracht, en den eenen mensch eene heerschappij over den anderen geeft, welke GOD nimmer geboden heeft. Want de eigenaar der slaaven wordt zoo verre boven het menschlijke verheven, als de slaaven beneden het zelve verlaagd worden; terwijl er, als een gevolg van 's menschen hoogmoed, een onderscheid tusfchen hun gesteld wordt, onmeetbaar in uitgebreidheid, en eindeloos in duuring! — Daar beneven; hoe bijster dwaalt de gierigheid der Planters! Zijn de slaaven nuttiger, door aldus tot den stand der beesten vernederd te worden, dan zij weezen zouden, indien men hun de rechten van den mensch liet genieten? — De Vrijheid, welke voorfpoed en welvaaren door geheel het Britfche Rijk verspreidt, antwoordt u: Neen! — Wanneer gij de menschen tot slaaven maakt, berooft gij ze van de helft hunner deugd; gij stelt hun, in uw eigen gedrag, een voorbeeld van bedriegerij, roofzugt, en wreedheid, en dwingt hen, om met u in eenen staat van vijandfchap te leeven — en nog klaagt gij, dat zij niet eerlijk noch getrouw zijn! Gij verftompt hunnen geest door flagen, en waant het noodig te zijn, hen in eene diepe onkunde te houden; en nog zegt gij, dat

ze onvatbaar zijn voor eenig onderwijs — dat hun geest een onvruchtbaare grond, of moeras is, waar aan alle moeite tot verbetering, of om er eenige kundigheden in te planten, vergeefsch zoude zijn — en dat zij uit een klimaat koomen, waar de Natuur, ofschoon kwistig in haare gunstbewijzen tot eenen trap u zelven onbekend, den mensch alleen arm en onvoltooid gelaaten heeft, en onbekwaam, om de schatten die zij voor hem heeft uitgestort, te genieten! Eene stelling, godloos tevens, en ongerijmd. — Waarom bedient gij u van die werktuigen van pijniging? is het betaamelijk, dat die door het eene redelijk wezen, omtrent het ander gebruikt worden? Wordt gij niet door schaamte en spijt getroffen, wanneer gij uwe eigen natuurgenooten zoo diep verlaagd ziet? — Maar vooral, is deeze wijze van behandeling niet ten uiterste gevaarlijk? Leeft gij niet oogenbliklijk in vrees voor eenen opstand? En dit zou indedaad geen wonder zijn. Want, daar de slaaven nimmer eenig genoeg moogen smaaken, maar bij het gemis der dierbaare vrijheid, steeds aan wilkeurige straffen, wreede mishandelingen, onrechtvaardige verdrukkingen, en aan de uiterste verachting onderworpen zijn; wat kunt gij anders wachten, dan dat zij, steeds op middelen bedacht om zich te wreken, de eerste gunstige gelegenheid zullen waarneemen, om met wánhoopige woede op hunne onderdrukkers aantevallen, en hen te stellen tot slagtoffers hunner langgetergde wraak? — Maar door uw gedrag

te veranderen, en uwe flaaven te behandelen als menschen, zou alle oorzaak van vrees verdwijnen. Zij zouden getrouw, eerlijk, schrandere, en wakker zijn; en vrede, voorspoed, en genoegen zouden u verzellen.

VI. HOOFDSTUK.

Eenig bericht van Brimstone-Hill [of den zoogenoemden Zwavelberg] op het eiland Montferrat. — Gunstige verandering in des Schrijvers omstandigheden. — Hij begint koophandel te doen, met drie stuivers. — Onderscheiden voordeelen in zijnen handel, op de eilanden, en in Amerika; en bedriegerijen welken hij ontmoette, in het handelen met Europeers. — Vreemde handelwijs, omtrent eenen blanken en eene Negerin. — Gevaar der zeebrandingen in de West-Indiën. — Aanmerkelijk voorbeeld van geweld, omtrent eenen vrijen Mulat. — De Schrijver is op het punt van door zekeren Doctor PERKINS, in Savannah, vermoord te worden.

IN het voorige Hoofdstuk, heb ik den Leezer eenige weinige, uit de groote meenigte, voorbeelden van onderdrukking, knevelarij, en wreedheid, van welken ik in de West-Indiën ooggetuige geweest ben, voorgedraagen; maar wilde ik die allen opnoemen, de lijst zou veevelende en wansmaaklijk zijn. Het straffen der slaaven, om de beuzelachtigste redenen, is zoo gemeen, en zoo wel bekend, als ook de onderscheiden werktuigen, waar mede zij gepijnigd worden, dat het verhaalen daar van niets nieuws kan zijn; en het een en ander is al te grouwzaam, om of den Schrijver of den Leezer eenig vermaak

te kunnen geeven. Ik zal daarom in het vervolg alleen dezulken vermelden, welken mijzelven, in den loop mijner gevallen, overkoomen zijn.

Bij het verrichten der meenigerlei zaaken, waar in ik door mijn' Meester gebruikt werd, had ik gelegenheid, om veele zeldzaame tooneelen, in de onderscheiden eilanden, te zien. Maar boven al was ik getroffen, door den zoogenoemden *Brimstone-Hill*, [of Zwavelberg.] Dit is een hooge en steile berg, eenige mijlen van de stad Plymouth, op het eiland Montferrat. Ik had dikwijls hooren spreken van eenige wonderheden, die bij deezen berg of heuvel te zien waren; en begaf mij eens derwaards, verzeld van eenige blanken en zwarten, om denzelven te beschouwen. Toen wij op deszelfs top gekoomen waren, zag ik, onder verscheiden spleeten, groote vlokken zwavel hangen, veroorzaakt door den stoom, die uit eenige bronnen oprees. Ecnigen van deeze bronnen waren wit, als melk, anderen geheel blaauw, en anderen van verschillende koleur. Deeze bronnen scheenen op dien tijd natuurlijk in de aarde als te kooken. Ik had eenige aardappelen medegenoomen, en wierp die in onderscheiden bronnen, en in weinig minuten waren zij gaar gekookt. Ik proefde eenigen van dezelve, doch zij smaakten zeer zwavelachtig. Ook werden de zilveren schoengespen, en alle andere dingen van dat metaal, die wij bij ons hadden, in korten tijd zoo zwart als lood.

OMTRENT het midden des jaars 1763. scheen het, dat de goede Voorzienigheid mij eenigszins gunstiger begon te worden. Een der schepen van mijn' Meester, een Bermudasche floep van omtrent zestig ton, werd gevoerd door zekeren Kaptein THOMAS FARMER, een Engelschman, zijnde een zeer ijverig en arbeidzaam man, die mijn' meester veel voordeel aanbragt, door zijn goed beleid, in het overvoeren van volk van het een naar het ander eiland. Doch meenigmaal gebeurde het, dat zijne matroozen zich dronken zoopen, en van het schip afliepen; het welk hem grootlijks hinderde in zijn werk. Deze man had behagen in mij gekreegen; en hij verzocht mijn' Meester herhaalde keeren, mij een reisje met hem te laten doen, als matroos. Doch hij zeide, mij niet te kunnen misfen; ofschoon meer dan eens het schip niet vaaren kon, bij gebrek aan handen, want het bootsvolk was zeer schaars op het eiland. Ten laaftten echter, liet mijn Meester zich, hoewel met grooten weêrzin, overhaalen, om mij met dien Kaptein een reis te laten doen; doch hij belastte hem wel nadrukkelijk, naauwkeurige zorg voor mij te draagen, dat ik niet wechliep, want zoo dit gebeurde, dat hij hem voor mij zou doen betaalen. Uit dien hoofde, hield de Kaptein, een' tijd lang, een scherpiend oog op mij, zoo meenigmaal het schip ten anker kwam. En zoo draa het terug keerde, werd ik wederom aan land gebragt. Dus arbeide en slaafde ik, als om mijns levens wil, nu in de eene zaak, en dan weder in eene andere.

dere: zoo dat de Kaptein en ik de nuttigste menschen waren, die mijn Meester in zijnen dienst had. Ik werd ook den Kaptein aan boord zoo noodzaaklijk, dat het meer dan eens gebeurde, wanneer hij mijn' Meester verlot vroeg, om met hem naar een nabij gelegen eiland te vaaren, al was het slegts voor vier en twintig uren, en mijn Meester antwoordde dat hij mij niet misfen kon; de Kaptein begon te zweeren, en niet wilde vaaren, zeggende, dat ik hem aan boord van meerder dienst was, dan drie blanken die hij hadde; want zij gedroegen zich in veele opzichten gansch kwaalijk, bezonder door zich dronken te drinken, en dan doorgaands alles verkeerd te doen, waar door het schip zoo spoedig niet konde terug koomen, als behoorde, en anders moogelijk was. Mijn Meester wist dit alles zeer wel; en eindeljk, na verscheiden reizen met hem gedaan te hebben, liet mijn Meester zich door zijne aanhoudende en lastige aanzoeken bewegen, om mij aan hem afteftaan. Mijn Meester zeide mij dan, op zekeren dag, tot mijne groote blijdschap, dat de Kaptein hem geen rust wilde laaten, en vroeg mij, of ik aan boord wildegaan, als matroos, of aan land blijven, om in de pakhuizen te werken? want hij konde niet langer verdraagen, dat men hem zoo lastig viel. Ik was zeer in mijnen schik met dit voorstel; want ik dacht aanstonds: Mischien is er met den tijd aan boord goede kans voor mij, om eenig geld te winnen; of, zoo ik kwaalijk behandeld wierd, te ontvlugten. Ik verwachtte ook, betere spijs,
en

en in meerder overvloed, te zullen krijgen. Want ik had dikwijls honger gelceden; offchoon mijn Meester, zoo als ik aangemerkt heb, zijne slaaven ongemeen wel behandelde. Ik antwoordde derhalven zonder draalen, dat indien hij zulks goedvond, ik wel heen wilde gaan, om voor matroos te vaaren. Ik werd dienvolgens zonder uitstel aan boord gezonden. Niettemin had ik, wanneer het schip aan wal was, weinig of geen rust, dewijl mijn Meester mij altijd bij zich wilde hebben, waar hij ging. En incedaad, hij was een zeer inneemend man; en ware het niet geweest om mijne uitzichten aan boord, ik zou niet hebben kunnen besluiten hem te verlaaten. Dan de Kaptein stond mij ook zeer wel aan; en ik was, om dus te spreken, zijn rechthand. Ik deed alles wat in mijn vermogen was, om hem genoeg te geeven; en ik genoot ook, wederkeerig, betere behandeling van hem, dan iemand, zoo ik geloof, in mijnen stand, in de West-Indien immer zou kunnen ontmoeten.

Na eenigen tijd met deezen Kaptein gevaaren te hebben, poogde ik eindelijk ook mijn geluk te beproeven, en koopman te worden. Ik had maar eene kleine hoofdsom, om mede te beginnen; want één half *bit*, zijnde een stuk geld, ter waarde van drie stuivers, maakte mijn' heelen schat uit. Dan ik vertrouwde op God, en hoopte dat Hij met mij zijn zoude. Op een' onzer togten naar St. Eustatius, een eiland der Hollanderen, kocht ik voor mijn half bit een drink-

drinkglas; en te Montferrat koomende, verkocht ik het voor een bit, [of zes stuivers.] Gelukkig deed wij verscheiden reizen na elkanderen, naar St. Eustatius — welk eiland eene gemeene markt was voor de West-Indien, liggende omtrent twintig mijlen van Montferrat. Dewijl dit glas mij zoo veel voordeel aangebragt had, kocht ik op onze volgende reis derwaards, voor mijn bit twee glazen; en bij mijne terugkoomst, verkocht ik die weder voor twee bits, [maakende omtrent twaalf stuivers.] Wederom derwaards vaarende, kocht ik voor deeze twee bits, vier zulke glazen, welken ik bij onze terugkoomst te Montferrat, voor vier bits, [of 24 stuivers,] verkocht. Op onze volgende reis naar St. Eustatius, kocht ik voor 6 stuivers (*), twee glazen, en voor de overige 18 stuivers, kocht ik een kruik Jenever, houdende omtrent drie pinten. Te Montferrat koomende, verkocht ik den Jenever voor 48 stuivers, en de glazen voor twaalf stuivers. Dus was mijne hoofdfom, door een' eerlijken handel, in den tijd van omtrent zes weken, geklommen tot drie gulden. Ik dankte God, dat ik zoo rijk was. In onze vaart op onderscheiden eilanden, besteedde ik dit geld, van tijd tot tijd, aan veelerlei dingen, en ik deed er doorgaands zeer goede winst mede; inzonderheid, wanneer wij naar Guadeloupe, Grenada, en de
ove.

(*) [Tot gemak van den Leezer, zal men vooids de waarde in Hollandfche munt uitdrukken.]

overige Fransche eilanden voeren. — Dus bezocht ik, geduurende meer dan vier jaaren, de meeste eilanden; steeds mijnen handel met goed gevolg. voordzettende. — Doch ik heb ook in dien tijd veele kwaade behandelingen ondergaan, en veele onderdrukkingen omtrent andere Negers, in onzen handel met de Europeers, gezien. Ten midden van onze uitspanningen zelfs, wanneer wij saamen dansten en ons vermaakten, hebben zij dikwijls, zonder oorzaak, ons mishandeld en beleedigd. Meer dan eens moest ik opzien tot GOD daar boven, zoo als ik voorheen den armen visfcher geraaden had. En ik had niet lang voor mijzelven handel gedreeven, gelijk ik boven verhaald hebbe, toen ik, te saamen met hem, eene soortgelijke ontmoeting hadde als hij, in het volgende geval: Die man, aan het water gewoon zijnde, werd bij zekere gelegenheid door zijn' Meester bij ons aan boord gezonden, tot noodhulp, op eene reize naar St. Cruz. Bij het uitzeylen, had hij zijne geringe bezitting, welke omtrent 36 stuivers bedroeg, op winst uitgelegd, aan een kistje citroenen en oranjeappelen. Ik had desgelijks mijn gansche kapitaal, omtrent 3 gulden en 12 stuivers beloopende, aan soortgelijke vruchten, in twee kistjes, besteed; want wij hadden gehoord, dat dezelve in dat eiland zeer gewild waren. Aldaar koomende, begaven wij ons beide, bij de eerste gunstige gelegenheid, met onze vruchten aan land, om dezelve te verkoopen. Doch naauwlijks hadden wij voet aan land gezet, of wij werden ontmoet door

door twee blanken, die ons aanstonds onze drie kistjes afnamen. Wij konden in 't eerst niet gisfen, wat zij voorhadden, en dachten voor een wyl, dat zij met ons wilden boerten. Maar zij toonden ons wel draa geheel anders; want zij gingen met ons goed in een nabij gelegen huis, naast aan het fort. Wij volgden hen geduuriglijk, biddende dat zij ons onze vruchten wilden wedergeeven; doch te vergeefs. Zij weigerden niet slegts, ons die terug te geeven, maar vloekten tegen ons, en dreigden, dat zoo wij niet terstond heen gingen, zij ons wakker zouden afrosfen. Wij zeiden, dat deeze drie kistjes alles waren wat wij in de weereld bezaten, en dat wij ze van Montferrat hadden medegebragt om te verkoopen, en weezen hun het schip. Doch dit werkte in ons nadeel; want nu zagen zij, dat wij niet alleen flaaven, maar ook vreemdingen waren. Zij gingen derhalven voord met vloeken en zweeren, en ons te gebieden dat wij ons wech zouden maaken. Zij namen zelfs stokken, om ons te slaan. Waar op wij, ziende dat het hun ernst was, in de grootste verlegenheid en droefheid heen gingen. Dus zag ik mij, op denzelfden oogenblik dat ik wel driemaal zoo veel dacht te winnen als ooit met eenige koopmanschap te voeren — van alles wat ik in de weereld had beroofd! Ondraagelijke ramp! maar hoe onszelven te redden, wisten wij niet. Wij begaven ons, in onze verlegenheid, tot den Bevelhebber van het fort, en verhaalden hem, hoe wij door eenigen van zijn volk behandeld waren. Dan wij
 kree-

kreegen geen het minste gehoor; hij beantwoorde onze klagten alleenlijk door een vlugt van scheldwoorden en vervloekingen, en greep terstond eene zweep, om ons te slaan. Wij waren dus genoodzaakt, met grooter spoed heen te gaan, dan wij gekoomen waren. Nu wenschte ik, in de overstelping van mijne smert en verontwaardiging, dat de bliksem van den hemel deeze wreede onderdrukkers mogt treffen, en hen naar het rijk der dooden zenden! Wij konden echter niet afaaten, maar keerden wederom naar het huis, en baden en smeekten hen aanhoudend, dat zij ons toch onze vruchten wilden wedergeeven. Eindelijk vroegen eenige andere lieden die in huis waren, of wij te vreden wilden zijn, dat zij het ééne kistje hielden, en ons de twee anderen terug gaven? Wij, ziende dat er niet anders voor ons overig was, gaven onze toestemming. Zij, bemerkende dat in een der kistjes vruchten van beide soorten waren — zijnde dat, welk mijn' makker toebehoorde — bchielden dat, en gaven ons de twee anderen, welken de mijnen waren, terug. Zoo draa ik dezelve wederkreeg, liep ik heen, zoo hard ik konde, en nam den eersten Neger dien ik ontmoette, waar, om mij die te helpen draagen. Mijn medgezel bleef echter nog een wijl staan smeeken, zeggende, dat het kistje welk zij gehouden hadden, het zijne was, en dat hij niets anders in de weereld bezat; doch alles was vruchtloos, en hij was genoodzaakt, zonder het zelve heen te gaan. De arme oude man wrong zijne handen, en schreide bitterlijk; en

L. toen

toen zag hij waarlijk op tot God daar boven. Ik was daar door zoo gevoelig getroffen, en met medelijden aangedaan, dat ik hem omtrent een derdedeel van mijne vruchten schonk. Wij spoedden ons toen naar de markt, om ze te verkoopen. En de Voorzienigheid begunstigde ons, meer dan wij hadden durven denken; want wij verkochten onze vruchten ongemeen wel. Ik kreeg voor de mijnen omtrent elf gulden. Zulk eene verbaazende verandering van geluk, in zoo weinig oogenblikken, scheen mij als een droom; en het strekte mij grootlijks tot aanmoediging, om in alle gevallen op God te vertrouwen. Naderhand was mijn Kaptein gewoon, zich mijne zaak aantetrekken, en mij recht te doen erlangen, wanneer ik door die meêdoogenlooze onderdrukkers — die zich den naam van Christenen geeven! — beroofd of mishandeld werd. Met ontroering hoorde ik meenigmaal, de ijsfelijke vloeken en godslasteringen, welken door lieden van allerlei stand en jaaren, ligtvaardig werden uitgebraakt, niet slegts zonder eenige aanleiding, maar zoo, dat het scheen als of zij daar in een zonderling vermaak schiepen.

Op een' onzer togten naar St. Kitts, had ik ruim drie gulden bij mij. Mijn vriendlijke Kaptein leende mij daar bij nog dertig stuivers; en voor dit geld, kocht ik een' Bijbel. Ik was zeer in mijnen schik met dit boek, het welk ik bijna nergens had kunnen bekoomen. Ik geloof, dat ze te Montferrat niet te koop waren. En toen ik

ge-

genoodzaakt was het schip *the Aetna* te verlaten, op die wijze zoo als ik verhaald heb, had ik, tot mijne groote droefheid, mijnen Bijbel, en *the Guide to the Indians*, [of *Wegwijzer voor de Indianen*,] de twee boeken die ik boven alle anderen waardeerde, moeten achterlaten.

TERWIJL ik mij hier, te St. Kitts, bevond, gebeurde het volgende zonderling geval. Een blank man wilde in de kerk trouwen, met eene vrije Negerin, welke landerijen en slaaven te Montferrat hadde. Doch de Predikant zeide hem, dat het tegen de wetten dier plaats streed, eenen blanken en zwarte in de kerk te trouwen. De man verzocht derhalven, op het water getrouwd te worden; waar in de Leeraar bewilligde. Dienvolgends begaven zich de bruidegom en bruid in eenen boot, en de Predikant, met een' klerk, in cen' anderen, en op die wijze werd de plegtigheid verricht. Hier op kwam het nieuw vereenigd paar aan boord van ons schip; en de Kaptein onthaalde hen deftig, en bragt hen vervolgens veilig over te Montferrat.

DE Leezer zal ligtlijk kunnen oordcelen, hoe verdrietig mij zulk een toestand viel, daar ik dagelijks aan nieuwe moeilijkheden, bedrog, en mishandelingen blootstond; na betere dagen gezien, en in eenen staat van overvloed, en als in vrijheid, geleefd te hebben. Voeg er bij, dat alle de gewesten der weerd, waar ik tot hier toe geweest

was, mij als een paradijs toescheenen, in vergelijking van de West-Indien. Mijn geest was derhalven geduuriglijk vervuld met ontwerpen en overleggingen, om mijne vrijheid te verkrijgen, en indien mogelijk, door eerlijke en betaamelijke middelen. Want ik gedacht altoos aan de oude spreuk, welke ten allen tijde, zoo ik vertrouwd, mijn heerschende grondregel was: Dat eerlijkheid de beste staatkunde is; — als ook aan die gulden les: Doe ijder eenen, zoo als gij wilt dat u gedaan worde. Ondertusfchen, daar ik van jongs af eene onveranderlijke Voorbeschikking had geloofd, dacht ik tevens, dat alles wat over mij beslooten was, zekerlijk geschieden zou, en derhalven, indien het bij GOD bepaald was dat ik mijne vrijheid zoude verkrijgen, niets zulks zou kunnen hinderen, al zag ik thands daar toe noch middel noch hoop; en aan den anderen kant, indien het mijn lot was, nooit vrij te worden, ik het ook nimmer worden zoude, en dat alle mijne poogingen daar toe, vruchtloos zouden zijn. In het midden van deeze gedachten, zag ik derhalven op tot GOD, en bad ernstig om mijne vrijheid; en ten zelfden tijd, wendde ik alle betaamelijke middelen aan, en stelde mijne uiterste poogingen te werk, om mijne vrijheid te erlangen. — In vervolg van tijd, werd ik meester van eenige ponden Sterlings, en vond mij ingunstige gelegenheid, om er meer bij te winnen. Dit wist mijn vriendlijke Kaptein zeer wel, en het gaf hem somtijds aanleiding, om eenige vrijheden omtrent mij te gebruiken. Doch zoo dikwijls als hij

hij mij stuursch behandelde, zeide ik hem rondborstig mijne gedachten, en deed hem verstaan, dat ik liever sterven wilde, dan mij te laten bedriegen, gelijk andere Negers, en dat het leven voor mij zijne zoetigheid verlooren hadde, wanneer de vrijheid wech was. Dit zeide ik, niet tegenstaande ik voorzag, dat mijn tegenwoordig welzijn, en mijn toekomstend uitzicht op vrijheid, naar den mensch gesproken, van deezen man afhing. Echter, dewijl hij de gedachten niet verdraagen kon van zonder mij te vaaren, werd hij op mijne bedreigingen altijd gedwee. Ik bleef derhalven bij hem; en door mijne naauwkeurige oplettendheid op zijne bevelen en zijn werk, won ik zijne achting en vertrouwen, en ten laatsten verkreeg ik, door zijne goede gunst, mijne vrijheid.

TERWIJL ik dus voortging, vervuld met de gedachten van vrijheid, en mij tegen de onderdrukking zoo veel mogelijk verzettende, was mijn leven dagelijks in gevaar; inzonderheid, door de brandingen der zee, waar van ik te voren gemeld hebbe, omdat ik niet zwemmen konde. Deezen zijn ten uitersten geweldig, overal in de West-Indien; en ik was steeds, op alle de eilanden, aan derzelve vreeslijke woede en vernielend geweld blootgesteld. Ik heb somwijlen eenen boot recht over einde zien slaan, en anderen aan boord zien smijten. Het gebeurde eens op de eilanden van Grenada, wanneer ik, met agt anderen, ons bevonden in eenen grooten boot,

met twee vaten waters, dat de branding ons zoo geweldig floeg, dat de boot met alles wat er in was, uit het water geligt, en meer dan een' halven steenworp verre, tusfchen eenige boomen op het land gefinceten werd. Wij waren genoodzaakt, op de naaste plantaadje hulp te zoeken, om den boot te herstellen, en weder in 't water te brengen. Te Montferrat op een' avond van land fteekende, om aan boord te vaaren, werd de jol tot vier keeren omgeflaagen. De eerste reis, was ik bijkans verdronken; een wambuis dat ik aan hadde, hield mij een wijl boven water, terwijl ik riep aan een' man naast bij mij, die een goed zwemmer was, en hem zeide dat ik niet zwemmen konde; waar op hij fchielijk naar mij toe kwam, en mij, juist als ik begon te zinken, aangreep, en op de ondiepte bragt, waar na hij heen zwom, en ook de jol ophaalde. Zoo draa wij het water er uit gehoosd hadden, fpoedden wij ons om voord te koomen, uit vrees, van over ons achterblijven, aan boord kwaalijk behandeld te worden; en tot drie reizen toe, werden wij door de gevreesde brandingen omgeworpen. Ten laatften bereikten wij het fchip, doch in gevaar van ons leven. Eenmaal gebeurde het ook te Old Road in Montferrat, dat onze Kaptein, nevens mij, en drie anderen, in eene groote bark om rum en fuiker waren uitgevaaren; wanneer ééne enkele branding de bark op een' verbaazenden afftand uit het water fmeet, en fomnigen van ons, een' steenworp van elkanderen. De meesten van ons waren zwaar gekneusd en

ge-

gewond. Ik, en veele anderen, zeiden derhalven dikwijls, en geloofden indedaad, dat onder den hemel zulk eene plaats niet was als deeze. Ik verlangde dan ook, er van daan te geraaken, en wenschte elken dag, dat mijn Meester zijne belofte, van naar Philadelphia te gaan, vervullen mogt.

GEDUURENDE ons verblijf alhier, gebeurde er aan boord van ons floepschip een ontzettend geval, welk mij met schrik en verbaasdheid vervulde; hoewel mij naderhand bleek, dat zulke dingen niet ongewoon waren. Er was een jonge en welgemaakte vrije Mulat, die sedert lang met ons gevaaren hadde. Hij was met eene vrije vrouw getrouwd, bij welke hij een kind had. De vrouw bevond zich thands op het land; en zij leefden saamen zeer vergenoegd. Onze Kaptein en stuurman, en anderen aan boord, als ook verscheiden lieden elders, zelfs de inboorlingen van Bermudas, hadden alle deezen man van jongs af gekend, altijd vrij te zijn geweest, en niemand had ooit enig eigendom aan hem voorgevend. Dan, gelijk in deeze gewesten maar al te dikwijls het geweld de overhand boven het recht heeft — gebeurde het, dat een Bermudaasch Kaptein, wiens schip aldaar voor eenige dagen ten anker was gekoomen, bij ons aan boord kwam; en den Mulat — wiens naam was JOSEF CLIPSON — aanziende, zeide hij tegen hem, dat hij niet vrij was, en dat hij bevel had van zijn' Meester, om hem te Bermudas optebren-

gen. De arme man kon niet gelooven, dat de Kaptein in ernst sprak. Doch hij werd wel draa te deerlijk daar van overtuigd — men greep hem met geweld aan, en — schoon hij een getuig-schrift toonde, van te St. Kitts vrij gebooren te zijn, en de meesten die aan boord waren, hem van overlang gekend hadden, en wisten dat hij altoos vrij geweest was — hij werd tegen wil en dank van boord gesleept. Hij verzocht intusfchen, dat men hem aan land zoude brengen, om voor de Rechters des eilands te verschijnen. Dit werd hem beloofd. Doch, in stede van dat, voerden hem die helfche dwingelanden en verkrachters der menschlijke rechten, aan boord van het ander fchip; en den volgenden dag — zonder den ongelukkigen man gehoor, of gelegenheid tot verantwoording te geeven, zelfs zonder hem toetelaaten zijne vrouw en kind te zien — ligtte het fchip het anker, en werd hij wechgevoerd, zonder hoop, van ooit in deeze weerd haar weder te aanschouwen! — En dit was het eenigste voorbeeld van barbaarschheid niet, waar van ik getuige ben geweest. Ik heb federt meenigmaalen in Jamaïka, en andere eilanden, op dergelijke wijze, vrije menschen, die ik in Amerika gekend had, gewelddadig zien opligten, en in slaavernije wechvoeren. Ik heb zelfs gehoord van twee foortgelijke gevallen te Philadelphia; en ware het niet, door de goedwilligheid der Kwakers in die stad, veelen van het zwartverwig geslacht, die nu aldaar de lucht der vrijheid inademen, zouden naar alle waarfchij-
ne-

nelijkheid zugten onder de ketenen van den een' of anderen Planter. Deeze dingen openden mijne oogen voor een nieuw tooneel van schrik en jammer, waar van ik te vooren geene bewustheid had gehad. Ik had tot hier de slaavernij alleen als zeer geducht beschouwd; maar thands begreep ik, dat de staat van eenen vrijen Neger zulks niet minder, en, in eenige opzichten, nog arger was, wegens de gestadige vrees en bekommering, van hunne vrijheid te verliezen. En deeze vrijheid zelve heeft weinig meer, dan den naam; want zij worden overal beroofd en onderdrukt, zonder eenige hoop van recht of vergoeding. Want zoodaanig is de billijkheid der West-Indische wetten, dat geen getuigenis van eenen vrijen Neger in gerechtshoven geldt. Is het dan, in zulk eenen staat, te verwonderen, dat slaaven, die zacht behandeld worden, de ellende der slaavernij verkiezen, boven zulk eene gewaande en bespote vrijheid?

Ik had nu een' onverzettelijken weêrzin tegen de West-Indien gekreegen, en geloofde dat ik nooit geheel vrij zoude zijn, voor dat ik dien oord geheel verlaaten had. Intuschen bragt ik mij geduuriglijk te binnen, de aangename tooneelen die ik beschouwd hadde, waar de lieve vrijheid woont, en waar geene koleur, noch stand, noch rijkdom of vermogen, den eenen sterfeling recht geeft om den anderen te onderdrukken. — Ik besloot dan, alle moogelijke middelen te werk te stellen, ter verkrijging mijner

vrijheid, en weder naar Engeland te keeren. Tot dit einde docht mij zeer dienstig te zijn, dat ik de Zeevaartkunde leerde. Want schoon ik niet voorneemens was wechteloopen, zoo lang ik niet kwaalijk behandeld wierd, konde ik echter, in zulk een geval, wanneer ik de Zeevaartkunde verftond, ondernemen, met onze floep doortegaan, welke een der beste zeilers in de West-Indien was; en ik behoefde niet verlegen te zijn om medemakkers, die mij zouden verzellen. En wanneer ik dit ondernam; dan was mijn oogmerk, mij naar Engeland te begeeven. Doch alleenlijk, zoo als ik zeide, ingeval ik kwaade behandeling zou ontmoeten. — Ik verzocht derhalven den ftuurman van ons fchip, mij de Zeevaartkunde te leeren; waar voor ik bewilligde, hem vier en twintig dollars te betaalen, en gaf hem zelfs een gedeelte van dat geld vooraf. Doch als de Kaptein, eenigen tijd daar na, verftond, dat de ftuurman zooveel bedongen had voor zijn onderwijs, bestrafte hij hem fcherplijk, en zeide, dat het hem fchande was, eenig geld van mij te neemen. Mijn voordgang in deeze nuttige wetenfchap werd echter aanmerkelijk vertraagd, door onze aanhoudende beezigheden. — Indien ik gezind ware geweest om wechteloopen, het zou mij aan geene gelegenheden ontbrooken hebben, welken zich dikwijls aanboden; inzonderheid eenmaal, kort na deezen. Wanneer wij ons bevonden aan het eiland Guadeloupe, lag aldaar eene vloot koopvaarders, naar Frankrijk moettende; en dewijl het zeevolk toen fchaarsch was,

ga-

gaven zij van vijftien tot twintig ponden aan ijder man, voor de reis. Onze stuurman, en alle de blanke matroozen, verlieten om die reden ons schip, en gingen aan boord van de Fransche schepen. Zij wilden dat ik hun voorbeeld zou volgen, want zij hadden achting voor mij; en zij zwoeren, mij te zullen beschermen, indien ik met hun wilde gaan. En dewijl de vloot des anderen daags onder zeil ging, stond de kans mij toen zeer schoon, om veilig in Europa te koomen. Dan dewijl mijn Meester goedaartig was, konde ik niet besluiten, hem op die wijze te verlaten. Ik gedacht ook aan mijne oude spreuk: Eerlijkheid is de beste staatkunde — en liet hen vertrekken zonder mij. Mijn Kaptein was indedaad zeer bekommerd, dat ik op dien tijd, daar ik zulk eene gunstige gelegenheid had, hem en het schip zou verlaten. Doch — den HEMEL zij dank! — deeze getrouwheid door mij betoond, werkte naderhand, wanneer ik er het minst aan dacht, grootlijks tot mijn voordeel, en bragt mij zoo zeer in gunst bij den Kaptein, dat hij nu en dan zelf mij eenig onderwijs in de Zeevaarkunde gaf. Dan eenigen onzer reizigers aan boord, en anderen, dit ziende, namen hem dit zeer kwaalijk, zeggende, dat het zeer gevaarlijk was, eenen Neger de Stuurmanskunst te leeren. Dus werd ik in mijn aangevangen werk gestremd.

TEGEN het laatst van het jaar 1764. kocht mijn Meester een grootere floep, genaamd *the Providence*, van omtrent zeventig of tagtig ton; waar

waar over hij aan mijnen Kaptein het bevel gaf. Ik ging met hem over op dit fchip; en wij namen eene laading nieuwe flaaven in, om naar Georgien en Charles Town te brengen. Mijn Meester gaf mij nu geheel aan den Kaptein over; fchoon hij gaarn wenschte mij bij zich te hebben. Doch ik, die steeds verlangde de West-Indien vaarwel te zeggen, was niet weinig verheugd, op het denkbeeld, van een ander land te gaan zien. Derhalven, vertrouwende op de goedwilligheid van mijnen Kaptein, maakte ik al mijne kleine koopmanschap, zoo veel ik konde, gereed; en als het fchip vaardig was, gingen wij, tot mijne groote blijdfchap, onder zeil.

WANNEER wij aan onze bestemde plaatsfen, Georgien en Charles Town aankwamen, hoopte ik goede gelegenheid te zullen hebben, om mijn' kleinen voorraad met winst te verkoopen. Dan ook hier, bezonder te Charles Town, ontmoette ik, gelijk op andere plaatsfen, koopers onder de blanken, die mij bedroogen. Niettemin besloot ik, moed te houden; denkende, dat geen lot of rampspoed te zwaar kan weezen, wanneer de gunstige HEMEL de belooner is. — Wij hadden ras de laading weder ingenoomen, en keerden terug naar Montferrat. Aldaar, gelijk op de andere eilanden, verkocht ik mijne goederen wel. En op deeze wijze ging ik voort met handel drijven, geduurende het jaar 1764; ontmoerende van tijd tot tijd verscheiden gevallen van bedriegerij, als gewoonlijk.

HIER.

HIER na rustte mijn Meester zijn schip uit, om in het jaar 1765. naar Philadelphia te zeilen. Terwijl wij bezig waren met het zelve te laaden, en reisvaardig te maaken, werkte ik met verdubbelden ijver, aangevuurd door de hoop, van op deeze reizen zoo veel gelds te verfaame-
 len, dat ik met den tijd, indien het GOD be-
 haagde, mijne vrijheid konde koopen; — als
 ook, door het verlangen, om de stad Philadel-
 phia, van welke ik reeds voor verscheiden jaaren
 veel gehoord had, te zien; — daar beneven,
 had ik altijd verlangd, den eersten dag dat ik
 weder bij mijn' Meester zou koomen, zijne be-
 lofte te beproeven. — In het midden van deeze
 streelende overleggingen, en terwijl ik bezig was
 mijne kleine koopmanschap in gereedheid te bren-
 gen — liet mijn Meester mij op een Zondag aan
 zijn huis ontbieden. Aldaar koomende, vond ik
 hem en den Kaptein met elkanderen. Mijn Mees-
 ter zeide mij, tot mijne onuitspreekelijke ver-
 baazing, g'hoord te hebben, dat ik voorneemends
 was, van hem wechteloopen, wanneer wij te
 Philadelphia zouden gekoomen zijn. „ En daar-
 „ om”, zeide hij, „ moet ik u weder verkoo-
 „ pen. Gij kost mij veel gelds, niet minder dan
 „ veertig ponden Sterlings; en dit zou te veel
 „ zijn, om kwijt te weezen. Gij zijt een wak-
 „ kere knaap”, vervolgde hij, „ en ik kan ten
 „ allen tijde honderd guinjes voor u krijgen, van
 „ verscheiden Heeren op dit eiland”. Hij sprak
 vervolgens van den schoonbroeder van Kaptein
 DORAN, een streng meester, die altijd ver-
 lang.

langde mij te koopen, om mij zijn' Opziener te maaken. Mijn Kaptein voegde er bij, dat hij mij in Karolina voor meer dan honderd guinjes zou kunnen verkoopen. — Dit wist ik, waarheid te zijn; want de Heer die mij gaarn koopen wilde, was dikwijls bij ons aan boord geweest, en had meer dan eens mij aangesprooken, om bij hem te koomen wonen, zeggende, mij wel te zullen behandelen. En als ik hem vroeg, wat werk hij mij geeven zoude? was zijn antwoord: dewijl ik een bootsgezel was, wilde hij mij Kaptein maaken op een van zijne rijstschepen. Doch ik weigerde het; en op denzelfden tijd eene schielijke verandering in het gelaat van mijn' Kaptein bespeurende, vreesde ik, dat hij welligt voorneemends zijn mogt, mij te verkoopen: daarom zeide ik tegen dien Heer, dat ik tot geenen prijs bij hem wilde wonen, en dat ik zekerlijk met zijn schip zou doorgaan. Doch hij zeide, dat hij daar niet voor vreesde, alzoo hij mij wel draa terug zoude krijgen; en voegde er vervolgens bij, hoe wreedlijk hij mij handelen zou, indien ik zulks deed. Dan mijn Kaptein gaf hem te verstaan, dat ik iets wist van de Zeevaartkunde. Dit deed hem eenigszins van gedachten veranderen; en tot mijne groote blijdschap, ging hij heen. — Ik zeide dan tegen mijn' Meester, dat ik nooit gezegd hadde, in Philadelphia te willen wechloopen, en dat ik zulks niet voorneemends was, aangezien hij mij niet kwaalijk behandelde, noch ook de Kaptein; maar indien zij dit deden, ik dan zekerlijk voorheen reeds gelegenheid daar toe

toe zou gezocht hebben. Dan, gelijk ik vaststelde, dat zoo het Gods wil was dat ik eenmaal vrij zou worden, zulks zekerlijk gebeuren zou, en in tegendeel, indien het zijn wil niet was, het niet zou gebeuren; ik alzo hoopte, dat ingeval ik mijne vrijheid verkreeg terwijl ik wel behandeld wierd, het niet dan door eerlijke middelen zou geschieden; — doch dewijl ik mijzelven niet helpen konde, hij doen moest zoo als hem behaagde; ik kon alleen hoopen en vertrouwen op den God des hemels. Op dien oogenblik, was mijn geest vol van bedenkingen en ontwerpen, om te ontvlugten. Ik beriep mij vervolgens op den Kaptein, of hij ooit eenig bewijs gezien had, dat ik de minste pooging deed om te ontsnappen? en vroeg hem, of ik niet al tijd slipt op den tijd dien hij mij gesteld hadde, aan boord was gekoomen? en meer bijzonder, toen al ons volk te Guadeloupe wechliep, en op de Fransche vloot overging, en zij mij aanporden om mede te gaan; of ik toen niet de gunstigste gelegenheid hadde om wechteraaken, zonder dat hij mij ooit had kunnen wederkrijgen? De Kaptein — tot mijne verwondering, en groote blijdschap — bevestigde alles wat ik gezegd hadde, tot het minste toe. Wat meer is — hij zeide, dat hij verscheiden maalen, zoo te St. Eustatius, als in Amerika, mij op de proef gesteld hadde, om te zien, of ik eenige pooging zou doen om wechtelopen, doch nooit den geringsten schijn daar van bemerkte had; dat ik, in tegendeel, altoos, volgens zijn bevel, op mijn' tijd aan boord

was

was gekoomen; en dat hij waarlijk geloofde, dat zoo ik ooit in den zin gehad hadde om wechtleopen, ik het voorzeker gedaan zou hebben, toen de stuurman en al het volk te Guadeloupe ons schip verlieten, dewijl ik nooit schooner gelegenheid daar toe hebben konde. De Kaptein berichtte daar op mijn' Meester, die door onzen stuurman dus misleid was geweest — schoon ik niet wist, wie mijn vijand was — van de reden, waarom de stuurman hem die leugen verteld hadde; t. w., omdat ik den Kaptein bericht gegeven had, van de goederen welken de stuurman wechgechonken, of uit het schip genoomen had.

DEEZE taal van den Kaptein, was voor mij als het leven uit den dood; en mijne ziel verhief zich tot GOD, in verwondering en dankzegging — en nog meer, toen ik aanstonds daar op mijn' Meester hoorde zeggen, dat ik een braave knaap was, en hij nooit voorneemends was geweest, mij als een' gemeenen slaaf te behandelen; — dat enkel het ernstig en aanhoudend verzoek van den Kaptein, en zijn gunstig getuigenis van mij, hem overgehaald had, om mij van zijne pakhuizen te misfen; terwijl hij tevens daar bij bedoelde, mij gelegenheid te geeven, om door het verhandelen van eene en andere kleinigheden, op onderscheiden plaatsen, eenig geld te winnen. Hij zeide voords, dat hij mij daar in verder wilde aanmoedigen, door mij een half vat rum, en een half okshoofd suiker, te gelijk, op krediet te geeven; dat ik derhalven, door vlijt en naarstigheit,

met

met den tijd zoo veel gelds konde bekoomen; als noodig was om mijzelven vrijtekoopen; en hij verzekerde mij, dat zoodra ik dus verre gekoomen was, hij mij voor veertig ponden Sterlings, en dus voor denzelfden prijs dien hij voor mij betaald had; mijne vrijheid zou geeven. — Dit woord verheugde mijn hart boven maate zeer; ofschoon het indedaad niets meer was, dan het denkbeeld welk ik mij lang te vooren van mijn' Meester gevormd had. Ik antwoordde hem daar op vaardig: „Mijn Heer! deeze gedachte heb ik altijd van u gehad! ja! ik had die gedachte van u; en dit maakte mij zoo vlijtig in uwer dienst”. Hij gaf mij toen een stuk zilveren munt; hoedaanig ik nooit te vooren gezien hadde; en zeide, dat ik mij reisvaardig moest maaken, en dat hij mij de suiker en rum zoude beschikken. Hij zeide mij ook, dat hij in Philadelphia twee zusters had, die de goedheid wel zouden hebben, mij van verscheiden noodige dingen te voorzien. — Hier op begeerde mijn braave Kaptein, dat ik mij aan boord zoude begeeven; en, den aart der Afrikaanen kennende, belastte hij mij, niemand iets te zeggen van het geen gebeurd was, mij beloovende, dat de leugenachtige stuurman niet meer met hem vaaren zoude. — Dit was waarlijk eene groote verandering! in het zelfde uur de bitterste smert en spijt — en één oogeblik daar na, de leevendigste vreugd te gevoelen! Het veroorzaakte zulke aandoeningen in mij; welken ik enkel in mijn gelaat kon uitdrukken! Mijn hart was zoo overstelpt van blijdschap en

M

dank-

dankbaarheid, dat ik hun beiden de voeten wel zou gekust hebben. — Uit de kamer gegaan zijnde, ging, of liever, vloog ik naar het schip; het welk gelaaden zijnde, bezorgde mijn Meester mij de beloofde rum en suiker. Wij ligttten vervolgens het anker, en bereikten spoedig de schoone stad Philadelphia. Ik verkocht mijne goederen taamlijk wel; en in deeze bekoorelijke plaats, vond ik alle dingen overvloedig, en goedkoop.

TERWIJL ik mij hier ophield, had ik de volgende zonderlinge ontmoeting. Men had mij op een' avond verhaald, dat aldaar zekere *wijze* vrouw woonde, die geheimen wist te ontdekken, toekomende gebeurdnissen te voorspellen, e. z. v. — Ik sloeg in het eerst weinig geloof aan die vertellingen, alzoo ik niet begrijpen konde, dat eenig sterfeling de toekomstige beschikkingen der Voorzienigheid zou kunnen weeten; ook geloofde ik aan geene andere Openbaaring, dan die der heilige Schriften. Dan hoe groot was mijne verbaasdheid, dat ik dien zelfden nacht, in mijnen droom die vrouw waande te zien, ofschoon ik haar in mijn gansche leven niet aanschouwd hadde. Dit maakte zulk eenen indruk op mijn' geest, dat ik het denkbeeld daar van den geheelen volgenden dag niet uit mijne zinnen zetten konde; en mijn verlangen om haar te zien, werd zoo sterk, als mijne onverschilligheid te vooren groot was geweest. Ik onderzocht dan des avonds, na het eindigen van ons werk, waar
zij

zij woonde; en dit verstaan hebbende, begaf ik mij derwaards. En hoe stond ik verzet, toen ik in haar dezelfde persoon, in het zelfde gewaad, aanschouwde, die ik in mijnen droom gezien had. Zij zeide mij terstond, dat ik den voorigen nacht van haar gedroomd hadde; verhaalde mij veele dingen, die mij ontmoet waren, zoo naauwkeurig, dat ik er van verbaasd stond; en eindelijk zeide zij mij, dat ik niet lang meer slaaf zou wezen. Dit laatste was mij te aangenaamer, omdat ik het te gereder geloofde, uit overweeging van de juistheid waar meê zij de voorgaande gevallen van mijn leven verhaald had. Zij zeide mij, dat ik binnen agttien maanden, tweemaal in zeer groot gevaar van mijn leven zou geraaken, en indien ik uit dezelve ontkwam, het mij naderhand steeds wel zou gaan. Hier op wenschte zij mij zegen, en ik vertrok.

Na eenigen tijd te Philadelphia vertoefd te hebben, totdat ons schip gelaaden was, en ik mijn' kleinen voorraad van koopgoederen bij een gebragt hadde, gingen wij van deeze aangename plaats onder zeil, naar Montferrat, om nog eenmaal aan de woede der brandingen blootgesteld te weezen. — Wij kwamen behouden te Montferrat aan; alwaar wij onze laading ontscheepten: Kort daar op namen wij slaaven in, om naar St. Eustatius, en van daar naar Georgien te vaaren. — Ik had altijd mij zeer bevljgtigd, en dubbel werk gedaan; ten einde onze reizen zoo kort te maaken als mogelijk was; en door mij dus te over-

werken, kreeg ik, te Georgien zijnde, eene felle koorts. Elf dagen was ik zeer ziek, en in doodsgevaar. Thands kwam het gewigt der Eeuwigheid met grooten nadruk op mijn gemoed, en ik schroomde zeer den geduchten oogenblik van sterven. Ik smeekte GOD derhalven, dat Hij mij wilde spaaren; en ik deed eene gelofte in mijn' geest aan GOD, dat ik, indien ik hersteld mogt worden, deugdzaam zou weezen. Eindelijk verkreeg ik, onder de gelukkige zorgen van een' zeer ervaren Arts, mijne gezondheid weder. Niet lang daar na, werd het schip weder gelaaden, en wij vertrokken naar Montferrat. Gedurende de reis, daar ik nu volkomen hersteld was, er veele scheepsbeezigheden te bedenken en te verichten hadde, begonden alle mijne poogingen om GOD te vreezen, en aan mijne belofte te voldoen, allengs te verflaauwen; en, in weêrwil van alle mijne bekommelingen, schein het, als of de geduurige nadering der eilanden, mijne goede voornemens steeds meer en meer deed verzwakken, even of de lucht zelve van dat land aan de godvrucht nadeelig was. Toen wij behouden te Montferrat aangekoomen waren, en ik mij aan land begeeven had, waren alle mijne voorgaande goede voornemens verdweenen! — Helaas! hoe zeer is het hart geneigd, om GOD te verlaaten, dien het wenscht liefdehebben! en hoe sterk treffen de dingen deezer weereld de ziel, en neemen haar gevangen! — Na ons schip ontlaaden te hebben, maakten wij het draa weder gereed, en namen, als gewoonlijk, cenigen
der

der onderdrukte inboorelingen van Afrika, en andere Negers in, en ligten het anker, om naar Georgien en Charlestown te stevenen. Wij kwamen te Georgien, en na een gedeelte onzer lading ontscheept te hebben, zetteden wij, met het overige, de reize voort naar Charlestown. Terwijl wij daar waren, zag ik de stad verlicht; het geschut werd gelost, vreugdevuuren gebrand, en andere teekenen van blijdschap getoond, ter oorzaak van de herroeping der Zegel-Acte. — Hier verhandelde ik eenigen van mijne waaren. De blanken kochten die, met goede woorden en schoone beloften, doch waren zeer gebrekkig in het betaalen. Een Heer inzonderheid, kocht van mij een vat rum, het welk mij veel moeite baarde; en schoon ik handelde op den naam van mijn' vriendlijken Kaptein, konde ik er geen geld voor bekoomen; want dewijl ik een Neger was, kon ik hem niet tot betaaling verplichten. Dit bekommerde mij zeer, niet wetende wat te doen. Ik verloor veel tijd, in het zoeken naar dien Christen; en offchoon ik gaarn op den Sabbath — welken de Negers gewoonlijk voor hunnen heiligen dag houden — den openbaaren Godsdienst hadde bijgewoond; was ik genoodzaakt, eenige zwarten te huuren, om mij eenen boot over het water te helpen trekken, om dien Heer te gaan opspooren. Toen ik hem gevonden hadde, en veele moeite en sterke verzoeken, zoo van mijzelfen als van mijn' waardigen Kaptein, had aangewend, betaalde hij mij eindelijk in dollars; doch van welken eenigen koper, en dus

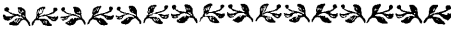
niets waardig waren. Dan hij bediende zich van het voorwendfel, dat ik een Neger was, en dwong mij, dezelve te ontvangen, of zonder betaaling heen te gaan. Terftond daar op, wilde ik beproeven, dezelve op de markt uittegeeven, in het bijzijn van eenige blanken. Doch men fchold mij voor een' bedrieger, die valsche munt aanbod; en schoon ik hun den man wees, van wien ik ze ontvangen hadde, zag ik mij in weinig oogenblikken in gevaar, om zonder vorm van rechtspleeging, handen en voeten gebonden, en wel strenglijk gegeesfeld te worden. Dan dit bemerkende, koos ik fchielijk de vlugt, en ont-kwam, door behulp van een paar radde beenen, de flagen, welken anders onvermijdelijk mijn deel zouden zijn geweest. Ik begaf mij ijllings aan boord; doch bleef in gefladige ongerustheid, tot dat wij onder zeil gingen, het welk — daar ik **GOD** voor dankte — niet lang daar na was. Sedert ben ik bij dat volk niet meer geweest.

Wij kwamen eerlang te Georgien, alwaar wij onze laading moesten vol maaken. En hier be-jegende mij het argfte lot, dat ik immer ontmoet hadde. Op een' Zondag avond, mij met eenige Negers bevindende op het voorplein van hunn' Meester, binnen de Stad Savannah, gebeurde het, dat hun Meester, zekere Doctor PERKINS, een streng en wreedaartig mensch, dronken te huis kwam; en, geene vreemde Negers op zijn voorplein willende dulden, viel hij, met een' fchelmfchen blanken dien hij in zijnen dienst had-

de,

de, terftond geweldig op mij aan, en beide be- dienden zich van de eerste wapenen die voor de hand waren. Ik schreeuwde, en bad om genade, zoo lang ik konde; dan, schoon ik hem zeide wie ik was, en hij mijn' Kaptein, die digt bij hem ge- herbergd was, zeer wel kende — het was alles te vergeefs. Zij floegen en wonden mij op eene onmenselijke wijze, en lieten mij bijkans dood liggen. Ik verloor zoo veel bloeds uit de won- den die ik bekoomen hadde, dat ik geheel zonder beweging lag, en was zoo bedwemd, dat ik veele uren lang geen gevoel hadde. Vroeg in den morgenstond, sleepten zij mij naar de gevan- genis. En dewijl ik den ganschen nacht niet aan boord kwam, was mijn Kaptein, niet weetende waar ik was, in groote bekommring, en deed onderzoek naar mij. Eindelijk gehoord hebbende waar ik mij bevond, kwam hij aanstonds bij mij. Zoo draa de goede man mij dus gewond en be- bloed zag, kon hij zich niet bedwingen van traan- nen te storten. Hij deed mij ten eersten uit de gevangenis naar zijne herberg brengen, en zond om de beste geneesmeesters in de stad; die in het eerst verklaarden, van gevoelen te zijn, dat ik niet konde hersteld worden. Mijn Kap- tein begaf zich daar op bij alle de rechtsgeleer- den die in de stad te vinden waren, en vroeg hun om raad; doch zij zeiden alle, dat zij niets ten mijnen voordeele doen konden, naardien ik een Neger was. Hij ging toen naar Doctor PERKINS, den held die mij overwonnen had, en dreigde hem, en zwoer, zich op hem te zul-

len wreken; en daagde hem tevens uit, om hem onder de oogen te zien. Dan bloøhartigheid is altoos de medgezellin van wreedheid — de Doctor weigerde voor den dag te koomen. — Ondertusfchen waren de poogingen van zeker ervaren Geneesheer, BRADY genaamd, van dit gelukkig gevolg, dat ik eindelijk wat begon te beteren. Dan fchoon ik door de meenigte der wonden geftaåg de hevigfte pijnen uitftond, en ik naauwlijks in eenige houding kon rusten; werd mijne fmert nog aanmerkelyk verzwaard, door de bekommering welke ik in mijnen Kaptein befpeurde. De braave man paste zelf mij op, en bewaakte mij nacht en dag; en door zijne zorgen, en de oplettendheid van den Geneesheer, geraakte ik in zestien of agttien dagen in ftaat, om het bedde te verlaaten. Al dien tijd, had men aan boord grootlijks om mij verlegen geweest, alzoø ik gewoon was, dagelijks de rivier op en neder te vaaren, om vlotten, en andere gedeelten onzer laading, en dezelve aan boord te bezorgen, wanneer de ftuurman ziek of afweezig was. — In omtrent vier weeken, was ik in ftaat om mijn werk weder te aanvaarden; en veertien dagen laater, wanneer wij onze laading ingenoomen hadden, maakten wij zeil naar Montferrat; alwaar wij in minder dan drie weeken, omtrent het einde van het jaar, aanlandden. — Hier mede eindigden mijne togten in het jaar 1764; — want ik verliet Montferrat niet weder, voor het begin des volgenden jaars.

VII. H O O F D S T U K.

Des Schrijvers tegenzin in de West-Indien. — Hij vormt ontwerpen, om zijne vrijheid te verkrijgen. — Zonderlinge teloorstelling, welke hem en den Kaptein in Georgien ontmoette. — Hij krijgt ten laatsten eene toereikende somme gelds bij een, om zijne vrijheid te koopen. — Hij wendt zich tot zijn' Meester, die het geld aanneemt, en hem zijn ontslag geeft, tot zijne groote blijdschap. — Hij gaat vervolgens, als een vrijman, aan boord van een der schepen van den Heer KING, en zeilt naar Georgien. — Bedriegerijen omtrent de vrijgemaakte Negers, als naar gewoonte. — Hij vertrekt van daar, naar Montferrat; en op deeze reize wordt zijn vriend de Kaptein ziek, en sterft.

ELKE dag bragt mij nu nader aan mijne vrijheid; en ik verlangde met ongeduld, om wederom zee te kiezen, ten einde gelegenheid te hebben om zoo veel gelds te winnen, dat ik die konde koopen. Het leed niet lang, of mijn wensch werd voldaan; want in het begin des jaars 1766. kocht mijn Meester eene andere floep, genaamd *the Nancy*, zijnde de grootste die ik ooit gezien hadde. Dit schip was ten deele gelaaden, en lag zeilree naar Philadelphia. Onze Kaptein had de keuze van drie schepen; en ik was zeer in mijn' schik, dat hij dit verkoos, 't welk het grootste was. Want een groot schip bevaaren-

de, had ik meerder ruimte, en konde eene grooter hoeveelheid goederen medeneemen. Dienvolgens, wanneer wij ons oud schip, *the Providence*, onttakeld, en de laading van de *Nancy* voltooid hadden — alzoo ik op vier vaatjes spek, die ik van Charlestown had medegebragt, bijkans driehonderd ten honderd gewonnen hadde, nam ik zoo veel mede als ik kon, vertrouwende op de Godlijke Voorzienigheid, om mijne onderneeming te begunstigen. Met deeze uitzichten, zeilde ik naar Philadelphia. — Op onze reis, niet verre van het land zijnde, werd ik voor de eerstemaal getroffen door het gezicht van eenige walvischen, hebbende nooit te vooren zulke groote zeegedrogtten gezien. Als wij op een' morgen nabij het land heen voeren, zag ik een' jongen walvisch, digt bij ons schip. Hij had omtrent de lengte van een roeifchuit; en volgde ons den ganfchen dag, totdat wij binnen de hoofden kwamen. — Wij landden behouden en vroegtijdig te Philadelphia aan; en ik verkocht mijne goederen aldaar, voornaamlijk aan de Kwakers. Deezen scheenen mij altijd zeer eerlijke en bescheiden menschen, en zochten mij nooit te bedriegen; zij stonden mij overzulks wel aan, en ik trachtte sedert altoos met hun te handelen, liever dan met anderen. — Op een' Zondag morgen, terwijl ik mij hier bevond, ter kerk willende gaan, kwam ik bij geval voorbij eene godsdienstige vergaderplaats (*). Dewijl de deuren open stonden,

[(*) Engelsch, a *Meeting-house*.]

den, en het huis vol volks was, wekte dit mijne nieuwsgierigheid, om er integaan. Binnen gekoomen zijnde, zag ik, tot mijne groote verwondering, een lang vrouwspersoon, in het midden der vergadering overeind staande, en spreekende met eene hoorbaare stem, doch het welk ik niet verstaan konde. Daar ik nooit te vooren iet diergelijks gezien hadde, stond ik een poos in 't rond te kijken, verwonderd op dit vreemd gezicht. Zoo draa het geëindigd was, nam ik de eerste gelegenheid waar, om aan een dier lieden aangaande deeze plaats en dit volk onderrechting te vraagen; en men zeide mij, dat zij Kwakers werden genoemd. Ik vroeg in het bezonder, wat die vrouw, die in het midden stond, gezegd hadde? doch niemand vond goed, mijnen weetlust ten dien opzichte te voldoen. Ik ging dan heen. — Kort daar op, terug keerende, kwam ik bij eene kerk, welke opgepropt van volk was, ook was het kerkhof vol, en een aantal menschen waren zelfs op ladders geklommen, om door de vensters heen te zien. Dit kwam mij gansch vreemd voor, dewijl ik nooit, het zij in Engeland, of in de West-Indien, de kerken zoo vol volks gezien hadde. Ik nam derhalven de vrijheid, om aan eenigen van die menschen te vraagen, wat dit toch beteekende? en men antwoordde mij, dat de Eerwaardige GEORGE WHITEFIELD aldaar predikte. Ik had dikwijls van dien man gehoord, en gewenscht hem te moogen zien en hooren, doch had daar nooit gelegenheid toe gehad. Ik wilde derhalven nu mijne nieuwsgie-

gierigheid voldoen, in hem te zien, en drong door de meenigte heenen. In de kerk gekoomen zijnde, zag ik dien godvruchtigen man de menschen met den grootsten ernst en ijver vermaanen, terwijl hij zoo sterk zweette, als ik ooit in mijne slaavernij te Montferrat gedaan hadde. Ik was hier gevoelig door getroffen; het baarde mij verwondering, dat ik nooit een' Leeraar met diergelijk een' ernst en vuur had zien spreken, en ik kon nu eenigszins de reden gissen, waarom het getal hunner hoorderen doorgaands zoo gering is.

WANNEER wij hier onze laading ontscheept, en eene nieuwe ingenoomen hadden, verlieten wij anderwerf dit vruchtbaar land, om den koers naar Montferrat te wenden. Ik was in mijnen handel tot hier toe zoo gelukkiglijk geslaagd, dat ik dacht, als wij weder te Montferrat kwamen, genoeg te zullen hebben om mijzelven vrijtekoopen. Dan zoo draa ons schip aldaar aanlandde, kwam mijn Meester aan boord, en gaf bevel, dat wij naar St. Eustatius zouden zeilen, aldaar onze laading losfen, en voords naar Georgien vaaren. Dit stelde mij in mijne verwachting geheel teloor. Doch, bedenkende, als gewoonlijk, dat het toch vruchtloos was, zich tegen de besluiten der Voorzichtigheid te willenaankanten, onderwierp ik mij, zonder morren, en wij vertrokken naar St. Eustatius. Na onze laading aldaar ontscheept te hebben, namen wij eene leevende vragt in — dus noemt men eene laading
flaa-

flaaven. — Hier verkocht ik mijne goederen taa-
 melijk wel. Dan, geene gelegenheid op dit klein
 eiland hebbende, om al mijn geld tot zoo veel
 voordeel uitteleggen, als op andere plaatsen, be-
 steedde ik slegts een gedeelte van het zelve, en
 bragt het overige zuiver mede. — Wij begaven
 ons dan van hier naar Georgien. En ik was blijde
 toen wij daar kwamen, schoon ik, uit hoofde
 van de ontmoeting welke mij laatst te Savannah
 overkoomen was, niet veel reden had, om ge-
 noegen in die plaats te scheppen; maar ik ver-
 langde om weder naar Montferrat te keeren, en
 mijzelven vrijtekoopen, waar toe ik hoopte, bij
 mijne terugkoomst in staat te zijn. Zoo draa wij
 hier aankwamen, ging ik mijnen zorgvuldigen
 Arts, den Heer BRADY bezoeken, en betuigde
 hem op alle moogelijke wijze mijne gevoelige er-
 kendtenis, voor zijne zorg en oplettendheid, in
 mijn voorig ongeval mij betoond.

ALHIER zijnde, bejegende den Kaptein en mij
 een zonderling vreemd geval, waar door wij
 beide in eene opgevatte verwachting grootlijks
 teloor gesteld werden. Een zilverfimid, dien wij,
 op eene onzer voorige reizen, van elders hier
 gebragt hadden, kwam met den Kaptein over-
 een, om met ons naar de West-Indien te vaa-
 ren, en beloofde tevens den Kaptein eene aan-
 zienlijke somme gelds, voorgeevende, eene be-
 zondere genegenheid voor hem te hebben opge-
 vat, en zijnde, zoo wij meenden, zeer rijk. Dan
 terwijl wij hier vertoefden, om ons schip te
 laa-

Jaaden, werd die man, in een huis alwaar hij werkte, onpaslijk, en binnen eene week tijds, zeer ziek. Naar maate zijne ziekte toenam, sprak hij bij herhaaling, van aan den Kaptein te geven het geen hij hem beloofd hadde; zoo dat de Kaptein, bij het overlijden van dien man — die noch vrouw noch kinderen had — iet groots verwachtte. Hij bezocht hem zeer dikwijls, en paste hem meenigmaal op, bij dag en bij nacht: Veeltijds ging ik, op begeerte van den Kaptein zelve, mede, om hem te bezoeken; vooral, toen de waarschijnlijkheid van herstel begon te verdwijnen. En tot vergelding van mijne moeite, beloofde de Kaptein mij tien pond Sterlings, indien hij 's mans erfgenaam was. Ik dacht, dit zou mij wel te stade koomen; schoon ik ten naasten bij gelds genoeg had om mijne vrijheid te koop, wanneer wij de reis naar Montferrat gelukkig volbragten. Met dit uitzicht, besteedde ik meer dan agt ponden van mijn geld, aan een pak zeer fijne kleeding, om den dag mijner vrijwording, welke, zoo ik hoopte, thands nabij was; te vieren. Wij voeren voort, met dien man optepasen, en waren bij hem, zelfs op den laatsten dag van zijn leven, tot laat in den avond, wanneer wij ons aan boord begaven. Nadat wij te bedde gegaan waren, omtrent twee uur na middennacht, werd de Kaptein geroepen, en hem bericht, dat de man overleeden was. Hij kwam hier op bij mijn bed, maakte mij wakker, en zeide mij zulks; begeerende dat ik zou opstaan, licht ontsteeken, en aanstonds met hem medegaan.

Ik

Ik zeide, dat ik zeer slaaperig was, en wenschte dat hij iemand anders wilde medeneemen; of anders, dewijl de man toch dood was, en geene verdere oppassing behoefde, dat hij alles wilde laten blijven tot den morgen. „Neen, neen”, zeide hij, „wij moeten het geld nog deezen nacht hebben, ik kan niet wachten tot morgen; „daarom, laat ons gaan!” Ik stond dan op, ontstak licht, en wij beide gingen heen, en vonden den man dood. De Kaptein zeide, hij wilde hem eene deftige begraavenis geeven, uit erkentenis van den beloofden schat. Hij verzocht vervolgens, dat alles, wat den overleedenen toebehoord hadde, zou voorgebragt worden. Onder anderen, was er een nest koffertjes, waar van hij, geduurende 's mans ziekte, den sleutel bewaard had. Als deezen gebragt werden, openen wij dezelve met geene kleine gretigheid en verwachting; en vermids er een groot aantal in elkanderen waren, namen wij ze met veel ongeduld uit een. Ten laatsten kwamen wij aan het kleinste, en het zelve geopend hebbende, vonden wij het vol papieren, welken wij dachten bankbriefjes te zijn. Op het gezicht daar van, sprongen onze harten op van vreugd! en de Kaptein, in de handen klappende, riep uit: „God, dank! hier is het!” Maar als wij het koffertje opnamen, en den vermeenden schat, en de langverwachte ervenis begonden te doorzoeken — helaas! helaas! hoe onzeker en bedriegelijk zijn alle menschlijke zaaken! — wat vonden wij? — Terwijl wij waanden het wezen te omhelzen,

gree-

greepen wij naar een ijdel niet! Het gansche be-
loop van het geen in de koffertjes gevonden werd;
bedroeg één en een halven dollar! en 's mans ge-
heele nalaatenschap was niet toereikende, om zij-
ne doodkist te betaalen! Onze schielijke en hoog-
gaande blijdschap, werd nu vervangen door eene
plotslijke, en niet min gevoelige spijt; en mijn
Kaptein en ik, maakten een wijl eene zeer be-
lagchelijke figuur — afbeeldfels van droefheid en
teloorstelling! Wij gingen heen, niet weinig be-
schaamd en verlegen, en lieten den dooden, zoo
goed hij konde, voor zichzelveu zorgen, daar
wij, om niets, zoo veel zorg voor hem gedraa-
gen hadden in zijn leven.

WIJ gingen wederom onder zeil naar Mont-
ferrat, en kwamen behouden aldaar aan; doch
zeer te onvreden, over onzen vriend den zilver-
fmid. — Toen wij het schip ontladden hadden,
en ik mijne koopmanschap verhandeld had, vin-
dende mij bezitter van omtrent zeven en veertig
ponden Sterlings, pleegde ik raad met mijnen
trouwen vriend den Kaptein, hoe ik best te werk
gaan zoude, om mijnen Meester het geld voor
mijne vrijheid aantebidden. Hij zeide mij, dat ik
op zekerer morgen, wanneer hij en mijn Mees-
ter te saamen aan het ontbijt zouden zijn, aldaar
moest koomen. Ik ging dienvolgens op den
bepaalden morgen derwaards, en vond er den
Kaptein, zoo als hij gezegd hadde. Binnen tree-
dende, maakte ik mijne pligtpleeging aan mijn'
Meester, en, met mijn geld in mijne hand, en
vee.

veele angsten in mijn hart — bad ik hem, te willen gedenken aan zijn gegeven woord, toen het hem behaagde, mij mijne vrijheid te beloo- ven, zoo draa ik in staat zou zijn om die te koo- pen. Decze taal schein hem wat verlegen te maaken. Hij begon te aarfelen. En op dien oogeblik ontzonk mij het hart. „Hoe”, zeide hij! „u uwe vrijheid geeven! Waar hebt gij het „geld gehaald? Hebt gij veertig pond Sterlings „vergaderd?” — „Ja, Mijn Heer”, was mijn antwoord. — Hij zeide: „Hoe hebt gij het „gekreegen?” — Ik antwoordde: „Op eene „zeer eerlijke wijze”. — Daar op zeide de Kap- tein, dat hij wist, dat ik het geld op eene eerlijke wijze, en door veel vlijt en nijverheid, gewon- nen hadde, en dat ik ongemeen spaarzaam was. Waar op mijn Mcester zeide, dat ik veel gaau- wer geld konde winnen dan hij, en dat hij mij die belofte niet gedaan zou hebben, indien hij ge- dacht had, dat ik het geld zoo ras zou gewonnen hebben. — „Koom, koom, ROBERT”, zeide mijn waardige Kaptein, hem op de schouder klop- pende, „koom, ROBERT — dit was zijn naam — „mij dunkt, gij moest hem zijne vrijheid „geeven. Gij hebt uw geld zeer voordeelig uit- „gezet; gij hebt er al dien tijd goede rente van „getrokken, en zie hier nu eindelijk de hoofd- „som weder. Ik weet, dat GUSTAVUS meer „dan honderd pond jaarlijks voor u gewonnen „heeft; en hij zal uw voordeel blijven beharti- „gen, want hij wil u niet verlaten. Koom „ROBERT, neem het geld aan”. — Hier op

N

zei-

zeide mijn Meester, dat hij niet minder wilde zijn dan zijn woord; en het geld aanneemende, zeide hij tot mij: „Gaa naar de Sekretarij (*), en „verzoek den Sekretaris, dat hij uwen Ontslag-„brief opmaake”. — Deze woorden van mijn Meester, waren mij als eene stem uit den hemel! Al mijn angst en bedeesdheid veranderden oogenbliklijk in onuitspreekbaare vreugd. Ik boog mij met diepen eerbied neder, onbekwaam om de aandoeningen van mijn hart uittedrukken, dan door traanen; terwijl mijn oprechte vriend, de braave Kaptein, ons beiden, met zonderlinge blijken van innig genoeg, gelukwenschte. Zoo draa de eerste verrukkingen van vreugd een weinig bedaard waren, en ik mijne dankbetuigingen aan deeze mij waarde vrienden, op de beste wijze die mij mogelijk was, gedaan hadde, rees ik op, met een hart vol hefde en eerbied, en verliet de kamer, om, volgens het heuglijk bevel van mijn Meester, mij naar de Sekretarij te begeeven. — Uit het huis gaande, gedacht ik aan de woorden des Dichters, in den CXXVI. Psalm, en loofde in mijn hart dien GOD, op wien ik vertrouwde. De woorden van dien Psalm waren mij meenigvuldige maalen in de gedachten, van den tijd af, dat ik te Deptford gewelddadig wechgevoerd was; en thands zag ik die, zoo mij docht, in mij vervuld en bewaarheid. Mijn geest was als in verrukking, terwijl ik heenen vloog naar de Sekretarij; en ik kon, met den Apostel PETRUS —
wiens

(*) [Engelsch, *the Register Office.*]

wiens verlossing uit de gevangenis zoo schielijk en ongewoon was, dat hij meende in een gezicht te zijn — bezwaarlijk gelooven dat ik waakte. Hemel! wie kan zich verbeelden, wat ik op dien oogenblik gevoelde! geen overwinnend Held, ten midden van zijne zeegepraal! — geene tedere moeder, die haar lang verlooren kind wederkrijgt, en aan haaren boezem drukt! — geen afgezwogde en uitgehongerde zeeman, op het bereiken der langgewenschte reê! — geen minnaar, wanneer hij het dierbaar voorwerp zijner liefde, na lang en smertlijk afzijn, in zijne armen mag omhelzen! — Alles in mijn binnenste was ontroerd, verbijs-terd! Ik was als bedwelmd! Mijne voeten raakten naauwlijks den grond! zij waren door de blijdschap als gevleugeld! IJder eenen wien ik ontmoette, vertelde ik mijn geluk, en ik vergat niet, de deugd van mijnen beminnelijken Meester en Kaptein uittebazuin.

AAN het Kantoer der Sekretarij gekoomen zijnde, berichtte ik den Sekretaris van mijne zaak; waar op hij mij gelukwenschte, en zeide, dat hij mijnen Ontslagbrief voor de helft van den prijs, zijnde een guinje, zoude opmaaken. Ik bedankte hem voor zijne goedgunstigheid; en den brief ontvangen en betaald hebbende, spoedde ik mij naar mijn' Meester, om hem denzelven te laaten onderteekenen, opdat ik volkomen vrij mogt zijn. Hij teekende dan ook mijnen Ontslagbrief den zelfden dag; zoo dat ik, die des morgens nog slaaf was, en sidderde op den wenk van

cen' ander, nog voor den avond mijn eigen meester, en volmaakt vrij was! Mij docht, dit was de gelukkigste dag, dien ik ooit beleefd hadde; en mijne vreugd werd nog vergroot, door de gelukwenschingen en zegenbeden der zwarten, bezonder van de ouden onder hun, voor welken ik altoos eene innige liefde en achting in mijn hart gekoesterd hadde.

NAARDIEN de vorm van mijnen Ontslagbrief iet besonders behelsde, en de volstrekte magt en heerschappij doet zien, welke de eene mensch zich over den anderen aanmaatigt; zij het mij vergund, denzelven in zijn geheel onder het oog mijner Leezers te brengen.

„ MONTFERRAT. — Allen den geen en tot
 „ wien deeze tegenwoordige koomen zal, wensch
 „ ik, ROBERT KING, uit de Parochij van St.
 „ *Anthonij*, op het gemelde eiland, en koopman,
 „ alle heil! Het zij eenen ijder kennelijk, dat ik,
 „ de voorgemelde ROBERT KING, om en voor
 „ de somme van zeventig ponden, gangbaare
 „ munt op het gemelde eiland, aan mij in han-
 „ den betaald, ter vrijkoop ing van eenen Neger-
 „ slaaf, met naame GUSTAVUS VASSA; den-
 „ zelve n Neger slaaf GUSTAVUS VASSA, hebbe
 „ ontslaagen, losgelaaten, vr ank en vrij gemaakt,
 „ gelijk ik denzelven ontslaa, loslaate, en vr ank
 „ en vrij maake bij deezen, voor altoos; geeven-
 „ de, verleenende, en afstaande bij deezen aan
 „ den

„ den gemelden GUSTAVUS VASSA, alle recht,
„ magt, heerschappij, gezag, en eigendom,
„ welken ik als Heer en Meester over den voor-
„ gemelden GUSTAVUS VASSA gehad hebbe,
„ of thands hebbe, of op eenigerlei wijze in het
„ toekomende over den gemelden Neger zou
„ kunnen hebben, voor altoos. Ter getuige-
„ nisse hier van, hebbe ik, de bovengemeide
„ ROBERT KING, deeze tegenwoordige met
„ mijne eigen hand onderteekend, en mijn zegel
„ aan dezelve gehecht, deezen tienden dag van
„ Julij, in het jaar onzes Heeren eenduizend ze-
„ venhonderd zes en zestig”.

„ ROBERT KING”.

„ Geteekend, gezegeld, en uitgegeeven,
„ in tegenwoordigheid van TERRYLE-
„ GAY, te Montferrat”.

„ Deeze Ontslagbrief is van woord tot woord
„ geregistreerd, deezen elfden dag van Ju-
„ lij, 1766, *in liber D.*

„ TERRYLEGAY, Sekretaris”.

BINNEN weinige stonden, hoorde ik mij van
blanken en zwarten benoemen met eenen nieuwen
naam, welke mij de begeerlijkste was in de wee-
veld — t. w. VRIJMAN. En op het feest dat ik
gaf, maakte mijn sijn blaauw Georgisch pakje,
zoo mij docht, geene onverschillige vertooning.
Eenigen onder de zwarte meisjes, die wijleer zich

op een' afstand hielden, scheenen minder trotsch, en begonden mij vriendlijker aantezien. Doch mijne genegenheid en uitzichten bleeven steeds op Londen bepaald; alwaar ik hoopte eerlang te zullen weezen. — Mijn waardige Kaptein, en mijn gewezen Meester, vindende dat mijne neiging zich uitstrekke om naar Londen te gaan, zeiden tot mij: „ Wij hoopen niet dat gij ons verlaaten „ zult, maar bij onze schepen zult blijven”. Hier maakte mij de dankbaarheid neêrslagtig; en niemand, dan die een edelmoedig hart in zijnen boezem draagt, kan oordeelen over het geen ik gevoelde, daar ik worstelen moest, tuschen mijne genegenheid, en mijn' pligt. Dan, niettegenstaande mijne begeerte om te Londen te zijn, antwoordde ik beleefdlijk mijnen weldoeneren, dat ik op het schip zou vaaren, en hen niet verlaaten. En van dien dag af, kwam ik aan boord, als bevaaren matroos, op zesendertig [Engelsche] schellingen 's maands, behalven het geen ik daar beneven konde winnen. Mijn oogmerk was, een paar reizen te doen, enkel om mijne geëerde Meesters genoeg te geeven; doch ik besloot, om het volgend jaar, indien het God behaagde, Engeland weder te gaan zien, en mijn' ouden Meester, Kaptein PASCAL, die mij geduuriglijk in gedachten was, te verrasfen. Want ik behield nog liefde voor hem, ondanks zijne behandeling omtrent mij; en het denkbeeld streelde mij, wanneer ik mij voorstelde, wat hij zeggen zoude, als hij zag wat de HEER in zoo kort een' tijd aan mij gedaan hadde, in plaats van — gelijk hij

mis-

misfchien vastfelde — onder het wrede juk van den een' of anderen Planter te zwoegen. Met zulke zoete droomen vermaakte ik mij dikwijls, en kortte den tijd, totdat ik terug keerde.

THANDS, als in mijnen oorspronglijken vrijen Afrikaanſchen ſtaat herſteld, begaf ik mij, na alles tot de reize gereed gemaakt te hebben, aan boord van *the Nancy*. Wij gingen onder zeil, naar St. Eustatius; en na weinig tijds, met zacht weder en kalme zee, bereikten wij dat eiland. Wij namen aldaar spoedig onze laading in, en zetteden de reize voort naar Savannah, in Georgien, alwaar wij in Oogstmaand 1766. aankwamen. — Terwijl wij ons hier bevonden, was ik gewoon, met barken de rivier optevaaren, om koopgoederen te haalen. In dit werk beezig zijnde, zagen wij ons dikwerf omringd van Alligators, [een foort van krokodillen,] die zeer meenigvuldig zijn op deeze kust. Meer dan eens heb ik verſcheiden van dezelve gefchooten, wanncer zij zoo gereed waren om in onze barken te koomen; het welk wij ſomtjids niet dan met moeite konden beletten, en ons groote vrees aanjaagde. Ik zag in Georgien een' jongen leevenden Alligator verkoopen, voor zes ſtuivers.

GEDUURENDE ons verblijf alhier, gebeurde het op een' avond, dat een ſlaaf, behoorende aan den Heer READ, een koopman te Savannah, digt bij ons ſchip kwam, en mij zeer kwaalijk begon te handelen. Ik verzocht hem, met al het

geduld dat ik magtig was , van mij aftelaaten ; want ik wist , dat hier ter plaatse voor een' vrijen Neger weinig of geen recht was. Doch de knaap , in stede van naar mijnen raad te luisteren ; ging voort , met mij te schelden en te beschimpen , en dorst mij zelfs slaan. Toen werd de drift mij meester , en ik viel op hem aan , en roste hem wakker af. Des anderendaags morgens , kwam zijn Meester bij ons aan boord — want wij lagen dicht aan de kaai — en eischte , dat ik aan land zou koomen , zeggende , dat hij mij de stad in 't ronde zou laten geesfelen , omdat ik zijnen Neger geslaagen had. Ik zeide , dat hij mij beledigd , en mij het eerst getergd hadde , door mij te slaan. Ik had ook mijnen Kaptein dien morgen de gansche zaak verhaald , en hem verzocht , met mij bij den Heer READ te willen gaan , om kwaade gevolgen te voorkomen. Doch hij had gezegd , dat dit niets beteekende , en indien de Heer READ er iets van zeide , hi het met hem zoude afmaaken ; en begeerde voords , dat ik aan mijn werk zoude gaan , zoo als ik dan deed. De Kaptein , die aan boord was toen de Heer READ kwam , zeide hem , dat ik een vrijman was. En toen de Heer READ hem verzocht , mij overteleveren , zeide hij , dat hij van de zaak niets wist. Dit verwonderde en verschrikte mij ; en ik dacht , dat het beter voor mij zijn zoude , te blijven waar ik was , dan aan land te gaan , en zonder rechter of verantwoording , de stad rond gegeesfeld te worden. Ik weigerde derhalven van
 boord

boord te gaan; en de Heer READ ging heen, zweerende dat hij met alle de konstapels der stad op mij af zoude koomen, want dat hij mij uit het schip wilde hebben. Als hij heen gegaan was, dacht ik bij mijzelven, dat deeze bedreiging wellicht, tot mijne finert, maar al te slijpt zou vervuld kunnen worden; en in deeze gedachte werd ik gesterkt, zoo door de meenigvuldige mishandelingen, die ik omtrent vrije Negers had zien begaan, als uit zeker geval, dat hier niet lang te vooren gebeurd was. Er was, naamlijk, een vrije zwarte, zijnde een timmerman, mij wel bekend, die, omdat hij aan een' Heer, voor wien hij werkte, gevraagd had om zijn verdiende arbeidsloon, in de gevangenis werd gesmeeten; en daar na werd dees onderdrukte man uit Georgien wechgezonden, op valsche beschuldigingen, dat hij voorneemends geweest was, het huis van dien Heer in brand te steeken, en met deszelfs slaaven doortegaan. Ik was derhalven zeer verlegen, en grootlijks bekommerd, dat ik ten minsten de geesfeling niet ontgaan zoude. Ik schroomde boven alles het denkbeeld van geesfeld te worden, alzoo ik nooit in mijn leven de teekenen van eenig geweld van dien aart gedraagen hadde. Op dien oogenblik werd mijne ziel door woede bevangen, en ik besloot, mij te verweeren tegen elk, die mij met geweld zou aanranden, of onverhoord mij als een' misdaadiger zou willen behandelen; want ik wilde liever sterven als een vrijman, dan mij door schurken te laten geesfelen, en mijn bloed te laten storten als een slaaf.

De Kaptein, en anderen, voorzigtiger dan ik, raadden mij, spoed te maaken, en mijzelven te verbergen; want, zeiden zij, de Heer READ is een onhandelbaar mensch, en zal draa met konstapels aan boord koomen, om u te haalen. In het eerst weigerde ik aan deezen raad gehoor te geeven, voorneemends zijnde, mij te verdedigen. Dan eindelijk, door den sterken aandrang van den Kaptein, en van den Heer DIXON, bij wien hij gehuisvest was, overgehaald, begaf ik mij naar het huis van den Heer DIXON, staande een weinig buiten de stad, op eene plaats genaamd Yea-ma-chra. Naauwlijks was ik vertrokken, of de Heer READ kwam met de konstapels aan boord, om mij te haalen. Men doorzocht het gansche schip; en mij niet vindende, zwoer hij, mij in handen te willen krijgen, dood of leevend. Ik bleef vijf dagen in dat huis verborgen. Dan het goed getuigenis welk mijn Kaptein altoos van mij gaf, gelijk ook de voorspraak van eenige andere Heeren bij wien ik bekend was, verwekte mij eenige vrienden. Eindelijk zeiden sommigen tot mijn' Kaptein, dat hij niet wel deed, mij dus te laten mishandelen, en dat zij mij zouden reddden, en mij bezorgen aan boord van een ander schip. Hier op begaf mijn Kaptein zich aanstonds naar den Heer READ, en zeide hem, dat sedert ik van het schip afgegaan was, zijn werk had moeten stilstaan, en dat men met het laaden niet voortgaan konde, dewijl hij en de stuurman onpafelijk waren; en, naardien ik gewoon was de zaaken aan boord voor hem te beschikken, mijn af-

afzijn de reis moest vertraagen, en dienvolgens voor den Reeder tot nadeel strekken; hij verzocht hem derhalven, mij alles te vergeeven; er bijvoegende, dat hij, in alle de jaaren die ik bij hem geweest was, nooit eenige klagte over mij gehoord hadde. Na herhaalde verzoeken, zeide de Heer READ eindelijk: „Dat hij dan ter „helle vaarc! ik zal mij niet meer met hem be- „moeien”. Daar op kwam de Kaptein aanstonds bij mij, en verhaalde mij, hoe gelukkig de zaken zich geschikt hadden; begeerende, dat ik nu aan boord zoude gaan. Eenigen van mijne andere vrienden vroegen hem, of hij den magtbrief uit de handen der konstapels gekreegen hadde? Waar op de Kaptein zeide, Neen. Zij wilden derhalven, dat ik in huis zoude blijven, en zeiden, dat zij mij vóór den avond op een ander schip zouden bestellen. De Kaptein, dit hoorende, werd als verbijsterd. Hij liep aanstonds heen, om den magtbrief te haalen; en na alle moogelijke moeite aangewend te hebben, gelukte het hem eindelijk, denzelven uit de handen mijner vervolgers te krijgen; doch ik moest alle de kosten betaalen. Ik betuigde voords mijnen dank aan alle mijne vrienden, voor hunne gunstige zorg en oplettendheid; en begaf mij aan boord, en tot mijn werk, waar aan ik nooit gebrek hadde.

Wij moesten in haast onze laading vol maaken, en zouden twintig stuks hoornvee naar de West-Indien medeneemen, alwaar dit een zeer
voor-

voordeelig artikel van koopmanschap is. Om mij in den arbeid aantemoedigen, en den tijd dien ik verlooren had, eenigszins te vergoeden, beloofde mij de Kaptein de vrijheid, om twee osfen voor mijne rekening medeteneemen; en dit deed mij met verdubbelden ijver werken. Zoo draa ik de laading volbragt hadde; waar in ik genoodzaakt was, boven mijn eigen werk, ook dat van den stuurman waarteneemen — en de osfen gereed stonden om aan boord te koomen, verzocht ik den Kaptein verlof, om volgens afspraak, er twee voor mij te gaan koopen. Dan, tot mijne groote verwondering, gaf hij mij ten antwoord, dat er geen plaats voor was. Ik verzocht hem dan, mij toetelaaten, er één' medeteneemen. Doch hij zeide, dat het niet weezen kon. Ik was over deeze behandeling zeer te onvreden, en zeide hem, dat ik niet verwacht hadde, dat hij mij dus zou bedriegen, en dat ik niet gunstig denken konde van iemand, die in staat was om zijn gegeeven woord te breeken. Na eenige redenwisselingen hier over, gaf ik hem te verstaan, dat ik voornemens was, het schip te verlaaten. Dit scheen hem zeer te treffen. En onze stuurman, die heel ziekelijk was geweest, en wiens werk lang door mij was waargenoomen, raadde hem, mij te overreeden om te blijven. In gevolge hier van, sprak hij mij zeer vriendlijk aan, deed mij veele schoone beloften, en zeide, dat dewijl de stuurman zoo ziekelijk was, hij mij niet konde misfen, en daar de veiligheid van schip en laading veelszins op mij berustte, hij derhalven
hoop-

hoopte, dat ik het geen tusfchen hem en mij was voorgevallen, ten besten zou willen duiden, en zwoer, dat hij, zoo draa wij in de West-Indien kwamen, alles zoude vergoeden. Ik bewilligde dan, bij hem te blijven, en mijn werk te doen als vooren. — Kort daar op, als de osfen zouden ingefcheept worden, liep een derzelven op den Kaptein aan, en ftiet hem zoo geweldig tegen de borst, dat hij de gevolgen daar van, tot den laaftten oogenblik zijns levens gevoelde. — Ten einde mij eenige vergoeding te doen van zijne handelwijze ten aanzien van de osfen, drong de Kaptein mij nu zeer fterk, om eenige kalkoenen, en ander gevogelte, medeteneemen, en gaf mij vrijheid, om er zoo veelen te koopen als ik eenigszins aan hoord konde bergen. Doch ik zelde hem, dat hij wel wist, dat ik te vooren nooit kalkoenen medegenoomen had, dewijl ik die altijd voor zulke tedere vogels had aangezien, dat zij het vervoeren over zee niet verdraagen konden. Hij hield echter aan, dat ik er voor ditmaal eenigen zoude koopen; en, het geen mij allermeeft verwonderde, hoe meer ik er tegen was, zoo veel te meer drong hij mij, om ze te neemen, zoo verre zelfs, dat hij alle fchade die ik er bij lijden zou, voor zijne rekening nam. Ik liet mij dan overhaalen; doch vond dit zeer vreemd, alzoo hij nooit gewoon was geweest aldus met mij te handelen. Uit aanmerking hier van, en omdat ik van mijn papieren geld niet wel op eene andere wijze gebruik konde maaken, befloot ik, er vier dozijn medeteneemen. Ik was echter zoo

onvergenoegd over de kalkoenen , dat ik voor-
nam , naar dien oord , of met deezen Kaptein ;
niet meer te vaaren ; en ik was zeer beducht , dat
mijne vrije reis de slegtste zijn zou , welke ik ooit
gedaan hadde .

Wij gingen eindelijk onder zeil , naar Mont-
ferrat . — De Kaptein en stuurman hadden bei-
de , toen wij in zee staken , over onpasfelijkheid
geklaagd , en naar maate wij voordzeilden , werd
het arger met hun . Het was nu omtrent Slagt-
maand ; en wij hadden niet lang op zee geweest ,
of wij begonden hevige noorder vlaagen , en on-
stuimige zeen te krijgen — en binnen zeven of
agt dagen , scheelde het weinig , of alle de osfen
waren verdronken ; en vier of vijf derzelven stier-
ven . Ons fchip , welk in het eerst niet digt was
geweest , was zulks thands nog minder ; en fchoon
wij in het geheel maar negen man fterk waren —
daar onder begreepen vijf matroozen , en ik zelf ,
waren wij echter genoodzaakt , elk half uur of
drie kwartier aan de pompen te ftaan . De Kap-
tein en de stuurman kwamen zoo dikwijls op het
dek als zij konden , het welk nu maar zelden was :
want zij verzwakten zoo fpoedig , dat zij , geduu-
rende de gansche reis , niet boven vier- of vijf-
maal in ftaat waren om waarneemingen te doen .
De gansche zorg van het fchip , rustte derhalven
alleen op mij ; en ik was verpligt , het enkel te
bestuuren door voorige ondervinding , alzoó mij
de noodige kunde ontbrak , om op de ftreek van
het kompas te zeilen . Het fpeet den Kaptein nu
ge-

geweldig, dat hij mij de Zeevaartkunde niet had geleerd, en hij beloofde plegtig, dat zoo hij ooit weder tot gezondheid hersteld wierd, hij zulks niet zoude nalaaten. Dan, binnen het verloop van zestien of zeventien dagen, nam zijne ziekte zoo sterk toe, dat hij genoodzaakt was het bedde te houden; blijvende echter, tot het laatste toe, volkomen bij zijn verstand, en steeds het belang van zijnen Reeder ter harte neemende. Want dees braave en goedhartige man, betoonde zich altijd zeer bezorgd, voor het geen hem toevertrouwd was. Wanneer dees waarde vriend den dood voelde naderen, riep hij mij bij mijnen naam; en als ik bij hem kwam, vroeg hij mij — als met den laatste adem op de lippen — of hij mij ooit beleedigd had? — „God bewaare mij „van zulks te denken”, antwoordde ik; „ik „zou het ondankbaarste schepsel zijn, jegens den „besten weldoener”. Terwijl ik dus, bij zijn bed gezeten, mijne toegenegenheid en droefheid uitdrukte, gaf hij, zonder één woord meer te spreken, den geest. Den volgenden dag bevalen wij zijn lijk aan de diepte. IJder die aan boord was, had deezen man lief, en betreurde zijnen dood; doch ik was er uitermaate over aangedaan, en ondervond nu, dat ik zelf niet geweeten had de kracht mijner genegenheid tot hem, dan na zijn verscheiden. Indedaad, ik had alle reden om sterk aan hem verkiefd te zijn; want, behalven dat hij in 't algemeen vriendlijk, spraakzaam, edelmoedig, getrouw, goedaartig, en oprecht was, was hij voor mij een vriend en een vader.

En

En indien het der Voorzienigheid behaagd hadde, hem maar vijf maanden vroeger wechteneemen, ik geloof waarlijk, dat ik mijne vrijheid niet zou verkreegen hebben, toen ik die bekwam, en het is niet onwaarschijnlijk, dat ik dezelve naderhand tot geenen prijs zou hebben kunnen verkrijgen.

Den Kaptein overleeden zijnde, kwam de stuurman op het dek, en deed eenige waarnemingen, zoo goed hij konde, doch te vergeefs. Na verloop van eenige dagen, werden de weinige overgebleeven osfen dood gevonden. Doch de kalkoenen die ik hadde, ofschoon op het dek geplaatst, en blootgesteld aan zoo veel nat en onstuimig weder, voeren wel; en toen ik dezelve naderhand verkocht, won ik er bijkans driehonderd ten honderd op. Dus bleek het bij de uitkomst, dat het gelukkig voor mij was, de bedoelde osfen niet gekocht te hebben, want zij zouden waarschijnlijk, zoo wel als de anderen, gestorven zijn; en ik kon niet nalaten, deeze, anders geringe omstandigheid, aantemerkten als een bijzondere beschikking der Godlijke Voorzienigheid, welke mijne dankbaarheid eischte.

De zorg voor het schip nam nu al mijnen tijd in, en vereischte mijne ingespannen oplettendheid. Daar wij thands buiten de veranderlijke winden waren, vleide ik mij, de eilanden te kunnen bezeilen. Ik hield mij verzekerd, dat ik recht op Antigua aan hield, het welk ik, als het naast
bij

bij zijnde, wenschte te bereiken. En binnen negen of tien dagen, kwamen wij, tot onze groote blijdschap, aan dat eiland; en den volgenden dag, landden wij behouden te Montferrat aan. — Veel en stonden verbaasd, dat ik het schip in begeerde haven gestuurd hadde; en thands kreeg ik een' nieuwen naam — en werd *Kaptein* genoemd! Dit streelde mij niet weinig; en het kittelde mijnen hoogmoed, den grootsten. eernaam te draagen, welke hier ter plaats aan eenigen vrijman gegeven werd. — Toen de dood van onzen Kaptein ruchtbaar werd, werd hij door allen die hem gekend hadden zeer betreurd; want hij was een man, die eene algemeene achting hadde. Ten zelfden tijd, ging de roem van den zwarten Kaptein niet verlooren; want het gelukkig volbrengen deezer reis, vermeerderde niet weinig de toegenegenheid mijner vrienden.

VIII. H O O F D S T U K.

*De Schrijver, om den Heer KING genoeg te geven, besluit, om andermaal, met een van deszelfs schepen, naar Georgien te reizen. — Er wordt een nieuwe Kaptein aangesteld. — Zij gaan onder zeil, en neemen een' nieuwen koers. — Drie merkwaardige droomen. — Het schip stoot op de banken van Bahama, en wordt verbrijfeld; doch het volk wordt, voornaamlijk door toedoen van den Schrijver, behouden. — Hij begeeft zich met den Kaptein, in een' kleinen boot, op zee, om naar een schip uittezien. — Hun uiterste nood. — Ontmoeten een sloopje. — Zeilen naar Providence. — Worden andermaal door een' vervaarlijken storm be-
loopen, en raaken in nood. — Koomen te New Providence. — De Schrijver zeilt, na eenig ver-
toevens, van daar naar Georgien. — Ontmoet wederom storm, en is genoodzaakt terug te keeren, om te herstellen. — Koomt in Georgien aan. — Ontmoet nieuwe bedriegerijen. — Twee blanken zoeken hem voor slaaf te verkoopen. — Verricht den lijkdienst, bij eene begraavenis. — Vertrekt van Georgien, en zeilt naar Martinique.*

DAAR ik thands, door den dood van mijnen Kaptein, van mijn' grooten weldoener en vriend' verstookten was, had ik weinig reden, om mij langer in de West-Indien optehouden, dan alleen mijne dankbaarheid aan den Heer KING;
waar

waar van ik mij echter taamelijk wel meende gekweeten te hebben, door het behouden thuisbrengen van zijn fchip, en het overleveren van dezelfs laading, naar zijn genoegen. Ik begon dan te denken, om dit Weerelddeel, waar van ik federt lang wars geworden was, te verlaaten, en naar Engeland, alwaar mijn hart altijd geweest was, terug te keeren. Dan de Heer KING verzocht mij, met den fterkften aandrang, om op zijn fchip te blijven; en hij had zoo veel aan mij gedaan, dat ik mij buiten ftaat vond, om zijn aanzoek geheel aftewijzen. Ik bewilligde derhalven, nog ééne reis naar Georgien te doen, alzoo de ftuurman, door den zwakken ftaat zijner gezondheid, ten eenemaal nutloos op het fchip was geworden. — Er werd dan een nieuwe Kaptein aangefield, met naame WILLIAM PHILIPS, een mijner oude bekenden. Na ons fchip vermaakt, en eenige flaaven aan boord genoomen te hebben, gingen wij onder zeil, naar St. Eustatius. Wij vertoefden niet lang op dat eiland; en wendden, den 30 van Louwmaand 1767. den koers naar Georgien. — Onze nieuwe Kaptein beroemde zich zeer, van zijne bedreevenheid in de vaart, en in het beftuuren van een fchip. Dienvolgens verkoos hij eenen nieuwen koers, verfcheiden ftrecken westlijker, dan wij ooit voorheen gevaaren hadden. Dit kwam mij zeer vreemd voor.

DEN vierden van Sprokkelmaand, zijnde kort na onze verandering van ftreck, droomde ik, dat

het ſchip tuſſchen de rotsen, in het midden der brandingen, verbrijfeld werd, en dat ik het middel was, van de behoudenis van allen die aan boord waren. Den volgenden nacht, had ik denzelfden droom. Deeze droomen maakten echter geen' indruk op mijnen geest. Den volgenden avond de wacht beneden hebbende, was ik beezig met pompen, een weinig na agt uur, even voor ik van het dek af ging, zoo als de gewoonte was; en moede zijnde door het werk van den dag, en afgemat door het pompen — want wij kreegen een goed deel waters in — begon ik ongeduldig te worden, en liet mij onbedachtzaam deezen vloekwensch ontvallen: „Dat de lekkie bodem „verzinke!” Doch mijn geweten floeg mij, zoo draa ik de woorden uitgesproken had. Van het dek gaande, begaf ik mij te bed. Naauwlijks was ik in ſlaap geraakt, of ik droomde wederom denzelfden droom, omtrent het ſchip, als de twee voorige nachten. Ten twaalf uur, werd de wacht verwisfeld; en daar ik altijd de Kapteins wacht hadde, ging ik op het dek. Omtrent half twee uur na middennacht, zag de man die aan het roer ſtond, te lijwaard iets, waar tegen de zee ſcheen aantefpoelen. Aanſtonds riep hij mij toe, dat er een grampus was, en wilde dat ik zou koomen zien. Ik kwam, en hield een wijl het oog er op; doch ziende dat de zee bij herhaaling er tegen aan floeg, zeide ik: „Het ſchijnt geen „viſch, maar een klip te weezen”. Wel draa werd ik daar van overtuigd, liep naar beneden tot den Kaptein, en zeide hem, met eenige verbaasd.

baasheid, in welk gevaar wij ons bevonden, verzoekende dat hij aanstonds op het dek wilde koomen. Hij zeide, 't Is zeer wel. En ik liep weder naar boven. Zoo draa ik op het dek kwam, merkte ik, dat de wind, die taamelijk stijf was geweest, een weinig begon te verslappen, en het schip door den stroom meer zijdelings werd gedreeven naar het strand. Nog kwam de Kaptein niet ten voorschijn. Ik liep derhalven wederom naar hem toe, en zeide hem, dat het schip dicht bij een groote rots was, en bad hem, dat hij toch spoedig boven wilde koomen. Hij zeide, Ik zal koomen. Wederom op het dek gegaan zijnde, zag ik, dat wij niet boven een pistoolschoot van de rots af waren, en ik hoorde het gedruis der breekende baaren rondom ons. Ik was hier door grootlijks verschrikt; en de Kaptein nog al niet op het dek koomende, verloor ik alle geduld — ik werd als woedend — vloog naar beneden — en vroeg hem, Waarom hij niet boven kwam? en wat hij voorhadde? „het geklots der baaren”, zeide ik, „is rondom ons, en zoo zoo zitten wij op de klip!” Toen ging hij eindelijk met mij op het dek. Wij poogden het schip door den wind te krijgen, om buiten den stroom te raaken; doch te vergeefs, alzo de wind te flauw was. Aanstonds riepen wij alle handen te werk, zochten een eind van het kabel, en maakten het aan het anker vast. Thands schuimde reeds de branding rondom ons, en de baaren braken met een ijsfelijk gedruis! — en op denzelfden oogenblik dat wij het anker lie-

ten vallen, stootte het schip op de klip! Nu werden wij door de eene zeegolf na de andere omhoog geheven — het gebruisch der woedende baaren vermeerderde — en met éénen schok, stortte het schip neder in 't midden der klippen! In één' oogenblik, vertoonde zich aan mijn oog een tooneel van schrik en akeligheden, hoedaanig ik nimmer aanschouwd had, en waar van ik nooit een denkbeeld had gevormd. Tevens kwamen mij mijne zonden leevendig voor oogen; inzonderheid dacht ik, dat GOD zijne geduchte wraak op mijn schuldig hoofd deed nederdaalen, om mijn vervloeken van het schip, waar aan mijn leven hing. Dit denkbeeld deed mijnen geest schier bezwijken; en ik verwachtte elken oogenblik, in den afgrond neêrtezingen! Ik besloot — indien ik mogt behouden worden, mij nooit weder aan vloeken of zweeren schuldig te maaken. En in 't midden mijner benaauwdheid — terwijl de vreeslijke brandingen met onophoudelijk geweld tuschen de rotsen sloegen — gedacht ik aan den HEERE; hoewel bewust, dat ik alle gunst verbeurd hadde — en herinnerde mij de meenigvuldige weldaaden, die Hij mij voorheen beweezen had, vertrouwende, dat Hij, die mij zoo meenigmaalen had gered, mij ook uit dezen nood verlossen konde; en dit gaf mij eenige flauwe hoop, dat Hij ook nu uitkoomst zou beschikken. Daar op begon ik te overleggen, op wat wijze wij zouden kunnen behouden worden; en ik geloof, dat nimmer een menschlijke geest zoo vol van bedenkingen en verwarde ontwerpen was,

was, als de mijne, in die oogenblikken — doch hoe wij den dood ontkoomen zouden, wist ik niet.

DE Kaptein gaf aanstonds bevel, om de luiken toetespijkeren, ten einde de slaaven die in het ruim waren, het uitkoomen te beletten. Er bevonden zich meer dan twintig in het zelve; die alle onvermijdelijk hadden moeten verdrinken, indien dit bevel gehoorzaamd ware geworden. Zoo draa ik hoorde, dat men de luiken zoude toetspijkeren, dacht ik, dat mijne zonde de oorzaak daar van was, en dat GOD het bloed deezer menschen van mijne hand zoude eischten. Dit denkbeeld trof mijn' geest op dien oogenblik zoo geweldig, dat ik, geheel bedwemd, in zwijm viel. Ik kwam weder tot mijzelven, juist zoo als het volk begon de luiken toetespijkeren. Dit bemerkende, gebod ik hen optehouden. De Kaptein zeide, dat het moest geschieden. Ik vroeg hem, Om wat reden? Hij gaf ten antwoord, Dat elk zou trachten in den boot te koomen, welke maar klein was, en dat dit oorzaak zou zijn, dat wij alle verdronken; want de boot kon ten hoogsten niet meer dan tien man voeren. Ik kon mijne gemoedsontroering nu niet langer bedwingen, en zeide hem, dat hij verdiende te verdrinken, omdat hij niet wist hoe een schip te bestuuren. En ik geloof indedaad, dat het volk hem over boord geworpen zou hebben, indien ik hun daar van slegts iets had doen bemerken. De luiken werden echter niet toegespijkerd. En dewijl niemand van ons alsnog het schip verlaaten

konde, ter oorzaak van de duisternis; en wij niet wisten waar heen ons te begeeven; dewijl wij, daar te boven, overreed waren, dat de boot niet door de brandingen konde koomen — beslooten wij alle, ons op het drooge gedeelte van het schip te onthouden, en in vertrouwen op GOD, het daglicht te verbeiden, wanneer wij beter zouden zien, wat te beginnen.

Ik raadde toen, den boot gereed te maaken tegen den morgenfond. Eenigen van ons, floegen daar toe handen aan 't werk; doch anderen gaven alle zorg voor schip en leven op, en vielen aan het drinken. Er was een stuk uit den bodem van onzen boot, bijkans twee voet lang; en wij hadden geene stoffen, om dit gebrek te herstellen. Dan de noodzaak de moeder der uitvinding zijnde, nam ik eenig pompleder, en spijkerde het over de scheur, en smeerde het digt met talk. Dus voorbereid, wachtten wij, in de uiterste beklemdheid en angst, het daglicht af, terwijl elke minuut ons bijna een uur scheen te zijn. Eindelijk begroette het onze verlangende oogen. En de goede Voorzienigheid deed deszelfs aankoomst verzeld gaan, met gunstige omstandigheden; want de golven gingen minder hoog; en het eerste, dat wij tot troost van onze bezwijkende harten zagen, was een klein eilandje, omtrent vijf of zes mijlen van ons af. Doch daar tegen deed zich weder eene zwaarigheid op: er was geen diepte van water genoeg, om onzen boot over de banken heen te krijgen. Dit bragt ons

ons op nieuw in groote verlegenheid. Dan er bleef geene keuze overig; en wij waren verplicht, maar weinig manschap tevens in den boot te nemen. En het geen nog arger was, zij moesten alle van tijd tot tijd uit den boot stappen, om denzelven over de ondiepten heen te ligten. Dit kostte ons veel arbeid en ongemak; en het moeilijkste van dit alles was, dat wij niet ontgaan konden, onze beenen te kwetsen op de scherpe klippen. Er waren flegts vier van onze manschap, die met mij aan de riemen wilden, en deez waren drie zwarten, en één Duitscher. En schoon wij dien dag vijfmaalen met den boot heen en weder gingen, was er niemand anders, die ons bijstond. Maar indien wij op deeze wijze niet gewerkt hadden, ik geloof waarlijk, dat het volk niet had kunnen gered worden; want niet één onder de blanken wilde iets doen, ter behoudenis van zijn leven. En indedaad, zij zopen zich ras zoo dronken, dat zij geheel buiten staat waren, en als varkens lagen op het dek, zoo dat wij eindelijk genoodzaakt waren, hen optetillen, en in den boot te draagen, om hen willends of onwillends aan land te brengen. Dit gebrek aan hulp, maakte ons den arbeid bijkans ondraagelijk, in zooverre, dat mij, door het dikwijls heen en weder voeren van den boot op dien dag, het vel geheel van de handen gescheurd was.

EVENWEL gingen wij aanhoudend voort, en spanden alle onze krachten in, totdat wij allen

die aan boord waren, behouden aan land hadden gebragt, zulks dat wij van twee en dertig zielen, niet één verlooren. Nu kwam mijn droom mij weder met veel nadruk te binnen. Hij was in alle deelen vervuld; want ons gevaar was juist het zelfde, dat ik gedroomd hadde; en ik kon niet nalaaten, mijzelven te befchouwen als het voornaame werktuig onzer redding — want ter oorzaak van de dronkenschap van eenigen van ons volk, waren de overigen verplicht dubbel werk te doen. En gelukkig was het, dat wij zulks deden; want indien het maar een weinig langer geduurd hadde, zou het leër onder aan den boot geheel afgesleeten, en dezelve onbruikbaar geweest zijn. — Wie zou, in den toestand waar in wij ons bevonden, ooit denken, dat menschen zoo zorgeloos konden zijn, omtrent de behoudenis van hun leven? Want indien de wind zich verheft, en de golven zoo hoog gedreeven hadde, als toen het schip strandde, wij zouden alle hoop op redding voor altoos hebben moeten opgeeven. En hoewel ik het volk waarfchuwde, van zich niet dronken te drinken, en liever de oogenblikken die hun vergund werden, waarteneemen, tot hunne verlossing, het was vruchtloos, zij gingen voort in het zuipen, en scheenen zich niet te bekommeren over hun gevaar, als of zij van alle redelijkheid ten eenemaal beroofd waren. Steeds lag de gedachte mij bij, dat indien iemand van het volk verlooren ging, God de schuld van hunnen dood op mij zoude leggen; en dit was mischien een van de redenen, wel-

welken mij aandreeven, om zoo sterk te arbeiden tot hunne behoudenis. En indedaad, elk van hun was naderhand gevoelig overtuigd van den dienst, welken ik hun beweezen hadde. Ik was ook, toen wij ons op het eilandje bevonden, als een soort van opperhoofd over hun. Ik bragt eenige oranjeappelen, citroenen, en limoenen mede aan land; en vindende dat de grond goed was, plantte ik er eenigen, ten teeken, ingeval anderen hier na op deeze plaats mogten geworpen worden. — Het eilandje daar wij ons bevonden, was, zoo als wij naderhand ontdekten, een der eilanden van Bahama, welken bestaan uit eene meenigte grootere eilanden, met kleinere tusschen dezelve verspreid. Dit eilandje was omtrent een mijl in den omtrek, met een wit zandig strand regelmatig alom bezoomd. Op dat gedeelte van het zelve, waar wij eerst met onzen boot poogden te landen, stonden eenige zeer groote vogels, Flamingoos genoemd. Deezscheenen ons, door de terugkaatsing der zon, op een' kleinen afstand, zoo groot te zijn als menschen. En alzoo zij ginds en weder wandelden, konden wij niet begrijpen wat het was. Onze Kaptein zwoer, dat het Kannibaalen waren. Dit verwekte een' doodlijken angst onder ons; en wij hielden raad, wat te doen. De Kaptein wilde naar een ander eilandje roeien, dat in het gezicht was, doch op een' grooten afstand van ons. Maar ik was hier tegen, alzoo wij dan buiten staat zouden geweest zijn, om al het volk te redden; „en daarom”, zeide ik, „laat ons
 „ hier

„ hier aan land gaan , en misfchien dat deeze „ Kannibaalen zich wel in het water zullen be- „ geeven”. Wij ftuurden dan derwaards ; en als wij tot hen naderden , ftapten zij , tot onze groote blijdfchap , en geen minder verwondering , met een’ deftigen tred , achter elkanderen van ons af , en eindelijk vloogen ze op , en verlostten ons geheel van onze vreeze . Omtrent dit eilandje onthielden zich fchildpadden , en veelerlei foorten van vifch , in zulk eene meenigte , dat wij die zonder aas konden vangen ; het welk voor ons een aangenaam gerecht opleverde , na de zoute fpijzen aan boord . Er was ook op het ftrand een groote rots , omtrent tien voet hoog , welke van boven de gedaante had van een kom . Het fcheen dat de Voorzienigheid dit alzoo befchikt hadde , om ons van regenwater te verzorgen . En het was zonderling , dat wanneer wij er het water niet uit fchepten zoo draa het geregend hadde , het in weinig tijds zoo zout werd als zeewater .

ONZE eerste zorg , na het neemen van eenige ververfching , was , tenten voor ons opteflaan , om ons verblijf te houden ; het welk wij , zoo goed wij konden , deeden , met de zeilen die wij van het fchip hadden medegebragt . Daar na begonden wij te denken , hoe best van deeze plaats , welke geheel onbewoond was , afteraaken . Wij beflooten , onzen boot te vermaaken , welke zeer gehavend was , en ons op zee te begeeven , om naar een fchip uittezien , of eenig bewoond ciland op-

opte zoeken. Elf dagen hadden wij werk; eer wij onzen boot in staat gebragt hadden om zee te bouwen, zoo als behoorde, met een zeil en andere noodwendigheden voorzien. — Wanneer wij alles in gereedheid hadden, wilde de Kaptein, dat ik aan land zoude blijven, terwijl hij op zee ging, om naar een schip uitte zien, waar mede men dan al het volk van het eilandje zoude afhaalen. Doch ik stelde mij daar tegen; en de Kaptein en ik, met nog vijf anderen, staken met den boot in zee, den koers wendende naar New-Providence. — Wij hadden niet meer dan voor twee musketschooten buskruid bij ons, ingeval ons iets mogt overkoomen; en onze voorraad bestond, in drie gallons, [d. i. omtrent zes stoop,] rum, vier gallons water, een weinig gezouten vleesch, en wat bischuit. En dus begaven wij ons op zee.

DEN tweeden dag van onze reis, kwamen wij aan een eiland, genaamd Obbico, het grootste der Bahama-eilanden. Wij hadden groot gebrek aan water; want ons water was nu op gebruikt, en wij waren zeer afgemat, door twee dagen in de heete zon te roeien. Dewijl het laat in den avond was, haalden wij den boot op strand, om te zien of wij water konden vinden, en aldaar geduurende den nacht te blijven. Wij zochten overal naar water, maar vonden het niet. Toen het donker werd, maakten wij vuuren rondom ons, uit vrees voor wilde dieren, alzo de plaats niet dan een enkel digt bosch was; en wij hielden
bij

bij beurten de wacht. Wij genooten weinig rust, in deezen toestand, en verlangden met ongeduld naar den morgen. Zoo draa het licht aanbrak, begaven wij ons weder met onzen boot op zee, in hoop, van op den dag ontzet te zullen vinden. Wij waren nu zeer mistroostig, en door het aanhoudend roeien afgemat; want ons zeil was ons van geen' dienst, en wij waren bijkans aëmechtig, door gebrek aan versch water om te drinken. Tot onze spijs, hadden wij niets meer, dan gezouten vleesch; en dit konden wij niet gebruiken zonder water. In deezen toestand arbeidden wij den ganschen dag voort, in het gezicht van het eiland; het welk zeer lang was. Des avonds, geene uitkoomst ziende, keerden wij weder naar strand, en maakten onzen boot vast. Wij gingen al wederom uit, om versch water te zoeken, want wij bezweeken schier, door gebrek aan het zelve; dan hoe wij zochten, wij konden nergens eenen druppel vinden. Nu ontzonk ons de moed geheel, en onze angst werd zoo groot, dat wij niets anders dan den dood te gemoet zagen, om ons uit onze ellende te verlossen. Wij konden aan ons vleesch, dat zoo zout als pekkel was, niet raaken, zonder versch water; en wij waren in de grootste bekommering voor wilde beesten. Als de naare nacht aankwam, handelden wij gelijk den nacht te voeren. En den volgenden morgen, koozen wij wederom zee, in hoope van een schip te ontdekken. Op deeze wijze arbeidden wij voort, zoo veel onze krachten toelieten, tot vier uur na den middag;
ge-

geduurende welken tijd, wij verscheiden eilanden voorbij voeren, maar wij zagen geen schip. Steeds smachtende van dorst, begaven wij ons andermaal op een dier kleine eilandjes, in hoop van water te vinden. Hier vonden wij eenige bladen, waar in een weinig vochts was, het welk wij met gretigheid opflorpten. Wij groeven op verscheiden plaatsen in den grond, doch vruchteloos. Terwijl wij bezig waren met graaven, om water te zoeken, kwam er uit den grond een zeker zwart drabbig vocht; doch niemand van ons kon het gebruiken, uitgenoomen de arme Duitscher, die er meer dan een halve stoop van inzwelgde, zoo gretig of het wijn ware. Wij deden ons best, om visch te vangen, doch konden niet. En nu begonden wij ons lot te verwenschen, en ons aan wanhoop overtegeeven; wanneer — ten midden van ons ongeduldig morren — de Kaptein, op het onverwachtst, riep: „ Een zeil! een zeil! een zeil!” Deeze taal klonk als een vrijbrief voor een' doodschuldig misdadiger! Aanstonds wendden zich alle oogen te gelijk derwaards. Doch een weinig daar na, begonden wij te vreezen, dat het geen schip zijn zoude. Evenwel, op goeden kans, begaven wij ons in den boot, en stuurden daar heen; en binnen een half uur, zagen wij, tot onze onuitspreekelijke vreugd, dat het een schip was. Toen herleeften onze bezwijkende harten! Wij roeiden derwaards, met allen bedenkelijken spoed. Nabij het zelve koomende, vonden wij, dat het een kleine floep was, van grootte als een Grave-

send-

sendfche boeijer, en opgepropt van volk; dit laatste konden wij niet begrijpen. Onze Kaptein, die van Welch afkoomstig was, zwoer, dat het zecroovers waren, en dat ze ons om hals zouden brengen. Ik zeide: „Het mag weezen
 „zoo het wil, wij moeten aan boord vaaren,
 „al zou 't ons het leven kosten; en zoo zij ons
 „niet vriendlijk ontvangen, zullen we ons te
 „weer stellen zoo goed wij kunnen; zij moeten
 „dan sterven, of wij”. Deeze raad werd aanstonds goedgekeurd; en ik geloof, dat de Kaptein, ik, en de Duitscher, met ons drien, aan twintig man het hoofd zouden gebooden hebben. Wij hadden twee houwens, en een musket, die ik in den boot gebragt had; en in deezen staat roeiden wij er op aan, en kwamen hen op zijde. Ik geloof dat er omtrent veertig man aan boord was. Dan hoe groot was onze verwondering, toen wij, aan boord koomende, vonden, dat het grootste deel van het volk, zich in dezelfde ongelegenheid bevonden als wij!

Zij behoorden tot een schoonerschip, het welk, twee dagen eerder dan wij, omtrent negen mijlen ten noorden van de plaats waar ons schip lag, gestrand was. Hun schip verlooren hebbende, hadden eenigen van hun zich in de booten op zee begeeven, terwijl zij de overigen van hun volk, met eenige goederen, op een eilandje gelaaten hadden, even als wij; en thands was hun oogmerk, gelijk het onze, naar New Providence te vaaren, om een schip te zoeken —
 toen

toen hun dit floepscheepje ontmoet was, genaamd een wrakvaarder, zijnde deszelfs beezigheid in deeze zee, naar wrakken te zoeken. Het was thands op weg, om het overige volk van den schooner te gaan afhaalen; waar voor de wrakvaarder zou genieten, alles wat tot het schip behoorde, tevens met de hulp van het volk, om er alles uit te haalen wat zij konden, en vervolgens moesten zij het volk naar New Providence brengen.

WIJ verhaalden aan het volk van den wrakvaarder, den toestand waar in ons schip was, en maakten met hun het zelfde beding, als het volk van den schooner. Wij verzochten hen daar op, terstond naar ons eilandje te vaaren, alzo ons volk gebrek aan water had. Dit werd toegestaan; en in twee dagen kwamen wij aan het eilandje, tot onuitspreekelijke blijdschap van ons achtergelaaten volk, dewijl zij, gedurende ons afzijn, door gebrek aan water, tot den uitersten nood gebragt waren. Tot ons geluk, had de wrakvaarder nu meer volks aan boord, dan hij voeren, of gedurende eenig maatig tijdverloop spijzigen konde. Zij huurden daarom het volk van den schooner, om aan ons wrak te werken, en wij lieten hun onzen boot, en gingen te scheep naar New Providence.

ZEER gelukkig was het voor ons, dat wij deezen wrakvaarder ontmoetten; want New Providence was zoo verre af, dat wij het met onzen

boot nimmer hadden kunnen bereiken. Het eiland Abbico was veel langer dan wij dachten; en het was eerst na drie of vier dagen zeilens, dat wij het einde van het zelve bereikten. Aldaar gekoomen zijnde, lieten wij het anker vallen, en vingende eene meenigte kreeften, en andere schelpvisch; het welk ons zeer te stade kwam, alzoo onze voorraad van spijs en water bijkans opgeteerd was. — Wij vervolgden daar op onze reis. Doch des daags nadat wij het eiland verlieten, en toen wij ons nog in de vooreilanden van Bahama bevonden, werden wij door een' vreeslijken storm bebloopen, zooverre, dat wij genoodzaakt waren den mast te kappen. Het schip was op het punt van te vergaan; want het dreef van zijne ankers af, en stootte verscheiden maalen op de gronden. Hier verwachtten wij elken oogenblik, dat het schip verbrijfeld zou worden, en zagen een' wisfen dood te gemoet. Mijn oude Kaptein, en zwakke en nutlooze stuurman, nevens verscheiden anderen, vielen van schrik in onmagt, en de dood scheen ons van alle kanten aantegrimmen. Nu begonden alle de vloekers en zweerders die aan boord waren, te roepen tot den GOD des hemels, om hulp en redding. En indedaad, Hij hielp ons, boven alle menschlijke b.rippen, en verlost ons op eene wonderdaadige wijze! Toen onze nood ten hoogsten top geklommen was, bedaarde de wind voor eenige oogenblikken. En schoon de zee onuitspreekelijk hoog ging, beslooten twee mannen, die bedreeven zwemmers waren, zich naar den boei van het

het anker, welken wij nog op eenigen afstand op het water zagen, te begeeven, met een kleine jol, behoorende aan den wrakvaarder, en niet groot genoeg om meer dan twee man te voeren. Verscheiden maalen sloeg de jol vol water, terwijl zij poogden er in te gaan; en zij zagen niets dan den dood voor oogen, zoo wel als wij. Doch zij zeiden, dat het hun om 't even was, op deeze wijze te sterven, of op eene andere. Een schoot dun touw, met een' kleinen boei, werd hun medegegeeven. Eindelijk kreegen zij, niet zonder groot gevaar, de jol vrij van het schip; en deeze twee onverfaagde waterhelden zwalpten heen op de onstuimige baaren, in gevaar van hun leven, naar den ankerboei. De oogen van ons allen waren al dien tijd op hen gevestigd, vrezende dat elke oogenblik hun laatste zou zijn; en de gebeden van allen die aan boord bij hunne zinnen waren, werden voor hen tot GOD opgezonden, om eene spoedige hulp; als ook om onze behoudenis, welke van de hunne afhing — en GOD hoorde, en antwoordde ons! Die twee mannen bereikten eindelijk den boei; en de jol aan denzelven vastgemaakt hebbende, bonden zij het eene einde van het touw aan den kleinen boei dien zij bij zich in de jol hadden, en lieten hem naar het schip toe drijven. Wij aan boord, dit ziende, wierpen boothaaken, en looden aan lijnen gebonden, uit, om den boei te vatten. Eindelijk kreegen wij denzelven; en bonden een dun kabel aan het einde van het dunne touw vast. Daar op gaven wij hun sein, om

te trekken; en zij haalden het Kabel tot zich, en maakten het vast aan den ankerboei. Dit gedaan zijnde, floeg elk de handen aan het kabel, en wij trokken, om onzes levens wil; en — door de Godlijke goedheid, gelukte het ons, het schip van de banken in vlot water, en de jol behouden aan het schip te brengen. Niemand kan zich met mogelijkheid een denkbeeld vormen, van de verrukkende blijdschap, welke wij op deeze tweede verlossing van een wis verderf, gevoelden, dan zij, die in soortgelijke omstandigheden geweest zijn. Zij, die van angst in zwijm, en zonder bewustheid gelegen hadden, kwamen weder tot zichzelf, en waren thands zoo vroolijk, als zij te vooren beklemd waren geweest.

TWEE dagen hier na, stilde de wind, en de zee werd effen. Men ging toen met de jol aan land, en hieuw eenige boomen om; en onzen mast gevonden hebbende, vermaakten wij dien, bragten hem aan boord, en rechtten hem op. Dit gedaan zijnde, ligten wij het anker, en gingen anderwerf onder zeil naar New Providence, alwaar wij in drie dagen behouden aanlandden, na meer dan drie weken in eenen staat geweest te zijn, waar in wij naauwlijks durfden hoopen het leven er aftebrengen.

DE inwoners alhier, behandelden ons zeer vriendlijk, en van onzen toestand onderrecht, betoonden zij zich jegens ons zeer gastvrij en beleefd. — Kort na onze aankoomst, scheidde
al-

alle onze togtgenooten die vrij waren, van ons af, en begaven zich elk, waar heen zijne gene- genheid hem leidde. — Een Koopman, die een groot floepschip hadde, onze omstandigheden ziende, en weetende dat wij den wil hadden naar Georgien, zeide tegen vier van ons, dat zijn schip derwaards ging, en indien wij aan boord wilden werken, en het schip helpen laaden, hij ons de vrije fragt zoude geeven. Naardien wij geen loon in het geheel konden bedingen, en weinig kans zagen om hier van daan te koomen, waren wij genoodzaakt het voorstel aanteneemen. Wij gingen dan aan boord, en hielpen de floep laaden; schoon wij alleenlijk den kost vrij hadden. Toen het schip gelaaden was, zeide hij ons, dat het eerst naar Jamaïka moest, en dat wij derwaards mede moesten vaaren, als wij aan boord gingen. Doch dit weigerde ik. Maar mijne medegenoo- ten, geen geld hebbende om zich te onderhou- den, zagen zich door den nood gedrongen, om zich te onderwerpen, en naar Jamaïka medete- reizen, offchoon het hun gansch niet aanstond.

Wij bleeven te New Providence omtrent ze- ventien of agttien dagen. Geduurende dien tijd, ontmoette ik yeele vrienden, die mij aanmoedig- den om aldaar bij hun te blijven. Doch ik wees zulks van de hand. Nogthans, indien mijn hart niet bepaald geweest ware op Engeland, zoude ik er gebleeven hebben; want de plaats behaagde mij bij uitnemendheid, en er waren eenige vrije zwarten, die heel vergenoegd leefden, met wel-

ken ik den tijd zeer aangenaam doorbragt, in gezang en spel, onder de schaduw der limoen- en lindeboomen. — Ten laaftten huurde Kaptein PHILIPS een floep, om hem, en eenige flaaven die hij niet konde verkoopen, naar Georgien overtevoeren; en ik befloot, met hem op dit fchip te gaan, gezind, om nu deeze plaats vaarwel te zeggen. Het fchip gereed zijnde, begaven wij ons alle aan boord; en ik vertrok van New Providence, niet zonder hartzeer. Wij gingen des morgens omtrent vier uur, met een' gunstigen wind, onder zeil, naar Georgien. Omtrent elf uur, dien zelfden morgen, ontftond er fchielijk een hevige rukwind, die meest alle onze zeilen wechnam; en, daar wij nog niet buiten de ban-ken waren, ftootte de floep, binnen weinig minuten, op de klippen. Gelukkig voor ons, dat het water diep was, en de zee niet zoo verbolgen, of wij kwamen, door alle handen te werk te ftellen, en een wijl onze uiterfte krachten in te fpannen, door Gods goedheid er van af, en kreegen het fchip in vlot water. Des anderen- daags kwamen wij te Providence terug, alwaar wij draa het fchip herftelden. — Eenigen van ons volk zwoeren, dat wij door den een' of anderen te Montferrat beleezen waren; en anderen, dat wij onder de arme hulpelooze flaaven aan boord, tooveraars en waarzegfters hadden — en dat wij nooit behouden te Georgien zouden aanlanden. Doch ik liet mij door dit alles niet bang maaken, en zeide: „ Laat ons andermaal de winden en „ zcen tarten, en niet vloeken of zweeren, maar

„ op

„ op GOD vertrouwen; en Hij zal ons behoeden”. Wij gingen dan wederom onder zeil; en, met veel moete en arbeid, kwamen wij in zeven dagen te Georgien aan.

NA onze aankoomst, begaven wij ons naar Savannah. Ik ging denzelfden avond naar het huis van een' mijner vrienden, genaamd MOSA, zijnde een zwarte, alwaar ik zoude herbergen. Wij waren beide zeer verheugd, elkanderen te ontmoeten. En na den avondmaaltijd, hadden wij licht ontstoken, tot tusfchen negen en tien uur. Omtrent dien tijd, kwam de wacht, die de ronde deed, aldaar voorbij; en licht in het huis ziende, klopten zij aan de deur. Men deed open, en zij kwamen binnen, zetteden zich, en dronken eenige koppen punch met ons. Zij verzochten mij ook om eenige limoenen, alzoo zij verftaan hadden, dat ik die had; en ik gaf hun die gercedlijk. Een weinig hier na, zeiden ze mij, dat ik met hun naar het wachthuis moest gaan. Dit verwonderde mij niet weinig, na de vriendelijkheid die wij hun betoond hadden. Ik vroeg hun, Waarom? Zij zeiden, dat alle Negers, die na negen uur des avonds licht in hunne huizen hadden, in bewaaring moesten genomen worden, en, of eenige dollars betaalen, of gegeesfeld moesten worden. Eenigen van dit volk wisten, dat ik een vrijman was. Maar de man van het huis was niet vrij; dan dewijl dees onder de befcherming van zijn Meester stond, oefenden zij jegens hem zoo veel vrijheid niet, als zij omtrent mij deden.

Ik zeide hun, dat ik een vrijman was, en nu pas van Providence alhier was aangekoomen; dat wij geen gerucht maakten; en dat ik in deeze plaats geen vreemdling, maar zeer bekend was. „Daar „te boven”, zeide ik, „wat wilt gij met mij „doen?” — „Dat zult gij zien”, zeiden zij; „maar gij moet met ons medegaan naar het „wachthuis”. — Of hun oogmerk was, ecnig geld van mij te trekken, weet ik niet; maar ik herinnerde mij aanstonds het geval van de Oranjeappelen en limoenen, te Santa Cruz. En ziende, dat niets hen te vreden konde stellen, ging ik met hun naar het wachthuis, alwaar ik den ganschen nacht bleef. Vroeg in den morgenstond, geesfelden deeze schurken eenen Neger en Negerin, die zij bij zich in het wachthuis hadden; en daar op zeiden ze mij, dat dit ook mijn lot zou weezen. Ik vroeg hun, Waarom? en of er voor een' vrijman geen recht was? en zoo ja, dat ik dan eischte, dat mij recht gedaan wierd, tegen hunnen onwettigen handel. Doch hier door werden zij maar te meer verwoed; en zij zwoeren, mij te zullen bedienen, zoo als Doctor PERKINS gedaan had. Hier op wilden zij mij geweldig aangrijpen; doch een van hun, meer redelijk denkende dan de overigen, zeide, dat vermids ik een vrijman was, zij geen recht hadden om mij te slaan. Ik zond toen aanstonds om Doctor BRADY, die voor een eerlijk en braaf man bekend was; en zoo draa deeze kwam, lieten zij mij los.

DIT was de eenigste onaangenaame ontmoeting niet, welke ik in deeze plaats hadde. Op zekeren dag, een weinig buiten de stad Savannah gegaan zijnde, werd ik aangerand door twee blanke karels, die hunne gewoone kunstgreep, om mij optelgten, tegen mij te werk wilden stellen. Zoo draa zij omtrent mij kwamen, zeide de een tegen den anderen: „Dit is dezelfde „knaap, dien gij verlooren hebt, en daar wij „naar zoeken”. De ander zwoer, dat ik dezelfde was. Hier op traden zij naar mij toe, en meerden de handen aan mij te slaan. Doch ik zeide hun, dat zij zich stil moesten houden, en mij ongemoeid laten, want dat ik die kunstjes, van vrije Negers optelgten, al meermaalen gezien had, en zij niet denken moesten, op die wijze met mij te handelen. Daar op hielden zij zich een’ oogenblik stil; en de een zeide tegen den anderen: „Het zal niet lukken”. En de ander antwoordde: „Hij spreekt te goed Engelsch”. Ik zeide: „Dat geloof ik ook”; en toonde hun daar bij mijn’ stok, met verzekering, dat het mij aan geen moed ontbrecken zou, om er mij van te bedienen. Gelukkig echter, kwam het tot dit uiterste niet; en na eenige redenwifelingen op dien trant, gingen de schelmen heen.

Ik hield mij in Savannah eenigen tijd op, met verlangen uitziende naar gelegenheid, om naar Montferrat te keeren, en mijn’ ouden Meester, den Heer KING, nog eenmaal te zien — en dan voor altoos dit Weerelddeel vaarwel te zeggen.

Eindelijk ontmoette ik een floep, genaamd *the Speedwell*, Kaptein JOHN BUNTON, te Grenada thuis hoorende, en met een laading rijst bestemd naar Martinique, een Fransch Eiland; en ik begaf mij aan boord van dezelve. — Eer ik Georgien verliet, gebeurde het, dat eene Negerin, wier kind gestorven was, er zeer op gezet zijnde, dat bij de begraavenis van het zelve de lijkdiens werd verricht, en geen' blanken daar toe kunende krijgen, zich ten dien einde tot mij wendde. Ik zeide haar, dat ik geen Predikant was; en daar beneven, dat de dienst over de afgestorvenen, aan de zielen geen voordeel of nadeel gaf. Doch dit alles kon haar niet voldoen; zij bleef sterk bij mij aanhouden. Ik liet mij dan eindelijk door haare ernstige verzoeken overhaalen, om voor het eerst van mijn leven de rol van een' Prediker te speelen. Dewijl decze vrouw zeer geacht was, was er eene groote schaar volks, zoo blanken als zwarten, bij het graf vergaderd. Ik aanvaardde dan mijn' nieuwen post, en verrichtte den plegtigen lijkdiens, tot genoegen van allen die er tegenwoordig waren. — Daar na nam ik affcheid van Georgien, en ging onder zeil naar Martinique.

IX. H O O F D S T U K.

De Schrijver komt te Martinique. — Ondergaat nieuwe moeilijkheden. — Kooft te Montferrat; alwaar hij afscheid neemt van zijnen ouden Meester, en zeilt naar Engeland. — Ontmoet Kaptein PASCAL. — Leert op den waldhoorn blaazen. — Verhuurt zich bij Doctor IRVING; bij wien hij de kunst leert, om het zeewater zoet te maaken. — Verlaat den Doctor, en begeeft zich op reis, naar Turkijen en Portugal; en naderhand naar Grenada, en naar Jamaïka. — Keert tot den Doctor weder; en zij scheepen te saamen zich in, tot eene reis naar den Noord Pool, met den Ed. Kaptein PHIPPS. — Eenig bericht aangaande deeze reis, als ook van de gevaaren in welken de Schrijver geraakte. — Hij keert terug naar Engeland.

IK nam dus voor altoos afscheid van Georgien; want de behandeling welke ik er ondergaan hadde, had mij een' sterken weêrzin tegen die plaats doen opvatten, en toen ik dezelve verliet, en naar Martinique onder zeil ging, besloot ik, aldaar nooit weder te koomen. — Mijn nieuwe Kaptein bestuurde zijn schip beter, dan mijn vorige; en na eene aangenaame reis, bereikten wij gelukkiglijk de begeerde haven. — Terwijl ik mij op dit eiland bevond, doorkruiste ik een groot deel van het zelve, en vond het zeer vermaaklijk. Inzonderheid bewonderde ik de stad St. Pierre, welke de voornaamste is op het eiland,
en

en meer naar de Europeſche wijze gebouwd, dan eenige die ik in de West-Indien bezocht hadde. De ſlaaven werden hier ook beter behandeld, hadden meerder vierdagen, en zagen er beter uit, dan op de Engelfche eilanden. — Nadat wij onze zaaken hier afgedaan hadden, verlangde ik naar mijn ontſlag; het welk noodig was, want het was nu reeds in Bloei maand, en ik wenschte zeer, te Montferrat te weezen, om affcheid te neemen van den Heer KING, en alle mijne andere goede vrienden, en vervolgens met de vloot, die in Hooimaand moest zeilen, naar Engeland te vertrekken. Dan, helaas! ik had mijzelven een' grooten hinderpaal in den weg gelegd; waar door het mij bijkans onmoogelijk werd, dat jaar naar Engeland overteſteeken. Ik had mijnen Kaptein eenig geld gëlcend; het welk ik thands noodig had, om mijne oogmerken voortezetten. Dit zeide ik hem. Doch toen ik het zelve terug vroeg, offchoon ik mijn verzoek door de billijkſte redenen aandrong, ontving ik zulk onvoldoend antwoord van hem, dat ik eindelijk begon te vreezen, dat ik mijn geld kwijt zoude zijn; alzo er geen kans was, om het door middel van rechten te krijgen. Want ik heb reeds gezegd, dat nergens, in de West-Indien, het getuigenis van een' zwarten tegen eenen blanken geldt, in wat geval het ook weezen mogt; en dus zou zelfs een eed van mij niet aangenoemen zijn geworden. Ik was derhalven genoodzaakt, bij hem te blijven, totdat hem gelegen kwam, mij mijn geld terug te geeven. — Dus vertrokken

ken wij van Martinique, naar Grenada. Onderweg drong ik van tijd tot tijd den Kaptein, om betaaling; doch te vergeefs. En het geen de zaak voor mij nog moeilijker maakte, was, dat de Kaptein, aldaar aangekoomen zijnde, in twist geraakte met de Reeders. Mijn toestand werd dus van dag tot dag donkerder; want, behalven dat aan boord ons ranfoen van eeten en drinken zeer schaarsch was, en ik noch mijn geld, noch mijn loon konde krijgen, werd mij, door het misfen van betaaling, de gelegenheid benoomen, om vrij naar Montferrat overtegaan, zoo als mij thands werd aangeboden. Het argfte van allen was, dat het reeds verre in Hooimaand liep, en de schepen van de eilanden tegen den zes en twintigsten dier maand moesten vertrekken. Ten laatsten echter, hoewel niet dan met veel moeite, kreeg ik mijn geld van den Kaptein. Ik nam toen het eerste schip waar, dat naar St. Eustatius voer. Van daar vertrok ik, met een ander schip, naar Basfeterre, op St. Kitts, alwaar ik den negentienden van Hooimaand aankwam. Den twee en twintigsten, een schip gevonden hebbende dat naar Montferrat bestemd was, wilde ik mij gaarn aan boord van het zelve begeeven; doch de Kaptein, en anderen, wilden mij niet aan boord neemen, ten zij ik vooraf mij zelven liet bekend maaken, en kennis gawe, dat ik van het eiland vertrok. Ik zeide hem, dat ik spoedig naar Montferrat moest reizen, en dat de tijd niet toe zoude laten de bekendmaaking te doen, zijnde het reeds laat in den avond, en het schip gereed om

om in zee te steeken. Doch hij drong er sterk op, dat zulks noodzaaklijk moest geschieden, en zeide, mij anders niet te willen medeneemen. Dit bragt mij in groote verlegenheid. Want ik vreesde, dat zoo ik gedwongen wierd om mij aan die vernederende noodzaak te onderwerpen, waar aan ijder vrije Neger verbonden is, om zich, wanneer hij van een eiland afgaat, gelijk een slaaf te laten bekendmaaken, en het welk, zoo mij docht, voor een' vrijman eene harde zaak is; ik vreesde, zegge ik, dat ik dan deeze gelegenheid om naar Montferrat te reizen, zou missen, en dan konde ik dat jaar niet in Engeland koomen. Het schip lag gereed om onder zeil te gaan, en er moest geen tijd verlooren worden. Ik begaf mij dan aanstonds, met een beklemd hart, op weg, om te zien of ik iemand vinden konde, die den Kaptein ten mijnen opzichte voldoening gawe. Gelukkiglijk vond ik, binnen weinig oogenblikken, eenige Heeren van Montferrat, die ik kende. Ik verhaalde hun mijnen toestand, en bad hen, mij vriendlijk te willen helpen, om van het eiland aftekoomen. Eenigen van hun, gingen met mij naar den Kaptein, en gaven hem voldoende bewijzen dat ik vrij was; waar op de Kaptein, tot mijne groote blijdschap, mij verlof gaf om aan boord te koomen. — Wij gingen toen onder zeil; en des anderendaags, den drie en twintigsten van Hooimaand, landde ik ter gewenschte reede, na een afzijn van zes maanden, geduurende welken, ik meer dan eens de verlosfende hand der Voorzienigheid had ondervonden, wanneer alle menschlij-

lijke middelen van redding ten eenemaal hoopeloos scheenen. — Ik zag mijne vrienden weder, met hartlijke blijdschap, welke vergroot werd door mijne lange afweezendheid, en de gevaaren die ik ontkoomen was; en ik werd door hun allen met groote vriendschap ontvangen — inzonderheid bij den Heer KING; wien ik verhaalde het ongelukkig lot van zijn sloepschip *the Nancy*, en de oorzaken van deszelfs verlies. Ik vernam nu, met gevoelige finert, dat zijn huis, gedurende mijn afzijn, door het uitbarsten van eene bron op den top des bergs, tegen over de stad Plymouth gelegen, wechgespoeld was. Een gedeelte van de stad was er door vernield, en de Heer KING had door de overstroming een groot deel zijner bezittingen, en bijkans zijn leven, verlooren. — Als ik hem zeide, voorneemends te zijn, om nog dit jaar naar Engeland te keeren, en dat ik thands hem kwam bezoeken, om afscheid van hem te neemen, betoonde mij de goede man veel toegenegenheid, en droefheid, dat ik hem ging verlaaten. Hij zocht mij te bewegen om aldaar te blijven, zeggende, dat aangezien ik bij alle de Heeren op het eiland zeer geacht was, ik daar met veel genoegen konde wonen, en binnen korten, landerijen en slaaven in eigendom hebben. Ik bedankte hem, voor dit blijk van zijne vriendschap; doch dewijl ik zeer verlangde in Londen te zijn, konde ik niet befluiten langer aldaar te blijven, en bad hem, dat hij mij wilde verschoonen. Ik verzocht hem vervolgens, de godheid te willen hebben, mij een
Ge.

Getuigschrift te geeven, van mijn gedrag in zinnen dienst. Hij stond mij zulks gereedlijk toe, en gaf mij het volgende :

Montferrat den 26. Januarij 1767.

„ Toonder deezes , GUSTAVUS VASSA, is
„ ruim drie jaaren mijn Slaaf geweest; geduuren-
„ de welken tijd, hij zich alleszins wel heeft ge-
„ draagen, en zijnen pligt getrouwlijk en naars-
„ tig heeft volbragt”.

„ ROBERT KING”.

„ Allen wien dit mooge aangaan”.

DIT geschrift ontvangen hebbende , nam ik afscheid van mijn' braaven Meester, na veele en oprechte betuigingen van dankbaarheid en hoogachting; en maakte mij gereed, tot mijn vertrek naar Londen. — Ik maakte ras beding met zekeren Kaptein JOHN HAMER, voerende het schip *the Andromache*, voor zeven guinjes in eens, voor de reis van hier tot Londen. Den 24. en 25. had ik eene vrije danspartij (*), zoo als men het noemt, met eenigen mijner landgenooten, vóór mijn vertrek; waar na ik afscheid nam van alle mijne vrienden. En op den 26. ging ik sloop, naar Londen, uitermaate verblijd, dat ik mij wederom aan boord van een schip bevond — en veel meer nog, dat het den koers zettede naar de lang gewenschte kust. — Met een luchtig hart, zeide ik Montferrat vaarwel. Nooit heb ik
daar

(*) [Engelsch, *free dances*.]

daar ook weder den voet gezet. En tevens zeide ik vaarwel, aan het geklap der strenge zweepen, en alle andere gevreesde werktuigen van pijniging; — vaarwel, aan het ergerlijk gezicht van het schenden der kuischheid der zwarte vrouwen, waar van ik maar al te dikwijls aanschouwer had moeten zijn; — vaarwel, aan de onderdrukkingen; hoewel voor mij minder streng, dan voor de meesten mijner landgenooten; — vaarwel, eindelijk, aan het vreeslijk geklots der woedende brandingen! — Ik wenschte om een dankbaar en gevoelig hart, om den Hoogen God betaamelijk te kunnen looven, voor alle zijne weldaaden.

Wij hadden eene zeer voorspoedige reis, en kwamen, na verloop van zeven weeken, behouden aan [de plaats genaamd] Cherry-Garden stairs. Dus mogten mijne oogen zich andermaal verlustigen met een gezicht van Londen, na eene afweezendheid van ruim vier jaaren. Ik ontving aanstonds mijn loon; hebbende nooit te voren zoo spoedig zeven guinjes gewonnen. Ik had in alles zeven en dertig guinjes, toen ik van het schip afgang.

Nu trad ik op een tooneel, gansch nieuw voor mij, doch vol van streelende vooruitgezichten. — In deezen stand, waren mijne eerste gedachten, omtzien naar eenigen mijner voorige vrienden; en onder deezen waren, vooral, de Juffers GUERIN. Zoodraa, derhalven, als ik mij wat ververscht, en een weinig uitgerust hadde, be-

Q

gaf

gaf ik mij, om die vriendlijke Juffers optezoe-
ken; terwijl ik zeer verlangde haar te zien. Na
eenig zoeken en vraagen, gelukte het mij, haare
woonplaats te vinden. Zij waren zeer aangenaam
verrast, toen ze mij zagen; en ik was uitermaate
verblijd, haar te ontmoeten. Ik verhaalde haar
mijne lotgevallen. Zij verwonderden zich; ook
erkenden zij openhartig, dat het gedrag van haa-
ren neef, Kaptein PASCAL, hem geenszins tot
eer strekte. — Dees Kaptein bezocht de Juffers
van tijd tot tijd; en vier of vijf dagen hier na,
ontmoette ik hem, niet verre van haare woning.
Toen hij mij zag, scheen hij een weinig onthust,
en vroeg mij, Hoe ik terug gekoomen was? Ik
antwoordde: „Met een schip”. — Waar op hij
koeltjes zeide: „Ik denk ook niet, dat gij op het
„water naar Londen zijt koomen wandelen”. —
Dewijl ik uit zijne houding bemerkte, dat zijne
behandeling omtrent mij, hem geen leed deed,
en ik voor het toekomende niet veel gunst van
hem te wachten hadde, zeide ik hem, dat hij
mij, na hem zoo veele jaaren getrouw gediend te
hebben, zeer kwaalijk had behandeld. Hier op
keerde hij zich om, zonder één woord meer te
spreken, en ging wech. Eenige dagen daar na,
ontmoette ik Kaptein PASCAL aan het huis der
Juffers GUERIN. Ik vroeg hem toen om mijn
prijsgeld, [d. i. mijn aandeel van de genoomen
prijzen op zee.] Hij zeide, dat mij geen prijs-
geld toekwam; want, al had mijn prijsgeld tien-
duizend ponden bedraagen, hij recht had om het
zich te eigenen. Ik zeide hem, dat ik gansch an-
ders

ders onderrecht was. Waar op hij mij schamper toedreef. „Dan moet gij er een pleitgeding om „aanleggen. Er zijn Rechtsgeleerden genoeg, „die uwe zaak ter hand zullen neemen; en als „gij lust hebt, moogt gij het maar beproeven”. Ik zeide hem daar op, dat ik het beproeven zou. Dit maakte hem woedend. — Dan, uit achting voor de Juffers, hield ik mij stil, en maakte geene verdere aanspraak op mijn recht. — Eenigen tijd na dezzen, vroegen mij deeze vriendlijke Juffers, Wat ik nu voorneemends was te beginnen? en of zij mij ook van eenigen dienst konden zijn? Ik bedankte haar, en zeide, dat indien het haar behaagde, ik wel bij haar als huisknecht wilde woonen; doch zoo niet, dat ik dan van zeven en dertig guinjes die ik hadde, mij voor eerst zou onderhouden, en intusfchen haar bad, de goedheid te hebben, mij aan iemand te beveelen, die mij eenig werk konde leeren, waar mede ik mijn bestaan kon winnen. Zij antwoordden mij zeer beleefdlijk, dat het haar leed deed, mij niet voor haaren huisknecht te kunnen neemen; en vroegen mij, wat werk ik liefst zou willen leeren? Ik zeide, hairkappen. Zij beloofden, mij daar toe behulpzaam te zijn. En kort daar na, bevalen zij mij aan zeker Heer, dien ik te vooren reeds gekend hadde, en die mij zeer vriendlijk bejegende, en mij eenen Meester beschikte, bij wien ik het hairkappen konde leeren. — Ik woonde bij deezen man, van Herfstmaand, tot in Sprekkelmaand des volgenden jaars. In dien tijd, woonde er in dezelfde buurt een man, die onderwijs

gaf in het blaazen op den waldhoorn. Hij verftond zich dit zoo meesterlijk, dat ik er door verrukt werd; en ik kwam met hem overeen, om het mij te leeren. Ik slaagde hier in vrij gelukkig, zoo dat ik binnen kort, alle de drie partijen kon blaazen. Ik vond een groot vermaak, in het blaazen op dit speeltuig, gedurende de winterfche avonden; en daar beneven, dewijl ik niet gaarn werkeloos was, bragt ik mijne ledige uren op deeze wijze in onfchuldige beezigheid door. — Gedurende dien tijd, oefende ik mij ook, bij een' kundig Leermeester, hier digt bij woonende, in de Rekenkunst; waar in ik goede voororderingen maakte. Dus was, gedurende dien winter, mijn tijd geheel befteed. — In Sprokkelmaand des jaars 1768. verhuurde ik mij bij Doctor CHARLES IRVING, zoo vermaard, wegens zijne gelukkige proeven, om het zeewater zoet te maaken. Hier had ik overvloedig werk van hairkappen, tot verbetering van mijne hand. Deeze Heer was voor mij een uitfteekend goed Meester; hij was ongemeen vriendlijk en goed-aartig; en gaf mij des avonds tijd, om gebruik te maaken van mijne fchoolen, het welk ik voor een' grooten zegen hield. Ik dankte God en hem daar voor, en poogde met alle vlijt mij deeze gelegenheden ten nutte te maaken. Deeze vlijt en oplettendheid verwierven mij ook de bezondere zorg en toegenegenheid mijner drie Leermeesters; die van hunnen kant, met verdubbelden ijver mij onderweezen, en voor het overige, mij zeer vriendlijk behandelden.

D A N

DAN ik vond wel haast, dat mijn loon, het welk omtrent tweederden minder was dan ik ooit gewonnen hadde — want ik had niet meer dan twaalf ponden in 't jaar — niet toereikende zou zijn, om, boven mijne gewoone noodige uitgaven, de buitengewoone kosten van zoo veel meesters goedtemaaken. Mijne oude zeven en dertig guinjes, waren reeds alle, op één na, gesmolten. — Ik oordeelde derhalven best, nog eenmaal, het zeegeluk te beproeven, om wat meerder geld te krijgen. Ik was toch aan het zeevaarend leven gewend, en had er mij tot hier toe niet kwaalijk bij bevonden. Ook had ik eene sterke begeerte om Turkijen te zien, en hoopte gelegenheid te hebben, om aan die begeerte te voldoen. Ik gaf dienvolgens, in Bloei-maand des jaars 1768. den Doctor te kennen, dat ik mij gaarn weder op zee wilde begeeven. Hij stelde er zich niet tegen; en wij scheidden op eene vriendelijke wijze. — Den zelfden dag begaf ik mij op weg, om een' Meester te zoeken. Ik slaagde zeer gelukkig in mijne pooging; want ik hoorde ras van een' Heer, die een schip had, naar Italiën en Turkijen bestemd, en die een' knecht begeerde, welke bedreeven was in het haarkappen. Zeer verheugd over dit bericht, begaf ik mij aanstonds naar zijn schip, 't welk mij aangewezen was. Ik vond het met grooten smaak uitgerust en getakeld; en stelde mij geen gering genoeg voor, van met dit schip te zeilen. Ik vond den Heer niet aan boord, maar werd gewezen aan zijne woning; alwaar ik hem

den volgenden dag ontmoette, en hem een proef gaf van mijn haarkappen. Het stond hem zoo wel aan, dat hij mij op staande voet huurde. Alles viel dus naar mijnen wensch uit; het schip, de Meester, en de reis, waren volkomen naar mijnen zin. Het schip was genaamd *the Delaware*; en de naam van mijn' Meester was JOHN JOLLY. Hij was een naauwkeurig, vlig, en tevens goed-aartig man; juist zulk een, als ik wenschte te dienen. — Wij gingen onder zeil, in de volgende Hooimaand. Onze reis was ongemeen vermaaklijk. Wij bezochten Villa Franca, Nice, en Leghorn; en in alle deeze plaatsen werd ik verukt, door den rijkdom en de schoonheid der landstreek, en getroffen door de pracht der gebouwen, die zich alom vertoonden. Wij hadden er altijd overvloed van goede wijnen, en smaaklijke vruchten; waar van ik een groot liefhebber was. Ik had ook dikwijls gelegenheid, om mij te verlustigen, en tevens mijne nieuwsgierigheid te voldoen, alzoo mijn Kaptein altijd, op die plaatsen, aan land zijn verblijf hield, het welk mij aanleiding verschaftte, om de landstreek in 't ronde te bezichtigen. Ook leerde ik van den stuurman de Zeevaartkunde, daar ik grooten zin in had. —

TOEN wij Italiën verlieten, hadden wij eene vermaaklijke vaart, tusfchen de Eilanden van den Archipel, en van daar, naar Smyrna, in Turkijen. Dit is eene zeer oude stad. De huizen zijn van steen gebouwd, en bij de meesten der-

zel-

zelve, vindt men grafsteden; zoo dat zij somtijds de vertooning maaken van een kerkhof. — De levensmiddelen zijn in deeze stad overvloedig, en men koopt er goeden wijn, voor minder dan een stuiver de pint. De druiven, granaat-appelen, en veelerlei andere vruchten, waren er ook smaaklijker en grooter, dan die ik ooit geproefd hebbe. — De inboorelingen zijn welgemaakt en sterk, en behandelden mij altijd met veel beleefdheid. Ik geloof, dat zij in 't gemeen veel van zwarte menschen houden; en verscheiden onder hun, drongen mij dikwijls sterk aan, om bij hen te blijven, offchoon zij de Franken, of Christenen, afgezonderd houden, en hen niet onmiddellijk onder hun willen laten wonen. Ik was verwonderd, dat ik in geen van hunne winkels, en maar zeldzaam op de straaten, vrouwen ontmoette; en wanneer dit laatste gebeurde, waren zij altijd, van het hoofd tot de voeten, met eenen sluier bedekt, zoo dat ik haare aangezichten niet zien konde, uitgenoomen, wanneer de eene of andere van haar, uit nieuwsgierigheid om mij te zien, zich somtijds ontdekte. — Met verwondering zag ik, hoe de Grieken, eenigermaate, bij de Turken in vernedering gehouden worden, gelijk de Negers in de West-Indien bij de blanken. De minst beschaafde Grieken, zoo als ik reeds aanmerkte, dansen hier op dezelfde wijze, als wij in ons land gewoon zijn. Over het geheel moet ik zeggen, dat mij, geduurende ons verblijf aldaar, het welk omtrent vijf maanden was, de plaats en de Turken zeer wel be-

haagden. — Ik kon niet nalaaten, eene zonderlinge omftandigheid aldaar optemerken, t. w., de ftaarten der fchaapen zijn plat, en zoo groot, dat ik fomtijds ftaarten, van lammeren zelfs, gezien heb, die van elf tot dertien pond woogen. Het vet derzelven is zeer blank en fmaaklijk, en uitfteekend in een podding; waar toe het veel gebruikt wordt. — Ons fchip eindelijk rijk geladen zijnde, met zijde, en andere goederen, gingen wij wederom onder zeil, naar Engeland.

IN Bloeimaand des jaars 1769, kort na onze terugkoomst uit Turkijen, deed ons fchip eene vermaaklijke reize naar Oporto, in Portugal; alwaar wij aankwamen, in den [zoogenoemden Slemptijd, of] *Carnaval*. Bij onze aankoomst, werden ons zesendertig Artijkelen, om in acht te neemen, aan boord gezonden, met bijvoeging van zwaare bedreigingen, ingeval dezelve, of eenigen van die, overtreden wierden. Ook mogt niemand van ons aan boord van een ander fchip, of aan land gaan, voor dat de bedienden der Inquifitie bij ons aan boord geweest, en alles onderzocht hadden, om te zien of wij iet onwettigs, inzonderheid Bijbels, bij ons hadden. De Bijbels die men vond, en zekere andere dingen, werden aan land in bewaaring gebragt, totdat de fchepen weder vertrokken. En wanneer het ontdekt wierd, dat iemand een' Bijbel gehad, en denzelven verborgen gehouden hadde, die werd in de gevangenis gezet, gegeesfeld, en vervolgens voor tien jaaren in flaavernij gezonden. — Ik
zag

zag hier vele heerlijke gezichten; inzonderheid, den Hof van Eden, werwaards veelen van de geestlijkheid en leeken, naar derzelver onderscheiden orden, met de gewijde Hostie, in plegtigen optogt zich begaven, en het *Te Deum* zongen. Ik was zeer begeerig, om eenigen van hunne kerken te bezien, doch ik kon geen toegang tot dezelve verkrijgen, ten zij ik, bij het ingaan, gebruik maakte van de noodzaaklijke plegtigheid der besprenging met wijwater. Uit nieuwsgierigheid, en verlangen om heilig te wezen, onderwierp ik mij daar aan; doch de kracht ging ten mijnen opzichte verlooren, alzoo ik niet vond, dat ik er een zier beter door geworden was. — Men vindt in deeze plaats een' grooten overvloed van allerlei levensmiddelen. De stad is wel gebouwd, en fraai, en maakt op een' afstand eene schoone vertooning. — Nadat ons schip eene laading van wijn, en andere goederen, ingenoomen had, richtten wij den koers wederom naar Londen; alwaar wij in Hooimaand des zelve jaars aankwamen.

ONZE naastvolgende reis, was naar de Middellandsche Zee. Het schip werd andermaal uitgerust, en wij gingen in Herfstmaand onder zeil, naar Genua. Dit is eene van de schoonste steden die ik immer aanschouwd hebbe. Eenigen van derzelver gebouwen, waren van schoon marmmer opgetrokken, en maakten de heerlijkste vertooning voor het oog; terwijl vóór veelen derzelve fraaie fonteinen gevonden werden. De

kerken waren rijk en prachtig, en pronkten van binnen en van buiten met kunstige sieraaden. Doch al die rijkdom en praal werd in mijn oog ontlusterd, door de galeiflaaven; wier staat, zoo hier, als op andere plaatsen in Italië, waarlijk ellendig en deerniswaardig is. — Na eenige weken hier vertoefd te hebben, gedurende welke, wij veelerlei dingen die wij noodig hadden, tot een' laagten prijs, kochten, zeiden wij naar Napels. Dit is eene bekoorelijke stad, en ongemeen zindelijk. De baai is de schoonste welke ik ooit gezien heb, en de steenen kaaien, alwaar de schepen gelaaden en ontladen worden, zijn voortreffelijk. — Het kwam mij zeer zonderling voor, dat hier des zondags avonds groote opera gespeeld werd; en dat zelfs de Koning en Koningin die bijwoonden. Ik begaf mij ook, gelijk die Grooten, tot deeze schouwspelen, en daar ik op den dag, op mijne wijze, God gediend hadde, diende ik des avonds indedaad den Mammon. — Terwijl wij ons hier ophielden, gebeurde er eene uitbarsting van den Vesuvius, waar van ik een volkomen gezicht had. Het was ten uiterste ontzettend; en wij waren er zoo dicht bij, dat het dek van ons schip meenigmaal met asch geheel bedekt was.

NADAT wij te Napels onze zaaken afgedaan hadden, zeiden wij andermaal, met een' gunstigen wind, naar Smyrna; alwaar wij in Wintermaand aankwamen. Hier was een Seraskier, of Bevelhebber, die groot behagen in mij vond, en wil-

wilde dat ik daar zoude blijven , biedende mij twee vrouwen aan. Doch ik wees zijn aanzoek van de hand. — De kooplieden in dat land , reizen met karavaanen , of groote gezelschappen. Ik heb verscheiden karavaanen gezien , die uit Indien kwamen , met eenige honderden kameelen , beladen met veelerlei goederen. Het volk van deeze karavaanen , is geheel bruin van koleur. Onder andere artijkels , bragten zij met zich , eene groote meenigte *locusta* , zijnde een soort van peulvrucht , zoet en aangenaam van smaak , en in gedaante naar Fransche boonen gelijkende , doch wat langwerpiger. — Elke soort van goederen , wordt in eene afzonderlijke straat verkocht. En ik vond de Turken altijd zeer eerlijk in hunnen handel. — Zij laten geene Christenen toe , in hunne moskeen of kerken te koomen , het welk mij zeer spects ; want ik had altijd groote begeerte , om de onderscheiden wijzen van Godsdienstoefening der volken , waar ik kwam , te beschouwen. — De pest ontstond te Smyrna , terwijl wij er waren ; en wij hielden op , met goederen intescheepen , totdat dezelve over was. Eindelijk kreegen wij eene rijke laading , en gingen in Lentemaand des jaars 1770 onder zeil , naar Engeland. — Op deeze reis gebeurde er een toeval , waar door ligtlijk ons schip in brand konde geraakt zijn. Een zwarte kok , bezig zijnde eenig vet te smelten , liet den pot omvallen in het vuur , onder het dek ; aanstonds vloog het vet in brand , en de vlam sloeg met geweld omhoog. Van schrik , werd de arme kok bijna
blank,

blank, en hij was geheel spraakloos. Men kreeg echter gelukkig het vuur gebluscht, zonder eenig nadeel van belang. — Na verscheidentegenpoeden en verhinderingen op deeze reis, welke lang duurde, kwamen wij eindelijk, in Hooimaand, behouden te Londen aan. En tegen het laatst van dit jaar, viel er iets voor, het welk oorzaak was, dat mijn waardige Kaptein, het schip, en ik, alle van elkanderen gescheiden werden.

IN Grasmaand 1771, ging ik als bottelier aan boord, bij Kaptein WILLIAM ROBERTSON, voerende het schip *the Grenada Planter*, om nog eenmaal mijn geluk te beproeven in de West-Indien. Wij vertrokken van Londen, naar Madeira, Barbados, en Granada. — Op de laatst-gemelde plaats ons bevindende, had ik eenige goederen te verkoopen, en ontmoette al wederom de voorige handelwijze, in de West-Indien zeer gemeen. Een blauke die aldaar woonde, kocht eenige goederen van mij, ter waarde van eenige ponden Sterlings, en deed mij, als naar gewoonte, veele schoone beloften, doch zonder voornemen om mij te betaalen. Hij had ook eenige goederen gekocht van anderen van ons volk, die hij voornemens was op dezelfde wijze te behandelen. Hij zocht ons bij aanhoudendheid met goede beloften te paaien; doch toen ons schip gelaaden was, en gereed om te zeilen, ontdekte dees, eerlijke koopman, dat hij geen oogmerk hadde, om voor alles wat hij van ons gekocht had.

hadde, een duit te betaalen. In tegendeel, wanneer ik hem om mijn geld vroeg, beantwoordde hij mij, als ook een' anderen zwarten van wien hij goederen gekocht had, enkel met bedreigingen, en wij hadden kans om slagen te krijgen, in stede van betaaling. Wij keerden ons dan tot eenen Vrederechter, om ons beklag te doen, en verhaalden hem, op welk eene wijze wij van dien man behandeld waren, verzoekende, dat hij de goedheid wilde hebben, ons recht te doen wedervaaren. Dan, omdat wij Negers waren, offchoon vrije lieden, was er voor ons geen recht. En daar ons schip gereed lag om te vertrekken, wisten wij geen' raad; hoewel het ons eene harde zaak toefcheen, op die wijze van ons eigendom beroofd te worden. Gelukkig voor ons, was die man ook geld schuldig aan drie blanke matrozen, die mede geen' penning van hem krijgen konden. Zij voegden zich derhalven gereedlijk bij ons, en wij gingen te saamen hem opzoeken. Verstaan hebbende waar hij was, begaven wij ons derwaards. Ik sleepte hem ten huize uit, en dreigde hem, mijne wraak hem te doen gevoelen. De schelm, voor slagen vrezende, bood ons elk eene geringe som, doch welke in geen vergelijking kwam met het geen hij ons schuldig was. Dit maakte ons nog heviger. Eenigen van ons, wilden hem de ooren affnijden; doch hij smeekte ootmoedig om genade — welke hem eindelijk vergund werd, nadat wij hem geheel hadden uitgeschud. Wij lieten hem toen gaan; waar voor hij ons bedankte, verblijd dat hij er zoo gemak-

lijk

lijk afgekoomen was, en na ons goede reize gewenscht te hebben, liep hij heen naar de boschen. — Wij begaven ons aan boord, en gingen kort daar op onder zeil, naar Engeland. — Ik kan niet nalaten hier te verhaalen, hoe wij; op deeze reis, eenmaal in groot gevaar waren, om met schip en alles in de lucht te vliegen, veroorzaakt door eene onbedachtzaamheid, welke ik zelf beging. Niet lang nadat ons schip onder zeil geraakt was, ging ik beneden in de hut, om iets te verrichten, en had eene brandende kaars in mijn hand — welke ik, in den haast, zonder nadenken, zettede in een vaatje met buskruid. De kaars bleef in het kruid, zoo lang, totdat dezelve bijkans uitgebrand was; wanneer ik, bij geluk, mijnen misflag bemerkte, en nog tijdig dezelve er uit nam, zonder dat — door de gunstige beschikking der Voorzienigheid — er eenig onheil gebeurde. Doch oogenbliklijk daar op, viel ik van schrik in zwijm.

IN agt en twintig dagen volbragten wij de reis, van hier naar Engeland; en ik ging van dit schip af. — Dan, steeds van een' woelachtigen aart zijnde, en begeerig, om zoo veele onderscheiden gewesten der wereld te bezoeken, als ik konde, schepte ik mij kort daar na, in het zelfde jaar, wederom in, als bottelier, aan boord van een schoon groot schip, *the Jamaica* geheeten, Kaptein DAVID WATT; en wij vertrokken uit Engeland, in Wintermaand 1771, naar Nevis en Jamaika. — Ik vond Jamaika een zeer
schoon

fchoon en groot Eiland, wel bevolkt, en het
 voornaamfte onder alle de Eilanden van de West-
 Indien. — Hier was ook een groot getal Negers;
 welken, zoo mij toefcheen, ook hier, gelijk el-
 ders, door de blanken geduuriglijk bedroogen en
 verongelijkt werden, terwijl de flaaven, niet
 minder dan op de overige Eilanden, aan ftreng
 ftraffen en wreede mishandelingen blootftonden.
 Er zijn zelfs Negers, die hun werk maaken van
 de flaaven te kastiiden. Zij verhuuren zich tot
 dat einde, nu bij den eenen, dan bij den ande-
 ren; en het gewoone dagloon is, van één tot
 vier *bits*, [d. i., van 3 tot 12 ftuivers daags.]
 Ik zag, geduurende den korten tijd welken ik mij
 hier ophield, meenige wreede ftrafoefening over
 de flaaven. In het bezonder was ik ooggetuige,
 dat een arme knaap aan de handen opgehangen
 werd, eenige voeten boven den grond, daar na
 hing men hem omtrent honderd pond gewigt aan
 de beenen, en in dien ftaat werd hij op de onbarm-
 hartigfte wijze gegeesfeld. Men verhaalde mij,
 dat er twee onderscheiden Heeren woonden op
 het eiland, die berucht waren wegens hunne
 wreedheid. Deezen hadden twee Negers, ge-
 heel naakt, elk aan eenen paal gebonden, alwaar
 zij, in twee uren tijds, door het ongedierte
 dood geftooken werden. Ik hoorde eenen Heer,
 mij wel bekend, aan mijnen Kaptein verhaalen,
 dat hij eenen Negerflaaf gevonnisd had, om lee-
 vendig verbrand te worden, omdat hij getracht
 hadde, eenen Opziener te vergeeven. Eene
 mee-

meenigte andere voorbeelden gaa ik voorbij, om de aandacht van mijnen Leezer bij een minder aandoenlijk soort van schelmerij te bepalen.

TOEN ik nog niet lang op dit eiland geweest was, kocht zeker koopman, SMITH genaamd, en te Port Morant woonende, eenige goederen van mij, ter waarde van vijftientig ponden Sterlings. Doch als ik betaaling van hem vroeg, sprak hij telkens van mij te slaan, en dreigde, dat hij mij in de gevangenis zou doen werpen. Eenmaal zeide hij, mij te zullen beschuldigen, dat ik zijn huis in brand had willen steeken. Op een' anderen tijd, wilde hij zweeren, dat ik ondernoomen had, met zijne slaaven doortegaan. Ik stond verbaasd over dit gedrag, in een' man van dat aanzien en vermogen. Dan er bleef voor mij niets overig, dan mij te onderwerpen, en mij mijn lot te getroosten. — Wanneer ik te Kingston kwam, zag ik, tot mijne verwondering, eene groote meenigte Afrikaanen, die alle Zondagen vergaderden, inzonderheid in eene ruime en geschikte plaats, Spring Path genoemd. Elke onderscheiden naatsij uit Afrika, alhier woonende, houdt haare vergaderingen en feesten, naar de wijze van hun land. Zij onderhouden ook de meeste gebruiken, die bij hun plaats hebben; zij begraven hunne dooden, en leggen levensmiddelen, pijpen, en tabak, en andere dingen, in het graf, bij den dooden, even als in Afrika gebruikelijk is.

ONS schip de laading ingenoomen hebbende, gingen wij onder zeil, naar Londen; alwaar wij in Oogstmaand aankwamen. — Te Londen wedergekeerd zijnde, ging ik mijn' ouden goeden Meester, Dr. IRVING, bezoeken; die mij aanbod, wederom in zijnen dienst te treden. Daar ik thands het zeevaardend leven moede begon te worden, nam ik zijn voorstel met blijdschap aan. Ik vond zeer veel genoeg, in andermaal bij deezen Heer te wonen. Wij hielden ons dagelijks beezig, met het zilte zeewater te zuiveren, en drinkbaar te maaken. — Dit duurde; tot in Blocimaand des jaars 1773. Wanneer de stem van het gerucht; op nieuws in mij de drift deed ontvonken, om in vreemde gewesten geluk te bejaagen, en bij den Noorder Pool eenen doortogt te helpen opspooren naar de Indien. Er was tot dat einde een plan ontworpen, en er werden eenige schepen uitgerust, over welken het bevel was opgedraagen aan den Edelen JOHN CONSTANTINE PHIPPS, naderhand Lord MULGRAVE, die zich begeeven zoude aan boord van zijner Majesteits Sloep van oorlog, *the Race Horse*. Mijn Meester zeer veel belang stellende in den goeden uitflag deezer onderneeming, maakten wij daarom alles gereed tot onze reis; en ik begaf mij met hem aan boord van *the Race Horse*, den 24 van Blocimaand, 1773. Wij voeren naar Sheerness, alwaar zijner Majesteits Sloep *the Carcass*, gevoerd door Kaptein LUTWIDGE, zich bij ons voegde. — Den vierden van Zomermaand, gingen wij onder zeil, naar de plaats onzer bestem-

R ming;

ming, den Noordpool; en op den 15. der zelve maand, bevonden wij ons op de hoogte van de eilanden van Hitland. Op deezen dag werden wij zeer aanmerkelijk bewaard, daar wij in groot gevaar waren, om met fchip en volk in de lucht te vliegen. Geval, welk mij naderhand, op deeze reize, ten uiterfte bezorgd en omzichtig maakte. Het fchip was zoo vol, dat er voor elk maar zeer weinig plaats aan boord was; het welk mij dikwijls veel ongemak baarde. Ik had beflooten, van deezen zonderlingen en belangrijken togt een dagregister te houden; en ik had tot dit einde geene andere plaats, dan een klein hoekje, in de voorraadkamer van den Doctor, alwaar ik fleep. Dit klein vertrek was vol met allerlei brandbaare en ligt vuurvattende ftoffen, inzonderheid met werk, fterk water, en veelerlei andere gevaarlijke dingen. Ongelukkiglijk gebeurde het, des avonds, als ik bezig was aan mijn dagregister te fchrijven, dat ik de kaars uit den lantaarn moest neemen, wanneer een vonk aan een' enkelen draad werk vattende, al het overige in brand vloog, en in een' oogenblik ftond alles in ligte laaie vlam. Ik zag niets dan een' onvermijdelijken dood voor oogen, en verwachtte, de eerfte te zullen zijn, die in de vlammen omkwam. Terftond was er een algemeen alarm op het fchip, en veelen van het volk, die naast bij waren, fchooten toe, om den brand te helpen blufchen. Al dien tijd ftond ik midden in de vlammen; mijn hemd, en de neusdoek dien ik om mijn' hals hadde, waren verbrand, en ik was
bij-

bijna verftikt door den rook. Dan, door Gods goedheid, toen ik alle hoop begon optegeven, bragten eenigen van het volk dekens en matrassen, en wierpen die op de vlammen, waar door de brand in korten tijd geheel werd uitgedoofd. Ik werd door die geenen van de Officieren, die het wisten, fcherpelijk beftraft en bedreigd, en mij werd ftipt verboden, ooit weder met licht op die plaats te gaan. En indedaad, mijne eigen vrees deed mij, geduurende een' korten tijd, aan dit bevel gehoorzaamen. Dan eindelijk, geene gelegenheid hebbende op eenige andere plaats in het fchip, om mijn dagboek te fchrijven, geraakte ik andermaal in verzoeking, om fteelsgewijze met licht in het zelfde kamertje te gaan, hoewel niet zonder groote vrees en omzichtigheid. — Den 20. van Zomermaand, begonden wij het werktuig van Dr. IRVING, om zout water zoet te maaken, te gebruiken. Ik was doorgaands bij de distilleering; en wij zuiverden gemeenlijk van zes en twintig tot veertig gallons water op een' dag. Het water, aldus gedistilleerd, was volmaakt zuiver, goed van fmaak, en vrij van zout; en men maakte er in veelerlei gevallen aan boord gebruik van.

DEN 28. van Zomermaand, op de noorderbreedte van 78 graaden gekoomen zijnde, ontdekten wij Groenland. Met verwondering zag ik, dat de zon hier niet onderging. De koude begon nu zeer ftreng te worden. En daar wij noordoost op zeilden, het welk onze koers was,

zagen wij veele zeer hooge en wonderlijke ijsbergen; als ook een aantal zeer groote walvischen, die dikwijls zeer nabij ons schip kwamen, en het water tot eene verbaazende hoogte in de lucht op bliezen. Op een' morgen, hadden wij eene groote meenigte zeepaarden omtrent ons schip, die eveneens brieshten gelijk andere paarden. Wij schooten eenige harpoenstukken op dezelve af, om er eenigen van te vangen, doch wij konden er geen magtig worden. — Den 30. kwam de Kaptein van een' Groenlandsvaarder bij ons aan boord, en verhaalde ons van drie schepen, die in het ijs vergaan waren. Wij hielden echter onzen streck, tot den 11. van Hooimaand, wanneer wij door één groot en ondoorkoomelijk ijsveld gestuit werden. Wij voeren langs het zelve heen, van het oosten westwaards, meer dan tien graaden; en den 27. bereikten wij eene noorderbreedte van 80 graaden en 37 minuten, en bevonden ons op 19 of 20 graaden oostlijke lengte van Londen. — Den 29. en 30. van Zomermaand, zagen wij één enkel onafgebrooken ijsveld, welks uitgestrektheid alleen door den zichteinder bepaald werd; en wij maakten het schip vast aan een stuk ijs, dat agt roeden en elf duim dik was. Wij hadden doorgaands zonneschijn, en bestendig daglicht; het welk aan het geheele van dit trefsend, grootsch, en ongewoon tooneel, tevens schoonheid en nieuwigheid bijzette; en om het zelve nog schooner en prachtiger te maaken, gaf de terugkaatsing der zon van het ijs, aan de wolken eene allerheerlijkste gedaante. — Wij doodden

den verscheiden dieren, ten deezen tijd, en onder anderen, negen beeren. Schoon zij niets in de ingewanden hadden dan water, waren ze echter alle zeer vet. Wij lokten ze veeltijds naar ons schip, door het branden van veeren of huiden. Zij scheenen mij eene slegte spijs; doch eenigen van het scheepsvolk vonden er grooten smaak in. Eenigen van ons volk, zich in een sloep bevindende, schooten op een zeepaard, en wonden het zelve; waar op het terstond naar den grond dook, en kort daar na, kwam het weder boven, en bragt een groot getal anderen met zich. Deeze allen vielen gesaamendlijk op de sloep aan, en het was niet dan met moeite, dat men hen konde beletten, de sloep aan stukken of omverre te slaan; doch er kwam een sloep van de *Carcass*, om de onze te helpen, en het gelukte hun, met vereenigde magt de zeepaarden op de vlugt te drijven en te verstrooien, nadat ze echter eenen van de maats een' riem uit de handen gewrongen hadden. Een der scheeps sloepen was te vooren op dezelfde wijze aangevallen, doch gelukkiglijk zonder schade. Schoon wij verscheiden van deeze dieren wonden, hebben wij er nooit meer dan één kunnen vangen.

Wij bleeven hier omstreeks, tot den eersten van Oogstmaand; wanneer de beide schepen ten eenemaal in het ijs bezet raakten, veroorzaakt door het drijvend ijs, dat van den zeekant aan kwam dringen. Dit maakte onzen toestand ten uiterste zorgelijk en ontzettend; zulks dat wij,

op den zevenden dag, in groote vrees waren, dat de fchepen door het ijs verbrijfeld zouden worden. Thands werd door de Bevelhebbers een fcheepsraad gehouden, om te overleggen, wat middelen best te werk te stellen, tot behoudenis van ons leven. Het besluit was, dat men zou trachten te ontkoomen, door met de floepen, langs het ijs heen, naar de zee te vaaren; welke echter veel verder af was, dan iemand van ons begreep. Dit voornemen floeg onzen geest geweldig neder, en benam ons bijkans allen moed; want er was zeer weinig uitzicht, dat wij het leven er zouden afbrengen. Wij zaagden evenwel het ijs rondom de fchepen een weinig af, om door het zelve niet benadeeld te worden; en dus hielden wij ze in een foort van vijver of kom. Daar op begonden wij de floepen, zoo goed ons moogelijk was, zeewaards te trekken. Dan, na twee of drie dagen arbeids, hadden wij nog maar weinig voordgang gemaakt. Zoo dat sommigen van ons de moed geheel begon te ontzinken, en ik mijzelven waarlijk verlooren achtte, ziende de gevaaren en rampspoeden waar meê wij omringd waren. Terwijl wij beezig waren met dezen harden arbeid, had ik het ongeluk, in eene opening, die wij tusfchen eenige ijsfchotsen gemaakt hadden, te vallen, en was bijna verdronken; wanneer, door het gunstig beftel der Voorzienigheid, nog even tijdig, eenigen van ons volk toefchooten, en mij holpen. — Onze beklagelijke toestand, welke ons gefladig in vrees deed leeven van door het ijs ontkoomen, verwekte

in

in mij, trapswijze, een ernstig aandenken aan de eeuwigheid, zoodaanig, als ik nooit te vooren ondervonden hadde. De vrees des doods lag mij geduuriglijk bij, en ik beefde op de gedachte, van den grammen koning der verichrikkingen te ontmoeten, in den *natuurlijken* staat, waar in ik mij nog bevond, zeer twijfelmoedig zijnde, of ik, in dien staat stervende, eene zalige eeuwigheid zou moogen inwachten. Ik had geen hoop, dat mijn leeftijd lang meer weezen zoude; want wij begreepen, dat wij, na het verlaaten onzer schepen, die nu reeds uit het gezicht, en eenige mijlen van de floepen af waren, het niet lang zouden kunnen uithouden. Onze toestand werd nu ten uiterste deerniswaardig. De bleke sichrik was op elks gelaat geichilderd. Veelen, die te vooren vloekers en zweerders waren, begonden nu, in den nood, tot GOD in den hemel om hulp te roepen — en in den tijd onzer uiterste bepaauwdheid, toen alle hoop, en alle menschlijke waarfchijnlijkheid van uitkoomst, ten eenemaal afgefneeden fcheen — verloste Hij ons! Het was de elfde dag, nadat de schepen dus bezet geraakt waren, en de vierde, dat wij op die wijze de floepen hadden voordgetrokken — toen de wind naar het oost-noordoosten wendde. Aanftonds werd het weër zachter, en het ijs raakte los, naar den kant der zee, zijnde ten zuidwesten van ons. Hier op begaven veelen van ons zich weder aan boord, en wij werkten uit al onze magt de schepen door alle openingen van het ijs die wij vinden konden, heen, zettende intusfchen alle

zeilen bij die wij konden voeren. Thands hoopziende op een' goeden uitslag, maakten wij seim aan de sloepen, en het overige volk, om aan boord te koomen. Dit scheen ons als een herleeven uit den dood; en elk spoedde zich, als om strijd, naar de schepen, of naar de eerste sloep welke hij bereiken konde. Wij gingen op die wijze voort, om uit het ijs te geraaken, totdat wij ons geheel in open water bevonden, het welk was, in omtrent dertig uren, tot onze onuitspreekelijke blijdschap. — Zoo draa wij buiten gevaar waren, lieten wij het anker vallen, en herstelden de geringe schade. En den 19. van Oogstmaaand, verlieten wij dit onbewoond uiterste des aardkloots, waar de onherbergzaame luchtstreek noch voedsel noch schuilplaats aanbiedt, en waar noch kruid noch heester tusfchen de barre rotfen groeit, maar alles eene enkele woestenij van ijs vertoont, het welk de aanhoudende ftraalen der zon, gedurende zes maanden, niet in staat zijn doortedringen of te ontbinden. — De zon nu aan het daalen zijnde, begonden de dagen te korten, naar maate wij zuidwaards op zeilden; en den 28., wanneer wij ons bevonden op de breedte van 73 graaden, was het des avonds ten tien uur reeds donker. — Den 10. van Herfstmaaand, op de breedte van 58 graaden en 59 minuten, kreegen wij een' hevigen storm, met hooge zee, zulks dat wij in den tijd van tien uren, veel water in het fchip bekoomen hadden. Dit noodzaakte ons, om een' geheelen dag zwaar te werken aan de pompen. Door ééne zee, welke het fchip

zoo

zoo geweldig floeg als ik nooit te vooren ontmoet hadde, geraakte het zelve een poos geheel onder water, zoo dat wij dachten dat het ten gronde ging. Twee booten floegen uit de bootsklampen, en de groote boot spoelde over boord. Alle andere losse goederen dreeven desgelijks wech, waar onder veele zeldzaame dingen, die wij uit Groenland medegebragt hadden; en wij waren genoodzaakt, ten einde het schip te ligten, eenige stukken geschut over boord te werpen. Wij zagen ten zelfden tijde een schip, dat in grooten nood was, hebbende deszelfs masten verlooren; doch wij waren buiten staat, om het zelve te helpen. — Thands verlooren wij *the Carcass* uit het gezicht, tot den 26., wanneer wij land ontdekten, zijnde Orford, en op de hoogte van die plaats, voegde het schip zich weder bij ons. Wij zeilden vervolgens naar Londen, en kwamen den 30. van Herfstmaand te Deptford aan. — Dus eindigde onze reize naar den Noorder Pool, tot geene geringe blijdschap van alle de schepelingen, na eene afweezendheid van vier maanden; in welken tijd wij, met uiterste levensgevaar, tot op de noorderbreedte van 81 graaden, en oostlijke lengte van 20 graaden, gekoomen waren — zijnde veel verder, volgens alle berichten, dan ooit eenig zeeman te vooren zich gewaagd hadde. Tevens strekte deeze togt, tot een voldingend bewijs van de onmogelijkheid, om langs dien weg eenen doortogt naar de Indien te vinden.

X. HOOFDSTUK.

De Schrijver verlaat Doctor IRVING, en begeeft zich aan boord van een schip, naar Turkijen bestemd. — Verhaal van het opligten van een' zwarten, aan boord van het schip, en van de vruchtlooze poogingen des Schrijvers, om denzelveu zijne vrijheid w. der te beschikken. — Eenig bericht van des Schrijvers bekeering, tot het geloof in JESUS CHRISTUS.

ONZE reize naar den Noordpool geëindigd zijnde, keerde ik met Doctor IRVING naar Londen terug, en woonde nog eenigen tijd bij hem. — Thands begon ik met ernst natedenken, de gevaaren welken ik tot hier toe ontkomen was, inzonderheid die van mijne laatste reize. Dit maakte een' duurzaam indruk op mijn gemoed; en door de Godlijke genade, werkten mij de geleeden rampspoeden en gevaaren bij de uitkomst ten goede, alzoo ik er aanleiding door kreeg, om met ernstige belangneeming aan mijnen eeuwigen staat te denken, en aangevuurd werd, om met een voornemen des harten den HEERE te zoeken, eer het te laat was. Ik verblijdde mij zeer, en het was de stof van mijne dankzegging aan GODE, dat ik door zijn voorzienig bestuur te Londen gekoomen was. Ik nam voor, mijne zaligheid alhier uittewerken, en dus grond te verkrijgen om op den hemel te hoopen; zijn-

zijnde dit het uitwerksfel van een gemoed, door onkunde en zonde verbijsterd.

IN vervolg van tijd, verliet ik mijn' Meester, Doctor IRVING, den Zuiveraar van water, en woonde in Coventry-court, Hay-market. Hier zijnde, leefde ik steeds in gemoedsbekommering, en in angstige zorg voor de behoudenis mijner ziel. Ik wilde — doch in eigen kracht — een uitmuntend Christen worden. Tot dat einde, sfelde ik alle middelen te werk. En daar ik niemand onder mijne bekenden vond, die in het godsdienstige met mij overeenstemde, of die mij — naar de taal des Bijbels — *het goede kon doen zien*, was ik daar over zeer bedroefd, en wist niet waar ik raad zoude zoeken. In het eerst begaf ik mij tot onderscheiden kerken in de nabuurschap, twee of driemaal daags, verscheiden weken lang; doch keerde telkens onvoldaan weder. Mij ontbrak iets, dat ik niet wist te verkrijgen; en ik vond doorgaands meer voldoening voor mijn gemoed, wanneer ik te huis in den Bijbel las, dan wanneer ik ter kerk ging. Dan daar het mij te doen was om zalig te worden, zocht ik geduurig al weder andere middelen. Eerst begaf ik mij tot de Kwakers; doch aldaar werd Gods Woord noch gepredikt, noch gelezen, zoo dat ik hier zoo zeer in het duister bleef, als voorheen. Daar op onderzocht ik de grondstellingen der Roomsche Kerk; dan deezen voldeden mij in het minste niet. Eindelijk nam ik mijne toevlugt tot de Jooden; doch hier kon ik
nog

nog minder voldoening vinden. Ondertusfchen kwelde mij dagelijks de angst voor een eeuwig verderf, en ik wist niet waar ik fchuilplaats vinden zoude, tegen den toekomenden toorn. Ik befloot ten laafcen, de vier Evangeliften aandachtig te leezen, en dien Aanhang of Partij, welke ik vond daar mede meest overeenstemmen, daar bij wilde ik mij voegen. Dus ging ik bezwaard heen, zonder eenigen leidsman te kunnen vinden, die mij den weg ten eeuwigen leven aanwees. Ik vroeg verfcbeiden menfchen, aangaande het middel om zalig te worden, en kreeg zeer verfcbillende antwoorden. Nu raakte ik zeer aan het wankelen, en kon ten dien tijd niemand vinden, die rechtvaardiger was, of zoo veel achting voor den Godsdienst hadde, als ik. Ik dacht, wij zullen niet alle zalig worden — dit leert Gods Woord — ook zullen wij niet alle verlooren gaan. Ik vond niemand, in den kring mijner bekenden, die de Tien Geboden volkomenlijk onderhield. En ik was zoo rechtvaardig in mijne oogen, dat ik vastfelde, velen van hun daar in te overtreffen, en ten minften agt Geboden van de tien te vervullen. En vindende dat zij, die zich in 't gemeen Christenen noemden, zoo eerlijk of zoo deugdzaam in hun gedrag niet waren, als de Turken, dacht ik waarlijk, dat de Turken een' veiliger weg ter zaligheid bewandelden, dan mijne landgenooten of bekenden. Dus bleef ik tusfchen vrees en hoop leven; en het voornaamfte genoeg dat ik onder- vond, was in het blaazen op den waldhoorn,
welk

welk ik toen oefende, benevens het hairkappen. Zoodaanig was mijne gesteldheid, gedurende eenige maanden; terwijl ik van tijd tot tijd de oneerlijkheid van veele menichen alhier onder-vond.

EINDELIJK besloot ik, naar Turkijen te gaan, en aldaar mijne dagen te eindigen. Het was nu vroeg in de lente des jaars 1774. Ik zocht naar een' Meester, en vond eenen Kaptein JOHN HUGHES, voerende het schip *the Anglicania*, het welk op de Teems werd uitgerust, en bestemd was naar Smyrna in Turkijen. Ik ging bij hem aan boord, als bottelier; en prees hem ten zelfden tijd aan voor kok, zekeren zwarten, een zeer hupsch man, genaamd JOHN ANNIS. Deeze man was omtrent twee maanden op het schip geweest, zijn werk doende. Hij had te vooren verscheiden jaaren gewoond bij eenen WILLIAM KIRKPATRICK, een Heer van het Eiland St. Kitts, van wien hij met verlof vertrokken was; doch die naderhand veele kunst-greepen te werk stelde, om den armen man weder in slaavernij te krijgen. Hij had zich verwoegd bij verscheiden Kapteins die op St. Kitts voeren, om hem opteligen. En wannecr alle hunne ontwerpen en poogingen tot dat einde mislukt waren, kwam de Heer KIRKPATRICK aan ons schip, te Union Stairs, op Paasch-maandag den vierden van Grasmaand, met twee roeischuiten, en zes mannen, dewijl hij verstaan had, dat de man aan boord was. Men greep den man aan,
bond

bond hem, en voerde hem met geweld van het fchip, in bijzijn van het volk, en den opperftuurman. Ik geloof dat dit een beftooken werk was. Dan, hoe het zij, het ftrckte geenszins tot eer van den Stuurman, of van den Kaptein, dat zij, fchoon zij den onderdrukten man aan boord hadden genoomen en gehouden, echter geene de minfte pooging deden om hem te redden, noch mij een' penning van zijn loon betaalden, het welk omtrent vijf ponden bedroeg. Ik was zijn eenige vriend, die hem, indien het moogelijk was, zijne vrijheid weder trachtte te bezorgen; hebbende door ondervinding geleerd, wat het is, de vrijheid te misfen. Ik zond, zoo draa ik konde, iemand naar Gravesend, om te verneemen op welk fchip hij was. Doch ongelukkiglijk was het onder zeil gegaan, met het eerfte getij, nadat hij aan boord was gebragt. Mijn oogmerk was toen, den Heer KIRKPATRICK aantetasten, die gereed stond om eene reis naar Schotland te doen. Ik verzocht, en verkreeg, eene Acte van *Habeas Corpus* voor hem, benevens eenen Deurwaarder, om met mij te gaan naar St. Pauls Kerkhof, alwaar hij woonde. Hij, die waarfchijnlijk iet dergelijks vermoedde, had iemand op de wacht gefield, om uittezien. Dewijl ik bij hem bekend was, verzon ik deeze list: ik wittede mijn aangezicht, opdat men mij niet zoude kennen; en dit had de begeerde uitwerking. Hij ging dien avond niet uit zijn huis. En des anderen daags morgens, beraamde ik een wel belegd plan; niettegenftaande hij een' Heer in zijn huis

huis had, om zijn' perfoon te verbeelden. Mijn last aan den Deurwaarder, die toegang in het huis verkreeg, was, hem bij eenen Rechter te brengen, achtervolgends het bevelfchrift. Toen hij aldaar verscheen, bragt hij tot zijne verantwoording in, dat hij den perfoon niet in zijne magt hadde. Waar op hem vergund werd, borg te stellen. Ik wendde mij terstond tot den bekenden menschen-vriend, GRANVILLE SHARP, Schildknaap, die mij met de uiterste vriendelijkheid ontving, en mij alle onderrechting gaf, welke mij in het geval noodig was. Ik verliet hem, in de blijde hoope, dat ik den ongelukkigen man zijne vrijheid weder zou bezorgen, en met het leevendigst gevoel van dankbaarheid aan den Heer SHARP, voor zijne goedgunstigheid. Dan, helaas! mijn pleitbezorger was mij ontrouw; hij trok mijn geld — deed mij verscheiden maanden werks verliezen — en rechtte niets uit, ter bevoordering van mijne zaak! Toen de arme man te St. Kitts aankwam, werd hij, naar gewoonte, met vier pennen, door middel van vier touwen, aan de handen en voeten, op den grond vastgemaakt, wreedlijk gekorven en geslaagen, en daar na met zwaare ketenen aan den hals beladen. Ik heb twee zeer aandoenlijke brieven van hem, in dien toestand, ontvangen, en ook verscheiden achttingwaardige lieden, thands te Londen woonende, gesproken, die hem in dien deerniswaardigen staat te St. Kitts gezien hadden — in welken hij federt gebleeven is, totdat de welkooome dood hem uit de handen zijner ontmenschte dwingelanden verlost.

GEDUURENDE deeze onaangenaame zaak; leefde ik onder sterke overtuiging van zonde, en dacht, dat mijn staat arger was, dan die van eenig mensch op aarde. Mijn gemoed was uitermaate beangstigd en ontroerd. Dikmaal wenschte ik om den dood; doch was tevens overtuigd, dat ik ten eenemaal onbereid was voor dien gedachten overstap. — Door eerlooze menschen, in de jongste zaak, veel te lijden hebbende, en daar bij zeer bekommerd en verlegen over mijnen ziels toestand, maakte het een en ander, inzonderheid het laatste, mij diep moedloos, zoo dat ik mijzelven tot eenen last werd, en alle dingen in de wcereld, beschouwde als ijdelheid en kwelling des geestes, en onbekwaam, om aan een beroerd geweten rust of voldoening te verschaffen.

Ik besloot andermaal, mij naar Turkijen te begeeven, en nam op dien tijd voor, nooit weder in Engeland terug te keeren: — Ik nam dienst; op een schip, naar Turkijen bestemd, genaamd *the Wester Hall*, en gevoerd door Kaptein LINNA. Doch ik werd verhinderd in de reis, door middel van mijn voorigen Kaptein HUGHES, en anderen. Dit alles schein als tegen mij te zijn; en de eenige troost dien ik toen genoot, was in het leezen der heilige Schriften; — alwaar ik vond, *dat er niets nieuws is onder de zon* (*), en dat ik verplicht was, mij te onderwerpen, aan het geen GODS hand over mij beschikte. — Dus
ging

(*) *Prediker 1: 9.*

ging ik voord in mijn werk, onder veele beklemdheid des harten. Dikwijls morde ik tegen den ALLERHOOGSTEN, inzonderheid over zijne handelingen omtrent mij, in zijn voorzienig beftuur; en — ik fchrik als ik er aan gedenk! — ik begon fomtijds GOD te lasteren! — en te wenschen, iet anders dan een mensch te zijn! In deeze heftige gemoedsbestrijdingen, antwoordde mij de HEER, door ontzettende droomen, en *gezichten des nachts, wanneer een diepe ftaap op de lieden valt, in de fluimering op de legerftede* (†). Het behaagde Hem, mij te doen zien, en eenigermate te doen verftaan, het geduchte en ontzaglijke van den Oordeelsdag, en dat geen onreine of onheilige in GODS Koningrijk kan ingaan (§). Ik zoude toen, indien het moogelijk ware geweest, mijne natuur wel hebben willen verwisfelen, met den geringften worm op aarde; en bijkans tot de bergen en fteenrotsen gezegd hebben: Valt op mij (**)! doch te vergeefs. Ik smeekte toen den Godlijken SCHEPPER, mij een weinig tijd levens te vergunnen, om mijne dwaasheden en fnoode ongerechtigheden, welken ik als zeer groot en zwaar befchouwde, te betreuren. Het behaagde den HEERE, naar de grootheid zijner barmhartigheid, mijne bede te geeven. En daar ik mij nog in den tijd bevond, was het befef van GODS goedheid zoo groot in mijne ziel, bij het

(†) *Job XXXIII: 15.* (§) *Efeezen V: 5.*

(**) *Openbaaringe VI: 16.*

het ontwaaken, dat mij, geduurende eenige minuten, de krachten begaven, en ik was zeer zwak. Dit was de eerste geestlijke weldaad, welke ik, mijnes weetends, ooit ontving; en zoo draa mijne krachten een weinig hersteld waren, en ik mij uit het bedde begeeven, en gekleed hadde, riep ik GOD aan, uit het binnenste mijner ziel, en smeekte Hem vuriglijk, niet toetelaaten, dat ik ooit weder zijnen allerheiligsten Naam lasterde. De HEER, die langmoedig is, en vol van mededoogen omtrent onwaardige weerspanningen, gelijk wij, gewaardigde mij te hooren en te antwoorden. Ik gevoelde, dat ik ten eenemaal bedorven was, en zag klaarlijk, welk een snood misbruik ik gemaakt hadde, van de vermogens die mij geschonken waren. Zij waren mij verleend, om er GOD mede te verheerlijken. Mij docht derhalven, dat het beter voor mij zoude zijn, die hier te misfen, en ten eeuwigen leven intgaan, dan dezelve te misbruiken, en in het helsche vuur geworpen te worden. — Ik bad, dat de HEER mij bestuuren wilde, indien er menschen waren, heiliger dan die ik kende, opdat ik die mogt ontmoeten. Ik beriep mij op den Kenner der harten, of ik niet wenschte, Hem meer liefste hebben, en beter te dienen. — Niettegenstaande dit alles, zal de Leezer, indien hij een geloovige is, ligtlijk bemerken, dat ik nog in de duisternis der natuur was. — Eindelijk kreeg ik eenen weêrzin tegen het huis, waar in ik woonde, omdat GODS allerheiligste Naam er gelasterd werd. Toen zag ik het woord van
 GOD

GOD bewaarheid, t. w. *Eer zij roepen, zal ik antwoorden, en terwijl zij nog spreken, zal ik hooren.*

Ik had eene groote begeerte, om te huis den geheelen dag den Bijbel te leezen. Dan, geene bekwaame plaats tot afzondering hebbende, verliet ik over dag het huis, liever, dan onder de boozen te verkeeren. En op een' dag, als ik uitgegaan was, behaagde het GOD, mij te befluren tot een huis, alwaar een oud zeevaarend man woonde, die veel ondervond de liefde GODS in zijn hart uitgestort. Hij begon met mij te spreken. En daar mijne begeerte was, GOD te beminnen, was ik door zijne gesprekken grootlijks verblijd. Indedaad, ik had nooit te vooren de liefde van CHRISTUS tot de geloovigen, op zulk eene wijze, en in zoo klaar een licht, hooren voorstellen. Hier vond ik meer vraagen aan dien man te doen, dan zijn tijd toeliet te beantwoorden. In dat gedenkwaardig uur, kwam daar een Leeraar van de Disfenters binnen. Hij mengde zich in ons gesprek, en deed mij eenige weinige vraagen; onder anderen: Waar ik het Evangelij had hooren prediken? Ik wist niet wat hij verftond, door het Evangelij te hooren; en ik zeide hem, dat ik het Evangelij gelezen had. Hij vroeg mij, Waar ik ter kerk ging? dan of ik in 't geheel niet ter kerk ging? Waar op ik antwoordde, dat ik daar, en daar, gewoon was te gaan; noemende hem eenige kerken in Londen. Hij zeide: Zoo, dan behoort gij tot de Hoofdkerk? Ik antwoordde: Ja. — Daar op noodigde hij mij

tot een liefdefeest, dien avond, in zijne kapel. Ik nam de noodiging aan, en bedankte hem. En daar mede vertrok hij. — Ik had nog eenig verder gesprek met den ouden Christen; hij las mij ook eenige nuttige dingen voor. Het welk mij ten uiterften voldeed. — Toen ik heen ging, herinnerde hij mij, op het feest te koomen. Ik beloofde hem, zulks te doen. Dus scheidden wij. Ik overwoog de stichtelijke gesprekken, die ik met deeze twee menschen gehouden had, waar door mijn neêrgeboogen geest zeer was opgebouwd, meer dan ik in verscheiden maanden ondervonden hadde.

ONDERTUSSCHEN viel de tijd mij lang, door de begeerte welke ik had, om aan het onderstelde liefdemaal te verschijnen. Ik verlangde ook zeer naar het gezelschap dier vriendlijke menschen, wier gesprekken mij zeer hadden behaagd. Mij docht, daar bij, dat die Heer een ongemeen verplichtend man was, daar hij mij, eenen vreemdeling, tot eenen maaltijd noodigde. Maar vreemd kwam het mij voor, dat dezelve in eene kapel zou gehouden worden! — Als het gewenschte uur gekoomen was, ging ik heen, en vond er, tot mijne blijdschap, den ouden man; die mij vriendlijk eene plaats aanwees. Ik was verwonderd, dat ik daar eene groote vergadering van menschen vond, maar geen het minste bewijs van eten of drinken. Er waren ook veele Leeraars tegenwoordig. Eindelijk begon men, met lofszangen aanteheffen; en tusschen beiden, bad de
 Leer-

Leeraar. Kortom, ik wist niet wat ik van dit alles moest denken, hebbende nooit van mijn leven iet diergelijks gezien. Eenigen van de gasten begonden te spreken van hunne ondervinding, overeenkoomstig met het geen wij in den Bijbel leezen. Veel werd door elk der spreekers gezegd, van GODS Voorzienigheid, en van zijne onuitsprekelijke goedertierenheden, aan ijder van hun bewezen. Hier van had ik, in eene groote maate, door ervaring kennis gekreegen, en kon mij hartlijk met hen vereenigen. Maar als zij spraken van eenen toekomenden staat, dan scheenen zij alle van hunne roeping en verkiezing ten vollen verzekerd te weezen, en vaststellen, dat niemand hen ooit van CHRISTUS liefde scheiden, of hen uit zijne hand rukken zou. Dit vervulde mij met groote bekommernis, gepaard met bevreemding. Ik stond verbaasd, en wist niet, wat ik van die vergadering denken zoude. Mijn hart was geroerd, en mijne genegenheden opgewekt. Ik wenschte zoo gelukkig te zijn als zij, en hield mij verzekerd bij mijzelven, dat zij onderscheiden waren van de weereld, die in het booze ligt (*). Hunne gesprekken, hun gezang, en alles, stemde wel overeen. Ik was geheel overmeesterd, en wenschte op die wijze te leeven en te sterven. — Eindelijk bragten eenige personen eenige zindelijke korfjes voor den dag, vol kleine koekjes, of tabletten, welken zij alom uitdeelden. Vervolgens nam elk een' teug water, uit ver.

(*) I *Joannes* V: 19.

verfcheiden kannen, welken rond gingen bij allen die er tegenwoordig waren. — Deze wijze van christelijke gemeenschapsocfening, had ik nooit gezien, noch ooit gedacht, die op aarde te zullen aanschouwen. Het bragt mij leevendig te binnen, het geen ik in de heilige Schrift geleezen had, van de eerste Christenen, die elkanderen liefhadden, en gemeenschap hadden in het breeken des broods, zelfs van huis tot huis. — Deze handeling, welke omtrent vier uren duurde, eindigde met zingen, en met een gebed. Dit was de eerste geestlijke maaltijd, welken ik immer bijwoonde. Deze laatste vier en twintig uren, hadden mij, slaapende en waakende, zeer gewigtige en gansch onderscheiden dingen vertoond — gerechtigheid, en barmhartigheid. Ik kon niet nalaaten, Gods goedheid te bewonderen, die eenen blinden, en Hem lasterenden zondaar, leidde op den weg dien hij niet geweeten had, zelfs onder de godvruchtigen; en in plaats van rechtvaardigheid, barmhartigheid aan hem be-toonde, terwijl Hij de gebeden en smeckingn van elken wederkeerenden zondaar wil hooren en beantwoorden.

HIER na vond ik mij in het voornemen versterkt, om in het zoeken mijner zaligheid aantehouden; en zoo ik omkwam, het zou, dacht ik, zijn, aan de voeten van JESUS, biddende om genade. — Daar ik dus eenigermaate ooggetuige was geweest, van de zaligheid, welke hun die GOD vreezen, te genieten wordt gegeven, konde ik,

ik, zoo mij docht, niet welvoegelijk wederkeeren tot het huis, waar ik mijn verblijf hield, dewijl GODS Naam aldaar geduuriglijk werd ont-heiligd, en ik daar van thands den innigsten afkeer gevoelde. Ik stond een poos bij mijzelven in beraad, niet wetende wat te doen; of ik elders eene slaapplaats zoude huuren, of wederom derwaards gaan. Eindelijk, vreezende dat het aanleiding tot kwaad gerucht zou geeven, indien ik mij van daar onttrok, ging ik naar huis; doch met hartlijke vaarwelzegging aan kaart speelen, ijdel geklap, e. z. v. — Ik zag, dat de tijd kort, de eeuwigheid lang, en zeer nabij was, en rekende hen alleen gelukkig, die op de stemme ter mid-dernacht, en wanneer de Rechter van leevenden en dooden koomen zal, bereid moogen gevonden worden.

DES anderendaags schiep ik moed, en ging naar Holborn, om mijnen nieuwen en waardigen vriend, den ouden man, C—, te bezoeken. Hij, en zijne vrouw, een godvreezend mensch, waren bezig aan hun handwerk, zijnde het zijde-weeven. Zij scheenen onderling zeer vergenoegd, en waren verblijd mij te zien; en ik was niet minder verheugd, dat ik hen mogt ontmoeten. Ik zat bij hen neder, en wij spraken saamen, over de dingen, betreffende het heil onzer ziel. Hun gesprek was ongemeen aangenaam, stichtelijk, en opwekkend. Niet dan met weêrzin, verliet ik dit gelukkig paar. Toen ik heen ging, gaven zij mij een boekje ter leen, getijtd: *The Con-*

version of an Indian; [d. i., *De Bekeering van eenen Indiaan.*] Het was opgesteld in Vraagen en Antwoorden. De Indiaan was over zee naar Londen gekoomen, om naar den GOD der Christenen onderzoek te doen, welken hij, door de Godlijke genade, gelukkiglijk vond; en dus had hij geene vergeeffsche reize gedaan. Dit boekje was mij zeer nuttig, en strekte, op dien tijd, tot versterking van mijn geloof. Bij het afscheid neemen van de gemelde lieden, gaven zij mij verlof, om hen zoo dikwijls te koomen bezoeken, als ik wilde. Dit was mij tot blijdschap; ik zorgde ook, er zoo veel gebruik van te maaken, als mij mogelijk was. En in zoo verre, dankte ik GOD, voor zulk gezelschap, en zulke begeerten. Ik bad, dat de meenigvuldige boosheden, die ik in mijzelven gevoelde, mogten wechgenoomen, en ik van mijn voorig ijdel gezelschap losgemaakt worden. Deeze bede werd gehoord, en beantwoord, en ik werd weldraa een medgezel van hun, welken de Schrift noemt, *de heerlijken op aarde.* Ik hoorde het Evangelij prediken; en de gedachten van mijn hart, en mijne daaden, werden door de Predikers opengelegd, en de weg der zaligheid, door CHRISTUS alleen, duidelijk voorgedraagen. Dus ging ik gelukkiglijk voort, omtrent twee maanden. — Eenmaal hoorde ik, gedurende dien tijd, een eerwaardig man spreken, van iemand, die deeze weereld verlaaten hadde, in volle verzekerdheid van zijne aanstaande gelukzaligheid. Ik stond zeer verwonderd, als ik dit hoorde, en vroeg rond.

rondborstig, Hoe hij zulks met moogelijkheid weeten konde? Het antwoord welk ik hier op kreeg, was volkomen overeenstemmend, met het geen ik in de gewijde Schriften lees. Men voegde er bij, dat indien ik niet wedergebooren wierd, en vergeeving van zonden verkreeg in het Bloed van CHRISTUS, ik in het Koningrijk der hemelen niet konde ingaan. Ik wist niet, wat van dit voorstel te denken; want ik meende, van de tien Geboden agt te onderhouden. Dan mijn waardige onderrechter zeide mij, dat ik zulks niet deed, noch konde doen; er bijvoegende, dat nooit eenig mensch de Geboden onderhouden hadde, of konde onderhouden, zonder in eenig stuk te overtreden. — Dit klonk mij wonder vreemd in de ooren, en maakte mij, eenige weeken lang, zeer ongerust. Want die rede kwam mij hard voor. — Ik vroeg vervolgens aan een' anderen Geestlijken, die mijn vriend was, Waarom Gods Geboden gegeven waren, indien wij door dezelve niet zalig konden worden? Waar op hij antwoordde: „ De Wet is een tuchtmees-
 „ ter, om ons tot CHRISTUS te brengen, die
 „ alleen de Geboden kon onderhouden, en on-
 „ derhouden heeft, en die alle derzelver eischen,
 „ voor zijn uitverkooren volk, naamlijk voor de
 „ geenen, wien Hij een levendig geloof schenkt,
 „ heeft vervuld; en de zonden dier uitverkooren
 „ vaten, zijn alreede verzoend, en worden hun
 „ vergeeven in dit leven”. Hij zeide, dat zoo ik dit ook niet ondervond, vóór mijn sterven, de HEER in dien grooten dag tot mij zeggen

zoude: „Gaa wech, gij vervloekte,” e. z. v. Want GOD, zeide hij, zal blijken rechtvaardig te zijn, in zijne oordeelen over de boozen, gelijk Hij getrouw zal zijn, in barmhartigheid te bewijzen, aan de geenen, die daar toe voorbeschikt zijn, eer de wereld was. Daarom scheen JESUS CHRISTUS aan de ziel van dien man, alles in allen te weezen. — Ik was door dit gezegde zeer gevoelig geraakt, en in ecne twijfelmoedigheid gebragt, hoedaanige ik nooit verwacht hadde. Ik vroeg hem, Indien hij op deezen oogeblik stierf, of hij verzekerd was, in GODS Koninkrijk te zullen ingaan? en voegde er bij: „Weet gij, dat uwe zonden u vergeeven zijn?” Hij gaf daar op een bevestigend antwoord. Toen werd ik door verbaasdheid, gramschap, en misnoegen aangedaan, en geraakte zeer aan het wankelen, over zulk eene leer. Het bragt mij in twijfel, niet wetende wat te gelooven; of de zaligheid uit de werken was, dan alleen door het geloof in CHRISTUS. Ik verzocht hem, mij te willen zeggen, hoe ik weeten konde, of mijne zonden mij vergeeven waren. Hij verzekerde mij, zulks niet te kunnen doen, en dat niemand, dan GOD alleen, dit doen konde. Ik zeide hem, dat ik dit zeer geheimzinnig vond. Doch hij zeide, dat het waarlijk met de zaak dus gelegen was, en haalde verscheiden plaatsen uit de Schrift aan, onmiddellijk tot dit stuk betrekking hebbende; waar tegen ik niets wist intebrengeu. Hij vermaande mij daar op, GOD te bidden, dat Hij mij deeze dingen wilde doen zien. Ik zeide, dat ik

ik alle dagen GOD aanbad. Hij zeide: „Ik merk „dat gij tot de Hoofdkerk behoort”. Ik antwoordde hem: Ja. Hij raadde mij, GOD te bidden, dat Hij mij toonen wilde, hoedaanig ik was, en mij den waaren staat mijner ziel wilde doen kennen. Dit gebed kwam mij zeer kort en zonderling voor. En hier mede scheidde wij op dien tijd. — Ik overwoog dit alles bedaard, en kon bezwaarlijk begripen, hoe het mogelijk ware, dat een mensch in dit leven verzekering konde hebben, dat hem zijne zonden vergeeven waren. Ik verlangde, dat GOD deeze zelfde zaak ook aan mij mogt ontdekken.

NIET latg daar na, begaf ik mij naar de kapel van Westminster. De Leeraar predikte over *Klaaglieden III: 39*. Dit was mij eene wonderlijke preek. Hij toonde duidelijk, dat een levendig mensch geene oorzaak had om te klaagen, wegens de straffen zijner zonden. Hij billijkte overtuigend, des HEEREN handelingen met de menschenkinderen. Hij bewees ook GODS rechtvaardigheid, in de eeuwige straffen der boozen en onboetvaardigen. De Leerrede scheen mij als een tweesnijdend zwaard, dat overal trof. Zij baarde in mij blijdschap, vermengd met veel bekommering omtrent de belangen mijner ziel. Na het eindigen derzelve, maakte de Leeraar bekend, dat hij voornemens was, in de volgende week, alle de geenen die tot 's HEEREN Tafel dachten te naderen, te onderzoeken. Ik had nu een gunstig gevoelen van mijne deugzaamheid, en
was

was tevens in twijfel, of ik een gepast onderwerp was, om het Bondzegel te ontvangen. Ik was vol van nadenken, tot den dag van het onderzoek toe. Niettemin begaf ik mij naar de kapel, en ging, hoewel met veel schroom, tot den Leeraar, denkende, dat zoo ik dwaalde, hij mij daar van zou trachten te overtuigen. Toen hij mij aansprak, was zijne eerste vraag, Wat ik van CHRISTUS kende? Ik zeide, dat ik in Hem geloofde, en in zijnen naam gedoopt was. Daar op vroeg hij mij: „Wanneer zijt gij tot kennis van GOD gebragt? En hoe zijt gij van zonden overtuigd geworden?” Ik wist niet wat hij meende, met die vragen; en zeide hem, dat ik van de tien Geboden agt onderhield, maar dat ik, aan scheepsboord zijnde, somwijl vloekte, en ook somtijds aan land, en dat ik den Sabbath ontheiligd hadde. Hij vroeg mij daar op, Of ik leezen kon? Ik antwoordde: „Ja”. — „Leest gij dan niet”, vroeg hij, „in den Bijbel, dat die in één struikelt, schuldig is aan allen?” — Ik zeide: „Ja”. — Daar op verzekerde hij mij, dat ééne onvergeeven zonde genoeg was, om eene ziel te verdoemen, gelijk één lek in staat was, om een schip te doen zinken. Hier werd ik zeer gevoelig getroffen. Want de Leeraar vermaande mij met veel ernst, en hield mij voor oogen, de korthed des tijds, het eindelooze der eeuwigheid, en deed mij opmerken, dat geen onherbooren of ongeheiligd mensch in den hemel konde koomen. Hij liet mij niet toe, tot het gebruik des Avondmaals, maar raadde mij ernstig,

tig, de heilige Schrift te leezen, en de prediking des Woords te hooren, en vooral, niet natelaa- ten, vuuriglijk tot GOD te bidden, die beloofd heeft, de smeekingen te hooren van hun, die Hem in waarheid en oprechtheid zoeken. Hier mede nam ik affcheid van hem, onder hartlijke dankbetuigingen; en besloot zijnen raad te volgen, zoo verre de HEER mij daar toe genadiglijk wilde bekwaam maaken.

THANDS was ik buiten dienst en werk, en had weinig uitzicht, om tot eenen stand, welke mij voegen zoude, te geraaken. Ik vond mij derhalven gedrongen, om wederom ter zee te vaaren. Ik nam dienst als bottelier, op een schip genaamd *the Hope*, Kaptein RICHARD STRANGE, van Londen naar Kadix in Spanje bestemd. — Niet lang nadat ik aan boord gekoomen was, hoorde ik GODS Naam ijslijk lasteren. Ik werd zeer beklemd, vreezende met dat afgrijslijk kwaad besmet te worden. Ik dacht, indien ik wederom zondigde, nadat het leven en de dood mij zoo klaarlijk voorgesteld waren, ik gewis ter helle zoude gaan. Mijn geest was uitermaate verdrietig, en ik morde dikwijls tegen GODS voorzienige bestellingen omtrent mij. Ik was misnoegd over de Geboden van GODS Wet, omdat ik door alles wat ik verricht hadde, niet zalig kon worden. Ik had eenen weêrzin tegen alles, en wenschte nooit gebooren te zijn. Verbijstering beving mij, en ik wenschte vernietigd te worden. Op een' dag, stond ik op den uitersten

sten rand van de achtersteven van het schip, met voornemen, om mijzelven te verdrinken; maar deeze plaats uit GODS Woord, kwam oogenbliklijk op mijn gemoed: *Geen doodslaager heeft het eeuwig leven, in hem blijvende* (*). Dit wederhield mij; en ik achtte mijzelven den ongelukkigsten van alle menschen op aarde. — Andermaal werd ik bij mijzelven overtuigd, dat de **HEER** mij veel meerder weldaadigheid bewees, dan ik verdiend hadde, en mijn lot in de weereld beter was, dan dat van veele anderen. Daar na begon ik te vreezen voor den dood; ik werd beangst, treurig, en neêrslagtig, zoo dat ik een last werd voor anderen, doch meest voor mijzelven. — Eindelijk nam ik een besluit, om liever aan land mijn brood te bedelen, dan mij wederom op zee te begeeven, onder menschen die **GOD** niet vreesden. Ik bad den Kaptein, tot driemaal toe, mij te willen ontslaan. Doch hij weigerde zulks, en moedigde mij telkens sterker aan, om bij hem te blijven; terwijl alle die aan boord waren, mij groote vriendelijkheid beweezen. Niet tegenstaande dit alles, was ik ongezind, om weder aan boord te gaan. — Eindelijk gaven eenige godvruchtige vrienden mij raad, zeggende, dat het mijne wettige roeping was, dat ik derhalven verpligt was te gehoorzaamen; dat **GOD** aan geene plaats bepaald was; e. z. v. Inzonderheid deed de Heer G. S. Gouverneur van Tothilfields Bridewell, die veel deel nam in mijne be-

(*) I *Joannes III: 15.*

belangen, zijn best, om mij te overreeden. Hij las mij voor, het Elfde Hoofdstuk uit den Brief aan de *Hebreeuwen*, en voegde daar eenige vermaningen bij. Hij bad ook voor mij. En ik geloof, dat zijn gebed verhoord werd; want ik vond mijn bezwaar aanmerkelijk verligt, en gevoelde eene hartlijke gezindheid, om mij aan den wil van GOD te onderwerpen. De goede man gaf mij ook een zakbijbeltje, en ALLEN's *Alarm voor onbekeerde zondaaren*. — Wij scheidden; en des anderendaags, begaf ik mij wederom aan boord.

WIJ gingen onder zeil, naar Spanje; en ik vond gunst bij den Kaptein. Het was de vierde van Herfstmaand, toen wij van Londen vertrokken. Wij hadden eene vermaaklijke reis, tot Kadix toe, alwaar wij den 23. derzelve maand aankwamen. — De stad is wel versterkt, vertoont zich schoon voor het oog, en is zeer wel gebouwd. De Spaansche galjoenen vaaren dagelijks op die haven af en aan. Er kwamen eenigen binnen, terwijl wij aldaar lagen. — Ik had veel gelegenheid, om den Bijbel te leezen. Ik worstelde dikwijls met GOD, in vuurige gebeden, die in zijn Woord verklaart, dat Hij het geroepen de smeekingen der armen van geest wil hooren. Dit vond ik, tot mijne uiterste verwondering en troost, in mij bewaarheid, op de volgende wijze: Des morgens van den zesden van Wijnmaand — ik bidde u wel te letten — of wel dien geheelen dag, geloofde ik, ict bovennatuurlijks te
zul-

zullen zien of hooren. Ik had een heimlijk voor-gevoel in mijn' geest, dat er iets gebeuren zoude; het welk mij geduuriglijk dreef, op dien tijd, om GODS aangezicht te zoeken. Het behaagde den HEERE, mij te geeven, dat ik met Hem worstelde, gelijk JAKOB deed. Ik bad, dat indien de dood mij plotslijk overviel, en ik omkwam, het zijn mogt aan de voeten van CHRISTUS.

DES avonds van denzelfden dag, als ik bezig was met het leezen en overdenken van het *vierde Hoofdstuk* in de *Handelingen der Apostelen*, het *twaalfde vers*, onder eene leevendige vertegenwoordiging der eeuwigheid, en overweeging van mijn voorig gedrag, begon ik in het eerst te denken, dat ik zedig geleefd, en dus goeden grond had, om te gelooven, dat ik deel hadde aan de Godlijke gunst. Dan, op dit zelfde stuk doordenkende, en niet wetende, of de zaligheid te verkrijgen ware, gedeeltelijk om onze goede werken, dan wel eeniglijk als een vrijgunstig geschenk van GOD — behaagde het den HEERE, terwijl ik hier over zeer was aangedaan, de heldere stralen van zijn hemelsch licht in mi'ne ziel te doen daalen, en als in éenen oogenblik, het deksel van mijn verstand wechteneemen. Nu beschouwde ik klaarlijk, door het oog des geloofs, den VERLOSSER, als op Golgotha gekruisfigd. De Schrift werd mij nu een onverzeld boek. Ik zag mijzelven als eenen zondaar, veroordeeld door de Wet, welke met al haare kracht op mijn geweten kwam. En *het Gebod*
koo-

koomende, werd de zonde leevendig, en ik stierf. Ik beschouwde den HEERE JESUS CHRISTUS, in zijne vernedering, belaaden met mijne zonden en schulden. Toen zag ik duidelijk in, dat door de werken der Wet geen vleesch konde gerechtvaardigd worden. Ik werd overtuigd, dat door den eersten ADAM, de zonde gekoomen was, en door den tweeden ADAM, den HEERE JESUS CHRISTUS, alle, die de zaligheid verkrijgen, moeten leevendig gemaakt worden. Het werd mij op dien tijd gegeven, te verstaan, wat het is, wedergebooren te worden. Ik zag de waarheid in, van het geen de Apostel PAULUS schrijft, in het agtste Hoofdstuk van zijnen Brief aan de Romeinen; als ook, de betaamelijkheid der leer van GODS Besluiten, naar zijn eeuwig en onveranderlijk voornemen. Het Woord van GOD was zoet voor mijn gehemelte, ja zoeter dan honig en honigzeem. CHRISTUS werd aan mijne ziel ontdekt, als boven alles dierbaar. — Deeze zalige oogenblikken waren mij als een leven uit den dood, en als het geen de Apostel noemt, de *eerstlingen des GEESTES*. Het was onuitspreekelijk. — Thands werden alle de voornaamste lotgevallen van mijn leven, van den dag af, dat ik uit mijn ouderlijk huis was wechgevoerd, zoo leevendig aan mijnen geest vertegenwoordigd, als of die pas gebeurd waren. Ik merkte daar in op, hoe GODS onzichtbaare hand mij geleid en beschermd had, toen ik Hem niet kende. En tot heden toe, sloeg 's HEEREN oog mij gade, ofschoon ik Hem niet in erkendte.

T

nis

nis hield. Deze goedertierenheid GODS, maakte mijn hart week. Als ik mijnen diep ellendigen staat, en mijne onwaardigheid beschouwde, weende ik, ziende hoe veel ik verschuldigd was aan vrijmagtige genade. Nu werd ik gewillig gemaakt, om door JESUS CHRISTUS, den eenigen Borg van zondaaren, behouden te worden, en op niets, buiten Hem, te vertrouwen ter zaligheid. Het *eigen* werd nu haatelijk in mijn oog, en mijne goede werken, hadden al hunne waardij verlooren; want het is GOD, die in ons werkt, beide het willen en het werken, naar zijn welbehagen. — Het is mij niet mogelijk uittedrukken, wat ik op dien tijd gevoelde. Het was blijdschap in den HEILIGEN GEEST. Ik ontdeed eene verbaazende verandering. Het angstig en drukkend gevoel mijner zonden, de schrik voor den dood en de helsche verdoemenis, welken mij te vooren zoo ondraagelijk waren, verdweenen nu; en ik beschouwde, in tegendeel, den dood als mijnen besten vriend op aarde. Mijne aandoeningen van droefheid en blijdschap, waren zoo sterk, als ik geloof dat zelden ontvonden worden. Ik smolt in traanen, en zeide: Wie ben ik, dat GOD dus op mij, den smodsten der zondaaren, gunstig wilde nederzien! Ik gevoelde eene tedere bezorgdheid voor mijne moeder en vrienden, het welk mij stof gaf, om met nieuwen ijver tot GOD voor hun te bidden; terwijl ik een diep ingezicht had, in den jammerlijken staat van onbekeerde menschen, die zonder GOD, en zonder hoope in de weerd leeven.

HET

HET behaagde GOD, den Geest der gebeden en smeekingen over mij uitteftorten, zoo dat ik overluid, door blijde lof- en dankzeggingen, zijnen allerheiligsten Naam mogt verheerlijken en prijzen. — Uit de Cajuit gaande, vertelde ik aan eenigen van het volk, wat de HEER aan mijne ziel gedaan hadde. Dan, helaas! wie kon mijn verhaal verstaan of gelooven? Niemand, dan hij, aan wien de arm des HEEREN geopenbaard was. Ik was hun barbaarsch, wanneer ik sprak van de liefde van CHRISTUS. Zijn naam was mij een olij die uitgestort wordt, hij was waarlijk mijner ziele zoet; maar hun was Hij eene rots der ergernis. — Ik achtte mijn geval zeer zonderling te zijn; en elk uur schein mij een dag, door het verlangen om te Londen te koomen, en aan sommigen de wonderen van GODS liefde, aan mij betoond, te vertellen, en ons te vereenigen in gebeden tot Hem, wien mijn ziele liefhad, en naar wien zij dorstte. De aandoeningen van mijn gemoed waren ongemeen, en gansch onuitspreekelijk. Thands was de Bijbel mijn eenige medgezel en troost. Ik achtte denzelven zeer hoog, en dankte GOD, dat ik in staat was, om zelf daar in te leezen, en niet genoodzaakt, om door menschlijke vonden en ingeevingen mij te laten slingeren. De waardij van eene ziel, ging in mijn oordeel alle begrip te boven. Och! of elk dit recht besefte! — Zoo dikwijls ik den Bijbel inzag, kwam mij alles als nieuw te vooren; en veele plaatsen in denzelven, werden aanstonds, tot mijnen troost, aan mijn gemoed toegepast:

want ik wist, dat het Woord der zaligheid tot mij gezonden was. Ik hield mij verzekerd, dat de GEEST, door wien het Woord was ingegeven, mijn hart opende, om de waarheid te ontvangen, zoo als ze in JESUS is; dat dezelfde GEEST mij bekwaam maakte, om de beloften, die mij zoo dierbaar waren, door het geloof te omhelzen, en te gelooven tot zaligheid mijner ziel. Ik was bewust, door vrije genade, deel te hebben aan de eerste opstanding, en *verlicht* te zijn geworden *met het licht der leevend'n* (*). Ik verlangde, iemand te moogen ontmoeten, met wien ik spreken konde. — De volgende dierbaare beloften, onder veele anderen, werden met kracht aan mijn gemoed toegepast: *Alles wat gij zult begeeren in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen* (†). — *Vrede laate ik u, mijnen vrede geeve ik u* (§). — Ik zag den gezegenden VERLOSSER, de Fontein des levens en de bron der zaligheid te zijn. Ik ondervond, dat Hij alles in allen was. Hij had mij geleid, op eenen weg dien ik niet geweten hadde, en de kromme paden recht maakt. In zijnen naam rechtte ik dan een *Eben Haëzer* op: „Tot hier toe heeft mij de HEER „geholpen!” Dus werd ik, door het onderwijs van GODS GEEST, bevestigd in de waarheden des Bijbels, die rolle der eeuwige waarheden, waar in alleen de weg tot een eeuwig geluk, voor
ijderen

(*) *Job XXXIII: 30.* (†) *Mattbeus XXI: 22.*

(§) *Joannes XIV: 27.*

ijderen sterfeling, geopenbaard is; achtervolgens de taal van den Apostel: *De zaligheid is in geen en anderen. Want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden* (†).

GEDUURENDE al dien tijd, bleeven wij te Kadix, totdat ons schip de laading ingenoomen hadde. — Den vierden van Slagtmaand, gingen wij onder zeil. Wij hadden eene voorspoedige reis, en kwamen in het begin der volgende maand te Londen aan, tot mijne groote blijdschap; terwijl mijn hart vervuld was met gevoelens van dankbaarheid aan GODE, voor zijne onwaardeerbare gunstbewijzen. — Bij mijne terugkomst, vond ik mij bezwaard, door ééne plaats in den Bijbel, t. w., *Romeinen XI: 6.* [*Indien het door genade is, zoo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer. En indien het is uit de werken, zoo is het geen genade meer; anderszins is het werk geen werk meer.*] Gehoord hebbende van eenen Leeraar, met name ROMAINÉ, en van zijne groote kennis in de heilige Schriften, verlangde ik zeer, hem te hooren prediken. Ik begaf mij derhalven onder zijn gehoor; en, tot mijne groote blijdschap en verwondering, predikte hij juist over dien zelfden Tekst. Hij toonde zeer klaar, het onderscheid, tusfchen 's menschen werken, en de verkiezing der genade, welke is naar Gods vrijmagtigen wil

(†) *Handelingen IV: 12.*

wil en welbehagen. Ik vond alle mijne zwaarigheden opgelost, en ging ter kerke uit, met een verruimd gemoed. — Niet lang daar na, ging ik naar de kapel van Westminster, en ontmoette eenigen van mijne oude vrienden; die zich verblijdden, wanneer zij de wonderbaare verandering, welke de HEER in mij gewerkt had, bespeurden. — Inzonderheid mijn waarde vriend G — S — een man van veel doorzicht en ervaring, en zeer ijverig in 's HEEREN dienst. Ik genoot zijne verkeering, tot zijnen dood toe, welke voorviel in het jaar 1784. — In deeze zelfde kapel, werd ik andermaal onderzocht, en tot de gemeenschap der kerk onder hun toegelaten. Ik verheugde mij in den geest, en mijne ziel prees den HEERE, voor alle zijne weldaaden. Nu zoude ik niets meer gewenscht hebben, dan ontbonden te worden, en met CHRISTUS te zijn. Dan ik moest op 's HEEREN tijd wachten.

XI. H O O F D S T U K.

De Schrijver gaat aan boord van een schip, naar Kadix bestemd. — Geraakt in groot gevaar van schipbreuk. — Reist naar Mallaga. — Zeer schoone hoofdkerk aldaar. — De Schrijver redentwist met eenen Roomschen Priester. — Op de terugreize naar Engeland, worden elf menschen, die hun schip verlooren hadden, door hun gebergten. — De Schrijver verbindt zich weder met Dr. IRVING, om met denzelfen naar Jamaika, en de Kust der Muggen te reizen. — Ontmoet een' Indiaanschen Prins aan boord. — Hij poogt denzelfen te onderrwijzen in de waarheden van het Evangelij. — Wordt daar in gehinderd, door het kwaad voorbeeld van sommigen op het schip. — Zij koomen op de Kust der Muggen, met eenige slaaven, die zij te Jamaika gekocht hadden, en beginnen eene plantaadje aanteleggen. — Eenig bericht, van de zeden en gewoonten der Indiaanen, op de Kust der Muggen. — Zonderlinge list, door den Schrijver te werk gesteld, tot demping van een oproer onder hun. — Zeldzaam onthaal, door hun aan Dr. IRVING en den Schrijver gegeven; waar op zij de Kust verlaaten, en naar Jamaika zeilen. — De Schrijver wordt onmenschelijk behandeld, door een' man, met wien hij beding gemaakt had om te vaaren. — Hij ontvlugt, en begeeft zich tot den Bevelhebber, die hem vriendlijk behandelt. — Hij krijgt een ander schip, en

gaat aan boord. — Voorbeelden van kwaade behandeling. — Hij ontmoet Dr. IRVING. — Gaat naar Jamaika. — Wordt door zijn Kaptein bedroogen. — Nempt voor het laatst afscheid van den Doctor, en vertrekt naar Engeland.

WANNEER ons schip weder gereed was om zee te kiezen, werd ik door den Kaptein sterk aangezocht, om andermaal eene reis met hem te doen. Dan mijzelven thands zoo wel geplaatst vindende, als ik in dit leven kon wenschen, weigerde ik zulks een' tijd lang. Eindelijk liet ik mij, door den raad mijner vrienden, overhaalen, en ik begaf mij, in volkomen onderwerping aan Gods wil, wederom te scheep, om naar Kadix te vertrekken, in Lentemaand des jaars 1775. — Wij hadden eene vrij goede reize, zonder eenig aanmerkelijk geval, totdat wij op de hoogte van de baai van Kadix kwamen; wanneer, op een Zondag, zoo als wij de baai zouden inloopen, het schip stootte op eene klip, waar door een van de planken in den bodem, naast aan de kiel, geheel los raakte. In een' oogenblik, was alles aan boord in de uiterste ontsteldtenis en verwarring, en elk begon overluid tot GOD te roepen om hulp. Hoewel ik niet zwemmen kon, en geen middel voorhanden zag om den dood te ontkoomen, gevoelde ik geen' schrik of angst in mijnen toestand, alzo ik geene begeerte had om langer te leeven. Ik verheugde mij zelfs in mijn' geest, denkende, deeze dood zal mij ras in de heerlijkheid overbrengen. Dan
het

het tijdstip van mijn sterven was nog niet gekomen. Het volk dat naast bij mij was, stond verwonderd, als zij mij zoo bedaard en wel gemoed zagen. Doch ik sprak tot hun van den vrede Gods, welken ik door vrijmagtige genade mogt genieten; terwijl ik, in dit nijpend gevaar, mijzelven, en alle mijne belangen, aan de magt en trouw van mijnen Godlijken VERLOSSER geloovig mogt aanbevelen.

ER waren op deezen tijd verscheiden Spaansche vaartuigen, die met volk van de overzijde van het Kanaal kwamen. Deezen onzen toestand ziende, kwamen verscheiden van dezelve neven ons liggen. Alle handen werden straks te werk gesteld, eenigen aan onze drie pompen, en de overigen, om zoo spoedig als mogelijk het schip te ontladen. Dewijl er maar ééne enkele klip was, de *Porpus* genaamd, op welke wij gestooten hadden, raakten wij er draa weder af. En daar het thands juist hoog water was, bragten wij het schip ter naaste plaats aan strand, om het voor zinken te bevrijden. Na verscheiden dagen arbeids, met veel overleg en zorg aangewend, gelukte het ons, het schip weder digt te krijgen. — Onze zaaken te Kadix afgedaan hebbende, zeilden wij naar Gibraltar; en van daar, naar Mallaga. Dit is eene zeer aangename en schoone stad. De hoofdkerk aldaar, is de fraaiste, welke ik immer gezien hebbe. Men zeide mij, dat er meer dan vijftig jaaren aan gebouwd was; en nog was zij niet geheel voltooid.

tooid. Van binnen echter, was ze grootendeels gereed, en prachtig verfierd, met kolommen van het schoonste marmer, en voortreffelijke fchilderijen. Zij was op dien tijd verlicht, door een verbaazend getal waschkaarsen van onderscheiden grootte, sommigen van welken, de dikte hadden van een mans been. Deezen werden echter alleenlijk gebruikt, op eenigen van hunne hooge feestdagen.

ZEER was ik gestooten, over hunne gewoonte van sterengevechten, en andere vermaaklijkheden, welken hier des Zondag avonds werden aangerecht, tot groote ergernis van het Christendom, en zelfs der goede zeden. Ik toonde meer dan eens mijnen afkeer daar van, aan eenen Priester, dien ik van tijd tot tijd ontmoette. Ook kwam ik met dien eerwaardigen vader dikwijls in redentwist, over den Godsdienst; wanneer hij zich veel moeite gaf, om mij tot zijne kerk overtehaalen, en ik niet minder, om hem tot de mijne te bekeeren. Bij die gelegenheden, was ik gewoon, mijnen Bijbel voor den dag te brengen, en hem aantetoonen, in welke stukken zijne kerk dwaalde. Hij zeide, dat hij ook in Engeland geweest was, en dat alle menschen aldaar den Bijbel lazen, het welk zeer slegt was. Doch ik antwoordde hem, dat CHRISTUS zelf ons bevoolen had, de Schriften te onderzoeken. — In zijnen ijver om mij te bekeeren, wilde hij, dat ik mij op eene der hooge schoolen in Spanje zou begeeven, en verzekerde mij, dat het onder-

derwijs mij niets zou kosten. En zoo ik mij Priester liet maaken, dan konde ik, zeide hij, met den tijd zelfs Paus worden; er bijvoegende, dat Paus BENEDICTUS een zwart man was geweest. — Vermids ik altijd eene groote begeerte had om te leeren, stond ik, op deeze verzoeking, een wyl in beraad. Ik dacht, ik mogt mischien, listig zijnde, eenigen door list weeten te vangen. Dan ik begon er bij te denken, dat het enkel huichelaarij in mij zou weezen, indien ik zijne aanbieding omhelsde, alzo ik mij in gemoede niet kon vereenigen met de gevoelens zijner kerk. Ik wees overzulks het aanbod van vader VINCENT van de hand; en wij scheidden, zonder een van beiden overtuigd te zijn.

NADAT wij alhier eenige wijnen, vruchten, en geld ingenoomen hadden, voeren wij weder naar Kadix; alwaar wij nog een paar vaten met geld, en andere dingen, inscheepten, en zeilden vervolgens naar Engeland, in Zomermaand des zelve jaars. — Toen wij op de noorderbreedte van 42 graaden gekoomen waren, hadden wij verscheiden dagen tegenwind, en het schip voorderde, gedurende dien tijd, niet boven zes of zeven mijlen rechtstreeks. Dit maakte den Kaptein zeer gemelijk en verdrietig; en het smertte mij gevoelig, hem dikwerf Gods allerheiligsten Naam te hooren lasteren. Eenmaal, wanneer hij zich weder aan dat grouwzaam kwaad schuldig maakte, nam een jong Heer, die als reiziger medevoer, de vrijheid, hem te bestraffen, en zeide

te-

tegen hem, dat hij zeer kwaalijk deed, want dat wij reden hadden om GOD te danken, naardien ons aan boord niets ontbrak; en schoon de wind ons tegen was, dezelve welligt voor anderen, die het meer noodig hadden dan wij, voordeelig konde weezen. Ik ondersteunde straks de redenen van dien jongen Heer, met eenige vrijmoedigheid, en zeide, dat wij geene de minste reden hadden om te morren, want dat de HEER ons veel meer schonk, dan wij verdiend hadden, en dat Hij alles wel had gemaakt. Ik verwachtte, dat de Kaptein gramstoorig op mij zijn zou, om dit gezegde. Doch hij antwoordde geen enkel woord.

DAN, in minder dan vier en twintig uren daar na, zijnde den 21. van Zomermaand, zagen wij, tot onze blijdschap en verwondering, de voorzienige hand van onzen weldaadigen SCHEPPER, wiens wegen met zijne schepselen onnaespoorelijk zijn. Den voorigen nacht droomde ik, dat ik eene jol zag op zee, aan stuurboords zijde, recht tegen over de hoofdtouwen van den grooten mast. En des anderendaags, juist ten half twee uur na den middag, terwijl ik beneden was, hebbende wij zoo even geschaft — riep de man die aan het roer stond: „Een jol! een jol!” Aanstonds kwam mij mijn droom te binnen; en ik was de eerste, die naar boven liep op het dek. Ik keek uit, langs de hoofdtouwen, gelijk ik in mijn' droom gedaan had, en zag op eenigen afstand een klein schuitje; doch dewijl de golven
hoog

hoog gingen , konden wij het nu en dan maar naauwlijks zien. Wij wendden echter het schip daar heen , en de jol , die ongemeen klein was , kwam ons op zijde , met elf ongelukkige menschen ; die wij terstond aan boord namen. Naar alle waarschijnlijkheid , zouden deeze menschen in minder dan één uur tijds hebben moeten vergaan ; zijnde de jol zoo klein , dat ze hen te naauwer nood kon bevatten. Toen wij hen opnamen , waren zij half verdronken , en zij hadden noch levensmiddelen , noch kompas , noch water , noch iets hoe genaamd , bij zich. Zij hadden enkel een stuk van een' riem , om mede te stuuren , en dat recht voor den wind af ; zoo dat zij genoodzaakt waren , alleenlijk op genade van de golven te drijven. Zoo draa wij hen allen aan boord geholpen hadden , vielen zij neder op hunne knien , hieven de handen ten hemel , en dankten GOD , voor hunne verlossing. En mijn hart was , onder des , werkzaam , in stille verzugtingen voor hun tot GOD. Deeze gunstige beschikking der Voorzienigheid trof mij gevoelig , en ik gedacht aan de woorden van den *CVII. Psalm* , welken ik thands in vollen nadruk bewaarheid zag: *Looft den HEERE , want Hij is goed , want zijne goedertierenheid is in eeuwigheid.* — *Zij waren hongerig , ook dorstig , hunne ziel was in hun overstelpt , Doch roepende tot den HEERE , in de benaauwdheid die zij hadden , heeft Hij ze gered uit hunne angsten. En Hij leidde ze op eenen rechten weg , om te gaan tot eene stad ter wooninge. Laat ze voor den HEERE zijne goedertierenheid*

looven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen. Want Hij de dorstige ziel verzadigd, en de hongeriige ziel met goed vervuld heeft. Die in duisternis en de schaduwe des doods zaten. — Doch roepende tot den HEERE, in de benaauwdheid die zij hadden, verlost Hij ze uit hunne angsten. — Die met schepen ter zee afvaaren, handel doende op groote wateren; die zien de werken des HEEREN, en zijne wonderwerken in de diepte. — Wie is wijs? die neeme deeze dingen waar; en dat ze verstandiglijk letten op de goedertierenheden des HEEREN. — De Kaptein van dit volk, door vreugd en verwondering, over deeze gelukkige redding, als verrukt, zeide: „ God is waarlijk goed; „ want, ziende dat ik nog niet bereid was om te „ sterven, geeft Hij mij nog eenigen tijd om mij „ te bekeeren”. Ik was blijde, dat ik deeze uitdrukking hoorde, en nam er aanleiding uit, om bij bekwaame gelegenheden, met hem te spreken over Gods Voorzienigheid. — Zij zeiden ons, dat zij Portugeezen waren; en een brik-schip hadden gevoerd, met koren gelaaden, het welk dien morgen, ten vijf uur, gezonken was, waar bij twee van het volk waren omgekoomen. En hoe deeze elf in de jol — welke op het dek vastgebonden was geweest — geraakt waren, kon niemand van hun allen zeggen. Wij voorzagen hen van al het noodige, en bragten hen allen behouden te Londen aan. Ik hoop, dat de HEER hun de bekeering gegeven hebbe, ten eeuwigen leven!

Ik leefde wederom zeer vergenoegd; onder mijne vrienden en broederen, tot in Slagtmaand deezes jaars; — wanneer mijn oude vriend, de vermaarde Doctor IRVING, een uitsteekend fraai floepschip kocht, van omtrent 150 ton. Hij had eene nieuwe onderneeming in den zin, om, naamlijk, op Jamaika, en de Kust der Muggen, eene plantaadje aanteleggen; en vroeg mij, of ik mede derwaards wilde gaan, beloovende, mij het bestuur over zijn landgoed, voor anderen, optedraagen. Op raad van mijne vrienden; nam ik het voorstel aan; wetende, dat in die gewesten de oogst ten vollen rijp was, en hoopende, een werktuig in Gods hand te zijn, om den een' of anderen zondaar aan mijnen geliefden Heere en Meester, JESUS CHRISTUS, toetebrengen. — Eer wij aan boord gingen, vond ik aan 't huis van den Heer IRVING vier Indiaanen, van de Kust der Muggen. Zij waren Opperhoofden geweest in hun land, en door eenige Engelsche Kooplieden, met inzichten van eigenbelang, naar Londen overgebracht. Een derzelve, was de zoon des Konings, een jongeling van omtrent agttien jaaren; en was, geduurende zijn verblijf in Engeland, gedoopt, met den naam van GEORGE. Thands keerden zij terug, op kosten van de Regeering, na omtrent twaalf maanden in Engeland geweest te zijn; in welken tijd, zij taamlijk goed Engelsch hadden leeren spreken. — Toen ik hen, omtrent agt dagen voor ons vertrek, ontmoette, was ik niet weinig aangedaan, als ik uit hun verftond, dat zij, in
al

al den tijd welken zij hier geweest waren, niet eens ter kerk waren geweest; ook had men geen acht altoos geslaagen op hun zedelijk gedrag. Ik was zeer bedroefd, dat men dus het Christendom aan bespottung blootsteide; en had, eer wij vertrokken, maar eenmaal gelegenheid, om hen mede ter kerk te neemen.

IN Slagtaande des jaars 1775. begaven wij ons aan boord van het sloepschip *the Morning Star*, gevoerd door Kaptein DAVID MILLER, en gingen onder zeil naar Jamaika. — Op onze reis, gaf ik mij alle moogelijke moeite, om den jongen Prins in de leer des Christendoms, van welke hij ten eenemaal onkundig was, te onderwijzen. En hij was, tot mijne grootte blijdschap, zeer opmerkzaam, en ontving met genoeg, de waarheden, welken ik, door 's Heeren hulp, hem voor mogt draagen. Ik leerde hem ook, in den tijd van elf dagen, alle de letters kennen; en hij kon zelfs twee of drie te saamen voegen, en spellen. Ik had de *Historij der Martelaaren* van Fox, met platen, bij mij, en hij had grooten zin om dat boek te doorbladeren, en deed mij dikwils veele vraagen, aangaande de paapfche wreedheden, die er in afgebeeld waren; welken ik hem verklaarde. — Ik maakte zulk een' voortgang met deezen jongeling, inzonderheid met opzigt tot den Godsdienst, dat wanneer ik, op onderscheiden uren van den nacht, mij ter ruste zou begeeven, terwijl hij reeds te bedde lag, hij meenigmaal opstond, om met mij te bidden, hebben.

bende niets aan het lijf, dan zijn hemd. Eer hij ook, in de kajuit, met de Heeren aan het eeten ging, was hij gewoon, bij mij te koomen, om te bidden. — Dit behaagde mij zeer; het wekte mijne genegenheid tot hem op, en ik bad meenigwerf tot GOD, om zijne bekeering. Dagelijks hoopte ik, de blijken in hem te bespeuren van die verandering des gemoeds, welke ik hem zoo vuurig toewenschte. Dan ik kende de listen des Satans niet, die veelen zijner werktuigen gereed had, om onkruid te zaaien, zoo ras ik goed zaad zaaide, en aftebreeken, zoo ras ik bouwde. Dus ging ik voort, geduurende omtrent vier vijfde deelen van onze reis; wanncer het eindelijk den Satan gelukte, de overhand te verkrijgen. Eenigen zijner getrouwe dienaaren, ziende dezen armen Heiden zeer ingetoogen en godsdienstig leeven, begonden hem te vraagen, Of ik hem tot het Christendom bekeerd had? zij lachten en dreeven den spot met hem. Ik bestrafte hen daar over, zoo veel ik konde. Doch het gedrag van die menschen, bragt den Prins tot wankelen tusfchen twee gedachten. Eenigen van de egte Belialskinderen, die geenen toekomenden staat geloofden, zeiden hem, dat hij voor den duivel niet bang behoefde te zijn, want dat er geen duivel was; en zoo de duivel ooit bij den Prins kwam, zij begcerden dat hij tot hun gezonden mogt worden. Dus kwelden zij van tijd tot tijd den armen jongeling, zoo dat hij niet langer in zijn boek wilde leeren. Hij wilde met dat godlooze volk niet zuipen en zwelgen; maar hij ver-

koos ook niet, bij mij te zijn, zelfs niet om te bidden. Dit bedroefde mij zeer. Ik poogde hem op allerlei wijzen te beweegen, maar hij wilde niet koomen. Meer dan eens verzocht ik hem, mij de reden te willen zeggen, waarom hij dus te werk ging. Eindelijk vroeg hij mij: „Hoe, „koomt het, dat alle de blanken aan boord, die „lezen en schrijven kunnen, die de zon waarnee- „men, en alles weeten, nogthans vloeken, lie- „gen, en zich dronken drinken; en dat gij alleen „zulks niet doet?” Ik antwoordde hem, dat de reden daar van was, dat die menschen GOD niet vreesden; en indien iemand van hun in dien toestand stierf, hij niet tot GOD konde gaan, noch gelukkig weezen. Hij zeide hier op, dat als die menschen naar de hel gingen, hij ook naar de hel wilde gaan. — Ik was zeer bedroefd, als ik dit hoorde. En dewijl hij somwijlen kiespijn hadde, en anderen op het schip ten zelfden tijd daar mede gekweld waren; vroeg ik hem, Of hunne kiespijn de zijne draagelijker maakte? Neen, zeide hij. Daar op deed ik hem begrijpen, dat indien hij, en die menschen, te faamen ter helle gingen, hunne smerten de zijnen niet zouden verligten. Dit antwoord scheen een' diepen indruk op hem te hebben. Zijn geest werd er door nedergeslaagen; en hij verkoos altoos, na dien tijd, geduurende de reize, meest alleen te zijn.

WANNEER wij ons bevonden op de hoogte van Martinique, en eerlang den koers landwaards zouden richten, kreegen wij op een' morgen, on-
ver-

verwacht, een' hevigen wind; en naardien wij te veel zeil hadden, floeg eensklaps de groote mast over zijde. Er was toen veel volks op het dek, en de raas, masten, en want, kwamen al tuimelende rondom ons nedervallen; echter werd niemand in het minste beschadigd, ofschoon sommigen niet meer dan een haarbreedte van een' onvermijdelijken dood af waren: inzonderheid zag ik twee mannen, die'door de hand van Gods Voorzienigheid, als op eene wonderdaadige wijze bevrijd werden van verpletterd te worden.

Den vijfden van Louwmaand 1776. bereikten wij Antigua en Montferrat, en voeren langs de overige eilanden. En den veertienden, kwamen wij te Jamaika. — Op een Zondag, terwijl wij daar waren, nam ik den Indiaanschen Prins GEORGE met mij ter kerk; alwaar hij het heilig Avondmaal zag bedienen. Uit de kerk koomende, vonden wij den weg, omtrent van de kerkdeur af, tot den afstand van een halve mijl zee-wards, vol met allerlei slach van volk, koopende en verkoopende alle soorten van waaren. Dit gaf mij ruime stof van vermaaning aan deezn jongeling, die zeer verwonderd stond.

ONS schip gereed zijnde, om naar de Kust der Muggen te zeilen, ging ik met den Doctor aan boord van een' Guinee-vaarder, om eenige slaaven te koopen, die wij mede zouden nemen, om in de plantaadje, welke wij wilden aanleggen, te arbeiden; en ik verkoos daar toe alle van mijne-

landgenooten. — Den twaalfden van Sprokkel-
 maand, vertrokken wij van Jamaika; en den
 agttienden, kwamen wij aan de Kust der Muggen,
 op eene plaats, genaamd Dupeupy. — Alle
 onze Indiaansche reisgenooten — nadat ik hen
 vermaand, en de Doctor hun eenige bottels ster-
 ken drank gegeven hadde — namen nu een
 vriendlijk afscheid van ons, en gingen aan land;
 alwaar zij door den Koning van dat gewest te ge-
 moet gegaan werden. Naderhand hebben wij geen
 van dezelve ooit weder gezien.

Wij zeiden daar op, langs de Kust, zuid-
 waards aan, tot eene plaats, genaamd Kaap Gra-
 cias a Dios; alwaar een groot meir was, in het
 welk twee of drie schoone en breede rivieren
 zich ontlastten, en waar in een overvloed van
 visch en landschildpadden gevonden werd. —
 Hier kwamen eenigen van de Indiaanen, die daar
 woonden, bij ons aan boord. Wij ontvingen
 hen vriendlijk, en zeiden hun, dat wij gekoo-
 men waren om bij hun te wonen; waar over
 zij zeer voldaan scheenen. De Doctor en ik,
 nevens eenige anderen, gingen vervolgens met
 hen aan land; en zij bragten ons op verscheiden
 plaatsen, om het land te bezien, ten einde eene
 plek gronds uittekiezen, om een plantaadje aan-
 teleggen. Wij bepaalden ons tot eene plaats,
 dicht bij den oever van eene rivier, alwaar de
 grond zeer vruchtbaar schein. Na alle noodwen-
 digheden uit het schip aan land gebragt te heb-
 ben, begonden wij, met de struiken en kreupel-
 bos-

bosfchen wechteruimen, en plantten er verfcheiden foorten van gewassen, welken zeer spoedig groeiden.

TERWIJL wij hier aldus beezig waren, voer ons fchip noordwaards op, naar de Zwarte Rivier, om handel te drijven. Aldaar zijnde, werd het ontmoet door eenen Spaanfchen kustbewaarder, die het wechnam. Dit bragt ons in groote verlegenheid, en baarde ons veel nadeel. — Wij gingen ondertusfchen voort, met het bebouwen van ons land. Alle nachten ontftaken wij vuuren rondom ons heen, om ons tegen het wild ge- dierte te beveiligen, het welk, zoo draa het donker werd, een allerijfselijkst gehuil deed hooren. — Naardien wij onze woonplaats diep in de bosfchen hadden, zagen wij dikwerf verfcheiden foorten van dieren. Doch geen van die allen deed ons eenig leed, uitgenoomen de vergiftige flangen; welker beet de Doctor gewoonlijk genas, door den lijder, zoo draa mogelijk, een half bierglas fterke rum, met een goed deel peper van Kayenne, integeeven. Op deeze wijze gepas hij twee van de inboorelingen, en een' zijner flaven.

DE Indiaanen waren zeer met den Doctor ingenoomen. En zij hadden er reden toe; want ik geloof, dat zij nooit zulk een nuttig mensch onder hen gehad hadden. Zij kwamen van alle kanten naar onze woning. En eenige *Woolwow*- of plathoofdige Indiaanen, die vijftig of zestig mij-

len boven onze rivier, aan deeze zijde der Zuidzee, woonden, bragten ons een meenigte zilver, ter verwisfeling tegen onze waaren. — De voor naamfte artikelen, die wij van onze nabuurige Indiaanen konden bekoomen, waren de olij en fchelpen van fchildpadden, een weinig ruwe zijde, en eenige eetwaaren. Doch zij wilden voor ons geen hand aan eenig werk slaan, uitgezonderd het visfchen. Enkele reizen hielpen ze ons ook, eenige boomen omhakken, om huizen voor ons te bouwen; het welk zij deden, op de wijze der Afrikaanen, door den vereenigden arbeid van mannen, vrouwen, en kinderen. — Ik kan mij niet herinneren, iemand onder hun gevonden te hebben, die meer dan twee vrouwen had. Deezenz verzedden altijd haare mans, wanneer zij aan onze wooningen kwamen; en dan waren zij gewoon, de goederen die zij ons aanbragten, te draagen, waar na zij achter haare mans op de hurken gingen zitten. Wanneer wij hun iets te eeten gaven, aten de mannen, en derzelver vrouwen, het ijder afzonderlijk op. Nooit zag ik eenigen fchijn van ongebondenheid onder hen. — De vrouwen zijn met kraalen verfierd, en houden veel van zich te befchilderen. De mannen befchilderen zich desgelijks, zelfs boven maate, het aangezicht, en hunne hemden. Hunne geliefde kolcur, is rood. Het werk der vrouwen, is het land te bearbeiten; en de mannen zijn alle visfchers, en kanoomaakers. — Over het geheel, weet ik niet, ooit eene naatfij ontmoet te hebben, die zoo eenvoudig in haare zeden was,
als

als dit volk, of bij welke men zoo weinig sieraad in de huizen vond. Zij hebben ook, zoo veel ik heb kunnen nagaan, geen woord in hunne taal, welk een' eed uitdrukt. Het sterkste woord dat ik ooit onder hen gehoord heb, wanneer zij kraakelden, was eene spreekwijs, welke zij van de Engelschen hadden overgenoomen, t. w.: „*You rascal!*” [d. i. Jou guit!] — Nooit zag ik onder hen eenige wijze van godsdienstoefening. Doch in dit opzicht waren zij niet arger, dan hunne Europeesche broeders of nabuuren. Want ik moet met droefheid zeggen, dat ik geen' eenen blanken onder ons, of ook elders, op de onderscheiden plaatsen waar ik aan land geweest ben, gezien hebbe, die beter of godsdienstiger was, dan deeze blinde Indiaanen; maar op de Zondagen werkten, of fliepen zij. En tot mijne smert, moet ik zeggen, dat ook bij ons, het werken maar al te dikwijls op Zondag geschiedde; zoo verre, dat wij, na verloop van eenigen tijd, waarlijk den eenen dag van den anderen niet wisten te onderscheiden. Deeze levenswijs deed mij dan ook ten laastten het besluit neemen, om van hier te vertrekken, — De inboorelingen zijn welgemaakt, en krijgshaftig; en zij beroemen zich inzonderheid, dat zij nooit door de Spanjaarden overwonnen zijn. — Zij zijn groote liefhebbers van sterken drank, wanneer zij dien bekoomen kunnen. Wij stookten rum, uit pijnappelen, die hier zeer overvloedig waren; en dan konden wij hen van onze woning niet wech krijgen. Ondertuschen scheenen zij, in het stuk van eer-

lijkheid, uittemunten boven alle andere naatsijen, onder welken ik ooit verkeerd hebbe. Het klimaat zeer heet zijnde, woonden wij onder eene open loots, alwaar wij allerlei goederen bij een hadden, zonder deur of slot om iets te verzekeren; echter sliepen wij veilig, zonder ooit iets kwijt te gaan, of in onze rust gestoord te worden. Dit verwonderde ons niet weinig; en de Doctor, en ik, en anderen, zeiden dikwijls: „Indien wij op die wijze in Europa gingen slaapen, wij wierden den eersten nacht vermoord!”

DE Indiaansche Bevelhebber trekt eenmaal, op zekeren tijd, het gheele landschap door, en heeft een aantal mannen bij zich, die hem verzellen, en zijn gevolg uitmaaken. Hij beslucht alle de geschillen onder het volk, gelijk bij ons de Rechters doen; en men betoont hem zeer veel eerbied en achting. Hij droeg zorg, ons tijdig van zijne komst tot onze wooning te verwittigen, door ons zijnen stok te zenden, als een teeken, dat hij rum, suiker, en buskruid van ons verwachtte; welk wij ook niet nalieten hem te beschikken. Ten zelfden tijd, maakten wij alle moogelijke toebereidselen, om zijne Hoogedelheid met deszelfs stoet te ontvangen. Toen hij kwam, met zijnen trein, waar onder alle de Oversten in onze nabuurschap behoorden, verwachtten wij, eendestig eerwaardig Rechter, begaafd met schranderverstand en bondig oordeel, te zullen ontmoeten. Dan, in stede van dit, hoorden wij, eer hij met zijn gezelschap in het gezicht kwam, hen

hen een luid en verward geraas maaken. Zij hadden zelfs, door den drank verhit, eenigen van onze goede nabuurige Indiaanen geplunderd. Wanneer zij eindelijk bij ons kwamen, wisten wij niet, wat wij met onze nieuwe gasten zouden beginnen, en zouden gaarn verschoond zijn geweest, van de eer van hun gezelschap. Dan, geene keuze hebbende, onthaalden wij hen rijklijk den ganschen dag, tot 's avonds toe; wanneer de Bevelhebber, geheel dronken zijnde, zeer onrustig werd, en eenen van onze vriendlijkste Oversten, die onze naaste buur was, floeg, en hem ook zijnen met goud geboorden hoed afnam. Dit verwekte eene groote opschudding. De Doctor kwam tusfchen beiden, om vrede te maaken — want wij konden alle elkander verstaan — doch zijne poogingen waren vruchtloos. Eindelijk werden zij zoo onstuimig, dat de Doctor, vreezende in moeilijkheid te geraaken, het huis verliet, en de vlugt nam in het naaste bosch; laatende mij alleen, om met hen te handelen zoo goed ik konde. Ik was zoo verbitterd op den Bevelhebber, dat ik met genoegen gezien zou hebben, dat hij aan een' boom gebonden, en gegeesfeld ware geworden, om zijn' slegtten handel; doch ik had geen volks genoeg, om zijnen aanhang te overmeesteren. Ik bedacht derhalven eene list, tot demping van het oproer. Mij kwam te binnen, in het Leven van KOLUMBUS geleezen te hebben, hoe hij, zich bevindende bij de Indiaanen op het eiland Jamaika, bij zekere gelegenheid, om hen bang te maaken,

een zonderling verschijnsel in de lucht voorspelde; en ik nam mijne toevlugt tot een voortgelijk hulpmiddel — waar in ik, boven al mijne verwachting, gelukkig slaagde. Mijn plan gemaakt zijnde, begaf ik mij in hun midden, en, den Bevelhebber bij den arm vattende, wees ik met de hand naar den hemel, en zeide tot hem, en alle de anderen, dat GOD daar boven woonde, dat Hij op hen vertoornd was, en dat zij dus niet moesten krakeelen; dat zij alle broeders waren; en indien zij niet aflieten, en stil heen gingen, ik het Boek zou neemem — wijzende op den Bijbel — en leezen, en dat ik GOD zou zeggen, hen te dooden. Dit scheen hun als tooverkunst. Aanstonds nam het geraas een einde; en ik gaf hun een weinig rum, en eenige andere dingen, en daar mede trokken zij vreedzaam af. De Bevelhebber gaf daar na aan onzen buurman, Kaptein PLASMYAH genaamd, zijnen hoed weder. De Doctor, wedergekeerd zijnde, was uitermaate verblijd, dat ik zoo gelukkig van die lastige gasten ontslaagen was geworden.

HET volk op deeze kust, in onze nabuurschap, vond goed, uit achting voor Doctor IRVING, mij, en de overigen van ons volk, een feest van den eersten rang aanterechten, in hunne taal genoemd: *Tourrie*, of *Dryckbot*. De zin deezer woorden, is zoo veel als een Drinkfeest. De drank, welken men op dit feest gebruikte, bestond uit pijnappelen, gebraden, en *cafadis*, [een zekere vrucht,] gekneusd, of in mortieren

ge-

geftooten; het welk, na eenigen tijd geftaan te hebben, aan het giften raakt, en zoo fterk wordt, dat men, wat veel er van gebruikende, er dropken van worden kan. Men gaf ons tijdig kennis van het onthaal. Een huisgezin van blanken, vijf mijlen van ons af woonende, berichtte ons, hoe de drank bereid werd; en ik begaf mij, nevens twee anderen, eenigen tijd te vooren, naar het dorp, waar het feest zou gehouden worden. Hier zagen wij den ganschen toefel der bereiding van den drank, als ook de foort van dieen, welken er gegeten zouden worden. Ik kan niet zeggen, dat de drank, of het vleesch, mij aar-lokkend voorkwamen. Zij hadden eenige duizenden pijnappelen, welken zij beezig waren te roosten of te braaden, en die zij vervolgens kneusden, en met vuiligheid en al, in eene kanoo wierpen, tot dat einde aldaar befehikt. De casade-drink was in tonnetjes en vaten, en geleek vol-maakt naar varkens fpocling. Mannen, vrouwen, en kinderen, waren dus beezig, met het roosten der pijnappelen, en dezelve te kneuzen met de handen. Tot spijs hadden zij een meenigte landfchildpadden, eenige gedroogde zee-fchildpadden, en drie groote leevende alligators, aan de boomen vastgebonden. Ik vroeg aan het volk, wat zij met die alligators doen wilden? Zij zeiden, dat die gegeten moesten worden. Ik verwonderde mij daar over, en ging naar huis, niet zonder walging van de toebereidfien.

WANNEER de dag van het feest gekoomen was, namen wij eenige rum mede, en begaven ons naar de bestemde plaats. Wij vonden er eene groote meenigte volks bij een vergaderd, die ons zeer vriendlijk ontvingen. — Het spel was reeds begonnen, eer wij aankwamen; en zij waren beezig met dansen, onder het geluid van muziek. De speeltuigen waren na genoeg dezelfden, als die bij andere zwarte volken in gebruik zijn; doch, naar het mij toefcheen, minder aangenaam van geluid, dan die ik bij andere volken had aangetroffen. Zij hadden veele zonderlinge gebaarden in het dansen, en verscheiden bewegingen en houdingen des ligchaams, welken in mijn oog geenszins bevallig waren. De mannen dansten met elkanderen, en desgelijks de vrouwen met de vrouwen, zoo als bij ons. De Doctor ging zijn volk voor, door zich aanstonds te voegen bij de vrouwen; doch dit behaagde haar niet. Toen hij merkte, dat de vrouwen te onvreden waren, voegde hij zich bij den rei der mannen. — Des avonds werd de gansche plaats verlicht, door het in brand steeken van eene meenigte pijnboomen; terwijl de feestdrank in holle kalabasfen vroolijk rondging. Doch het vocht verdiende meer den naam van eten, dan van drinken. — Een zekere OWDEN, de oudste vader in de nabuurschap, was in eene vreemde en schrikbaarende kleeding uitgedoscht. Om het lijf had hij beestenhuizen, versierd met verscheiden soorten van vederen; en zijn hoofd was gedekt met

met een' zeer grooten en hoogen helm, in de gedaante van een granadiers muts, met lange scherpe pennen, gelijk een egelzwijn. Hij maakte een zeker geluid, niet ongelijk aan het geschreeuw van een' alligator. — Ons volk mengde zich onder hen, en huppelde mede, uit inschikkelijkheid; hoewel sommigen hunnen feestdrank niet drinken konden. Maar onze rum vond liefhebbers genoeg, en was weldraa opgedronken. De alligators werden vervolgens gedood, en een gedeelte derzelveu gebraden. Hunne wijze van braden is deeze: men maakt holen of kuilen in de aarde, en vult die met hout, het welk men aansteekt, en tot koolen laat verbranden; dan legt men stokken kruisling over dezelveu heen, en plaatst het vleesch daar op. Ik kreeg een stuk raauw vleesch van een' alligator in de hand. Het was zeer vet; mij docht, dat het naar versche zalm geleck, en het had een' lieflijken reuk. Doch ik kon er niets van eeten. — Dit vreugdefeest eindigde ten laatsten, zonder de minste oneenigheid van iemand in het gezelschap, ofschoon het uit menschen van zeer onderscheiden landaart, en van verschillende koleur bestond.

DE regentijd begon hier, tegen het laatst van Bloemaand, en duurde, met aanhoudende en zwaare régens, tot in Oogstmaand; zoo dat de rivieren buiten haare oevers traden, en al onze voorraad welke nog in den grond was, bedorven werd. Ik meende dit eenigermate te moogen beschouwen als een oordeel, dat ons overkwam,

om

om ons werken op den Zondag, en mijn gemoed werd er zeer over bezwaard. Ik wenschte meenigmaal, deezzen oord te verlaaten, en wedertekeeren naar Engeland; want onze handel en ons leven, op zulk eene heidensche wijze, verdroot mij gansch zeer. GODS Woord zegt: *Wat baat het eenen mensch, of hij de geheele weereld mogt winnen, en schade leed aan zijne ziel?* Dit woog mij dikwijls zeer zwaar op het hart. En schoon ik niet wist, hoe best den Doctor aantefpreken om mijn ontslag, het viel mij zeer onaangenaam, langer aldaar te blijven. Omtrent het midden van Hooimaand, waagde ik het echter, hem er om te verzoeken. Hij was in het eerst gansch ongezind, om mijn verzoek intewilligen. Doch ik drong het door zoo veele redenen aan, dat hij mij eindelijk ontfloeg, en vrijheid gaf om te vertrekken. Hij gaf mij tevens het volgend getuigschrift van mijn gedrag:

„ DE houder deezes, GUSTAVUS VASSA, heeft mij verscheiden jaaren gediend, met stipte eerlijkheid, maatigheid, en getrouwheid. Ik kan hem derhalven, om deezze hoedaanigheden, met recht een' ijder aanprijzen; ja in alle opzichten, beschouwe ik hem als een' voortreffelijk dienaar. Ik verklaare bij deezzen, dat hij zich altijd wel heeft gedraagen, en dat hij alle vertrouwen ten vollen waardig is”.

„ CHARLES IRVING”.

„ Op de Kust der Muggen,
den 15. van Hooimaand,
„ 1776”.

SCHOON

SCHOON ik zeer aan den Doctor verkleefd was, strekte het mij tot geene geringe blijdschap, mijn ontslag te hebben verkreegen. — Ik maakte alles gereed tot mijn vertrek, en huurde eenige Indiaanen, met eene groote kanoo, om mij wech te brengen. — Alle mijne arme landgenooten, de slaaven, waren zeer bedroefd, als zij hoorden dat ik hen zou verlaten. Want ik had hen altijd met zorg en liefde behandeld, en alles gedaan wat in mijn vermogen was, om de ongelukkige schepsels te vertroosten, en hunnen toestand draagelijk te maaken. — Na afscheid van alle mijne oude vrienden en medgezellen genoomen te hebben, verliet ik, op den 18. van Hooimaand, dat weerdóord, en voer, door den Doctor verzeld, zuidwaards de rivier op, meer dan twintig mijlen.

HIER vond ik een sloepschip, welks Kaptein mij zeide, dat hij naar Jamaika voer. Ik maakte beding voor de vragt, met hem, en met een' der Reeders, genaamd HUGHES, die mede aan boord was; en nam vervolgens afscheid van den Doctor, niet zonder traanen te storten van wederzijden. — Het schip zeilde de rivier op, tot den avond; wanneer het bleef liggen, in een meir, door welk de rivier heen liep. Des nachts kwam aldaar ook een schoonerschip, behoorende aan dezelfde Reeders. Naardien men op dit laatste schip gebrek aan volk hadde, stelde HUGHES, de Reeder van de sloep, mij voor, of ik als matroos op den schooner wilde overgaan, beloo-

ven-

vende mij loon te zullen geeven. Ik bedankte hem, zeggende, dat ik naar Jamaika wilde reizen. Daar op veranderde hij aanstonds van toon, en begon te vloeken, en mij te mishandelen. Hij vroeg mij, hoe ik vrij geworden was? Ik zeide het hem; en voegde er bij, dat ik met Doctor IRVING, dien hij heden aldaar gezien had, in de nabuurschap was gekoomen. Dit alles kon niets baaten; hij voer voort met vloeken en zwoeren, en verwenschte den Meester, die dwaas genoeg was geweest, om mij mijne vrijheid te geeven, en schold den Doctor voor eenen zot, dat hij mij van zich had laten vertrekken. Hij eischte daar op, dat ik op den schooner zou overgaan, onder bedreiging, dat ik niet als vrijman uit de sloep zoude koomen. Ik zeide, dat dit zeer hard was, en verzocht, dat men mij weder aan land wilde zetten. Doch hij zwoer, dat dit niet gebeuren zou. Ik zeide, dat ik tweemaal onder de Turken was geweest, maar nooit zulk eene handelwijs bij hun gezien hadde, en dat ik derhalven nog veel minder iet diergelijks onder Christenen zoude verwacht hebben. Dit dreef zijne woede ten hoogsten top; en hij zeide, onder een vlugt van eeden en vervloeking: „Chris-
 „ tenen! G... d....! gij zijt een van St. Paulus
 „ volkje! maar, bij G..! ten zij gij het geloof
 „ van St. Pieter en Paulus hebt, en over het wa-
 „ ter naar het land kunt gaan, gij zult uit het
 „ schip niet koomen!” — het welk ik thands verftond, naar de Spanjaarden te Karthagena be-
 stemd te zijn; alwaar hij zwoer, mij te zullen
 ver-

verkoopen. Ik vroeg hem eenvoudig, Wat recht hij had, om mij te verkoopen? Maar in plaats van antwoord op mijne vraag, beval hij eenigen van zijn volk, mij touwen aan de handen en aan de voeten te binden, en een ander touw om het lijf; en dus hijsten zij mij op, zoo dat mijne voeten nergens aan raaken, of op rusten konden. Dus hing ik, zonder aan eenige misdaad schuldig, of door eenigen rechter gevondisd te zijn; enkel omdat ik een vrijman was, en er, uit kracht van de wetten, in deeze gewesten der weereld, voor eenen Neger tegen eenen blanken, geen recht te verkrijgen was. Deeze toestand viel mij ten uitersten smertlijk en pijnlijk, en ik schreeuwde en bad, zoo hard ik kon, om mededoogen; doch alles te vergeefs. Mijn dwingeland vloog in groote woede naar beneden, haalde een musket uit de kajuit, laadde het voor mijne oogen, en in het aanzien van het volk, en — zwoer, dat hij mij doorschieten zoude, indien ik niet aanstonds zweeg! Er was voor mij geen keuze; en daarom hield ik mij stil, ziende dat geen één blanke aan boord, een enkel woord ten goede voor mij dorst spreken. Ik hing op die wijze, van tusschen tien en elf uur des avonds, tot omtrent een uur na middennacht; wanneer ik — vertrouwend dat de wreedaart nu vast in slaap lag — eenigen van zijne slaaven bad, het touw dat om mijn lijf was, een weinig te vieren, opdat mijne voeten ergens op rusten mogten. Dit deden zij, in gevaar, van door hunnen meester wreedlijk mis-

handeld te worden; die eenigen van hun, in het eerst, zeer strenglijk floeg, omdat zij mij niet bonden zoodraa hij het gebood. — Terwijl ik dus hing, tot omtrent zes uur des morgens, bad ik tot GOD om vergiffenis, voor dien lasteraar en vloeker, wien het niet verschilde wat hij deed, maar die, wanneer hij des morgens uit zijnen slaap opstond, in dezelfde gemocdsgefteldheid was, als toen hij mij des avonds verliet. — Toen men het anker ligtte, en het fchip begon voortegaan, riep en bad ik wederom, dat men mij los wilde maaken. En thands, tot mijn geluk, hen in den weg zijnde in het ophijsfen der zeilen, maakten zij mij los. — Ik fprak toen met eenen COX, een' timmerman aan boord, dien ik kende, over de onredelijkheid van zulk eenen handel. Hij kende ook DOCTOR IRVING, en wist, hoe gunstig die altijd van mij gedacht en gefproken hadde. Deeze man wendde zich hier op tot den Kaptein, en raadde hem, mij op die wijze niet wechtevoeren; zeggende, dat ik des Doctors rentmeester was, die mij zeer hoog waardeerde, en over deeze behandeling wraak zou neemen, zoo draa hem die bekend wierd. — De Kaptein gaf hier op bevel aan een' jongeling, mij aan land te brengen, met eene kleine kanoo, die ik medegebragt had. — Deeze taal verheugde mijn hart uitermaate, en ik sprong ijllings in de kanoo, en ftak af, terwijl mijn tijran in de kajuut was. Doch wel draa miste hij mij, toen ik niet boven de dertig of veertig roeden van het fchip af was; en naar boven vliegende op het dek, met een ge-
 laa-

laaden musket in de hand, leide hij op mij aan, en zwoer op de allervreeslijkste wijze, dat hij mij oogenbliklijk dood zoude schieten, indien ik niet terstond weder aan boord kwam. — Weetende, dat de schurk doen zou het geen hij zeide, keerde ik, zonder draalen, naar het schip terug. — Dan, door GODS gunstige bestelling — juist zoo als ik op zijde van het schip kwam, begon hij hevig uittevaaren tegen den Kaptein, omdat hij mij van het schip had laten vertrekken; waar op de Kaptein geenszins stil zweeg — en beide geraakten in hevigen twist. De jongeling die bij mij was, klom uit de kanoo. Ondertusfchen zeilde het schip vast voord, met een' gunstigen wind en kalme zee. Toen dacht ik: Niets, of alles! En op d'oogenblik stak ik weder af, om mijnes levens wil, met de kanoo — naar den oever! En — tot mijn geluk, was de verwarring aan boord zoo groot, dat ik — eer zij het gewaar werden, buiten schoots van het musket geraakte, terwijl het schip met eene frische koelte van mij af gedreeven werd. Zij konden mij dus niet inhaalen, zonder te wenden; maar ook, eer dit geschiedde, kon ik reeds aan land zijn — het welk ik draa bereikte, met een hart vol dankerkendtenis aan GOD, voor deeze onverwachte verlossing!

Ik begaf mij toen naar den anderen Reeder, die niet verre van den oever woonde — en met wien ik ook voor de vrugt overeengekoomen was — en verhaalde hem, welk eene behandeling ik ontmoet hadde. Hij was zeer verwonderd,

en betoonde er groot leedwezen, over. Na mij vriendlijk onthaald te hebben, gaf hij mij eenige ververschingen, en overvloed van levensmiddelen, voor de korte reis van omtrent agttien mijlen, welke ik zuidwaards afteleggen hadde, om naar een ander schip te zien. Hij gaf mij ook vrijheid, om uit zijn' naam mij te vervoe-gen bij zekeren Indiaanschen Bevelhebber, die mede op de Kust der Muggen eenig gezag voerde, en eenmaal aan onze wooning was geweest. — Ik stak dan af met mijne kanoo, en voer een groot meir over, geheel alleen — want ik kon niemand krijgen om mij te helpen; schoon ik zeer afgemat was, en pijn in de ingewanden hadde, door het touw, waar aan ik den voorigen nacht gehangen had. Ik was derhalven verscheiden maalen buiten staat, om de kanoo voort te krijgen; want het roeien viel mij ten uitersten moeilijk. Echter bereikte ik, omtrent zonnen ondergang, de begeerde plaats; alwaar eenige Indiaanen mij kenden, en vriendlijk ontvingen. Ik vroeg naar den Bevelhebber, en zij bragten mij aan zijne wooning. Hij was blijde mij te zien, en verkwikte mij, met het geen de plaats opleverde; en ik kreeg eene hangmat, om in te slaapen. Zij behandelden mij veel menschlieven-der, dan de blanken, bij wien ik den voorigen nacht geweest was, offchoon zij zich Christenen noemden. — Ik zeide den Bevelhebber, dat ik verlangde mij naar de naaste zeehaven te begeeven, om een schip te vinden, waar mede ik naar Jamaika konde reizen; en verzocht hem, de
ka-

kanoo welke ik toen bij mij hadde, terug te zenden, waar voor ik hem zoude betaalen. Hij kwam met mij overeen, en zond vijf bekwaame Indiaanen, met eene groote kanoo, om mijne goederen naar de begeerde haven, omtrent vijftig mijlen verre, overtebrengen; en wij gingen des anderen daags morgens op reis. — Toen wij het meir over waren, en langs het strand heen voeren, stond de zee zoo hol, dat de kanoo meenigwerf op het punt was om vol water te geraaken. Wij waren genoodzaakt aan land te gaan, en dezelve over verscheiden uithoeken lands heen te slepen. Ook waren wij twee nachten in de zwampen, alwaar wij door groote zwermen muggen deerlijk geplaagd werden. — Deze verdrietige reis, te land en te water, eindigde echter op den derden dag, tot mijne groote blijdschap; en ik begaf mij aan boord van een sloepschip, gevoerd door eenen Kaptein JENNING. Het schip was toen gedeeltelijk gelaaden, en de Kaptein zeide mij, dat hij eerstdaags onder zeil dacht te gaan, naar Jamaika. Ik had beding met hem gemaakt, om voor de vragt te werken, en sloeg derhalven aanstonds handen aan den arbeid. — Ik was maar weinig dagen aan boord geweest, toen wij onder zeil gingen. Dan, tegen mijne verwachting, en tot mijne smert — hoewel niet ongewoon aan zulke kunstgreepen — voeren wij zuidwaards op, langs de Kust der Muggen, in plaats van naar Jamaika. Ik was gedwongen, onder het voordzeilen langs de Kust, eene meenigte Mahonijhout op het strand te hel-

pen kappen, en aan boord te brengen. Dit stond mij geweldig tegen. Doch niet weetende, hoe best onder deeze bedriegers mij te gedraagen, dacht ik, dat geduld te neemen, het eenige middel was dat mij overig bleef. Er was veel zwaar werk, en weinig levensmiddelen aan boord. Wij vingcn echter, tot ons geluk, nu en dan eenige zeeschildpadden. Er was ook op deeze Kust, een zonderling soort van visch, genaamd *manatee*, [of seekoe]; welke eene uitneemend lekkere spijs oplevert. Het vleesch gelijkt meer naar osvleesch, dan naar visch. De schubben zijn zoo groot als een schelling, en het vel dikker, dan ik ooit van eenige visch gezien hebbe. In de brakke wateren, nabij het strand, waren ook een meenigte alligators, welken de visch schaarsch maaken.

ZESTIEN dagen was ik aan boord van deeze floep geweest, wanneer wij, in het vaaren langs de Kust, op eene plaats kwamen, alwaar wij een kleiner floepscheepje vonden, genaamd *the Indian Queen*, en gevoerd door eenen JOHN BAKER. Dees was ook een Engelschman, en had een lange wijl op de Kust gevaaren, om schildpadden, en zilver, waar van hij eene groote hoeveelheid aan boord had. Hij was thands zeer verlegen om volk; en verstaande dat ik een vrijman was, en in den zin hadde om naar Jamaika te reizen, zeide hij tegen mij, dat als hij slegts een man of twee konde bekömen, hij aanstonds naar dat eiland onder zeil zoude gaan. Hij geliet zich ook,
als

als of hij eenige oplettendheid en achting voor mij hadde, en beloofde mij, dat hij mij vijf en veertig schellingen Sterlings 's maands zoude geeven, indien ik met hem wilde vaaren. Dit docht mij veel beter, dan hout te hakken voor niet. Ik zeide derhalven tegen den anderen Kaptein, dat ik gaarn met het ander schip naar Jamaika wilde vaaren. Doch hij luisterde niet naar mij; en merkende dat ik voorneemends was, met een dag of twee te vertrekken, deed hij zeil maaken, met oogmerk, om mij tegen wil en dank wechtevoeren. Deeze behandeling mishagde mij ten uitersten. Ik riep aanstonds — volgens afspraak met den Kaptein van *the Indian Queen* — om zijn jol, welke dicht bij ons lag; en zij kwam aan boord. Straks bragt ik, met behulp van een' noordschen stuurman, dien ik op het schip ontmoet hadde, mijne goederen in de jol, en ging aan boord van de *Indian Queen*, den 10. van Hooimaand.

WEINIGE dagen was ik daar geweest, toen wij gereed waren om onder zeil te gaan. Dan zie, al wederom vond ik mij teloor gesteld! in stede van naar Jamaika te zeilen, gelijk de Kaptein mij beloofd had, voer dit schip mede zuidwaards op, langs de Kust, tot dicht bij Karthagena. En het geen het argste van allen was, deeze Kaptein was een zeer wreed en bloeddorstig mensch, en een ijsfelijke vloeker. Onder anderen, had hij eenen blanken loots, genaamd STOKER, dien hij meenigmaal met dezelfde streng-

heid floeg, als hij gewoon was eenige Negers te doen die hij aan boord hadde. Op een' avond, inzonderheid, nadat hij dien man op de wreedste wijze geslaagen had, zettede hij hem in de jol, en deed hem door twee Negers, naar een klein onbewoond eilandje roeien; ondertusfchen laadde hij twee pistoolen, en zwoer dolzinnig, dat hij de Negers zou doodschieten, indien zij STOKER weder aan boord bragten. Er was geen twijfel aan, of hij zou waarlijk gedaan hebben zoo als hij zeide; weshalven de arme Negers genoodzaak waren, zijn onmenschlijk bevel uittevoeren. Maar toen de Kaptein in slaap was, namen zij een deken, en bragten die den ongelukkigen STOKER; het welk, zoo ik geloof, het middel was, waar door hij het leven behield, daar het anders groot gevaar liep, van wegen de infckten. Het was niet dan na sterke en aanhoudende afspraak, dat STOKER des anderendaags verlof kreeg, om weder aan boord te koomen. En toen de ongelukkige man weder op het fchip kwam, was hij, door de ongemakken welken hij dien nacht had uitgeftaan, zeer ziek; en bleef ziekelijk, totdat hij, niet lang daar na, verdronk.

ZUIDWAARDS op zeilende, kwamen wij aan veele onbewoonde eilanden, alwaar eene meenigte fchoone en groote kokosnooten groeiden. Dewijl ik groot gebrek aan levensmiddelen hadde, bragt ik een geheele jol, met dezelve vol gelaaden, aan boord, waar aan ik, en anderen, verscheiden weeken genoeg hadden, en die ons
in

in onze schaarschheid uitneemend wel smaakten. Eenen dag te vooren, kon ik niet nalaaten, Gods voorzienige zorg optemerken, die altijd onze behoeften vervult, door middelen en wegen meenigwerf, die ons onbekend zijn, of waar aan wij niet zouden gedacht hebben. Ik had een' gheelen dag geen voedsel gehad, en vruchtlooze poogingen aangewend, om het te bekoomen. Naauwlijks had ik mij ter ruste gelegd, of ik hoorde een ongewoon geraas op het dek; en, niet wetende wat het beduidde, stond ik aanstonds op, en liep naar boven — en zie! een schoone groote visch, omtrent agt pond zwaar, was aan boord gesprongen! Ik nam dien, en bewonderde, met dankzegging, de goede hand van GOD. En het geen ik als niet min zonderling beschouwde, was, dat de Kaptein, die anders zeer gierig en schraapzugtig was, mij denzelven niet afnam; want er was niemand dan hij en ik aan boord, zijnde al het overige volk aan land, om handel te drijven. Soms tijds gebeurde het, dat ons volk in eenige dagen niet terug kwam. Dit maakte den Kaptein geemlijk; en dan wreekte hij dikwijls zijn ongenoegen op mij, door mij te slaan, of op andere wijzen mij zijne wreedaartigheid te doen gevoelen. Eenmaal, inzonderheid, na mij in zijnen dollen euvelmoed, herhaalde reizen, met onderscheiden dingen naar het hoofd, en in het aangezicht geworpen te hebben, zelfs een brandend hout van het vuur — bragt hij een vaatje buskruid op het dek, en zwoer, dat hij het schip in de lucht wilde laten vliegen.

Toen werd ik raadloos ; en ik bad ernstig tot GOD, om bestuur. Hij had het vaatje reeds open gemaakt — en nam een brandend hout uit het vuur, om zichzelve en mij te doen opvliegen, omdat er een schip in het gezicht was, het welk vast naderde, en hij meende een Spanjaard te zijn, en omdat hij vreesde, in derzelve handen te vallen. Zoo draa ik dit zag, greep ik, zonder dat hij het merkte, een bijl, en plaatste mij tusschen hem en het buskruid, hebbende vastlijk bij mijzelve voorgenoomen, zoo ras hij poogde het vaatje aantestecken, hem den kop aan stukken te slaan. Meer dan een uur lang, stond ik in die houding ; gedurende welk, hij mij dikmaal sloeg, houdende steeds het vuur, tot dat boosaartig oogmerk, in de hand. Ik zou indeedaard, in allen anderen oord der weereld, mijzelve onschuldig geacht hebben, indien ik hem doodgeslaagen had. Doch ik zag op tot GOD ; die mij eeniglijk op Hem deed vertrouwen. Ik bad om gelaatenheid, en onderwerping aan 's HEE-REN wil. En de twee volgende plaatsen uit zijn heilig Woord, welken mij in gedachten kwamen, ondersteunden mijne hoope, en hielden mij terug, van den booswicht het leven te beneemen. GOD heeft uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen gemaakt, om op den geheelen aardbodem te wonen ; bescheiden hebbende de tijden te vooren geordineerd, en de bepaaling van hunne wooning (*). En, Wie is er onder ulieden, die den HEE-RE

vrees,

(*) Handelingen XVII: 26.

vreest, die naar de stem zijnes knechts hoort? als hij in de duisternis wandelt, en geen licht heeft; dat hij betrouwe op den naam des HEEREN, en steune op zijnen GOD (†). En het werd mij door de Godlijke genade gegeven, dit te beoefenen. Ik vond ook den HEERE een helper te zijn in de benaauwdheid. De woede van den Kaptein begon te bedaaen, naar maate de avond naderde. Ondertusfchen merkte ik in hem op, tot welke uiterften de bedorven mensch kan koomen, wanneer hij losgelaaten, en aan de boosheid van zijn hart overgegeven wordt!

DES anderendaags morgens ontdekten wij, dat het fchip, welk den Kaptein zoo veel onrust ge- baard, en hem aanleiding tot zulk eene woede gegeven had, eene Engelsche floep was. Het kwam wel draa digt bij ons ten anker; en ik was niet weinig verrast, als ik vernam, dat Doctor IRVING zich aan boord van het zelve bevond — zijnde thands op weg, van de Kust der Mug- gen naar Jamaika. Ik wilde aanstonds mijnen ou- den Meester en vriend gaan bezoeken; doch de Kaptein verftond niet dat ik van boord zoude gaan. Ik gaf dan door een' brief den Doctor kennis, van den toefstand waar in ik mij bevond, en hoe ik behandeld werd, biddende, dat hij mij van het fchip wilde af helpen. Doch hij liet mij weeten, dat zulks buiten zijne magt was, alzoo hij enkel als reiziger medevoer; en zond mij wat rum

(†) *Jesaias L: 10.*

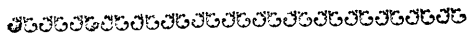
rum en fuiker, voor mijn eigen gebruik. — Thands kreeg ik ook bericht, dat na mijn vertrek van het landgoed, welk ik op de Kust der Muggen voor dien Heer bestuurd hadde, en gedurende welk bestuur, de slaaven wel gevoed, en zacht behandeld werden — een blanke opziender mijne plaats had vervangen. Deze man, door strengheid, en kwaalijk begreepen winzugt, sloeg en mishandelde de slaaven op de onmenschlijkste wijze; en het gevolg was, dat ze alle zich begaven in eene groote kanoo, met oogmerk om te ontvlugten — dan, niet wetende waar heen zich te wenden, en onbedreeven in het bestuuren van het vaartuig, waren ze alle, tot één toe, verdronken. Dus lag de plantaadje onbebouwd. En de Doctor was nu op reis naar Jamaïka, om andere slaaven te koopen, ten einde dezelve op nieuw te voorzien.

DEN veertienden van Wijnmaand, kwam *the Indian Queen* te Kingston in Jamaïka aan. — Toen wij de laading ontscheept hadden, vroeg ik om mijn loon, bedraagende agt pond en vijf schellingen Sterlings. Doch Kaptein BAKER vond niet goed, mij eenen penning te geeven, ofschoon ik nimmer eenig loon zoo zuur verdiend had. Ik ging Doctor IRVING opzoeken, en verhaalde hem de knevelarij van den Kaptein. De Doctor deed alles wat hij konde, om mij aan mijn geld te helpen; wij begaven ons bij alle de Regenten in Kingston, die negen in getal waren — dan zij weigerden alle, iets voor mij te doen,
en

en zeiden, dat mijn eed tegen eenen blanken niet kon gelden. Dit was het nog niet al. BAKER dreigde mij, daar te boven, dat hij mij wel streng-lijk zoude slaan, om dat ik hem om geld had durven aanspreeken. En dit zou hij werkelijk gedaan hebben, ware ik niet, door middel van Doctor IRVING, onder de bescherming geraakt van Kaptein DOUGLAS, voerende het oorlogschip *the Squirrel*. — Deze behandeling viel mij uitermaate hard; hoewel ik wist, dat het hier maar al te dikwijls gebeurde, dat vrije Negers op die wijze voor hunnen arbeid betaald werden. Eens ging ik met een' vrijen Neger, zijnde een kleërmaaker, JOE DIAMOND gheeten, bij zekeren Heer COCHRAN, die eene kleine som aan hem schuldig was. De man, zijn geld niet kun- nende krijgen, toonde zich een weinig onverge- noegd. De ander nam straks daar op een zweep in de hand, om hem daar mede te betaalen; doch de kleërmaaker ontkwam het, door behulp van een paar vlugge beenen.

ZULKE onderdrukkingen dedden mij uitzien naar een schip, om zoo draa mogelijk het eiland te verlaten. En door het gunstig bestel der Voorzienigheid, gelukte het mij, in Slagtmaand, een schip te vinden, dat met konvooi naar Engeland voer. Ik begaf mij aan boord van het zelve, na alvoorens Doctor IRVING het laatste vaar- wel te hebben gezegd. Toen ik van Jamaika vertrok, was hij beezig, met onderscheiden soor- ten van suiker te rafineren. En eenige maan- den

den na mijne aankoomst in Engeland, verftond ik, tot mijne innige droefheid; dat dees mijn waarde vriend overleeden was; zijnde zijn dood veroorzaakt, door het eeten van vergiftige vifch. — Wij hadden verſcheiden maalen hevigen wind geduurende onze reis; op welke anders niets aanmerkelijks voorviel, dan dat een Amerikaanfche kaaper, de vloot ontmoetende, door zijner Majesteits ſchip *the Squirrel*, genoomen, en verbrand werd. — Den zevenden van Louwmaand, 1777. kwamen wij te Plymouth aan. — Ik was ten uiterfte verblijd, dat ik wederom den Engeliſchen grond mogt betreden. En na een' korten tijd te Plymouth en Exeter, bij eenige godvruchtige vrienden, met veel genoegen te hebben doorgebracht, begaf ik mij naar Londen, met een hart vol dankerkendtenis aan GOD, voor alle zijne weldaaden, tot hier toe aan mij beweezen.

XII. H O O F D S T U K.

Verfcheiden handelingen en ontmoetingen in des Schrijvers leven, tot den tegenwoordigen tijd. — Zijn verzoek aan den Bifc. op van Londen, om als Zondling naar Afrika te worden beft. md. — Eenig bericht, van het deel welk hij had, in het beftuur der laaſte ond. rneeming te Sierra-Leone. — Verzoekschrift aan de Koningin. — Beftuit.

ZOODAANIG waren de verfchillende tooneelen, welken ik aanschouwde, en de onderscheiden lotgevallen, die ik ontmoette, tot in het jaar 1777. — Sinds dien tijd, is mijn leven meer eenvormig, en zijn mijne lotwifelingen minder geweest, dan in eenig ander gelijk getal vroegere jaaren. — Ik fpoede mij dan tot het beftuit van een Verhaal, welk ik vreeze dat den Leezer reeds lang genoeg zal gevallen zijn.

Ik had in mijne bedrijven van koophandel, in onderscheiden gewesten der weereld, zoo meenigvuldige bedriegerijen en onderdrukkingen geleeden, dat ik een' ſterken weêrzin begon te krijgen tegen het zeevaarend leven, en beftloot, om, althans voor eerst, het zelve niet weder te hervatten. — Ik begaf mij derhalven, kort na mijne terugkoomst, andermaal in huisdienſt, en bleef meestal in dien ſtand, tot het jaar 1784.

KORT

KORT na mijne aankoomst te Londen, zag ik eene aanmerkelijke omftandigheid, betrekkelijk tot de koleur der Afrikaanen, welke mij zoo zonderling voorkwam, dat ik vrijheid verzoek, om dezelve hier te melden. Eene blanke Negérin, die ik te vooren te Londen en elders gekend hadde, was getrouwd met een' blanken man, bij wien zij drie zoontjes had, die alle drie mulatten waren, doch zij hadden schoon licht geko-
leurd hair.

IN het jaar 1779. diende ik als huisknecht bij den Gouverneur MACNAMARA, die een' aanmerkelijken tijd op de kust van Afrika geweest was. Geduurende mijn verblijf alhier, zocht ik dikwerf de andere dienstboden optewekken, om met mij den huisgodsdienst te oefenen. Doch dit werd doorgaands van hun met schimp en spot beantwoord. — De Gouverneur, ondertusfchen, merkende dat ik voor den Godsdienst was, begeerde te weeten, tot welke Gezindheid ik behoorde. Ik zeide hem, dat ik Protestantsch was, en lid van de Engelsche Kerk, overeenkoomstig haare XXXIX. Geloofsartijkelen; en dat ik elken Leeraar, die volgens die leer predikte, gaarn wilde hooren. Weinige dagen hier na, hadden wij nog meerder redenwifeling over het zelfde onderwerp. De Gouverneur fprak er mij zelf over aan, en zeide van oordeel te zijn, dat ik van dienst zou kunnen weezen, om mijne landgenooten tot het geloof aan het Evangelij te bekeeren, en dat hij dienvolgens, indien ik het
ver-

verkoos, zou trachten te bewerken, dat ik als Zendeling naar Afrika bestemd wierd. In het eerst wees ik dit voorstel van de hand, en verhaalde hem, hoe ik, bij dergelijke gelegenheid, door eenige blanken behandeld was, op mijne laatste reize naar Jamaika, toen ik poogde, zoo het GOD behaagen mogt, een middel te zijn tot bekcering van den Indiaanschen Prins. Ik zeide, van gedachten te zijn, dat men mij nog arger behandelen zou, dan ALEXANDER de koper-smid den Apostel PAULUS deed, indien ik ondernam, tot dat einde naar Afrika te reizen. Hij zeide, dat ik daar niet voor behoefde te vreezen, want dat hij zich tot den Bisfchop van Londen zoude vervoegen, met verzoek, om mij te ordenen. Op deczen voet, gaf ik mijne toestemming aan het voorstel van den Gouverneur, om naar Afrika te gaan, in hoope van, zoo het mogelijk was, eenig nut te doen onder mijne landgenooten. Ten einde dan op voegzaame wijze afgevaardigd te worden, schreef ik aan den Bisfchop van Londen, het volgende:

„ Aan den Hoog Eerwaardigen Vader in GOD,
„ ROBERT, Lord Bisfchop van Londen”,

„ Geeft met fchuldigen eerbied te kennen, de Ondergeteekende, GUSTAVUS VASSA:

„ Dat hij Ondergeteekende gebooren is in Afrika, en kennis heeft van de zeden en gewoonten der inwooneren van dat land.

„ Dat hij Ondergeteekende, sedert twee en twintig jaaren, gewoond heeft in onderschei-

„ den gewesten van Europa , en het Christen
 „ Geloof heeft aangenoomen , in het jaar 1759.
 „ Dat hij Ondergetceekende begeerig is , als
 „ Zending naar Afrika te keeren , indien hij
 „ daar toe door uwe Lordschap wordt aangemoede-
 „ digd ; in hoope , van in staat te zullen zijn ,
 „ om zijne landgenooten te beweegen , tot de
 „ omhelzing van het Christendom. De Onder-
 „ getceekende vindt zich tot zoodaanige onder-
 „ neeming te meer aangefpoord , uit overwee-
 „ ging van den goeden uitslag van foortgelijke
 „ onderneemingen , door de Portugeezen , in hun-
 „ ne onderscheiden bezittingen op de Kust van
 „ Afrika , als ook door de Hollanders , te werk
 „ gesteld ; welke beide Naatsijen zich daar toe be-
 „ dienden van zwarten , door onderwijs tot dat
 „ werk bekwaam gemaakt , en welken men vond
 „ geschikter daar toe te weezen , dan Europee-
 „ sche Geestlijken , wien de taal en gebruiken van
 „ het land niet bekend zijn.

„ De eenige beweegreden , welke den Onderge-
 „ teekenden noopt , om de bediening van Zende-
 „ ling te begeeren , is , opdat hij een middel in
 „ Gods hand mogt zijn , om de zeden zijner
 „ landgenooten te verbeteren , en hen te over-
 „ reeden tot het omhelzen van den Christelijken
 „ Godsdienst. Derhalven verzoekt de Onderge-
 „ teekende zeer ootmoediglich , door uwe Lord-
 „ schap in deeze onderneeming aangemoedigd en
 „ ondersteund te moogen worden”.

„ GUSTAVUS VASSA”.

[DE

[DE Heer MACNAMARA voegde daar bij,
den volgenden Brief:]

„ MY LORD!”

„ Ik heb omtrent zeven jaaren mijn verblijf
„ gehouden op de Kust van Afrika, den meesten
„ tijd, als gezagvoerend Ambtenaar. Uit de
„ kennis welke ik verkreegen heb van het land,
„ en van deszelfs inwooners; ben ik geneigd te
„ denken, dat het nevensgaande Ontwerp, in-
„ dien het door uwe Lordſchap ondersteund
„ wierd, van een zeer goed gevolg zou weezen.
„ Het zij mij vergund, uwe Lordſchap verder
„ onder het oog te brengen, dat dergelijke onder-
„ neemingen, door de Regeeringen van andere
„ Landen aangemocdigd, zeer gelukkiglijk ge-
„ flaad zijn; en nog heden is mij op Kaap Coast
„ Castle een zwarte Priester bekend, die een zeer
„ achtenswaardig man is. — De perfoon van
„ GUSTAVUS VASSA, in het nevensgaande
„ Geschrift vermeld, is mij zeer wel bekend, en
„ ik geloof, dat hij een man is van een goed ka-
„ rakter, en voorbeeldig gedrag”:

„ Ik heb de eer te zijn,

MY LORD!”

„ Uwer Lordſchaps

„ ootmoedige en gehoorzaame dienaar;

„ MATT. MACNAMARA”.

„ Grove, den 11 Maart,

1779”.

DEEZE Brief ging nog verzeld door den volgenden, van Doctor WALLACE, die veele jaaren in Afrika gewoond had, en wiens gevoelens, in het stuk van eene Afrikaansche Zendelingschap, met die van den Gouverneur MACNAMARA volkomen overeenstemden.

„ Den 13 Maart, 1779”.

„ MY LORD!”

„ Bijkans vijf jaaren heb ik mijn verblijf gehouden te Senegambia, op de Kust van Afrika, en heb de eer gehad, zeer aanzienlijke be-
 „ dieningen in dat landschap te bekleeden. Het
 „ nevensgaande Ontwerp kéur ik volkomen goed,
 „ en ben van oordeel, dat zulk eene onderneem-
 „ ming zeer prijswaardig en nuttig zoude we-
 „ zen, en dat ze uwer Lordschaps begunstiging
 „ en aanmoediging alleszins verdient. In welk
 „ geval, ik wensch, dat dezelve met den besten
 „ uitslag mooge bekroond worden!

„ Ik ben,

„ MY LORD!”

„ Uwer Lordschaps

„ ootmoedige en gehoorzaame dienaar,

„ THOMAS WALLACE”.

MET deeze Brieven ging ik, volgens beger-
 te van den Gouverneur, mijne opwachting bij
 den Bischof maaken, en gaf die aan zijn Lord-
 schap over. Hij ontving mij zeer vriendlijk en
 be-

beleefd. — Dan, uit een zeker foort van schroom en omzichtigheid, weigerde hij mij te ordenen.

DE eenige reden, waarom ik dus breedvoerig van deeze onderhandeling gewag maak, of deeze geschriften mededeel, is, om te doen zien, hoe Mannen van oordeel en opvoeding, die Afrika kennen, denken, over de waarschijnlijkheid om de inwoners van dat Weerelddeel tot het geloof aan JESUS CHRISTUS te bekeeren, indien de zaak door de hooge Regeering des Lands ondersteund wierd.

KORT daar na, verliet ik den Gouverneur, en begaf mij in dienst bij eenen Edelman, een Oversten van het krijgsvolk in Devonshire, met wien ik eenigen tijd te Coxheath in het veld was. Dan de verrichtingen aldaar, hadden niets ongemeens, en verdienen derhalven niet, dat ik die hier verhaale.

IN het jaar 1783. bezocht ik agt landschappen in Wales, enkel uit een beginfel van nieuwsgierigheid. Terwijl ik mij in deezen oord des Rijks bevond, kreeg ik aanleiding, om in eene der koolmijnen, in Shropshire, mij nedertelaaten; doch mijne nieuwsgierigheid had mij bijna het leven gekost. Want in de mijn zijnde, stortten eensklaps de koolen in, waar onder een arm man, die niet verre van mij af was, bedolven werd. Zoo draa ik dit zag, klom ik met allen moogelijken spoed

uit de mijn, oordeelende de oppervlakte der aarde de veiligste plaats op dezelve.

IN de lente des jaars 1784. beving mij de lust, om andermaal den ouden Oceaan te bezoeken. Ik begaf mij dienvolgens aan boord, als bottelier, op een fraai nieuw schip, genaamd *the London*, gevoerd door MARTIN HOPKIN, en bestemd naar Nieuw York. — Ik beschouwde die schoone stad met verwondering; ze is groot, en wel gebouwd, en men vindt er een' overvloed van allerlei levensmiddelen. — Terwijl wij hier lagen, gebeurde er een geval, dat mij ten uiterste zonderling voorkwam. Er moest, op zekeren dag, een misdadiger met de koord gestraft worden; doch met deeze voorwaarde, dat indien er eene vrouw was, welke, niets aan hebbende dan een hemd, den man onder de galg wilde trouwen, zijn leven zou gespaard worden. Dit zeldzaam voorrecht werd openlijk bekend gemaakt. Eene zekere vrouw bood zich aan — en de huwelijksplegtigheid werd verricht.

? man

WANNEER ons schip de laading ingenoomen had, keerden wij, in Louwmaand des jaars 1785. weder naar Londen. — Wederom gereed zijnde tot eene andere reis, ging ik met den Kaptein — die een aangenaam } was — andermaal aan boord, om naar Philadelphia te vaaren. Den vijfden van Grasmaand, vertrokken wij van Landsend, met eene frische koelte; en omtrent negen uur des avonds, met helderen maaneshijn en kalme zee.

zee, terwijl ons schip, bij den wind zeilende, vier of vijf mijlen in een uur voordging — was er ten zelfden tijde een ander schip, het welk, ten naasten bij met denzelfden spoed als wij, een' vlak tegengefelden koers hield, en recht op ons aan zeilde. Niemand aan boord bemerkte dit schip — totdat wij elkanderen, met groot geweld, boeg tegen boeg aan liepen, tot verbaazing en ontfeldtenis van al het volk op de beide schepen. Wij leeden veel schade, doch het ander schip, zoo ik geloove, nog veel meer; want toen wij elkander voorbij zeilden, het welk zeer kort daar op was, riepen zij ons toe, bijtedraaijen, en onze jol uittezetten. Doch wij hadden werks genceg, om onszelven te redden — en omtrent agt minuten daar na, zagen wij er niets meer van. — Den volgenden dag herstelden wij onze schade, zoo goed wij konden, en zetteden onze reize voort. En in Bloemaand kwamen wij te Philadelphia ten anker. — Ik was zeer verblijd, deeze schoone stad, voor welke ik eene zonderlinge genegenheid hadde, wederom te mogen zien. En mijne blijdschap werd niet weinig vermeerderd, wanneer ik zag, hoe de braave Kwakers zich bevljigtiden, om veelen mijner onderdrukte Afrikaansche broeders vrij te maaken, of voor het minst, derzelve lasten te verligten. Mijna hart sprong op van vreugd, toen een dier menschenvrienden mij een vrijschool liet bezichtigen, het welk zij opgerecht hadden voor de Negers van allerlei landaart, om derzelve verstand te beschaaven, en hen opteleiden tot de betrach-

ting der deugd; waar door zij tot nuttige leden der maatschappij gevormd worden. — Roept niet zulk eene weldaadige en heilzaame inrichting den Planters overluid toe, met de taal van 's weerdels HEILAND: *Gaat heenen, en doet gij desgelijks (*)?*

In Wijnmaand 1785. ging ik, in gezelschap van eenige Negers, het volgend Dankadres den Heeren, genaamd Vrienden of Kwakers, te Philadelphia, aanbieden:

„ MIJNE HEEREN!”

„ Gelezen hebbende Ulieder Boek, getijtd:
 „ *Waarfchuwwing aan Groot-Brittanje en dezelfs*
 „ *Kolonien, wegens den deerntswaardigen toestand*
 „ *der Negerslaaven; — zij het ons, arme, onder-*
 „ *drukte, behoeftige, en zeer verachte Negers*
 „ *geoorloofd, met dit Dankadres Ulieden te na-*
 „ *deren, onder de leevendigste aandoeningen van*
 „ *liefde en erkentenis, en onder een diep befef*
 „ *van Ulieder goedwilligheid, onvermoeiden ar-*
 „ *beid, en gunstige tusfchenkoomst, om het juk*
 „ *der flaavernij te verbreeken, en aan duizenden*
 „ *en tienduizenden van bedroefde en al te zwaar*
 „ *verdrukte Negers, een weinig troost en vera-*
 „ *deming te beschikken”.*

„ Mijne Heeren, mogt het Ulieden, door
 „ volharding in uwe poogingen, onder GODS
 „ zegen, gelukken, den zwaaren last der onder-

„ druk-

(*) [*Lukas X: 37.*]

„drukten eenigermate te verligten; het zou
 „buiten twijfel, in zeker opzicht, een middel
 „kunnen zijn, onder 's HEEREN zegen, om
 „de zielen van veelen der onderdrukkers te be-
 „houden. En dit zoo zijnde, houden wij ons
 „verzekerd, dat die GOD, wiens oogen ten
 „allen tijde op alle zijne schepselen zijn, en die
 „altijd ijdere daad van waare deugd beloont, en
 „acht slaat op de gebeden der onderdrukten —
 „Ulieden, en den Uwen, die zegeningen zal
 „schenken, welken wij niet magtig zijn uitte-
 „drukken of te begrijpen, maar welken wij,
 „als een gedeelte van dat gevangen, onderdrukt,
 „en mishandeld volk, op het vuurigt voor Ulie-
 „den wenschen en bidden!”

DIE Heeren ontvingen ons zeer vriendlijk,
 met belofte, van hunne poogingen te zullen aan-
 wenden, ten voordeele der onderdrukte Negers.
 Waar op wij vertrokken.

TERWIJL ik mij in deeze stad ophield, ge-
 beurde het eens, dat ik genoodigd werd tot eene
 Kwakers bruiloft. De eenvoudige, en tevens
 veelzeggende wijze van huwelijks inzegening,
 welke bij hun in gebruik is, verdient waarlijk
 opmerking. Zij geschiedt in dezzer voege: Na-
 dat het gezelschap vergaderd is, worden door
 eenigen der leden, zeer gepaste vermaaningen
 gedaan. Daar na staan de bruid en bruidegom
 op, en, elkanderen plegtig de hand geevende,
 doet de man deeze verklaring:

Y 5

„Vrien-

„Vrienden! in de vreeze des HEEREN, en
 „in tegenwoordigheid van deeze vergadering,
 „welke ik tot getuigen verzoeke, neeme ik deeze
 „mijne vriendin, N. N. tot mijne huisvrouw;
 „beloovende, door den Godlijken bijstand, haar
 „liefhebbende en getrouwe man te zijn, totdat
 „de dood ons zal scheiden”. De vrouw doet
 op haar beurt eene gelijke verklaring. Daar op
 teekenen de twee eersten uit het gezelschap hunne
 naamen in het register, en zoo veele andere ge-
 tuigen, als zulks goeviden. Ik had de eer,
 mijnen naam mede in het register te schrijven.

IN Oogstmaand, keerden wij naar Londen te-
 rug. — Dewijl ons schip niet aanstonds wederom
 in zee stak, nam ik dienst, als bottelier, op
 een Amerikaansch schip, genaamd *the Harmony*,
 Kaptein JOHN WILLOT, en ging van Londen
 onder zeil, in Lentemaand des jaars 1786. naar
 Philadelphia. — Na elf dagen op zee te zijn ge-
 weest, zeilden wij onzen voorsten mast over-
 boord. Wij waren negen weeken onder weg,
 het welk oorzaak was, dat onze reis niet voor-
 deelig uitviel, zijnde de markt voor onze goe-
 deren zeer slegt. En wat het nog arger maakte,
 mijn Commandeur begon mij dezelfde trekken
 te speelen, als anderen maar al te dikwijls om-
 trent de vrije Negers in de West-Indien gewoon
 zijn. Dan, GODE zij dank! ik vond hier vee-
 le vrienden, die hem zulks eenigermaate belet-
 teden.

Bij mijne terugkoomst te Londen, in Oogstmaand des zelve jaars, was ik aangenaam ver-
 rast, toen ik vernam, dat de Regeering het ont-
 werp van eenige menschlievende perfoonen, om
 de Afrikaanen van hier naar hun geboorteland
 terug te zenden, had aangenoomen; en dat er
 reeds eenige schepen bestemd waren, om hen naar
 Sierra Leone overtevocren. Een besluit, welk
 tot eer strekt van allen, die in deszelfs bevoor-
 dering deel hadden gehad, terwijl het mijn hart
 vervulde met blijdschap, en dankzegging aan
 GODE. — Er was toen in de stad een Committee
 van Heeren, belast met de zaak der arme Negers.
 Ik had de eer, bij sommigen van dezelve bekend
 te zijn. En zoo draa deezen bericht kreegen van
 mijne aankoomst, ontbooden ze mij voor het
 Committee. Aldaar verscheenen zijnde, gaven
 zij mij verslag, van het voornemen der Regee-
 ring; en dewijl ze mij bekwaam schein te oor-
 deelen, om voor een gedeelte het bestuur over
 die onderneeming te hebben, vroegen zij mij,
 of ik lust hadde, om met de arme Negers naar
 Afrika te reizen. Ik stelde hun eenige zwaarig-
 heden voor; en inzonderheid toonde ik mijne be-
 kommering, wegens de Slaavenhandelaars, naar-
 dien ik niet zou kunnen nalaten, mij tegen hun-
 nen koophandel in menschen, op allerlei wijzen,
 naar mijn vermogen te verzetten. Dan deeze
 tegenbedenkingen werden alle door de Heeren
 van het Committee opgelost; en zij haalden mij
 over, om den last op mij te neemen. Zij droe-
 gen mij vervolgens voor, aan de Heeren Com-
 mis-

misfariſen der Admiraliteit, als een geſchikt perſoon, om als Commisfariſ van wegen de Regeering, het beſtuur te hebben over de vaſtgeſtelde onderneeming. Dienvolgens werd ik in die hoedaanigheid aangeſteld, en ontving eenen volledigen magtbrief, om in den naam der hooge Regeering, in hoedaanigheid als Commisfariſ te handelen; zijnde mijn magtbrief van den volgenden inhoud:

„ *De voornaamſte Officieren en Commisfariſen*
 „ *van zijner Majesteits Vloot*”.

„ NADEMAAL gij, bij onzen magtbrief van
 „ den vierden der verleeden maand, in laſt ge-
 „ kreegen hebt, om onder uw opzicht te neemen
 „ van den Heer JOSEPH IRWIN, het overſchot
 „ der levensmiddelen, welken overig waren,
 „ van het geen tot de reis beſtemd was, zoo wel
 „ als de levensmiddelen tot onderhoud der arme
 „ Negers, na derzelver landing te Sierra Leone,
 „ benevens de kleederen, gereedſchappen, en
 „ alle andere artikelen, op koſten van de Regeering
 „ beſchikt; — en aangezien de levensmidde-
 „ len ingenoomen waren, voor twee maanden tot
 „ de reis, en vier maanden na de aankoomſt,
 „ doch het getal [der Negers] zoo veel minder
 „ geweest zijnde dan men verwacht hadde, waar
 „ door een aanmerkelyk overſchot van levens-
 „ middelen, kleederen, e. z. v. veroorzaakt is;
 „ — zoo dient deeze, in bijvoeging tot voorrige
 „ orders, om u te gelasten en te bevelen, van
 „ alzulk overſchot zoodaanig gebruik te maaken,
 „ en

„ en daar over in dier voege te beschikken, als
 „ ten meesten nutte en voordeel der Regeering
 „ strekken kan; houdende en doende eene juiste
 „ en getrouwe rekening, van alles wat hier in
 „ door u zal verricht worden. En tot uw na-
 „ richt, ten einde voortekoomen, dat eenige
 „ blanke perfoonen, die niet bevoegd zijn om ge-
 „ bruik te maaken van het voorrecht om der-
 „ waards overgevoerd te worden, zouden trach-
 „ ten medetegaan, zenden wij u hier nevens
 „ eene lijst der geenen, die door het Committee
 „ voor de arme Negers, als gerechtigde perfoo-
 „ nen om aan boord te neemen, opgegeeven
 „ zijn; en gelasten u, niet toetelaaten, dat eeni-
 „ ge anderen zich inschepen, dan de geenen die
 „ een getuigfschrift van het Committee voor de
 „ arme Negers vertoonen, waar uit blijke, dat
 „ zij daar toe verlot bekoomen hebben. — Tot
 „ al het welke, dit geschrift u ten magtbrief zal
 „ verfstrekken. — Gegeeven ten Comptoire der
 „ Admiraliteit, den zestienden Januarij, 1787”.

„ J. HINSLOW.

„ GEO. MARSH.

„ W. PALMER.

*Aan Mr. GUSTAVUS VASSA,
 Commisfaris van de Leevens-
 middelen en Voorraad, voor de
 arme Negers, gaande naar
 Sierra Leone.*

Ik begaf mij aanstonds tot de waarneeming van mijnen post, aan boord van de schepen, tot de reize bestemd; alwaar ik bleef, tot in de volgende Lentemaand.

GEDUURENDE den loop van deeze mijne bediening, was ik niet weinig getroffen, door de schreeuwende misbruiken, door den Agent gepleegd, en deed mijn best om die te herstellen, doch vruchtloos. Een enkel voorbeeld, onder veelen die ik zou kunnen opnoemen, moode tot een staal verstrekken. De Regeering had bevoelen, alle noodwendigheden, ook van kleederen, tot lange broeken toe, te beschikken, voor 750 perfoonen. Dan, niet meer kunnende monstren dan 426. kreeg ik bevel, om het overschot te zenden aan de koninglijke magazijnen te Portsmouth. En toen ik den Agent tot dat einde er om vroeg, bleek het, dat zij nooit gekocht waren geweest, offchoon door de Regeering betaald. — Dit was het niet al; de Regeering was het eenig voorwerp niet van berooving en knevelarij. De arme Negers leeden nog oneindig meer. Hunne uitrusting was allerellendigst. Veelen van hun, hadden geen bedden, en nog veel meer, hadden gebrek aan kleederen, en andere noodwendigheden. Voor de waarheid daar van, en van veele andere dingen, begeere ik niet, op mijn eigen woord alleen geloofd te worden; maar ik beroep mij op het getuigenis van den Kaptein THOMPSON, voerende het schip *the Nautilus*, het welk ons tot konvooi diende. Tot dien

dien man vervoegde ik mij, in Sprokkelmaand 1787. om raad, nadat ik te vergeefs mijn beklag bij den Agent gedaan hadde; en ik deed hem zelf ooggetuige zijn, van de onrechtvaardigheid en onderdrukking, over welken ik klaagde. Ik beroep mij ook op eenen brief, door die ongelukkige menschen, reeds in het begin van Louwmaand geschreeven, en gedrukt in [het Dagblad] *the Morning Herald*, van den vierden dier maand; welke brief onderteekend was door twintig van de voornaamsten onder hun.

Ik kon met stilzwijgen niet aanzien, dat de Regeering dus bedroogen, en mijne laudgenooten beroofd en onderdrukt werden, en dat men hun zelfs de noodzaaklijkste behoeften tot hun bestaan onthield. Derhalven gaf ik aan de Commisfarissen der Admiraliteit kennis van het gedrag des Agents. Doch het gevolg was, dat ik kort daar na van mijne bediening ontslaagen werd, door toedoen van zekeren Heer in de stad, wien de Agent, bewust van zijne dieverij, door eenen brief misleid had, en die daar te boven, denzelfden Agent magtigde, om ten koste van de Regeering, een aantal menschen als pasfagiers aan boord te neemen, strijdig met de bevelen die ik ontvangen had. Ik leed hier door een aanmerkelijk verlies in mijn tijdljik bestaan; hoewel de Commisfarissen over mijn gedrag voldaan waren, en in eenen brief aan Kaptein THOMPSON, hunne goedkeuring daar over uitdrukkelijk verklaarden.

ALDUS uitgerust, zetteden zij de reize voort. En eindelijk — afgemat door eene niet zeer zachte behandeling, en uitgeteerd door ziekte, ter oorzaak van gebrek aan geneesmiddelen, kleding, bedden, e. z. v. — bereikten zij Sierra Leone, juist in het begin van den regentijd. In dat faizoen is het onmogelijk, de landen te bearbeiden. Hun voorraad van levensmiddelen was derhalven lang opgeteerd, eer zij eenige vrucht van den landbouw konden genieten. En het kan niemand vreemd voorkoomen, dat veelen, inzonderheid dezulken, die ziekelijk, en slap van gesteldheid waren, en van Wijnmaand af tot in Hooimaand, in schepen opgeflooten hadden gelegen, die daar beneven, zoo slegt als ik gemeld heb, verzorgd waren geweest — het kan, zeg ik, niet vreemd voorkoomen, dat veelen op de reis zooveel geleden hadden, dat zij kort na hunne overkoomst gestorven zijn.

OP deze wijs eindigde mijn aandeel in de onderneeming naar Sierra Leone, van welke zoo veel gesprooken is. Onderneeming, welke, hoe ongelukkig ook uitgevallen, met een menschlievend en staatkundig oogmerk was aangelegd. Dat dezelve zoo kwaalijk slaagde, was aan de Reggering niet te wijten; deeze had, van haaren kant, alles gedaan, wat noodig was, of vereischt konde worden. Maar het wanbestuur en slegt gedrag, welk in de uitvoering plaats had, was zoo groot, en zoo blijkbaar, dat er niet veel goeds van te wachten was.

Ik zou zoo breed niet geweest zijn, in mijn verhaal van deeze zaak, indien niet het aandeel welk ik in dezelve gehad hebbe, tot een onderwerp van partijdige aanmerkingen ware gemaakt, en zelfs mijn ontslag van mijne bediening, door sommigen waardig gerekend ware, om tot eene stof van openbaare zeegepraal te strekken (*). Het is hier mischien de rechte plaats niet, om te onderzoeken of te melden, welke beweegredenen iemand al kunnen aanzetten, om zich te vernederen tot een klein geschil met eenen vergeeten Neger, en vermaak te scheppen in deszelfs ongeluk; al was zelfs de ontdekking daar van, noodig tot mijne verdediging. Maar ik dank den HEMEL, dat het dus niet is. Ik wensch door mijne eigen oprechtheid en onschuld verdedigd te worden, en niet te schuilen onder de verkeerdheden, door anderen begaan. Het gedrag der Heeren Commisfariſen van de Admiraliteit, geeft mij, zoo ik vertrouw, het recht, om dus te ſpreken. Want, nadat ik mijn ontslag gekreegen hadde, den 24. van Lentemaand, ſtelde ik het volgend Request op:

„ Aan hunne Hoog Edelheden, de Lords Com:
 „ miſſariſen van zijner Majesteits Treſorij”;

„ Geeft ootmoediglijk te kennen GUSTAVUS
 „ VASSA, de Afrikaan, gewezen Commisſaris
 „ over

(*) Zie *the Public Advertiser*, van den 14 Julij 1787.

„ over de arme Negers, gaande naar AFRIKA:
 „ DAT de Suppliant, door de Heeren Commis-
 „ sarissen der Admiraliteit, op den vierden De-
 „ cember laatstleeden, bij open Magtbrief, tot
 „ de bovengemelde bediening is aangesteld”;

„ Dat hij, dienvolgens, ter uitoefening van
 „ zijnen post, zich begeeven heeft aan boord
 „ van *the Vernon*, zijnde een der schepen, be-
 „ stemd om met de gemelde Negers naar Afrika
 „ te vaaren”;

„ Dat de Suppliant, tot zijne groote smert en
 „ verwondering, ontvangen heeft eenen brief
 „ van ontslag, geschreeven door de Heeren Com-
 „ missarissen der Admiraliteit, op last van Uwe
 „ Lordschappen”.

„ Dat de Suppliant, bewust zijnde, van met
 „ de volmaaktste trouw, en de grootste vlijt,
 „ werkzaam geweest te zijn in den post welke
 „ hem was aanbevoolen, geenszins begrijpen kan
 „ de redenen, welken Uwe Lordschappen hebben
 „ doen veranderen in het gunstig gevoelen, welk
 „ zij wel van hem hadden willen opvatten; vast-
 „ stellende, dat Uwe Lordschappen tot zulke
 „ strenge maatregelen niet zouden overgaan,
 „ zonder eenige schijnbaar gegronde oorzaak.
 „ Hij meent, overzulks, alle reden te hebben,
 „ om te denken, dat zijn gedrag zeer valschlijk
 „ aan Uwe Lordschappen is voorgesteld. En hij
 „ wordt in deeze gedachten te meer gesterkt,
 „ omdat hij, door het wederstreeven der maat-
 „ regelen van anderen, in dezelfde onderneeming
 „ belang hebbende, en welken strekt om de
 „ „ mensch-

„ menschlievende oogmerken van Uwe Lord-
 „ schappen te verijdelen, en de Regeering tot
 „ zeer aanmerkelijke nutlooze kosten te drijven,
 „ zich een aantal vijanden heeft verwekt, wier
 „ misduidingen, hij maar al te veel reden heeft
 „ te gelooven den grond gelegd te hebben tot
 „ zijn ontslag. Niet gerugsteund door vrienden,
 „ noch geholpen door de voorrechten eener aan-
 „ zienlijke opvoeding, kan hij eeniglijk herstel
 „ verwachten van de rechtvaardigheid zijner zaak.
 „ Behalven het verdriet, van ontzet te zijn ge-
 „ worden van zijne bediening, en van het voor-
 „ deel welk hij redelijker wijze daar van had
 „ moogen te gemoet zien; heeft hij het ongeluk
 „ gehad, van een aanmerkelijk deel zijner gerin-
 „ ge bezitting te moeten besteeden aan zijne uit-
 „ rusting, en aan andere onkosten, uit zijne om-
 „ standigheden voordspruitende: waar van hij de
 „ vrijheid neemt, hier nevens eene berekening
 „ te voegen. — De Suppliant wil Uwe Lord-
 „ schappen niet lastig vallen, met eene verdedi-
 „ ging van zijn gedrag in eenig opzicht, dewijl
 „ hij niet weet, van wat misdaden hij beschul-
 „ digd is. Echter verzoekt hij zeer ernstig, dat
 „ het Uwe Lordschappen behaage, zijne handel-
 „ wijze, geduurende zijne openbaare bediening,
 „ naauwkeurig te doen onderzoeken; en indien
 „ bevonden wordt, dat zijn ontslag veroorzaakt
 „ is door valsche voorstellingen, dan vertrouwt
 „ hij, dat Uwe Lordschappen hem naar billijk-
 „ heid recht zullen doen wedervaaren”.

„ De Suppliant bidt derhalven zeer ootmoedig-
 „ lijk, dat Uwe Lordſchappen zijne zaak in over-
 „ weeging gelieven te neemen, en dat het Uwe
 „ Lordſchappen behaage, order te geeven, tot
 „ betaaling der bovengemelde Rekening, als ook
 „ van het loon, welk men voorgenoomen hadde
 „ hem toeteleggen; het welk hij ootmoediglijk
 „ aan het goedvinden van Uwe Lordſchappen
 „ overlaat”.

„ Londen, den 12 Mey,
 1787”.

HET bovenstaande Request werd geſteld in handen van hunne Lordſchappen; die de goedheid hadden, binnen weinig maanden daar na, zonder verder onderzoek, mij te doen betaalen, de ſom van vijftig ponden Sterlings — d. i. agttien ponden belooning voor den tijd — zijnde ruim vier maanden — dat ik hen getrouwlijk gediend had. Voorwaar, eene ſom, veel meerder, dan een vrije Neger in de West-Indiſche Kolonien konde winnen!!!

DEN 21 van Lentemaand, des jaars 1788. had ik de eer, der Koninginne een Smeekſchrift aanbieden, ten voordeele van mijne Afrikaanſche broederen; het welk door haare Majesteit zeer gunſtiglijk ontvangen werd (*).

„ AAN

(*) Het is op verzoek van eenigen mijner beſonderſte vrienden, dat ik de vrijheid neem, het zelve hier plaats te geeven.

„AAN HAARE KONINGLIJKE MAJESTEIT”.

„MEVROUWE!”

„UWER Majesteits welbekende goedertierenheid en menfchenliefde, doet mij de vrijmoedigheid neemen, om tot Uwe Koninglijke Perfoon te naderen, in vertrouwen, dat de geringheid van mijnen stand, Uwe Majesteit niet zal verhinderen, acht te slaan op de rampen, om welker verligting ik smeek”.

„Ik verzoek echter Uw Koninglijk mededogen niet, over mijne eigen verdrukkingen. Mijne rampspoeden, hoewel meenigvuldig, zijn grootendeels vergeeten. Ik smeek Uwer Majesteits ontferming, voor millioenen van mijne Afrikaanfche landgenooten, die onder de ketenen der dwingelandije zugten, in de West-Indien”.

„De onderdrukking en wreedheid, aldaar op de ongelukkige Negers geoefnd, zijn eindelijk onder de aandacht der Britfche Wetgeving gekoomen, en men is thands beezig, met raadpleegen over herftel. Verscheiden perfoonen zelfs, die eigenaars van flaaven zijn in de West-Indien, hebben verzoekschriften aan het Parlement ingeleverd, tegen dezelfs voordduuring; overtuigd, dat de Slaavenhandel even zeer tegen de goede ftatkunde, als tegen de billijkheid ftrijdt — en het geen onmenschlijk is, kan nimmer wijs heeten”.

„Uwer Majesteits regeering is tot hier toe onderscheiden geweest, door bijzondere daaden van zachtmoedigheid en goedertierenheid. Gewislijk, hoe uitgebreider de ellende is, zoo

„ veel te meerder recht heeft ze op Uwer Ma.
 „ jesteits medelijden , en zoo veel te grooter
 „ moet het vermaak zijn , welk Uwe Majesteit
 „ in het verligten derzelve zal scheppen”.

„ Ik neem derhalven de vrijheid , Genadige
 „ Koningin , uwe voorspraak te verzoeken bij
 „ Uwen Koninglijken Gemaal , ten behoeve der
 „ ellendige Afrikaanen ; dat door Uwer Majes-
 „ teits gunstigen invloed , eenmaal een einde aan
 „ hunne jammeren gesteld worde , en dat zij uit
 „ den staat van beesten , tot welken zij thands
 „ verlaagd zijn , moogen opgebeurd worden , tot
 „ de rechten en den staat van vrije menschen ,
 „ en toegelaaten , om te deelen in de zegeningen
 „ van Uwer Majesteits gelukkige regeering. Zoo
 „ zal Uwe Majesteit het zelfstreekend genoeg
 „ finaaken , van geluk te beschikken aan millioe-
 „ nen van menschen , en beloond worden door de
 „ dankbaare voorbiddingen van hun , en van hun
 „ nageflacht”.

„ De Algoede SCHEPPER storte over Uwe
 „ Majesteit en de Koninglijke Familij uit , alle
 „ zegeningen , welken deeze weereld kan ople-
 „ veren , en alle volheid van blijdschap , welke
 „ de Godlijke Openbaaring ons in de toekoomen-
 „ de heeft toegezegd !”

„ Ik ben ,

„ Uwer Majesteits
 „ zeer gehoorzaame en gansch verpligte
 dienaar ,

„ GUSTAVUS VASSA,
 „ de onderdrukte Ethiopier”.

DE Consolidatie-Acte der Negers, door de vergadering van Jamaika verleeden jaar gemaakt, en de nieuwe Acte van verbetering, welke thands aldaar op het tapijt is, verstrekken tot bewijzen, van de waarheid der beschuldigingen, tegen de Planters, met betrekking tot de behandeling hunner slaaven, ingebracht.

Ik hoop het genoeg te zullen hebben, van nog eenmaal te zien, dat de geest van vrijheid en rechtvaardigheid, welke de Britsche Regeering bezielt, de eer onzer gemeene natuur zal handhaaven. Dit is eene zaak, welke van algemeen belang is. Elk mensch, die eene gevoelige ziel heeft, moet er naar wenschen. Het zou een rechtmatige en zekere grond zijn, van toekomstenden roem. Veelen ook, hebben hun verlangen naar zulk eene heilzaame omwending, als een wezenlijk goed, te kennen gegeven. Op dezen grond, hoop en verwacht ik, dat dezelve een onderwerp van ernstige overweeging bij de leden der hooge Regeering zal worden. Het is eene zaak, zeer voegende aan hunnen verheven rang, en aan de waardigheid hunner bedieningen; — eene zaak, overeenkomende met den aart eener vrije en edelmoedige Regeering; en, verbonden met de uitzichten van magt en heerschappij, ten uiterste pasfende aan het heilzaam oogmerk en de waare verdienste der wetgeevende Magt. Het is een bejaagen van wezenlijke grootheid. — Mogt de tijd haast koomen — het vooruitgezicht althans is streelend voor mijn'

geest — wanneer het zwartkoleurig geslacht der menschen met dankbaarheid het heuglijk tijdperk van algemeene vrijheid zal gedenken! Dan zullen die Mannen (*) inzonderheid met lof genoemd worden, die edelmoedig de belangen der menschelijkheid, der vrijheid, en goede staatkunde hebben voorgestaan, en aan het oor der wetgeevende Magt ontwerpen hebben voorgedraagen, waardig der Koninglijke begunstiging en omhelzing. De HEMEL geeve, dat de Britsche Raadsheeren de verspreiders moogen zijn van licht, vrijheid, en wetenschap, tot aan de uiterste einden der aarde! Dan zal GODE in den hoogen eere zijn, op aarde vrede, en bij de menschen welbehagen. *Die zich over den nooddriftigen ontfermt, eert deszelve* MAAKER. *Gerechtigheid verhoogt een volk; maar de zonde is eene schandvlek der naatsijen (**).* *Voor de werkers der ongerchtigheid is verfloering (†); en de godlooze valt door zijne godloosheid (§).* — Dat de zegeningen des HEEREN koomen op de hoofden van alle de geenen, die zich de zaak der onderdrukte Negers hebben aangetrokken! de vreeze des HEEREN verlange hunne dagen!

en

(*) Een GRANVILLE SHARP, Schildknaap; — de Eerwaardige THOMAS CLARKSON; — De Eerwaardige JAMES RAMSAY — onze verklaarde begunstigers, mannen van deugd, zijn eene eer van hun Land, sieraaden der menschlijke natuur, gelukkig voor zichzelf, en weldoeners van het menschedom.

(**) *Spreuken XIV: 31, 32.* (†) *Spreuken X: 29.*

(§) *Spreuken XI: 5.*

en dat hunne verwachting vervuld worde met blijdschap! *Een milddaadige beraadslaagt milddaadigheden, en staat op milddaadigheden* (*). Hij kan zeggen met den vroomen JOB. *Weende ik niet over hem, die harde dagen hadde? was mijne ziel niet beangst over den nooddrustigen* (†)?

KOONT de afschaffing van den onmenschlijken Slaavenhandel bij de Britsche Regeering in ernstige overweging; dan twijfel ik niet, of men zou, wanneer in Afrika een plan van Koophandel wierd tot stand gebragt, weldraa het vertier der Engelsche manufaktuuren zeer spoedig zien aanwasfen, want de inboorelingen zouden ongevoelig de Britsche kleederdragt, gewoonten, zeden, e. z. v. overneemen. Naar evenredigheid van de beschaaving der Afrikaanen, zou het gebruik der Britsche manufaktuuren bij hun in ziwang raaken.

DE wederzijdsche handel, met een vastland, bijkans tweemaal zoo groot als Europa, en rijk in voordbrengfelen van planten en mineraalen, is ligter natedenken, dan te berekenen. — Hoe groot is het onderscheid, tusfchen de tegenwoordige Britsche naatsij, en derzelve voorvaderen, in het stuk van verteering! Maar die zelfde verandering zou men, met den tijd, in Afrika moogen wachten. Dezelfde oorzaak, t. w. de bescha-

(*) *Jesaias XXXII: 8.* (†) *Job XXX: 25.*

ſchaaving, zou aldaar dezelfde uitwerkſelen hebben. — Het zou een handel weezen, die op vaste gronden rustte. De wederzijdſche koophandel met Afrika, zou eene onuitputbaare bron van rijkdom openen, voor de manufaktuuren van Groot-Brittanje; waar tegen de Slaavenhandel een volſtrekt beletſel is. — Indien ik niet kwaalijk onderrecht ben, dan is het voordeel der manufaktuuren gelijk, indien niet meerder, dan dat van de voordbrengſelen des lands, ten aanzien van de waarde; om redenen, welken ſtraks blijken zullen. En de aſſchaffing van den verfoeilijken Slaavenhandel, welke lijnrecht ſtrijdig is tegen het geen ſommige baatzugtige menſchen beweeren, zou aanſtonds het vertier der manufaktuuren aanmerkelyk uitbreiden. De manufaktuuren van dit Land zouden noodwendig, uit den aart der zaak, ſtandvaſtig bloeien, door de verhandeling op de Afrikaaniſche markten.

DE bevolking zou er oneindig door bevorderd worden. De ingewanden en de oppervlakte des aardrijks, in Afrika, zouden een' overvloed van goederen wederkerig opleveren. Schatten, die eeuwen lang verborgen lagen, zouden ten voorschijn, en in omloop worden gebragt. De nijverheid, de onderneeming, het bewerken der mijnen, zullen onbelemmerd voordgaan, naar evenredigheit der beſchaaving. Met één woord, er zal een eindeloos veld van koophandel, en vertier van manufaktuuren, voor Engeland geopend worden, waar van de voordeelen zich over
het

het gansche Rijk zullen verspreiden. Waarlijk, de vernietiging der Slaavernij, zou een volstrekt algemeen goed zijn. Pijnningen, moorden, en alle andere onmenselijkheden en verongelijkingen, worden thands straffeloos tegen de arme slaaven gepleegd; doch dit alles zal met de afschaffing van den Slaavenhandel, welke ik hoop en wensch dat nabij is, een einde neemen.

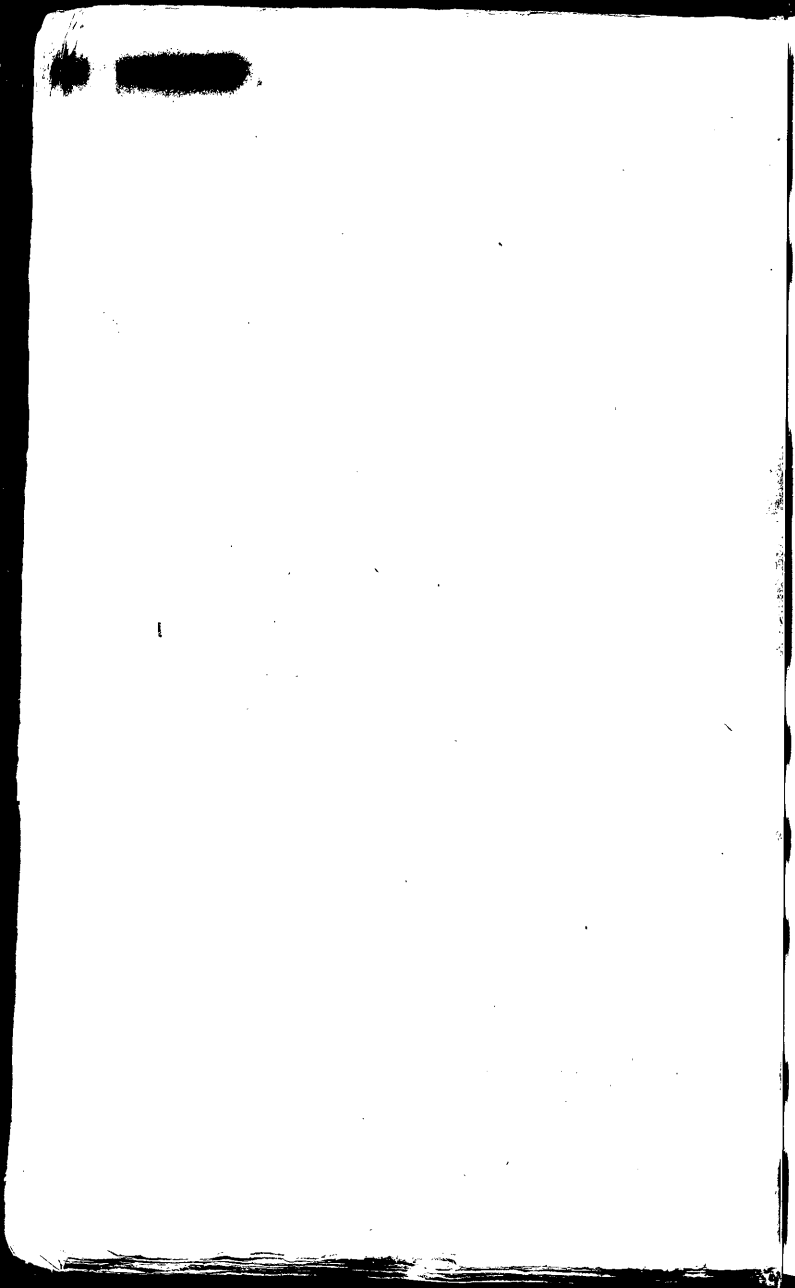
HET zou niet weinig tot bevoordering en verhaasting van dat heilrijk doelwit strekken, indien de groote meenigte Kooplieden-en Manufakturiers, hunne poogingen daar toe wilden vereenigen. En, gelijk ik reeds zeide, hun aller belang en voordeel, gelijk dat der gansche naatsij over het algemeen, is er blijkbaar in gelegen — uitgezonderd alleen van die geenen, die hun bestaan vinden, in het vervaardigen van halsjukken, ijzeren banden, ketenen, boeien, beenkluisters, haaken, duimschroeven, ijzeren muilbanden, geesfelroeden, zweepen, en andere werktuigen van pijniging en mishandeling der arme slaaven! — Mogt eens eerlang één algemeen gevoelen heerschen, gegrond op het waar belang, zoo wel, als op rechtvaardigheid en menschenliefde! — Europa bevat honderd en twintig millioenen inwooners. Hoe veel millioenen zullen er in Afrika zijn! Stel, dat alle de Afrikaanen, hoofd voor hoofd, door elkanderen gerekend, wanneer zij beschaafd waren, jaarlijks aan kleeding, huisraad, gereedschappen, e. z. v. maar vijf ponden Sterlings noodig hadden — welk eene onmeetbare

baare, en alle verbeelding te boven gaande fom! — Dit is, zoo ik meen, eene Theorij, op de ondervinding steunende, en daarom onwederspreekelijk. Indien de zwarten in hun eigen land mogten blijven, zouden ze alle vijftien jaaren tot het dubbel vermeenigvuldigen. Naar evenredigheid van die vermeerdering van inwooners, zou het vertier der manufakturen toeneemen. — De katoen en indigo wasfen in de meeste deelen van Afrika zeer weelig, en genoegzaam zonder kweeking. Dit is eene zaak van groote aangelegenheid, en welke voor die steden in Groot-Brittanje, welken meest door de manufakturen bestaan moeten, eene ernstige overweeging verdient. Het opent een onberekenbaar groot, heerlijk, en heilrijk vooruitgezicht — de inwooners van een land, dat tienduizend mijlen in den omtrek heeft, van kleederen en veelerlei andere noodwendigheden te voorzien; en de onmeetbaar rijke voordbrengfelen van dat land, van allerlei foort, voor onze manufakturen terug te ontvangen!

Er blijft nu alleenlijk over, de toegeevendheid mijner Leezers te verzoeken, en dan — te befluiten. — Verre ben ik, van te waanen, dat er eenige verdienste zou zijn in dit Verhaal. Doch ik hoop ook berisping te zullen ontgaan, wanneer men overweegt, dat het gefchreeven is door iemand, die even onwillig als onbekwaam was, om de eenvoudige waarheid door sieraden der verbeelding optefmukken. Mijne levens-

venswijze en lotgevallen zijn ongemeen verscheiden en afwisselend geweest. Die welken ik verhaald hebbe, zijn zelfs aanmerkelijk verkort. — Oordeelt men eenige bijzonderheden, in dit Werkje vermeld, te gering, en van te weinig aangelegenheid; ik kan alleenlijk, tot mijne verschooning, inbrengen, dat bijkans ieder voorval in mijn leven, indruk maakte op mijnen geest, en invloed had op mijn gedrag en handelingen. Al vroeg gewende ik mij, om zelfs in het kleinste geval, de hand van GOD optemerken, en er eene les, tot bestuur van mijn gedrag omtrent GOD en menschen, uit afteleiden. En in dit licht beschouwd, had elke omstandigheid die ik verhaald hebbe, voor mij cenig gewigt. — En in alle geval; wat maakt toch eenige gebeurdenis belangrijk voor ons, indien het niet is, dat wij, door de waarneeming derzelve, wijzer en beter worden, en leeren, *recht te doen, weldaaidigheid liefste hebben, en ootmoediglijk te wandelen met GOD?* — Voor hun, die met deezen geest beziel zijn, is er naauwlijks eenig boek of voorval zoo gering, dat het niet eenig nut zou kunnen opleveren; terwijl voor anderen, de ervaarenheid van gansche eeuwen nutloos schijnt — en zelfs de schatten der wijsheid voor hun uitstorten, is — dezelve verspillen!

BOEKBINDERIJ
BOUWERIKS
AMSTERDAM

